

KÖNYVTÁRA

5245 szám.

ANALELE ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMULŪ VIII.

1885—1886.

SECTIUNEA I.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DEBATERILE.

BUCUREȘCI

TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMÂNE (LABORATORII ROMÂNȚI),

42. — STRADA COLȚEI, — 42.

1886.

PARTEA I.

PROCESELE VERBALE ALE ȘEDINTELORŪ ORDINARE

DE LA

19 25

5 APRILIE 1885 PÂNĂ LA 7 MARTIE 1886.

ACADEMIA ROMANA

SUMARELE ȘEDINTELOR ÎN ORDINARE DIN ANUL 1885 --1886.

ȘEDINȚA DIN 5 APRILIE 1885.

Președinta D-lui *Ion Ghica*.

Se comunică o scrisoare a D-lui *P. Alecsandri* pre lângă care prezintă 17 volume de extracte din numeroase jurnale, privitoare la evenimentele petrecute în țările române între anii 1862—1884, colecțiune făcută de fratele său Locotenent-Colonelul Ioan Alecsandri, și hărăzită de repausatul Academiei.

Se comunică scrisoarea Ex. Sale Sir W. A. White prin care mulțămesc pentru alegerea sa de membru onorar. De asemenea se comunică scrisoarea D-lui Dr. Z. Petrescu prin care mulțămesc pentru alegerea sa de membru corespondent.

ȘEDINȚA DIN 12 APRILIE 1885

Președința D-lui *Ion Ghica*.

D-lă *V. A. Urechiă* comunică că, într-o edițiune făcută nu de mult în Italia, cunoscuta scriere «Osservazioni» atribuită lui Raicevich, este atribuită lui Sestini de către editorul italian. D-sa are îndoieli asupra autorului adevărat al acestei scrieri, mai cu seamă fiindcă Sestini, în descrierea călătoriei sale la Constantinopol, promite a face o descriere asupra Țerei-Românești. Cere ca Academia să mijlocască prin relațiunile sale ore-cari informațiuni în această privință din Italia.

După esplicările și observațiunile D-lui *Hasdeu*, rămâne ca D-lă *Urechiă* să se adreseze direct în Italia fără mijlocirea Academiei.

D-lă Președinte *Ion Ghica* comunică Academiei că îndată ce a aflat despre încetarea din viață a fostului membru C. A. Rosetti, Delegațiunea s'a întrunit și a decis să se depune o coronă de lauri din partea Academiei, și că D-sa a făcut o scurtă vorbire în numele Academiei pentru această tristă ocaziune. Academia aprobă întru toate cele făcute.

D-lă *Urechiă* dăce că portretul lui Rosetti va găsi un loc la Academie printre cel-alalți membri. După explicările date de D-nii *Ion Ghica* și *Odobescu*, se decide ca portretul lui Rosetti să se pue în Academie între portretele celor-alalți membri decedați.

D-lă *Odobescu* spune că un librăru din Craiova a început publicarea unei biblioteci populare și i-a cerut ca și D-sa să-l întocmească un volum din acea bibliotecă. D-sa s'a gândit la poetul Alecu Văcărescu, din ale cărui poezii puține sunt publicate. Întrăbă dacă Academia s'ar învoi ca să se publice acele poezii al căroră manuscris se află în biblioteca sa depusă de D-lă *Odobescu*.

D-lu *Hasdău* ȃice că D-lu *Odobescu* p te face ac st  lucrare  i fără autorisa iunea Academiei, fiind-că in l te Academiiile cu deosebire membril pot  utiliza t te materialurile de cari dispune biblioteca.

D-lu *Quintescu* crede că trebuie v du ul mai int i dacă nu cum-va Academia are de g ndu a face publicarea acestoru p esil.

După esplic ri  i discuțiuni la cari ieau parte D-nil *Ion Ghica*, *Odobescu*, *Alecsandri*, Academia autoris  pe D-lu *Odobescu* a scóte copil de pe manuscrisele numiteloru p esil. In c tu privesce propunerea de a se da manuscrisele afară din Academie, regulamentul  fiind pozitiv  contrar , ea nu se p te pune la vot .

ȘEDINȚA DIN 3 MAIU 1885.

Pre edini a D-lui *B. P. Hasd u*.

D-lu *D. A. Sturdza*, pentru sărbătorirea zilei de 10 Maiu, care va fi Vinerea viitoare, d  lectur  la trei notițe istorice: int ia despre o scrisore de acreditare autograf  a lui *Mihaiu Vit zulu*, de la 1598, dat  Postelnicului *Grigorie Balog*, care a fostu ins rcinat  cu o misiune diplomatică către Principele *Transilvaniei*, către Imp ratulu *Austriei Rudolfu II*  i către fratele său *Archiducele Mateiu* ;

A d oa despre un  st gu rom nesc  care se afl  in museulu de la *Dresda* luată de la asediulu *Vienei* la 1683 ;

A treia despre seria monedelor  lui *Alexandru celu bunu*  i ale lui *Stefanu celu mare*  i despre mal multe monede moldovenesci descoperite in timpul din urmă.

Stir ind  lectura sa, D-lu *Sturdza* ȃice că, după obiceiulu său de a participa in Academie la marile sărbători naționale, D-sa d ruesce pentru colec iunile Academiei, originalulu scrisorii autografe a lui *Mihaiu Vit zulu*, o fotografie a steagului de la *Dresda*  i o serie de 139 de monede moldovenesci.

Academia decide ca lucrarea D-lui *Sturdza* să se publice în Anale, însoțindu-se de facsimilele scrisorilor lui Mihailu Vitézulu, precum și de ale monedelor despre cari D-sa a vorbitu.

D-lu *Urechiu* țice ca să se amintescă în procesulu verbalu că Academia se asocietză și dinsa la serbarea marii țile de 10 Maiu, ca una din cele mai mari serbătoru naționale.

D-lu *Sturdza* comunică două copii de documente istorice de la Alexandru celu bunu și de la Iliasu Vodă, copiate în Archivele din Moscva de D-lu Ulianicki. D-lu *Sturdza* comunică apoi șese hrisove dăruite de D-lu Constantinu Ghica de la Deleni, din anii și de la Domni Moldoveni următoru:

1785 Aprilie 15, Io Alexandru Ioanu Mavrocordatu V.V.

1785 Decembre 29, același.

1786 Aprilie 1, același.

1792 Iunie 27, Io Alexandru Constantinu Muruzi V.V.

1792 Martie 17, Io Mihailu Constantinu Sutu V.V.

1793 Iunie 17, același.

Se decide a se exprime donatorulu mulțămirele Academiei.

ȘEDINȚA DIN 17 MAIŪ 1885.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se comunică o scrisore primită de la D-lu membru corespondentulu Dr. Obedenaru, prin care înștiințeză că s'aũ colaționatũ documentele privitoare la Români din colecțiunea lui Theiner cu originalele lorũ din Archivele Vatiçanulu, și înainteză cațetele în cari se cuprindũ deosebirile constatate între publicațiunea lui Theiner și originale. Trimete o colecțiune de copii de pe documentele aflate în Archivulu din Veneția cu privire la tractatele de Carlovitz, Passarovitz, Sistov

și Iași. Trimete, pe lângă acestea, 33 documente copiate din Arhivul Vaticanului și privitoare la istoria Românilor din secolul XVI și XVII. Inscuțeză apoi că s'a începută facsimilarea litografică a numelor proprii aflătore în Arhivul Vaticanului și publicate de Theiner.

D-lu Secretarū generalū inscuțeză că s'aū primitū la biblioteca Academiei cărțile dăruite de D-lu Generalū Pencovicl, și se află în 4 lăđi, neputēndū încă fi puse în orānduială din cauza strimtoril localulul.

Ș E D I N Ț A D I N 31 M A I U 1885.

Președintă D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se comunică decisiunile luate de secțiunea științifică, și arătate în procesul său verbalul de la 24 Maiu : Secțiunea recomandă a se da Direcțiunii Institutului meteorologicū alū Romāniei instrumentele de observațiunii meteorologice cari se află în depositulū Academiei, precum și suma de 300 lei dată Academiei de către consiliulū județianū din Iași pentru înființarea unei stațiunii meteorologice ; cu condițiunile următore : 1. Cu instrumentele cari se află în depositulū Academiei să se înființeze o stațiune la punctulū Buliga din județulū Gorjū, 2. Cu suma de 300 lei să se înființeze o stațiune în județulū Iași.

 ȘEDINȚA DIN 14 IUNIE 1885.

Președința D-lui *B. P. Hasleă*.

Se comunică o scrisoare a D-lui Ioanū Bota, învățătorū românū în Salciva lângă Trăscău în Transilvania, pre lângă care trimele în darū pentru biblioteca Academiei următorele tref volume manuscrise și o carte lipărită :

1. Viéța și pildele prea înțeleptului Esopū, manuscrisū de la 1797, care este copia edițiunii făcută în tipografia lui Petru Bart în anul 1795.

2. Volumū în 4° cuprindendū Troparele Triodului și a Pentico-starului, scrisū de Popa Ioanū de la Știopi la anulū 1734.

3. Copie manuscrisă a Pravilei tipărită la Govora la anulū 1640.

4. Evanghelie la toate Duminics și Szerbetorj peszte tot anul karele ku îndemnăreă pre Csinsztitej si szlevitej Doamnei consiliari-czej Margaritej Tomejān spre limbe Remtenászke cu telmecsuir, si dirépt veszelia jēj szufleczaszke ku Ortografie Unguraszke la tipar au dat P. David Biro dela Szlént Petru den Rëndul Piarisztilor. La Kolócza ku tiparul Piarisztilor, la anul MDCCLXIX.

Acestū esemplarū este singurulū până acum cunoscutū din acéstă carte.

 ȘEDINȚA DIN 21 IUNIE 1885.

Președința D-lui *Dr. I. Felix*.

D-lu *V. A. Urechiiă* cere ca, în fața necesităței ce are de mai multe manuscrise din biblioteca Academiei pentru lucrarea edițiunii scrie-

riilor lui Mironu Costinü, cu care este însărcinatü, să i se comunice acelea manuscrite a casa la D-sa, ori să i se pue la dispozițiune într'o altă sală din palatul Universității, fiindu-i peste puțină a continua lucrarea în localul propriü alü Academiei din cauza răcelei camerelorü.

În urma unei discuțiuni urmate asupra acestei cereri, se decide : că, în vedere că D-lu *Urechiu* este însărcinatü de Academie cu o lucrare specială, a publicării operelorü lui Mironu Costinü, și fiindü-că D-sa din cauză de bolă nu pöte lucra în localul Academiei, se decide a i se împrumuta în fie-care și de lucru, numai pentru örele de serviciü ale bibliotecii Academiei și în una din camerele palatului Universității, manuscritele de carti va avé trebuință, bine înțelegându-se că în fie-care sëră la închiderea bibliotecii ele se vorü reda bibliotecarului.

ȘEDINȚA DIN 16 AUGUSTU 1985.

Președința D-lui *Dr. J. Felix*.

D-lu Secretarü generalü comunică Academiei perderea ce a suferitü în unulü din membrii sêi corespondenți cel mai zelöși, Ministrul plenipotențiarü la Atena Dr. Obedenaru. D-sa aduce aminte câte scrieri utile a publicatü rëposatulü, cu ce ardöre rëposatulü a lucratü în Italia pentru culegerea de documente privitoare la istoria patriei, și că lui îi datorimü colaționarea din nou în Biblioteca Vaticanului a documentelorü publicate de Theiner. Iubirea sa către țeră, continuă D-lu *Sturdza*, a vrutü Dr. Obedenaru se o perpetueze, făcëndü donațiune Academiei de totă averea sa precum și de manuscritele sale prețioșe, cu condițiune ca soția sa și unulü din frații sêi să beneficieze de venitulü averii pe câtü vorü trăi.

D-lu Secretarū generalū crede că Academia va primi cu recunoștință acéstă generósă donațiune.

Totū-odată D-sa comunică Academiei adresa Ministeriului de Externe, înregistrată la No. 2958, despre primirea testamentului olografū alū defunctului Dr. Obedenaru de la Ministrulū plenipotențiarū alū țerei din Atena. După propunerea D-lui *Maniū*, se rinduesce o comisiune compusă din D-sa și din D-ni *Maiorescu* și *Aurclianū* pentru a face de urgență unū raportū asupra acestei cestiuni.

ȘEDINȚA DIN 13 SEPTEMBRE 1885

Președința D-lui *B. P. Hasdeū*.

Se primescū 14 documente privitoare la moșia Podraga din județul Dorohoiū. Documentele sūnt din secolil XVI — XIX, și sūnt dăruite pentru colecțiunile Academiei de D-lu *D. Sturdza*.

Din partea D-lui *D. Sturdza* se mai primescū în darū pentru biblioteca Academiei mai multe cărți romănesci din secolul XVIII și începutul XIX, precum și nōue volume manuscrise cuprindēndū cronice moldovenesci și chronografe.

Se atrage atențiunea Academiei asupra unui studiū de D-lu C. Schuchardt despre valurile romane de frontieră în Dobrogea, publicatū în «*Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn*» IX, 87-113. Acestū studiū, făcutū în urma cercetărilor amănunțite la fața locului, merită tōtă atențiunea Academiei.

Se decide a se recomanda Secțiunii istorice.

ȘEDINȚA DIN 20 SEPTEMBRE 1885.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

D-lu *V. A. Urechiă* cere a se întruni Secțiunea istorică în ședința, având a-i face comunicări relative la lucrările sale asupra 'lui Mironu Costinū și la alte cestiuți.

Se presintă relațiunea D-lui Bibliotecarū alū Academiei I. Bianu asupra unei excursiuni făcute în Galiția, la Lemberg și Cracovia, în vacanța de vară a acestui anū, și asupra cercetărilor istorice făcute cu acestă ocasiune.

Se decide a se recomanda relațiunea Secțiunilor istorică și literară spre a avisa asupra celorlū ce sunt de făcutū în urma acestel relațiuni.

ȘEDINȚA DIN 4 OCTOMBRE 1885

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

D-lu *V. A. Urechiă* dice că, deși s'a anunțatū pentru ședința de astă-đi citirea scrierii sale dramatice «*Marțialū*,» crede totuși că e mai potrivitū cu lucrările Academiei a celi unū memoriū asupra unorū părți din istoria literaturii române. Academia, aprobându acestă, se dă cuvintulū D-lui *Urechiă* care citește acelu memoriū.

Se presintă șese volume manuscrise, dăruite pentru biblioteca Academiei de D-lu *Sturdza*. Se primescū cu mulțămire,

D-lu *Urechiă* dice că manuscrisele dăruite de D-lu *Sturdza* în

ședința precedentă sunt de mare însemnătate, fiindcă cuprind
 foarte prețioase texte a cronicelor moldovenesci.

Se dă cuvîntul D-lui *Urechii* care cetesc: câte-va scene din
 actul al treilea din «Marțial».

SEDIINȚA DIN 11 OCTOMBRE 1885

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se comunică scrisoarea D-lui *C. Stoicescu*, înregistrată la No. 3086,
 prin care înștiințează că răposatul său socru *G. San-Marin* a lăsat
 Academiei, prin testamentul său, suma de 10.000 lei, din venitul
 căreia să se dea premii care să poarte numele său. Academia, vădînd
 dispozițiunile testamentului prin care i se lasă deplină libertate asupra
 premiilor ce sunt a se da din veniturile acestui legat, decide pri-
 mirea lui și recomandă Delegațiunii a face formalitățile necesare pen-
 tru acesta.

D-lui *Sturdza* comunică o scrisoare adresată D-nei sale de către
 D-lui *A. Montandon*, pe lângă care-i trimite trei lucrări privitoare la
 fauna României. D-lui *Sturdza* dăruiesc aceste lucrări bibliotecii
 Academiei care decide a se exprima D-lui *Montandon* mulțămirea
 sale pentru zelul cu care lucrează la studiarea faunei țării.

Se ia în cercetare relațiunea D-lui *I. Bianu* despre călătoria sa în
 Galiția și despre cercetările istorice făcute cu acea ocaziune. Acade-
 mia decide :

1. Ca această relațiune să se publice în *Anale*.
2. Ca să se recomande Delegațiunii procurarea de copii de pe

documentele istorice semnalate, cari pot fi întrebuințate pentru completarea colecțiunii Hurmuzaki.

3. Să se mulțumescă Caonicului A. S. Petrușevicz din Lemberg, pentru cărțile dăruite prin D-lu Bianu Academiei, trimițându-i-se publicațiunile Academiei.

4. Să se trimetă Institutului Ossolinski din Lemberg publicațiunile Academiei în schimb pentru ale sale.

D-lu *Sturdza* arată că, pentru înlesnirea acestei călătorii, s'a dat D-lui Bianu de către Ministeriul Cultelor un ajutor de 800 lei în aur. Se decide a se restitui Ministeriului această sumă din fondul publicațiilor Hurmuzaki, pentru cari se vor întrebuința indicațiunile procurate în acea călătorie.

D-lu *Sturdza* comunică că a făcut descrierea monedelor lui Alexandru cel bun, cari se urcă la 68 tipuri, și a fiilor săi Iliăș și Stefan. Această descriere se va publica în Anale împreună cu cea a monedelor lui Stefan cel mare.

ȘEDINȚA DIN 25 OCTOMBRE 1885.

Președința D lui *B. P. Hasdeu*.

Se arată că în colecțiunile Academiei se află un pahar de sticlă fost al lui Grigorie Ghica, ultimul Domn al Moldovei din această familie, donat de D-lu *V. A. Urechiu*, care dăce că a fost paharul care a servit repausatului Domnului în ziua chiar când s'a sinucis. Pe pahar se află gravată inițiala Domnului. D-lu Secretar general propune ca, în considerare că Academia nu are instalări pentru păstrarea obiectelor de această natură, să se trimetă la muzeul de anticități. Academia aprobă.

ȘEDINȚA DIN 8 NOVEMBRE 1885.

Președința D-lui Dr. *I. Felix*.

D-lu *V. A. Urechiiă* arată că, pentru lucrările sale asupra lui Mironu Costinu, a cercetat la Tribunalul din Iași și a constatat că atât la acel Tribunal cât și la cele alalte din țară s-a presintă în procesele pentru proprietăți imobiliare o mulțime de documente vechi de mare valoare pentru studiile istorice. D-sa propune cu Academia să intervieve pe lângă Ministeriul Justiției, ca să se dobândescă copii prin grefa Tribunalelor după toate documentele până la finele secolului al XVIII-lea. D-sa țice că chiar dacă copiile trimese ar fi greșite, totuși s'ar atrage atențiunea Academiei asupra documentelor celor mai prețioase, putându-se apoi urmări originalele.

D-lu *Hasdeu* țice că propunerea D-lui *Urechiiă* este nepractică, și realizarea ei nu ar pute produce rezultatele la cari D-sa se așteptă. Fôrte adeseori i se trimetă, la Direcțiunea Arhivelor Statului de către Tribunale, documente spre a se traduce, deși ele sunt scrise în limba română chiar la inceputul secolului presentu. La Tribunale nu mai sunt omeni cari să pôta ceti documentele scrise cu cirilice, din care causă este cu neputință a se obține copiile dorite de D-lu *Urechiiă*.

D-lu *Urechiiă*, în urma celor spuse de D-lu *Hasdeu*, care cunoște din practica țilnică starea lucrului, recunoște dificultățile arătate. Crede însă că Grefa Tribunalelor să fie însărcinată numai să atragă atențiunea Academiei, anunțându-i intrarea la Tribunalu a documentelor ce i s'ar presentă. Propunerea, astfel modificată, se aprobă.

Se comunică apoi că în Archivele Tribunalelor și ale Curșilor se află fôrte multe documente depuse cu ocaziunea proceselor și ne retrase de proprietarii lor.

D-lu *Hasdeu* propune ca să se cêră prin Ministeriul Justiției ca aceste documente să se trimită în depositu sau Academiei sau la

Arhivele Statului, putându în acestu felu a fi întrebuințate la ceretările istorice. Propunerea se primesce.

D-lu *V. A. Urechiiă* comunică că a studiatu Archiva Sf. Spiridonu din Iași, în care se află unu număr considerabilu de documente de însemnătate pentru istoria Moldovei și promite să presinte Academiei o relațiune asupra acestorū documente.

ȘEDINȚA DIN 22 NOVEMBRE 1885.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

P. S. S. Episcopulu *Melchisedec* presintă, pentru biblioteca Academiei, unu uricu slavonū de la Stefanū celū mare de pe la anulū 1470 cu traducere și note de P. S. Sa; scrierile P. S. Sale «Notițe istorice și archeologice adunate de la 48 Mănăstiri și Biserici antice din Moldova», și «Cuvintu pentru școlă și biserică ținulu cu ocașiunea jubileulu școlerorū din Iași». Din partea D-lui Nicu Rosetti, P. S. Sa presintă unu esemplarū din Psaltirea versificată de Ion Pralea.

ȘEDINȚA DIN 29 NOVEMBRE 1885.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Ministeriulu Instrucțiunii publice trimete două raporte ale directorulu Museulu de anticități în cari se descriu mai multe mănăstiri din țeră. Se recomandă Secțiunii istorice.

ȘEDINȚA DIN 6 DECEMBRE 1885

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

D-lu *Gr. Ștefănescu* prezintă șese foi din charta geologică generală a României, lucrată de membrii biuroului geologic sub direcțiunea D sale. În aceste foi se cuprinde charta județelor Mehedinți, Gorj, parte din Vâlcea și parte din Dolj.

S'a datu cuvintulu D lui *Gr. G. Tocilescu*, care a comunicatū mai multe inscripțiuni găsite la Rectca, între cari ultima a Împăratului *M. Julius Philippus* tatălū, *M. Julius Philippus* fiulū și alū *Ottaciliei Severa*, din care rezultă că Rectca de astăzi se numia în epoca romană *Colonia Romula*, și că în anul 248 s'a construitū unū *valum* în giurulū zidulu orașulu ca să protegă pe locuitorii coloniei.

Apoi a comunicatū trei inscripțiuni găsite de D-lui la Silistra, una privitoare la unū *Cornicularius tribunus* alū legiunii XI *Claudia*; alta la unū legionarū a căreia familie era *Dacă*, și a treia la unū *vilicus stationis Durostori*.

D-lu *V. A. Urechiă*, avëndu cuvintulu, felicită pre D-lu *Tocilescu* pentru frumoasa sea comunicațiune; apoi dice că nu și-au propus pe diua de ađi să citescă vre-unū memoriū, ci să atragă atențiunea Academiei asupra unora din documentele ce a aflatū, cu ocaziuna cercetărilorū sale istorice, în Iași, Romanū, etc. și în Archiva Statulu. D-lu *Urechiă* anunță aflarea a trei sigiliu de orașe: a Iașilorū din 1669, a Tecuciulu din 1636 și a târgulu Petrei de la aceeași dată. Aceste, cu sigiliulu Cămpu-lungulu, sunt primele ce avem în sigilografia orașănescă. D-lu *Urechiă* citește documentele pe cari sunt puse aceste sigiliu de cătră Șoltuzulu și cei 12 pîrgari ai aceluū orașe.

D-lu *Urechiă* mai comunică două documente relative la domnia în Moldova a lui *Mihaiū Vitēzulu* și le comentēză, cerëndu invoire a le adăoga către comentariulu ce este obligatū a da asupra unorū facsimile de scrisori de la *Mihaiū Vitēzulu*, aflate între hărtiile repo-

satului Papiu Ilarianu. In fine mai comunică două documente din secolul XVI de «Infrățire» prin jurământ în țera Muntenescă.

Terminându, D-lu *Urechia* atrage atențiunea D-lui *D. Sturdza* asupra inscripțiunilor pline de greșeli din Mitropolia de la Iași și-lu rógă să dobândescă de la Senatú legea conservării monumentelorú, care așteptă votarea de mai mulți ani. Cu asemenea lege se vorú pune capétu la nelegiuirile contra sciinței denunțate de D-lu *Tocilescu*.

ȘEDINTA DIN 20 DECEMBRE 1885

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se comunică o scrisóre de la D-lu *Gherghel*, pe lângă care dăru-
esce Academiei unú album compusú din 12 desenuri originale făcute
de pictorul francesú *Bouquet* în timpulú călătoriilor sale prin Moldova.

ȘEDINTA DIN 10 IANUARIE 1886

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

D-lu Secretarú generalú comunică, că de la ședința din urmă, au încetatú din viețá membrulú onorarú alú Academiei *G. Vegezzi-Ruscalla* și membrulú corespondentú *Dr. Cuciureanu*. Delegațiunea a exprimatú condoleanțele sale familiilorú acestorú doi colegi réposați.

 ȘEDINȚA DIN 24 IANUARIE 1886

Președința D-lui Dr. *I. Felix*.

Se comunică scrisoarea domnului *G. Barițu* însoțită de un studiu asupra orașului Apulum.

Academia decide, ca studiul D-lui *Barițu* să se transpună Secțiunii istorice.

 ȘEDINȚA DIN 31 IANUARIE 1886.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se decide a se trimite elaboratul D-lui *G. Barițu* asupra cetății Apulum D-lui membru corespondent Gr. G. Tocilescu, cu rugămintea de a face un raport asupra lui.

Se decide, în fine, ca pe Vinert la 7 Februarie a. c., să se țină ședința publică, în care vor fi citi D-ii membri: *Hasdeu* și *Urechiă* și D-lu membru corespondent Gr. G. Tocilescu.

 ȘEDINȚA DIN 7 FEBRUARIE 1886.

Președința D-lui Dr. *I. Felix*.

D-lu membru corespondent Gr. G. Tocilescu întreține publicul prin raportul D-sale asupra elaboratului D-lui *G. Barițu* despre orașul Apulum.

Apoi D-lu *Hasdeu* citește despre cuvintele *adormi* și *aducă*, așa cum s'au redactat în Marele Etimologicu.

ȘEDINȚA DIN 14 FEBRUARIE 1886.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

D-lu Secretarū generalū raportéză Academiei că a cumpératū de la anticarulū Șaraga din Iași următóarele obiecte : 42 monede vechi, 187 diverse documente domnesci, proclamații și hártil moderne, 4 peceți vechi, 3 manuscrite, 1 zea, 7 săgeți și 1 pintenū, tóte la olaltă pentru suma de 1200 Lei.

Plata s'a făcutū din donațiunea de 800 Lei a D-lui Gheorghe Cantacuzino și restulū de 400 Lei provenitū din vinđarea edițiunilorū Academiei, ce s'au luatū de D-lu Șaraga cu unū rabatū de 30 %.

ȘEDINȚA DIN 7 MARTIE 1886.

Președința D-lui Dr. *I. Felix*.

D-lu Secretarū generalū comunică Academiei durerósa scire despre încetarea din viéță a membrului Academiei Doctorulū Anastasie Fétu întâmplatā la 3 ale lunel curente.

D-lu Secretarū amintesce în scurtū meritele ce și le-a câștigatū reposatulū prin zelulū și activitatea neîntreruptă ce a desvoltatū pentru respândirea studiilorū sciințifice în țérá. Spre acestū scopū elū a fundatū și întreținutū cu propriile sale mijlóce o grădină botanică la Iași, a fundatū Societatea pentru ajutorarea tinerilorū cari făceau

studii în străinătate, și a dat Academiei fondul de 10.000 Lei care poartă numele său și care este destinat studiilor științifice a țării.

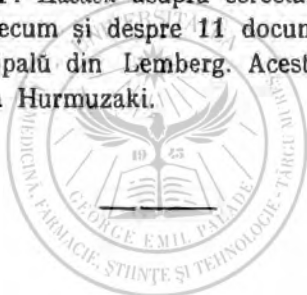
Se decide a se exprima familiei condoleanțele Academiei pentru pierderea meritosului bărbat.

Se comunică următoarele scrisori adresate Academiei :

D-lă *G. Bariță* trimete o scriere a sa intitulată : *Museul istoric și arheologic din Timișoara*, și Sumariul câtoră-va rescripte religioase din Ungaria relative la gónelă religioase din véculă ală 18-lea.

Se decide a se trimete aceste lucrări Secțiunii istorice.

Ministeriul Instrucțiunii publice trimete originalulă raportulă ce i-a adresat D-lă *B. P. Hasdeu* asupra cercetărilor D-sale în biblioteca de la St-Gall, precum și despre 11 documente copiate de D-sa din Archivulă Municipală din Lemberg. Aceste documente se voră publica în colecțiunea Hurmuzaki.

Anexă la pag. 10.

RELAȚIUNE ASUPRĂ CĂLĂTORIEI ÎN GALIȚIA FĂCUTĂ ÎN VARA ANULUI 1885.

de D-**LE** I. BIANU,
Bibliotecarul Academiei.

Domnule Președinte,

În luna lui August 1686 regele Poloniei Ioan Țubieski, conform Țnțelegerilor luate cu Papa și cu Împăratul, a intrat Țn Moldova cu o puternică armată spre a începe o campanie mare Țn contra oștirilor Turcești și Tătărești. Greutăți de tot Ț felul, Țn mare parte neprevădute, au silit Ț pe gloriosul rege polon Ț a se întorce fără nici o ispravă Țn țera lui, după o petrecere Țn Moldova nici chiar de trei luni. Dimpună cu dînsul a părăsit Ț Moldova și a plecat Țn Polonia și Mitropolitul țerei Dosofteiu, ducend Ț cu sine archiva cu toate odorele Mitropoliei precum și moștele S-tului Ioan Ț cel Ț nou, numit și S-tul Ioan Ț de la Suciava. Acest Ț fapt istoric Ț este foarte cunoscut; despre el Ț vorbesc Ț cronicarii moldoveni Nicolae Costin Ț (Letop. II, 40 sqq. ed. 1845), Ioan Ț Neculcea (ibid. p. 257), Dimitrie Cantemir (Ist. Imp. Ottom. trad. Hodosiu, București 1878, II, 541 sqq.) și alți contemporani. Părerile lor Ț sunt foarte deosebite și chiar contradictorii Țn ceea ce privește motivele plecării lui Dosofteiu și modul cum el Ț și-a părăsit țera. Unii spun Ț că a plecat Ț de bună voie, alții, mai cu sēmă Dimitrie Cantemir, dic Ț că a fost ridicat Ț cu forța de omeni lui Sobieski, torturat și dus Ț ca prins Țn Polonia. Părerile acestea au fost adunate Țn timpul din urmă cu multă diligență și discutate Țntr'un studiu foarte prețios asupra vieții și activității Mitropolitului Dosofteiu, care se publică Țn «Candela» de la Cernăuți (No. 2 și următorii din 1885.)

Asupra acestui punct Ț noi aducem Ț aci povestirea unui martor,

aşa dîcîndû ocularû, la cele petrecute in numita campanie. Povestirea acêsta este, pe câtû scimû, încâ necunoscutâ prin tiparû. In *Teka Naruszewicza* pe anii 1685—1687 (Mss. No. 181, din Biblioteca Czar-toryski in Cracova) se aflâ copiate pârți din relațiunea fâcutâ de Stanislaû de Brzezîe Woienski. Copia este fâcutâ dupâ Mss. 266 din biblioteca Corsinianâ din Roma. Relațiunea este intitulatâ : «Compendiosa e veridica Relazione di quanto ha operato nella scorsa cam-pagna l'armata del Rè di Polonia aprò della Santa Lega contro quella de' Turchi e Tartari nella Podolia, Scritta dall' Ill-mo e Re-verendiss. Monsignor Stanislao a Brzezîe Woienski, Vescovo di Ka-mieniec. All' Illustrissimo Signor Giovanni Carlo Matesilani Residente della Sacra Maestâ del Rè di Polonia, dedicata... etc.» Acesta este titlulû generalû alû relațiunii; ea este in volumulû lui Naruszewicz alû 61-lea documentû. Pentru noi are interesû a doua relațiune care se aflâ in același volumû la No. 102, și este intitulatâ : «Relazione seconda dell' armata polacca dalli 18 Agosto vicino Iassi nella Mol-davia sino alli 4 Ottobre 1686.» Acêstâ relațiune pòrtâ data la sîrșitû : «dal campo Regio vicino Iassi 4 Ottobre 1686.» Extragemû urmâtorele doue alineate : Nella Città di Iassi è insorto (dicono) ac-cidentalmente un' incendio, che hà incenerito gran parte di quella città con le superbe chiese Rutene ed altri edifizj, mà li più sen-sati stimano, che l'incendio sudetto sia seguito ad instigazione de' nemici, per aver ricevuto con tanto applauso in essa città il no-stro Rè, e singolarmente il Patriarca Ruteno, avendolo incontrato, come si scrisse, Pontificalmente vestito accompagnato da 200 preti di quella nazione.

«Risolutosi dunque la Maestâ del Rè, per li motivi accennati di ritornare con tutta l'Armata à Iassi, e di là piegare verso Sniatino, considerando l'impossibilitâ di poter, dopo si grande incendio, for-tificare Iassi, come città tutta apperta col castello smaltellato, or-dinò di levar il Presidio postovi prima, e condurlo seco. Il Patri-arca Grîco con gran moltitudine di quei cittadini, hanno volonta-riamente abbandonate le proprie case, e si portano in Polonia.»

Este fără îndoială că «Patriarca Ruteno» și «Patriarca Greco,» despre cari vorbește Relațiunea, este Mitropolitul Moldovei Dosofteiu. Aceste aliniate estrase din Relațiunea Episcopului de Camenița sunt diametralu opuse cu cele ce povestesc Cantemir despre acestu faptu.

Mitropolitul Dosofteiu a mersu cu toate odorele luate cu sine la Zolkiew, cum spune și Neculcea : «la unu targu a Craiului Sobieski anume Jolkfa.» In acestu orașelu, care se află la o depărtare de 29 kilometri spre miază-noapte de la Lemberg, se afla unu castelū alu Regelui Sobieski și o mănăstire de Basilitanl. Dosofteiu a statu aici vr'o șese ani cu speranța de a se pute întorce in Moldova. Elu nu s'a mai întorsu însă, ci a trecutū in Rusia, lăsându in Zolkiew pōte totū ce dusesse cu dînsulū. Prețioșele odore și colecțiunl duse de dînsulū au rēmasu la Zolkiew, și deabia in timpulū domniei Imperatului Iosifū II, după încorporarea Bucovinei la Austria, s'a ridicatū din mănăstirea Basilitanilor mōștele S-tului Ioanū și s'au dustu la Suciava. — Repețitele cereri ale Moldovenilorū de a li se restitui totū ce dusesse Dosofteiu la Zolkiew au rēmasu fără rezultatū. (A se vedea datele adunate in «Candela» pe 1885 p. 406 sqq.). Nu se mai avea încă nici o scire despre archiva mitropoliei și despre odorele duse de Dosofteiu la Zolkiew.

Cam in același timpū, pe când s'au strămutatū mōștele S-tului Ioanū la Suciava, adecă la 1783, s'a făcutū unu inventarū oficialū alū documentelorū cari rēmăseserā de la Dosofteiu la Zolkiew. Castelulū lu Sobieski din acestu orașū devenise pe la 1740 proprietatea familiei Radziwil și in a lorū stăpânire au trecutū și documentele Mitropoliei de Suciava; și așa la 1783, când s'a făcutū inventariulū, ele se aflaū in archivulū acestei familii principesci. Acestu inventarū este intitulatū : «Inhalt deren sämmtlich im Fürst-Radziwillischen Archiv zu Zulkiew vorgefundenen, die Suczawaer Metropole betreffenden Urkunden,» și este făcutū și subscrisū de «Ioanū Anastasiū Manowarda, c. r. casierū alū orașului Lemberg.» Inventariulū rēmăsese și elū necunoscutū până in anulū trecutū, când s'a tipăritū in revista «Candela» de la Cernăuți (No. 9 de la Septembrie 1884 până la No. 2 din 1885) de cătră D-lū Gheorghe Popo-

vici în mâinile căruia se află o copie completă. Un extrasă foarte necompletă din acestă inventară se află și în Biblioteca Ossolinski în Lemberg Mss. No. 2915.

Prețiosulă inventară făcută de Manowarda ne arată că la 1783 archiva Mitropoliei Moldovei, care se afla încă la Zolkiew, era compusă din 396 documente de la anulă 1403 până la 1693. Cea mai mare parte din aceste documente erau chrisóve domnesce, pe lângă cari se afla ună însemnată numără de scrisori private ale Mitropolitului Dosofteiu. Aprópe pentru tóte, mai cu sémă pentru chrisóve, inventariulă lui Manowarda ne arată și cuprinsulă destulă de dezvoltată spre a da o idee despre valórea acestei colecțiunii.

Bogăția și însemnătatea acestui materială istoricū m'au hotărítă a me folosi de întâia ocaziune spre a merge la fața locului și a cerceta dacā s'arū putē da de urma documenteloră acestora, cu atâtū mai multū cu câtū scrisorile privitoare în specială la Dosofteiu arū adăuga o mulțime de date nóue la cunóscerea vieței acestui prelatū, care ocupă unū locū așa de însemnatū în istoria nóstră literară și cu studiarea lucrăriloră căruia mă ocupamū de câțiva ani. D-lū Ministrulă Instrucțiunii publice a bine-voitū a mă incuragia în această hotăróre, dându-mi o însărcinare în acestū sensū prin adresa Nr. 8850 de la 18 Iulie a. c., dându-mi în același timpū unū ajutorū materialū pentru călătorie și autorizarea de a presenta Onor. Academii relațiunea despre rezultatulă cercetăriloră, pentru ca dinsa să le folosescă cum va crede mai bine.

În călătoria întreprinsă în vacanțele de vară ale acestui anū în Galiția, m'am silitū a mă folosi de puținulă timpū de care puteamū dispune, spre a urmări și a lua câtū mai multe informațiuni despre sórta lucruriloră duse de Dosofteiu în Polonia, și pe de altă parte a vedē ce alte materiale istorice privitoare la Români ar fi de culesū în colecțiunile principaleloră orașe ale Galiției, Lemberg și Cracovia.

Resultatele cercetăriloră făcute se cuprindū în următoarele note.

I. Documentele Mitropoliei Suciava.

Cele 396 documente privitoare la Mitropolia Sucevei, indicate în inventariul lui Manowarda, se află la 1783 la Zolkiew în arhivul principilor Radziwil. Nicl o indicațiune nu avem despre sôrta lor în urma facerii aceluî inventar. Faptul însă că inventariul acesta a fost făcut din ordinul guvernului austriac «an hohe gubernial-Anordnung» de către o persoană oficială, nasce bănuiala că documentele au fost luate din arhivul de la Zolkiew de către stat, cu atât mai mult că cam în aceeași vreme averea familiei Radziwil din Galiția a fost secuestrată din cause politice. Cel mai probabil lucru este că documentele mitropoliei au fost luate pentru secularizarea averilor mănăstiresci din Bucovina. Se scie că cu ocaziunea acelei secularizări documentele mănăstirilor au fost adunate, și s'au făcut de pe ele traduceri cari se află astăzi în «Tabla Țerei» (Landtafel) în Cernăuți; despre originale însă nu se scie încă unde se află.

Acastă presupunere a mea s'ar puté controla, căutându-se dacă între traducerile de la Cernăuți se află și traduceri de pe documentele resumate de Manowarda.

Castelul de la Zolkiew este astăzi aproape cu totul ruinat; numai o mică parte mai este în picioare și în ea se află instalată o judecatorie de ocol. Vechiul arhiv al familiei Radziwil a fost mutat de aci și astăzi se află la Nieswiz în Rusia (guberniul Minsk); acest arhiv este unul din cele mai bogate archive familiare polone, cuprinzându la 600.000 documente. Este foarte probabil că în acel arhiv se vor afla multe documente privitoare la istoria noastră, considerându mai cu sémă rolul însemnat ce a jucat adese ori această familie în istoria Poloniei și mai cu sémă relațiunile ei cu Moldova și în special cu Vasilie Lupu. Este însă foarte puțin probabil că documentele duse de Dosofteiu să fie rămas și ele în acel arhiv.

În privința sôrtei acestor documente, rezultatele cercetărilor mele

aŭ fostŭ numai nisce vage informaŭiuni. Cercetări noue și mai amănunŭite vorŭ trebui făcute spre a le găsi, dacă cumva nu aŭ fostŭ nimicite în multele catastrofe câte aŭ trecutŭ peste colecŭiunile de acestă natură în Galiŭia de la 1783 până astă-ŭj.

2. Odore de ale Mitropoliei de Suciava.

La biserica metropolitană unită Sfântu Gheorghe a Rutenilor în Lemberg și la mănăstirea Basilitanilor din Zolkiew se află o parte din odorele duse de Dosofteiu în Polonia.

Prin amabilitatea Reverendissimului Canonicŭ A. S. Petrușevici mi s'a arătatŭ Mitra mitropoliei de Suciava, despre care se află doveđi scrise — după asigurarea canonicului Petrușevici, — că a fostŭ dusă de Dosofteiu și apoi prin mijlocirea Mitropolitului rutênŭ de la Lemberg a trecutŭ la mitropolia din acelŭ orașŭ. Din mitra veche se mai păstrează numai crucile și florile de aurŭ încarcate cu diamante și alte pietre preŭioase. Valoarea acestora s'arŭ urca aproape la 10.000 lei, după apretierile făcute în timpul din urmă. Totŭ fundulŭ însă a fostŭ înnoitŭ, deteriorându-se celŭ vechiŭ prin usŭ.

În aceeași biserică metropolitană se află o cruce de inasă de aurŭ și infrumșetată cu frumoșe smaragde. Ea are o inscripŭie din care se vede că a fostŭ făcută pentru Radu Buzescu la anulŭ 1603 (7111). Motivulŭ pentru care nu am pututŭ copia inscripŭiunea și face o descriere mai amănunŭită a acestei cruci se va arăta mai josŭ. Ea provine asemenea de la Mitropolia Sucevei, fiindŭ dusă totŭ de Dosofteiu.

La Zolkiew am ajunsŭ într'unŭ timpŭ nepotrivitŭ. Tote odorele vechi erau împachetate într'o ladă spre a fi trimise la expoziŭiunea istorică și archeologică care se va deschide în acestă lună la Lemberg. Cu multă greutate s'a deschisŭ lada și am pututŭ vedé unŭ aerŭ care se afla chiar de asupra. Tote cele-l'alte odore, carŭ se află în ladă, nu m'i-a fostŭ cu putinŭă a le vedé. Aerulŭ însă este de o forŭte mare valoare. Elŭ este făcutŭ la 1428 (6936). Jurŭ împrejurŭ este cusută în firŭ o inscripŭiune grecescă în care se ȕice că s'a făcutŭ de Ioanŭ Alexandru Voevodŭ în ȕilele Mitropolitului Moldovlahiei Macarie, pe

când Alexandru cel bun avea, pe lângă doi fil pomeniți în inscripțiunea cusulă pe acestu aeru, Ilie și Marina, și pre Stefanu, despre care însă nu se pomenesce.

Este foarte probabil că chiar între cele-lalte odore ale mănăstirii de la Zolkiew, pe cari nu le-am putut vedé, să se mai afle și altele duse de la lași. Ar fi de celu mai mare interesu a se cerceta expozițiunea istorică din Lemberg, căci în ea se voru afla și alte multe obiecte de interesu pentru noi, și pôte nici odată nu se va mai presenta ocasiunea ca ele să fie adunate din totă Galiția, cum voru fi în această expozițiune.

3. Manuscrise duse de la Mitropolia Moldovei.

Afară de documente și odore, mitropolitul Dosofteiu a dusu cu sine în Polonia mai multe manuscrise. Unele voru fi rămasu la Zolkiew împreună cu cele-lalte obiecte. Mănăstirea Basilitanilor a arsă însă cu totul pe la 1640 împreună cu biblioteca ei. Este probabil dar că o parte din manuscrisele acestea voru fi peritū cu acea ocasiune. Biblioteca actuală este compusă dintr'unu numărū foarte micū de cărți tipărite și din câte-va manuscrise, dintre cari două sunt duse din Moldova. Acestea sunt :

1. Unū volumū în 8° mare, de 129 foi, scrisū pe hârtie, întregū în limba slavonă, cu inițiale frumoșe, făcute cu roșu, galbenū și verde la începutul fie-cărui textū.

Acestū volumū cuprinde următoarele :

4 foi. — *Мѣца априла. Кѣ. Сѣго ѣ славнога великого мѣсѣца Гелѣрѣа творимъ вѣдѣнїе ѣ поемъ на мѣсѣци вечернїи на гѣи екзавахъ стухѣвахъ гласъ кѣ. Пѣдѣ ѣгда ѣ арѣка.* —

Luna Aprilie 23. Sfantulū și măritulū marelū Mucenicū Gheorghe facemū priveghere (denie), și cântămū la vecernia cea mică, la *Domne strigat'am*, stihurile glasū 2, pe *Când de pe lemnă*.

31 foi. — *На велицѣи вечернїи вѣжѣнь мѣж. на гѣи екзавахъ.*

La vecernia cea mare *Fericitū bărbutulū* pe *Domne strigat'am*.

23 fol. — Мѣца Ісїа вѣ. Служба сѣго Іоанна новаго. На мѣ-
лѣи вѣчѣри.

Luna Iunie 2. Slujba sfintului Ioanū celū noī. La vecernia cea mică.

11 fol. — Честныи Параклис и сѣго великомъ мѣчнѣику Гевургію.

Cinstitulū Paraclis alū sfintului marelū Mucenicū Gheorghē.

12 fol. — Честныи Параклис сѣтасъ Іоанноу побѣдоносца.

Cinstitulū Paraclis alū Sfintului Ioanū celū noī.

30 fol. — Мачѣнїе сѣго и славнаго великомъ мѣчника и побѣдо-
носца Гевургіа.

Martiriulū Sfintului și măritulū mare mucenicū și biruitorū Gheorghē.

18 fol. — Мачѣнїе сѣго и славнаго мѣчника Іоанна новаго. Ёже въ
бѣлкѣ градѣ мѣчнѣинагоса. Озъ писано Григоріемъ мѣнїхомъ (sic), и през-
витеромъ въ великомъ цркви молдавїнскон.

Martiriulū Sfintului și măritulū mucenicū Ioanū celū noī, care s'añ muncitū
la Cetatea-Albă. S'añ scrisū de Grigorie monachū și presbiterū alū bisericeī celeī
marī a Moldo Vlachieī.

Pe fața întâia a fōiei celeī din urmă a volumului se află următo-
rea notiță :

Прѣдвѣнїемъ мѣца, и въ побѣдѣнїемъ сѣна, и свѣршенїемъ сѣго дѣла.
Пачѣса и свѣршенїса сѣа книга за погрѣко сѣго и славнаго велико
мѣчника и побѣдоносца Гевургіа и Іоанна новаго Повеблїнемъ и да-
нїемъ прѣ вѣщениаго митрополїта Кур Гедешн сѣчакскаго, и проїс-
хѣдїнкъ ѿ сѣтаа монастырь наликанамаго Ожкѣа. И даде ѡ въ сѣтаа мо-
нотрополїсѣ (sic) Ожчакъ. да вѣдетъ емъ пѣматъ въ кѣи Пмїнїк. — И лѣтв
3798 мѣца юлѣ е дѣнїи. — И писѣсася потрѣжденїемъ рѣкожъ много грѣ-
шнаго Ермонау Оуѣфнѣа ѿ сѣтаа монастырь Немѣцкомъ. Глава свѣрх-
шїтелею вѣсѣ нашемъ въ кѣи Пмїнїк. — Adecă :

*Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu îndeplinirea Sfintului Duhū, s'añ
începutū și s'añ sãvârșitū acẽstã carte de cãntare la mormintulū (pogreb) ma-
relū mucenicū și biruitorū Gheorghie și Ioanū celū noī, cu porunca și darea

pre sfințitului Mitropolitu Ghedeon alu Sucevei, care-și are mētania la sfinta mănăstire care se numesce Săculu. Și aū dai'o la sfinta Mitropolie Suciava, ca să-ī fie luī pomenire in veci. Amin. — La anulū 7163 luna Iulie 5 zile. (1655) — Și s'aū scrisū cu osteneļa mănēi multū păcātosuluī ermonachū Teofan din sfinta mănăstire a Nēmțuluī. Mărire săvārșitoruluī Dumneșeuī nostru in veci. Amin.

Cele 12 fol pe cari se află Paraclisulū S-tului Ioanū celū noū aū fostū atât de desū deschise și întorșe in cătū sunt cu totulū innegrite pe margini. Acestū singurū faptū ar fi de ajunsū spre a arāta cā timpū indelungatū s'a cetitū din acestū volumū Paraclisulū S-tului lângā mōștele sale.

2. Alū doilea manuscrisū este unū Tetravaghelū in-folio scrisū pe hārtie, in limba slavonā, la 1570 (7078). Are portretele tus-patru Evangelistilorū, inițiale și illuminațiunī aurite la inceputulū fie-cārui Evangelistū. Pe fōia dinaintea Evangeliei de la Luca, in partea din josū, se află portretulū acestui Evangelistū, iar deasupra lui urmātōrea notiță :

Иъколеніем ѿца, и поспашеніем сына, и съкръщеніем стго дха. исписас и ѿбѣкас сзи тетрѡвѣ гла. добримъ помысломъ и ѡсърдїемъ къ бгъ, братство збравское, и ѡко прїеѡтоваше ѡни начашахъ прѣрѣко вати, иѣци ѡ нѣхъ хотѣхъ дати єгѡ доукѡи цркви. А дрѡси хотѣхъ єгѡ въздати доукѣ цркви. Запекъ ехъ такоуе прѣрѣкованіе междѡ нѣхъ. Иѣко иѣци ѡ збрави не дадохъ къ помяти иѣци ѡ сс тетрѡвѣ гла. а ѡнъ єгѡ съкрѡши ѡни такоу съкрѡванас, ѡко да єгѡ дадеѡ къ поѣти митрѡшїаіе соучаѣ, ѡкожъ єстъ и данна, иже єстъ и хрāmъ стго и славноу великоу мѡшїа и поѣдоуѡца хрѡса Геурга, и Гѡ нокаго. Въ дїни гсїаѡна Кѡргана еверѡдѣ. ѡ при митрѡшитѣ куръ Θεοφανъ соучаѣсѡи. и съ влѡченіемъ стїи єгѡ нолѡжишасъ на стѣмъ прѣстѡлѣ, къ стѣи митрѡшїаіе. А етѡ ехѡрѡпетъ ѡ насъ ѡ збравъ иѡакѡ прѡвратити и раздрѡшити сїе наше даїїе и тобмежъ, ѡнъ въздати ѡ стго хрāmа сего, ѡнъ ѡ ѡнѣхъ члѡцѣхъ, и да дадеѡ єгѡ къ ѡнѣхъ мѡстѣхъ, тѡи даждетъ проклетіе ѡ гдѡ нашѡго Ісѡ Хрѡ, и ѡ ехѡцѣ стѡїхъ ѡмїи. И на страїнїемъ сждѣ Хрѡѣ да ѡматъ тѣжѡ ѡ стго Геурга, и ѡ Гѡ нокаго. Влѡтѡ зѡи. мѡца гїи. иї.

Adecă :

«Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea S-tului Duhă au scris și au legat cu argint acest sfânt Tetravanghelu, cu bună cugetare și osîrdie către Dumnezeu, brâsla zugravoru; și când s'au gătit și când s'au început a se lega cu argint, unii din ei voiau să-lu de la vr'o biserică, iar alții au voit să-lu de la alte biserici, și pentru acesta au fost certy între ei, pentru că unii dintre zugravii n'au dat ajutoru la acestu Tetravanghelu; iar acei cari l'au făcutu s'au sfătuit așa ca să-lu de la noua Mitropolie din Suciava, precum l'au și dat, unde este și hramu a s-tului și slăvitulu mare-lu mucenic și biruitoru laudatul Gheorghie și Ioan celu nou, in zilele Domnulu Bogdanu Voevodu, fiindu Mitropolitu Kir Teofanu alu Sucevei; și cu blagoslovenia Sfinției Sale s'au pusă pre Sfintulu altară in Sfinta Mitropolie. Iar cine va voi dintre noi zugravii, sau alți omeni, alt-feli să prefacă și să strice acestă a noastră danie și tocmela, sau să-lu iee dela acelu sfântu hram și să-lu de la alte locuri, să fie afurisiți de Domnul Dumnezeu nostru Iesus Christos și de toți sfinții, Amin, și la strânică judecată a lui Christos Dumnezeu să aibă pără de la S-tulu Gheorghie și de la S-tulu Ioan celu nou. La anul 7078, luna Ianuarie 18.»(1)

3. In colecțiunea canonicului Petrușevici se află unu manuscris slavon, cuprinzându comentariile lui Teofilactu. Pe acestu manuscris, scris in Moldova in secolulu XVI, se află o notă autografă a Mitropolitulu Dosofteiu, cu pecetia Mitropoliei Moldovei apăsată cu cernelă.

Alte manuscrise duse de Dosofteiu se voru fi respânditu probabilu prin Galiția, unele le va fi dusu cu sine in Rusia.

Acestea sunt, Domnule Președinte, in scurtu, informațiunile ce am pututu aduna despre documentele, odorele și manuscrisele duse de Mitropolitulu Dosofteiu in Polonia. De odată cu adunarea loru am căutat a mă informa și despre alte materiale istorice privitoare la Români cari se află in colecțiunile ce am pututu cerceta, și rezultatele dobândite le insemneză in următoarele.

(1) Traducerea acestei notițe slavone o datoresc amabilității D-lor B. P. Haidu și A. Papadopol-Calimah, cari nu sunt in unire asupra cuvintelor *brâsla zugravoru*. D-lu Papadopol-Calimah traduce *кратко описавши* prin *frații* (călugări) *de la* (mănăstirea) *Zugravu de la muntele Atos*.

4. Biblioteca Ossoliński în Lemberg.

Biblioteca fondată de Ossoliński are, pe lângă cărțile tipărite, 3088 volume manuscrise, 907 documente și 2742 autografe. Cele 3088 manuscrise sunt aproape toate colecțiunii de acte și documente istorice originale și copiate, mai cu seama din secolii XVI—XVIII.

Deși oficiul bibliotecii era în vacanță, am putut totuși lucra cu toată comoditatea, grație amabilității D-lui Directoru Dr. W. Ketrzyński.

Colecțiunea manuscriselor are catalogu tipăritu numai pentru numerele 1—317. Toate volumele ulterioare nu au decât un inventariu manuscris făcutu foarte pe scurtu, din care cu greu se poate vedea cuprinsul volumului. Eu am mărginitu lucrarea mea numai la cercetarea volumelor în cari credeam că voi afla documente privitoare la istoria noastră, însemnându numai locul unde ele se află spre a se dispune apoi decopierea lor. D-lui Directoru a bine-voitu a promite că aceste copii se potu avea ușor prin mijlocirea D-sale, dându-se numai indicațiunea documentelor a căroru copii se dorescu.

Mss. 134. Resumatul făcutu de Cromer, indicându cuprinsul a 6 documente relative la alianțele lui Mircea (1389, 1391, 1403, 1411, și unul fără dată) cu regele Poloniei, și o scrisore originală a lui Vlad «Palatini Bessarabie» etc. 1396. — S'a copiatu.

Mss. 135. Resumatul altor 5 documente de aceeași natură, conformu cu «Inventarium» de la 1682 publicatu de Rykaczewski la Paris în 1862. — S'a copiatu.

Mss. 253. Scrisore a regelui Poloniei Augustu II către domnulu Moldovei, 13 Novembre 1711. În limba polonă.

Mss. 368. Minei slavonă in-folio mică, pe lunile Ianuarie și Februarie. După nota de pe ultima pagină a fostu scrisu la anul 1492 în zilele lui Stefanu cel mare de către Isaiia taha (adecă *tachigrafu*) diac pentru Ioan Tăutul Logofetă. Iată textul acestei note :

Извoленіемъ ѿца, и съ повеленіемъ сына, и съерженіемъ что дѣла начатца бѣшася снъ мнени фекрѣаръ Івѣноу Тхѣтѣа логофетѣ изъ дѣни вѣгочестнаго [и хресто]любиваго гѣсѣа нашего Івѣана Стефана воевода снъ Богдана воевода, а [р]ѣкоѣ мнѣгочестнаго Пѣсаѣа тахѣте дникъ. — Въ ато ѣз.—

(*НѢ ДАДЕМЪ СЪТВО МѢСТИР....., ꙗже ѣст храмъ оубоженіе Бже. Мѣста генер. кѣ дѣни*). (1)

Adecă :

«Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea S-tutui Duh, s'a început și s'a scris acestu Mineiu pe Februarie pentru Ioan Tăutul logofet, în zilele piului și iubitorului de Christos Domnului nostru Ioan Stefan Voevodă, fiul lui Bogdan Voevodă — iar cu năna multu păcătoșului Isaia tachigrafu diacū. — La anul 7000 (1492).

•Si aū dat'o sfintei mânăstiri..., unde este hramul Adormirea Maicei Domnului. Luna Ianuarie 25 zile».

Mss. 314. f. 125. O notă istorică în limba polonă privitoare la istoria relațiilor Moldovei cu Polonia. Este intitulată «ex Archivis Regni Informatio», și s'a publicat de dr. L. Kubala în «Szkice historyczne» II, 273. sqq.

Mss. 642. Diplomă de la Ioan Albert regele Poloniei, 1498, privitoare la răsboiul ce a avut în Moldova. S'a publicat în «Akta grodzkie», IX. 163.

Mss. 179. Tomul XX al vestitelor colecțiuni cunoscută sub numele de «Acta Tomiciana». Acestu tom este din colecțiunea originală și este încă netipărită. Cuprinde documentele privitoare la domnia lui Sigismund I, pentru anul 1541.

Privitoare la Români sunt alineatele și documentele următoare :

f. 15 r. Legatio ... de la «Qui sit Regni Ungarie status...» până la f. 16 r. «pericula propulsanda».

f. 19 r. Sigismund I către Paul Piotowski «Praeposito Warmiensi». Alineatul «Addito Legationis...» până la f. 20 r. «...inibus regni sit metuendo».

f. 36 v. Sigismundus... Alineatul întâiu până la «non gravabimur» pe f. 37 r.

f. 101 v. Io. de Tamow Castellanus Crac. Lone Regine Polonie. — Intregū.

f. 103 r. De rebus Valachicis. — Intregū. — Ex alterius exempla .. Intregū.

f. 103 v. Ut planius res intelligatur. — Intregū.

f. 120 v. — 121 r. Nova ex castris Ferdinandi Romanorum Regis. — Intregū.

f. 133 r. — 137 r. Andreas de Gorea Castellanus Posn. et Maioris Polonie Capitaneus generalis Sigismundo primo regi Poloniae. — Alineatū copiatū.

f. 173 v. — 174 v. Sigismundus Rex Poloniae... Alineatul «Porro...» până la «...auxilio».

f. 177 r. Soltan Suliman... — Intregū.

f. 178 v. Sultan Soliman... — Intregū.

f. 195 r. Quae Zienowicz... — Intregū.

Mss. 178. Tomul XVII din «Acta Tomiciana». Volumū copiatū; cuprinde anii 1536, 1537.

(1) Cuvintele între paranteze sunt scrise în două rânduri preste altele cari au fost șterse.

- f. 3 r. Sigismundus primus... — Intregă.
- f. 4 r. Legatio... — Intregă.
- f. 6 r. Legatio... — A se copia titlulă intreg, apoi f. 7 r. alineatele «Discendens a regno...», «Ut ne ignoretis...», «Quod si qui...», «Verum hoc...» «Quod si soli...» și «Jam itaque tria sunt...»
- f. 9 v. Sigismundus... Intregă.
- f. 10 r. — 10 v. Sigismundus... 7 Dec. 1535. — Intregă.
- f. 15 r. Sigismundus... Intregă.
- f. 18 v. Litterae... Alineatulă «Universi et singuli...» până la «...Statuerunt et decreverunt».
- f. 20 v. — Item Valachi... Item Judei...
- f. 22 v. Legatio... Alineatulă «Est quidem sacra M-tas...»
- f. 24 r. Sigismundus primus... — Intregă.
- f. 24 r. — 24 v. Sigismundus... — Intregă.
- f. 24 v. Ferdinandus Rex... — Intregă.
- f. 25 r. Sigismundus... — Intregă.
- f. 32 r. — v. Sigismundus... — Intregă.
- f. 49 r. Ioannes Choienski... Până în josulă paginei.
- f. 85 r. Legatio... alineatulă «Primum etenim Valachus...»
- f. 110 v. Expeditio belli in Valachos.
Litterae primarum Restium.
- f. 111 r. Litterae secundarum Restium.
- f. 111 v. Litterae ad Capitaneos...
- f. 112 r. Litterae tertiarum Restium.
- f. 112 v. Constitutiones...
- f. 113 r. De protectione ad bellum.
- f. 114 r. Ordinatio...
- f. 115 v. Litterae ad Castellanos.
- f. 116 r. Sigismundus...
Ioannes Choienski.
- f. 117 r. — 158 v. «Conciones...» privitoare la războiul cu Moldova. S'a publicat de Dr. W. Kełrzyński sub titlulă «Stanisłai Gorski Conciones in maximo totius regni Poloniae conventu apud Leopolim de republica habitae A. D. MDCXXXVII», in tom. I din «Archivum Komisji Historycznej.» Cracovia 1877; și s'a tipărit separată într'o broșură în-8° de 87 pagine.
- f. 160 r. Gratulatio...
- f. 161 v. Ioannes Choienski...
- Mss.** 1601. fol. 2 v. Anno 1587... A se copia intregă.
- f. 4 v. Litterae... 1586.
- Mss.** 1935. f. 34 r. Instructia P. Stephanowi Kowalskiemu sluzememu do

Iasnie Wielmoznego Pana Mironu Bernawskiego Woiewody Ziem Moldawskich. 1631.

f. 38 r. Copia lista od Muctara Passy.

f. 40 r. Scrisoare originală de la Vasilie Lupu, 21 Sept. 1645, în limba polonă, dar subscrisă de Vedă românească cu cirilice.

f. 41 r. Forma pizisziego... Traducere polonă a unui document de la Bogdan VV. din 1569.

f. 42 r. Document în limbă polonă privitor la Moldova, fără titlu și dată.

f. 43 r. Instructia... 1603.

f. 45 r. Scrisoare originală de la Moise Movilă VV., 30 Sept. 1634. Subscriere polonă. Cu pecetea mică în cernclă pusă sub iscălitură.

f. 47. Instructia vrodzonemu... 1603 Nov. 26.

Mss. 116. 117. Memoriale rerum gestarum in Polonia, morte Sigismundi III inchoatum et continuatum levi calamo et raptim descriptum ab Alberto Stanislao Radzivil, supremo cancellario magni ducatus Lithuaniae... În aceste două volume, de 316 și 216 foi, se cuprind o copie, nu tocmai bună, a Memorialelui lui Radzivil, care e plină de date privitoare la istoria Moldovei. Elu cuprinde anii 1632—1655. Ar fi de celăl mai mare interesu ca să se ceară acelu Mss., înprumutându-se pentru cât va timpu spre a se decopia din elu toate alineatele privitoare la istoria Moldovei, căci elu este încă netipărită și nici nu sunt speranțe că se va tipări în curând. Copia bibliotecii Ossolinski, de și are multe defecte, este totuși cea mai completă din câte sunt cunoscute.

Mss. 224. Descrieri de călătorii de ale legațiilor sau ambasadorilor polonii trimise la Constantinopol. Trecându prin Moldova, ei descriu totu-deauna ce au vădu și dau printr'acesta forte prețioase informațiuni istorice.

Una din aceste relațiuni de călătorie s'a publicat într'o colecțiune sub titlul «Z podróży Oswiecima Turcyja-Francya-Niemcy-Wlochy. Wydal z reko-pisu Klemens Koutecki.» Lemberg 1875, in-8°, 203 pagine.

În același volum Mss. pag. 372—378 se află o copie a unui tractat de la 1640 între Vladislau IV și Sultanul Ibrahim.

Mss 2576. f. 27. Scrisoarea lui... Lubienski. 17 Sept. 1616.

f. 34—35. Scrisoare originală în limba polonă de la Mateiu Basarab VV. Bucuresci, 11 Martie 1636. E subscrisă cu litere cirilice și adresată lui Zamoiski, cancelarul Poloniei.

f. 36. Scrisoare originală în limba polonă de la Vasilie Lupu, lași 22 Iulie 1639. Subscrisă cu cirile.

Mss. 3020. Copii moderne de pe documente mai vechi. Tote în limba polonă.

Pag. 46. Scrisoare de la Voivodul Moldovei. lași 1572 Octobrie 16. Volumul întregu trebuie cercetat de aproape.

Mss. 3021. pag. 11. Litterae Palatini Moldaviae ad ordines R(egni) Poloniae. 1573. In limba polonă; copie orî traducere. Volumul întregu trebuie de apröpe cercetatü.

Mss. 3022. «Eclaircissement sur la révolte des Cosaques, et sur l'irruption des Tartares en Pologne en l'année 1647», scrisă de P. Linaget și precedată de o scrisöre «A Monseigneur Seguier Chancelier de France.» E o copie modernă și cuprinde date de interesü pentru istoria Moldovei. Nu scii dacă e tipărită.

Mss. 3023 Miscellanea. Cuprinde copii moderne și extracte din documente din secolul XVII. Am copiatü câte-va alineate privitoare la Stefanü (Gheorghijă) și la relațiunile lui Rakoczy cu domniî țerilorö române. 1658.

Autogr. 72. Scrisöre de la Constantinü Movilă VV. cu data Iași 1608. In limba polonă.

Autogr. 2035. Documentü in limba polonă despre Petru Schiopulü. 159...

Autogr. 68. Scrisöre de la Gaspar Gratian VV. cu data Iași 16 Octobre 1619. In limba latină. Am copiat o.

Autogr. 69. Scrisöre de la același Domnü, cu data Iași 28 Octobre 1619. In limba italiană. S'a copiatü.

Docum. 854. Hrisovü originalü de la Stefanü VV. cu data Hărlău 1521 (7029), 4 Iunie. In limba slavonă pe pergamentü, cu pecetea mare suspensă.

5. Museulü Ossolinski in Lemberg.

In acestü museü, pe lângă cunoscutulü portretü alü lui Ioannes Gnadus dux Valachiae (intre icöne, la Nr. 331), se mai află, in colecțiunea de arme, la nr. 1940, o sabie mare de döue mări despre care eticheta dice că a fostü a lui Tomșa VV. care a mersü cu ea in Lemberg la 1577 (?!).

6. Biblioteca Universității din Lemberg.

La 1848 vechia Universitate din Lemberg a fostü distrusă cu totulü și biblioteca ei nimicită in bombardarea orașului de către oștirile imperiale cari se luptău in contra revoltaților. Biblioteca s'a refăcutü in urmă, și astă-đi este förte bogată mai cu sémă in publicațiuni moderne. Colecțiunea de manuscrise este förte mică, totuși se află

intr'insa o prețioasă serie de mss. slavone de provenință moldovească, unele de o deosebită însemnătate. În timpul vacanțelor bibliotecă era închisă și numai printr'o specială amabilitate a bibliotecarului mi-a fost cu putință a arunca o repede ochire asupra manuscriselor și a lua în grabă scurte indicațiuni, cari vor pute servi cercetărilor mai tîcnite ulterioare.

Mss. I. A. 1. Slavonă, cuprinsul nu l'am însemnat; cu o notă posterioară scrierii pe marginea de jos a primelor 5 foi. Din această notă se vede că mss. a fost ală mitropolitului Anastasie Crimovici. Nota e scrisă în țilele lui Ioan Radul vovodă «Mihnevici» la 1618 (7126).

Mss. I. A. 3. Tetravanghel și Apostol slavonă, scris pe pergament la 1615 (7123) de monahul Teofil de la Voroneț pentru Mitropolitul Anastasie Crimovici. Este scris foarte frumos și plin cu ilustrațiuni și iluminațiuni, cari fac din acest volum unul din cele mai prețioase monumente de caligrafie și ilustrațiuni făcute la noi.

Mss. I. A. 4. Faptele apostolilor și Epistolele în limba slavonă, scrise pe pergament. Volum necomplet. După o notă, a fost ală lui Paisie eromonachul de la Homor la 1540 (7048) Iunie 27.

Mss. I. A. 5. Apostol slavonă scris pe hârtie, cu o lungă notă pe f. 488 v. de la 1598 (7106) April 14.

Mss. I. A. 12. Slavonă, cuprinde viețile Regilor și a Episcopilor Serbiei, cu o notă la f. 248 v. de la 1574 (7083) Novembre 20, și alta dela 1588 (7096), în care se vorbesce de Petru VV. și de mănăstirea Sucevița.

Mss. I. B. 14. Hronograf în limba română scris de Dimitrie Grigorovici Ipodiaconul, și dedicat lui Antonie Mitropolitul Sucevei. Are 354 și 54 foi, în folio.

Mss. I. F. 4. Vieța lui Petru cel mare, tradusă din grecesc în românesc pentru Mitropolitul Moldovei Iacob la 1753. Volum in-folio de 103 foi.

Mss. I. F. 13. Cuvinte de ale sfinților părinți. În limba slavonă, cu o notă de la 1643 (7151) Mai 3.

Mss. I. H. 4. Tipic slavonă scris în Moldova în secolul XVI, foarte frumos, bine conservat și fără nici o notă.

7. Arhivul municipal al orașului Lemberg.

Pe lângă documentele, în număr de 14, publicate de d-lu Emil Kaluzniacki în tom. VII ală colecțiunii «Akta grodzkie i ziemskie»

și tipărită separată sub titlul «Dokumenta moldawskie i multanskie z Archiwum miasta Lwowa» și de d-lu Hasdeu în Arhiva istorică, se mai află încă în acestă bine conservată archivă ună însemnată numără de documente privitoare la Români și mai cu sēmă la continuele relațiuni ale Moldovenilor, domni și boeri, cu Galiția și în specială cu orașul Lemberg. Timpulă nu mi-a permisă a cerceta mai de aproape acestă archivă; însă archivarulă actuală, d-lu Widmann, a bine-voită a declara că, cu cea mai mare bucurie, se pune la dispozițiunea Academiei spre a cerceta și a face să se copieze pentru dînsa tôte documentele privitoare la Români.

8. Arhivulă provincială ală Galiției în Lemberg.

Nu mî-a fostă cu puțină nici chiar a visita acestă archivă, din causă că atâtă directorulă, d-lu Prof. Liske, cât și subdirectorulă d-lu Prohaska, nu erau în Lemberg în timpulă vacanțelor.

9. Stavropighia.

Stavropighia este o veche societate religioasă, ortodoxă până la sfârșitulă secolului XVII și de atunci unită. Ea a susținută timpă de lungi secoli biserica Ruteniloră din Galiția și cultura loră națională. A avută averi fôrte însemnate cariă au fostă secularizate; multe din ele au fostă datorite generosității domniloră și boeriloră Moldovei. Aci era vestita tipografie de cărți slavone, din cari ună numără fôrte mare se cumpărau pentru bisericelă românesce din Moldova și Țăra-românescă.

Biserica rutenă unită a Stavropighiei, zidită din pētră, este una din cele mai frumoșe din Lemberg, și până astă-zi e cunoscută de poporă sub numele de biserica românescă «Woloska Cirkich.» La zidirea ei a contribuită fôrte multă mai întâi Constantină Corniact, grecă din insula Creta, venită în Moldova, unde a ajunsă la mară boeră și a strînsă multe averi cu cari a trecută în Polonia. În biserică se află portretulă sēu întregă în mărime naturală și a doi fil

ai s \ddot{e} i. Sub portretul \ddot{u} b \ddot{a} tr \ddot{a} nu \ddot{l} ui Corniacl, se afl \ddot{a} depins \ddot{a} urinat \ddot{o} rea inscrip \ddot{t} iune care s \ddot{e} m \ddot{a} n \ddot{a} a fi copiat \ddot{a} dup \ddot{a} un \ddot{u} monument \ddot{u} funera \ddot{u} ,

«Hic iacet generosus dm. Constantinus Corniactus in insula Creta
 «Patria sua parentibus nobilitate et || potentia clarissimis natus : qui
 «inde in Valachiam cisalpinam veniens, et ob insignem in rebus ge-
 «rendis pruden || tiam, ab Alexandro principe eiusdem Valachiae prae-
 «fectus postea ab Augusto rege honorificentissime acce || situs cum
 «se suaque omnia in Poloniam contulisset ab eodem Principe in al-
 «bum indigenarum adscriptus tempore deinde || Stephani regis Polo-
 «niae officio maximo cum rei || publicae emolumento, perfunctus es-
 «sel ; plurimis eidem rei publicae, officiis || praestitis tandem hic in
 «Russia uxore ex nobilissima familia ducta ex eadem utriusque
 «sexus natis susceptis, || diem extremum obiit. Vixit annos 86, de-
 «cessit I m^{a} Augusti Anno 1603 m^{o} .»

Miron Barnovski Vod \ddot{a} a dat \ddot{u} ajutorul \ddot{u} s \ddot{e} u spre a se termina bi-
 serica. In l \ddot{a} untru \ddot{l} biserice \ddot{l} , dea dre \ddot{p} ta \ddot{s} i dea st \ddot{a} nga u \ddot{s} e \ddot{i} principale
 se afl \ddot{a} urm \ddot{a} t \ddot{o} rea inscrip \ddot{t} iune s \ddot{a} pat \ddot{a} \ddot{i} n relief \ddot{u} pe petr \ddot{a} la 1629 :

d'a st \ddot{a} nga : ТРОИ СѢ ТРОИХ ТЕРЬ ЦРЪХ СЕ РЪБЪ. ТРОИ МИРОНЪ
 КЕРЪННЪ ГЪКЪНЪ БОЛЪСОДЪ МОЛОДАЯХЪНЪ.

СЪКЕРНЕНЕ СЪХЪНЪ СЕГЪ АНОКЪЗНЪ ПРННОСИТЪ

d'a dre \ddot{p} ta : ПРНМЪНЪ *ЪТО МАСТНЕНЪ, РЪСЪНУЮ СЪ ПЛОТНО
 ГЪСЪ СЛОБЕ БЪЖИЪ : ПЪ СЪБЪХЪ КЪТЪТОРЪСЪ СЪТИ
 ХЪРЪМЪ СЕИ ПЪ ЛЮДИ. СЛОБЕРЪА ИЪЗЪВЪНЪ :

[РОК „А. Х. К. С.

Adec \ddot{a} :

«Ale tale dintru ale tale tie, imp \ddot{a} rate Christ \ddot{o} se, robul \ddot{u} t \ddot{e} u Miron Bernavski
 Voevodul \ddot{u} Moldovlachie \ddot{i} , s \ddot{f} ir \ddot{s} itul \ddot{u} acestu \ddot{i} hram cu dragoste aduce ;

«Primesce dar cu milostivire Tu, care te- \ddot{a} i r \ddot{a} stignit \ddot{u} cu trupul \ddot{u} , Isuse cu-
 vintule a lui Dumne \ddot{z} e \ddot{u} ; \ddot{s} i pe to \ddot{t} i cititor \ddot{i} s-tula \ddot{i} hramului acestuia \ddot{s} i pe
 popor \ddot{u} m \ddot{a} ntuesce- \ddot{i} de credin \ddot{t} \ddot{a} rea. Anul \ddot{u} 1629».

In secolul \ddot{u} XVI Alexandru L \ddot{a} pu \ddot{s} neanul \ddot{u} \ddot{s} i Movilesc \ddot{i} au f \ddot{a} cut \ddot{u} Sta-
 vropighie \ddot{i} multe daruri, \ddot{s} i in archiva ei se p \ddot{a} str \ddot{e} z \ddot{a} p \ddot{a} n \ddot{a} ast \ddot{a} zi
 chris \ddot{o} vele domnesci. O parte din aceste chris \ddot{o} ve au fost \ddot{u} publicate
 de canonicul \ddot{u} A. S. Petru \ddot{s} evic \ddot{i} in calendarele anuale ale Stavro-

pighiei intitulate *Временникъ Института Ставропигійскаго*, pe 1881 și urm. Nu am putut vedea colecțiunea acestor chrisóve și lua note despre ele, pentru că actualul directoru său președinte alu Stavropighiei, D-lu Prof. Șaranevici, în a cărui îngrijire se află odórele și documentele cele mai prețioase, lipsia pentru timpul vacanțelor din Lemberg. Totu din acea cauză nu am putut vedea odórale bisericei și nici colecțiunea de cărți vechi și manuscrise, puțină număróse, după cum mi s'a spus.

În cancelaria Stavropighiei am vedut, într'unu dulapú închisú, unú patrachirú cu urmátórea inscripțiune cusutá la marginea din josú cu firú de argintú pe catifea roșie :

† СЪ ЕННГРЯХНАЪ СЪТВОРИ
 ІОЪ ВАСИЛІЕ ВОЕВОДА ГОСПОДАРЪ
 ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОН КЪ АТЦО. Зрна.

•Acestú patrachirú l'a făcutú Ion Vasile Voevod, Domnú alú țerei Moldovenești, la anulú 7151 (1643).»

Totú în cancelaria Stavropighiei mi s'a arátatú unú pachetú în care se păstrează scrisorile de la domnii și boerii moldoveni. În acestú pachetú se află urmátórele scrisori despre cari am luatú fórte repede însemnare :

17 de la Alexandru Lăpușnénu, 1558-1566. S'añ publicatú de canoniculú Petrușevici în Calendarulú citatú.

2 de la Petru Șchiopulú din 1590, publicate în același Calendarú.

13 de la Lucaș Stroičí, 1590-1603 ; autografe afará de cele de la 1590 dec. 16 și 1606 mai 10, cari sunt scrise de altá máná și numai subscrise de Stroičí.

15 de la Ieremie Movilá VV., 1598-1605, publicate în Calendarú.

9 de la Elisaveta Movilá, Dómna luí Ieremia VV., 1604-1632.

1 de la Isaia Balica, 1606 Maiú 5.

1 de la Simeon Movilá VV. 1607.

3 de la Constantinú Movilá VV. 1610-1611.

1 de la Marin Zlojen (?) . . . «postelnicú moldovenescú,» 1614.

1 de la Margareta Moghila, Dómna Moldovei, 1614.

1 de la Radulú VV. Mold. 1627.

- 2 de la Miron Barnovski VV. 1627 și 1629.
 1 de la Visilie Lupu VV. 1641.
 5 de la Moise Movila VV. 1651-1661.
 2 de la Ana Movileșca Potocka Dómna Moldovei, 1664.
 1 de la Ioar Duca VV. 1664.
 1 de la Constantinú Duca VV. 1694.

Peste totú 76 documente, dintre carú, pe câtú știu eu, numai cele 17 de la Alexandru Lăpușeanu, 2 de la Petru Schiopulú și 15 de la Ieremia VV. sunt publicate.

10. Colecțiunile Canonicului Petrușevici.

Canoniculú A. S. Petrușevici a strinsú, în continuele sale cercetări, o fórte bogată bibliotecă de cărú vechi și nóue privitoare mai cu sémá la istoria națiunii sale rutene, la istoria Galiției și a ținutórilor din jurú. Țerile Române, și mai alesú Moldova, au fostú studiate cu multú interesú de venerabilulú canonicú de la Lemberg, și deaceia, în cercetările sale și în studiile numeróse istorice și filologice publicate de D-sa, Românii ocupá un locú fórte însemnatú. Biblioteca adunată a dárui'to întrégá «Casei naționale» a Rutenilorú, însemnatá instituțiune a lorú naționalá, instalată în zidirea vechei universităú. O parte mare din bibliotecá s'a și predatú.

Intre cărúle canonicului Petrușevici am vedútu, pe lângá manuscrisulú slavonú cu nota autografá a lui Dosofteiu, despre care am vorbitú mai susú, și pe lângá mai multe cărú românesce și slavone tipárite în secolulú XVII în ținutó române, unú prețiosú Mss. slavonú in-folio, scrisú pe hârtie și fórte bine conservatú, cuprinđendú unú corpú de Pravile. Volumulú a fostú scrisú, dupá cum se vede din nota finalá, la anulú 1606 (7114) Maiú 1 pentru Ieremia Moghila VV. la mánăstirea Sucevița.

Din lucrările sale publicate, din carú mai avea exemplare disponibile, canoniculú Petrușevici a binevoitú a-mi da din tóte câte unú exemplarú pentru biblioteca Academiei. Am onóre a le înainta deodată cu acéstá relațiune.

Dintre lucrările sale încă netipárite voiú aminti dicționarulú etimo-

logico-istoric alu numelor topografice din Rusia sudică, Galiția, Polonia, Moravia, Bohemia, Țerile române și Țerile sud-slavice. Lucrarea este unu colosu, care tipărindu-se aru forma celu puținu 10-12 volume mari in 4°; din acestu causă nici nu se pôte prevedé și spera in curindü tipărirea ei. Pentru noi, pentru istoria limbii și a națiunii in generalü, însemnătatea förte mare a acestei lucrări se pôte vedé numai din cuprinsulu așa pe scurtü cum l'am însemnatü, sciulu fiind ce însemnătate mare are toponimia in cercetările istorice asupra vechii epoci a nației nōstre.

De o specialä însemnătate pentru noi este o altä colecțiune a aceluiași venerabilü canonicü. In multele sale călătorii prin Galiția și Bucovina, a visitatü apröpe töte bisericile și mănăstirile, decopiindü totü felulü de inscripțiun, de pe morminte, de pe petrele comemorative pentru fondarea bisericilorü, de pe vestmintele bisericesti și de pe totü felulü de odörä; deasemenea notele din töte cărțile tipărite și din M-sele cari i-au ajunsü in mână in lungile sale peregrinațiuni. In acestu modü a adunatü unu numărü förte mare de astfelü de copii cari töte sunt förte prețioase documente istorice și literare. Cele privitore la Moldova și la Românii in generalü le-a orînduitü deosebitü in ordine cronologicä. Este o bogatä colecțiune începëndü din secolulu XIV și până in XVIII, care tipărindu-se aru forma unü mare volumü și ne-arü da unü neprețuitü materialü istoricü. In acestu colecțiune s'a introdusü și inscripțiunea de pe crucea lui Radu Buzescu, despre care am vorbitü mai susü, precum și notele de pe mai multe M-se ale sale proprii, din care causă eu nu le-am decopiatü. Canoniculu Petrușevici e förte dispusü a tipări colecțiunea sa privitore la Românii, dar cause materiale ilü împiedecä deocamdatä.

11. Biblioteca Universității Jagelonice in Cracovia.

Biblioteca vechii și vestitei Universității Jagelonice este cea mai mare dintre töte bibliotecele Galiției. Pe lângä circa 200,000 volume tipărite și unü considerabilü numărü de câteva sute de incunabule, ea mai posedä o colecțiune de 4176 volume manuscrise. Unü in-

semnată numărul din ele cuprind materiale istorice ; cele mai multe înse sunt codice de autori vechi bisericesci și profani rămase din timpurile vechi universității de la secolul XIV încôce. Această însemnată colecțiune de M-se pôte fi acum cu ușurință cercetată și cunoscută, cu ajutorul catalogului descriptiv și analitic lucrat de D-lu Dr. W. Wislocki, Custos alu Bibliotecel, și publicat, între anii 1877-1881, cu ajutorul Academiei din Cracovia.

Documentele privitoare la Români pe cari le-am cercetat și despre cari am luat note sunt următoarele.

Mss. 43. Copii de documente.

f. 120. Literae Pochtmis (potentissimi ?) Gieri Galga ad Reg. M tem ; dimpreună cu alte două scrisori care urmeză.

f. 1. Literae fidei ad Imperatorem Andrae Debnin Opalinski. 1601 Martie 28, Varșovia.

f. 2. Legatio ad eundem.

— Responsum ad literas.

— Responsum ad legationem (până la vorbele... «idoneum et oportunum fore.»)

— Praescriptum legationis... (pină la «in Lithuania sistendum curet.»)

f. 23 v. Imperatoris Romanorum de Valachia . . .

Responsum Regiae M-tis. 1602.

f. 103. v. Scrisore de la Chidir Basze. (1603)

f. 105. Responsum ad literas.

f. 124. Imperatoris de Radulio Valachiae Palatino (20 dec. 1603).

— Responsum Regiae M-tis (20 jan. 1604).

f. 125. Turcarum imperatoris per Imbraimum Czausium.

— Responsum Regiae M-tis (28 Nov. 1603)

f. 138. Imperatoris Turcarum per Mechmet Czausium missae.

— Vesiri Bassae per eundem missae.

— Responsum Regiae M-tis (29 Maiu 1603).

— Literae Moysis Siculi.

f. 142 v. Literae Transylvanorum ex Nandor Alba ad Regiam M-tem (13 Ianuarie 1604).

— Responsum Regiae M-tis.

— De Transylvanis ad Caesarem (24 Maiu 1604).

Mss. 49. f. 52. Copia scrisorii Voevodului Cracoviei către K. 1644. Cu două «Ceduly» lipite pe dos.

f. 113. Scrisore de la Mihael Meger(?). 1647 Febr. 17.

- f. 114. Alta de același.
- f. 115. Instrucția
- f. 125. Scrisoare de la Mihail Mezer (?), 4 Martie 1617.
- f. 127. Alta de același.
- f. 133.135. de același.
- f. 137. Scrisoare de la Gherei Chan (trad. pol.) 1647.
- Mss. 211. f. 417-420. Relația lui Alexandru Chocimirski de la 14 Sept. 1627.
- f. 423. și urm. Scrisori de la Barnovski VV. către St. Chmielecki. cu data 14 Sept. 1627, două de la 15 Oct. 1627, 10 Nov. 1627, 16 Nov. 1627.
- f. 435. Scrisoare a cancelarului St. Zolkiewski. 24 Sept. 1620.
- f. 443 sqq. Scrisori de la Barnovski VV. 4 Iulie 1627, trei dela 17 Iulie 1627.
- f. 453. Documentul despre Barnovski. 23 Iulie 1627.
- f. 454. Documentul despre Barnovski.
- f. 456. Scrisoare de la Barnovski VV. 23 Iulie 1627.
- f. 458. Puncta...
- f. 460. Despre afacerile moldovenesei.
- f. 461. Instrucția...
- f. 463. Relația . . . A se copia toate până la f. 474.
- ff. 479. 481. 483-484. Alte documente de copiat.
- Mss. 1114. Scrisoarea Sultanelui către Regele Poloniei (1594) și răspunsul Regelui.
- Mss. 1151. Scrisori originale către Regele Ioan Sobieski :
- f. 4. Scrisoarea de la Castelanelul Helmki (?).
- ff. 12, 15, 16, 74. Scrisori dela Alexandru Balaban. Iași 12 Aug., 4 Octobrie, 11 Aug., 1881.
- f. 75. Scrisoare dela Alexandru Buluș Hatman. Iași 20 Iunie 1681.
- f. 76. „ „ „ Stefan.... 9 Iunie 1681.
- Mss. 2906. pag. 303. Actio deliberativa de Ivonia Duce Valachiae, Turcae rebelle, Polonis addicto. (9 foi).
- Mss. 5. f. 31. Scrisoare în limba polonă despre Tomșa VV. iscălită : «Balșe logofetii și Nicoară Spătără.
- f. 931. Votum....
- Mss. 114. f. 104—112 r. Salvus conductus.... Stephani. — Homagium Palatini Valachiae.... (1485).
- f. 115. Fœdus Turcicum....
- f. 116 v. Fœdus cum Caesare Turcarum. 1554.
- f. 119 v. Contenta Pactorum cum Turcarum Imperatore. 1568.
- f. 122 v. Fœdus Turcicum 1565.
- f. 126. Exemplum pactorum Turcarum Imperatoris, 1565.

Mss. 102. pag. 9—13. Anno Domini 1600. Scrisoarea lui Ioană Zamoiski către Mihai Viteazul.

p. 322—392. Note cronologice, în care se află mai multe date privitoare la istoria Moldovei, de la începutul secol. XVII.

p. 464—475. Confederația de la Hotină, în care a intrat și Tomșa VV. Mold. 1612.

p. 505—507. Documente ce sunt a se copia.

p. 517—524. «Votum» al lui Stanislav Zolkiewski.

p. 535—538. Copia unei scrisori a lui Jaikowski. 1620.

p. 541—555. Documente privitoare la cele petrecute între anii 1622 și 1623.

p. 585—588. Scrisore de la Constantinopole. 1624.

p. 557—561. Un jurnal despre întâmplări din 1621.

p. 1117. Scrisoarea lui Barnovski Vodă către Lubomirski. 3 Iulie 1629.

Mss. 166. Scrisori și alte documente din sec. XVI și XVII. Copii.

f. 41. Scrisoarea lui Jaikowski, 20 Octombrie 1620.

f. 143. Scrisore a lui Otwinowski. 6 Aprilie 1620.

f. 147. Sigismund III.... 1620.

f. 179. Despre Turci și Tătari.

f. 249. Witanie Krola.... 1626.

f. 253. Gavrilă Batori.... 1626.

Mss. 175. Copii de documente din anul 1552. Volumul a aparținut bibliotecii regale. Se află într-insul 10 documente privitoare la Români și în special la Moldova, care sunt publicate în «Scriptores rerum Polonicarum.»

f. 330—382 cuprind copii de documente relative la relațiile cu Turcii și cu Tătarii în anul 1558.

Mss. 2906. Copii.

f. 303—376. Actio deliberativa de Ivonia Duce Valachiae Turcae Rebelles Polonis addicto.

Mss. 3729 vol. II.

f. 7. Scrisoarea lui Stefan Batori Regele Poloniei către Petru Schiopulă. 4 Aprilie 1583. Copiată.

12. Biblioteca Principelui Czartoryski în Cracovia.

Bogatele colecțiuni ale familiei Czartoryski au fost fondate de abia spre sfârșitul secolului trecut și s'au învaluțit mult în secolul nostru. Astăzi aceste colecțiuni sunt foarte însemnate atât prin bogăția materialelor adunate cât și p. în valoarea lor științifică. Muzeul și biblioteca Czartoryski sunt instalate de câțiva ani

Într'unu frumosu localu construitu anume pentru ele. Biblioteca este bogată mai cu sémă în cărți tipărite privitoare la istoria Poloniei.

Colecțiunea de manuscrise este compusă din 3961 volume, cari apröpe töte cuprindü materiale istorice, colecțiuni de documente, originale sau copii, pentru secolii XIV—XIX. În această bibliotecă se află vestita colecțiune de documente adunată sub direcțiunea lui Naruszewicz și compusă din peste 220 volume în folio. Materialulü cuprinsü în această colecțiune este enormü; elü a fostü adunatü în specialü pentru istoria Poloniei, dar unü mare numărü de documente privescö și istoria țerilorö române și mai cu sémă a Moldovei. Volumele lui Naruszewicz au fostü cercetate numai odată pentru istoria nöstră, de cătră D-lu Hasdeu. D-sa a decopiatü töte documentele privitoare la Români până la Mihaiü Vitézulü exclusivü. Ar fi de cea mai mare însemnătate a se dispune continuarea cercetării acestei colecțiuni și decopiarea tuturor documentelorö privitoare la istoria Românilorö cari se vorü mai afla într'insa.

Colecțiunea de Msse a acestei bibliotecii are numai unü catalogü scrisü, unü inventarü, de förte puținü ajutorü pentru cercetări, fiindü că într'insulü se indică în modü förte vagü și necompletü cuprinsulü volumelorü. Din această cauză cercetarea lorü cere förte multü timpü. Cötindü catalogulü întregü, am notatü 226 volume (afară de Mssele lui Naruszewicz), în cari mi s'a părütü că s'ar puté afla documente privitoare la Români, töte înainte de secolulü XVIII. Dintre acestea am cercetatü 60 volume. Resfoindü cu deamăruntulü acele volume, în multe din ele nu am allatü nimicü privitorü la istoria nöstră. Acestü rezultatü are totuși folosulü că scimü cari sunt volumele în cari nu mai avemü de căutatü și prin acésia se va cruța timpulü cercetărilorö ulterioäre.

Mss. 1348. Manuscrisü completü alü cunoscutulü poemü despre Moldova, scrisü de Mironü Costinü la 1684. Foile 1—3 cuprindü dedicarea cătră Ioanü III Regele Poloniei; 17 foi următore : poemulü în trei cönturi; alte 6 foi despre Metropolitulü, Episcopii și boeriile Moldovei.

Mss. 307. f. 205. Scrisöre de la Radu VV. Domnulü Țerei Romänesci (1567). cătră Regele Poloniei Sigismundü Augustü, scrisä în limba slavonă, fără datä.

- f. 309. Scrisoarea lui Mehmet Paşa (1584) către Regele Poloniei.
Mss. 309. ff. 75, 76. Scrisoarea lui Andrei Taranowski de la Constantino-
 pole. 6 Ianuarie 1575.
 p. 231. Acta quaedam comitorum (1585).
 p. 233. Externa.
 p. 283. Alineată privitoră la Bogdan VV. Mold.
Mss. 310. p. 132—139. Scrisoarea lui Stefan Batori către Cromer despre
 Tatarii. 1583 Ianuarie 13.
 pp. 157 și 159. Scrisori de la același către Cromer asupra aceluiași subiect.
 pp. 304—305. Copia listă...
Mss. 330. Rudolphi II Imperatoris Epistolae ad diversos negotia publica spec-
 tantes ab Anno 1589 ad Annum 1595. Copii moderne.
Mss. 340. Documentele de pe foile 110—112, 116, 117, 118, 119 (1590,
 1589) sunt a se copia.
 f. 144. Scrisoarea lui Heder Paşa către Ioana Zamoiski, 1598 Aprilie 10.
 f. 148. Scrisoarea unui Beglerbeg.
 f. 150. Scrisoarea lui Zamoiski, 1589 Sept. 27.
 f. 152. Scrisoarea de la Zamoiski către senatori. 16 Octombrie 1589.
Mss. 342. Acta sub Sigism. III. ab A. 1600 ad A. 1611. Tom. II.
 p. 23—26. Scrisoarea adresată Regelui Poloniei despre afacerile Moldovei și
 despre Stroici logofetii. 1603 Aug. 1.
 p. 195. Scrisoarea de la 1606 Ianuarie 26 despre afacerile Moldovei.
Mss. 332. Commissio Cracoviae celebrata Anno Domini 1596 cum commis-
 sariis Caesareis de Societate armorum contra Turcas. Chronologia comitorum
 regni Poloniae anno MDXCVII Varsaviae celebratarum.
Mss. 396. Documente originale din anii 1282—1669. Volumul nepaginată.
 Scrisoarea de la Gheorghe Stefan VV. Mold. Iași 26 Maiu 1655.
Mss. 398. Documente din timpul lui Wladislav IV și Ioan Kazimir. Copii.
 f. 3. Scrisoarea de la Chmielnicki despre Domniul Moldovei.
Mss. 1107. Cuprinsul documentelor privitoare la țările române, care se
 află în arhivul regal al Poloniei. Acest cuprins e scris de mână lui
 Cromer și cuprinde 150 documente, dintre care la unele cuprinsul ocupă 1,
 2 sau chiar 3 pagini. Documentele privitoare la Moldova, Țara Românească și câte-
 va privitoare la Turcia ocupă 152 pagini.
Mss. 402. Volumul de 745 pagini, compus întreg din scrisori originale.
 p. 313. Scrisoarea de la Gheorghe Stefan VV. Mold. 13 Dec. 1657, Iași.
Mss. 408. Documente din anii 1571—1677. Copii.
 f. 159. Scrisoarea lui Ioan Kazimir către Vizirul. 1607 Febr. 18.
 f. 160. Scrisoarea primatului Regatului Poloniei către guvernatorul Stetin-
 lui «In causa Palatini Moldaviae».

- f. 183 r. «Pacta» cu Impăratul Turcilor. Anno Domini 1672.
 f. 186 v. Scrisori de la Sultan și Vizir către regele Poloniei.
 f. 188. Aprobarea pactului Turcilor, 1667.
 f. 191. Scrisori de la Hanul Crimului și de la Sultan, 1673.
Mss. 428. Scrisore de la Impăratul Leopold către Sobieski, 10 Mai 1684.
Mss. 423. p. 531. Copia răspunsului către Domnul Țerei Românești. 21 Iunie 1676.
 p. 335. Responsu... 2 Iulie 1676.
Mss. 421: Copii.
 f. 124. Scrisore a lui Ioan Sobiecki.
Mss. 422. Documente de la Ioan III, 1687 și 1688. Copii. Apröpe întregul volumul e compus din documente privitoare la incursiunile lui Sobieski în Moldova.
Mss. 616. Acte relative la afacerile turcesci, 1542—1733.
 ff. 114 — 135. Călătoria unui ambasador polon trimis la Constantinopol la 1619. Vorbind despre trecerea lui prin Moldova la mergere și întörcere, dă multe informațiuni despre starea acestei țări și despre primirile ce i s'au făcut.
 f. 138. Scrisörea lui Vladislav IV către Sultanul, 30 Nov. 1633.
 f. 140. Scrisörea aceleiași către Sultanul 1634.
 ff. 307—324. Relație despre evacuarea Căminiei la 1699.
 f. 288. Delimitatio inter Polones et Turcas (de 14 9-bre 1699 nel 14 8-bre 1703)
 f. 293. Documentul despre delimitarea între Polonia și Turcia și despre granițele Moldovei. 14 Octöbre 1703.
 f. 334. Altă relațiune despre aceeași delimitare. 1703.
 f. 344. Despre altă delimitare între Polonia și Moldova. 1711.
 f. 391—400. Cinci scrisori de la I. Grigorie Ghica, 1732, 1733, și trei răspunsuri către el.
Mss. 1594. Scrisori originale din anii 1337—1520.
 Epistolă dela 1503 de la Ioan de Lasco către Episcopul «Warmiensis».
Mss. 1598. Scrisori originale, 1541—1548.
 — Scrisore de la Petru Porembski către «Petro Eppo Greznensi,» cu data Alba Iulia 2 Octöbre 1542, despre Petru VV. (4 foi).
 — Scrisore de la Petru VV. cu data Suceva 1542.
 — Altă scrisore de la același Petru Porembski cu data 31 Octöbre 1542.
Mss. 1627. Copii de documente din sec. XVI și începutul sec. XVII.
 f. 32 v. Responsum legationis a Rodolfo Imperatore datum Andreae Buin Opalinsky, 3 Iunii 1601. — De la f. 33 r. «Quod de Michaele Valachiae...» până la f. 39 v.
 ff. 41, 42. Doue scrisori de la Sigismund Regele Poloniei despre pretențiuni față cu Moldova.
Mss. 1631. Scrisori originale din anii 1573—1616.

- Cătră finele volumului: Copia unei scrisori de la Soroča, 12 Iunie 1614.
 Scrisore de la Stanislaŭ Zolkiewski, 12 Maiu 1615.
 Cedula z listu Hospodara Woloskiego do P. Hetman....
 Mss. 1662. Documente de la Sigismund III până la Ioan III. Copii.
 p. 54—57. Copia unei scrisori de la Sultanulă cătră Regele Poloniei, 1617.
 Se vorbește în ea despre Ureche, boer moldovenă.
 p. 63—75. Scrisore de la Skender pașu cătră Zolkiewski Hatmanulă.
 Mss. 1644. Documente din timpulă lui Zigismund III. Copii.
 p. 82—138. Scrisorea către Hatmanulă Radziwil. La pag. 85 vorbește «de
 infausta strage Valachica;» seculă alineatū despre Moldova.
 p. 139. Scrisore de la Sultanulă, 1617.
 p. 168. Scrisore de la Sultanulă, 1613.

13. Cărti cumpărate.

Pe lângă cărtile dăruite de venerabilulă canonică A. S. Petrușevici, despre cară am vorbită mai susă în punctulă 10 ală acestei relațiună, am onore a presenta pentru biblioteca Academiei urinatorele cărti procurate de mine în această călătorie :

Dicționarulă limbēi polone de Linde, 6 vol. în 4°.

Catalogulă manuscriseloră bibliotecēi Ossolinski redactatū de directorulă ei D-lă Dr. W. Kętrzyński, volumulă I și întâia jumătate a vol. II, căt s'a publicatū până la acuma.

Catalogulă manuscriseloră bibliotecēi Universității jagelonice în 2 volume, redactatū de custodele ei, d-lă Dr. W. Wislocki.

Schițe istorice de dr. L. Kubala, 2 volume, în carē se află multe părți privitoare la istoria Moldovei.

Calendarele Institutulă Stavropighia pe 1874, 1875, 1878, 1880, 1881, 1885, în carē se află documente și studii privitoare la ajutorele primite de Ruteni de la Domniă Moldovei pentru bisericile loră.

Rumunia, Lemberg 1874. Scriere anonimă asupra trecutulă și viitorulă României.

Lexicon linguae slovenicae veteris dialecti de F. Miklosich, edițiunea 1, de la 1850.

Descriere istorică și statistică a biblioteceloră și archiveloră publice și private din Polonia de Fr. Radziszewski.

O foarte interesantă broșură, pe căt sciū necunoscută, relativă la Mihailă Vițezulă și înțitukă «(gratia Deo actae ab ecclesia pro victoria ex Michaelē multano parta,» tipărită în Polonia, fără indicarea loculă, la anulă 1601.

14. Concluziuni.

În aceste note scurte și foarte repede luate constă, Domnule Preșefinte, rezultatul excursiunii mele în Galiția. Așa cum sunt notele mele au o valoare foarte relativă. Timpul puțin de care dispuneam și materialul colosal câtă imi sta dinainte m'a împedecată de a copia mai multe din prețioasele documente câte mi-au trecut prin mână resfoind volumele bibliotecelor din Lemberg și Cracovia. Eram convins de altă-fel că mai bine ar fi să însemnez numai locurile anume unde se află documente privitoare la istoria noastră și apoi foarte ușor se va putea mijloci decopiarea lor de către persoane din localitate și cu cheltueli relativ mică. Notele mele sunt luate în acest sens și spre acest scop. Onor. Academie va dispune cum va crede mai bine. Eu amintesc numai că persoanele din direcțiunile bibliotecelor și arhivelor vizitate au primit cu multă bună-voință cererile făcute de mine în acest sens sub rezerva ulterioarelor hotărâri ale Academiei.

D-lu Bibliotecar de la Ossolinski m'a însărcinat a face Onor. Academiî propunerea de a trimete Institutului Ossolinski publicările sale în schimb pentru cele publicate de elu. Acestu institutu posedă, pe lângă bibliotecă și museu, și o tipografie în care se imprimă în continuu mai ales publicațiunile istorice.

Canonicul A. S. Petrușevici din Lemberg m'a însărcinat de asemenea a propune Academiei să-i dea unu ajutoru de 1000 floreni pentru tipărirea notelor privitoare la istoria Românilor, despre cari am vorbitu mai sus.

Terminându această relațiune, imi permitu a atrage atențiunea Onor. Academiî asupra cercetărilor cari aru fi de făcutu în colecțiunile Galiției pentru istoria noastră. Colecțiunile din Lemberg, Cracovia și alte oraș mai mic ale Galiției posedu unu colosalu materialu istoric privitoru la Români. Acestu materialu se află însă împrăștiat între colecțiunile mari de documente privitoare la istoria Poloniiei, așa în cât cercetarea lui sistematică aru cere timpu foarte îndelungat și

mijloce însemnate pentru pregătirea copiilor. Cea mai mare parte, aproape toate documentele din aceste colecțiuni, și în special pentru secolul XVI, XVII și XVIII, sunt scrise în limba polonă. Din această cauză cercetarea completă, și așa zicându definitivă a colecțiilor Poloniei pentru istoria noastră, nu poate fi făcută de câtă de persoane care să aibă solide cunoștințe de istoria Românilor și să posede perfect limba polonă, avându în același timp și deprindere la citirea textelor polone vechi. Convingerea mea este că numai o cercetare făcută în aceste condițiuni poate aduna tot materialul istoric cuprins în acele bogate colecțiuni; prin această istorie noastră s'ar deschide un orizont de o bogăție nemărginită, care până astăzi este încă foarte puțin cunoscută.

București, 10 Octombrie, 1885.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŪ 1886.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŪ 1886.

ȘEDIȚA DIN 11 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

D-lu *Secretarū generalū D. Sturdza* citește raportulū sēu următorū asupra lucrărilorū Academiei în decursulū anului 1885—86 :

«*Domnilor * Colegi,*

«Inainte de a vē expune relațiunea obicinuită asupra lucrărilorū indeplinite de Academie în decursulū anului încetatū, am durerea a vē comunica încetarea din viața a unuiu din colegiū noștri și a u-nora din membrii onorari și corespondenți.

«Membrulū Academiei Dr. Anastasie Fētu a încetatū din viața la 3 (15) ale lunii curgētore. Scirea despre acēsta ne-a sositū tocmai în ziua înmormintării, așa încât a fostū peste puțină ca Academia să fie directū represintată la ceremonia funebră. Meritele pre cari le-a câștigatū Doctorulū Fētu prin îndelungata sa activitate sunt cunoscute tuturorū Romānilorū. Elū a făcutū sacrificiū însemnate pentru cultivarea sciințelorū naturale, pentru ajutorarea studiilorū tinerimii romāne, și a scrisū mai multe opere sciințifice și medicale. Academia îl păstrēză cu deosebire o adāncă recunoscința pentru donațiunea unuiu fondū destinatū în specialū sciințelorū naturale și care pōrtă numele sēu.

«La 29 Aprilie (11 Maiū) 1885 a încetatū din viața Visarion Ro-

mană, membru corespondentă pentru Secțiunea literară. Reposatulă a dezvoltată o însemnată activitate pentru răspândirea culturii în poporul română.

•La 9 (21) Iulie 1885 a încetată din viață membrul corespondentă pentru Secțiunea științifică, Dr. M. G. Obedenaru, a căruia zelă neobosită pentru știință și pentru prosperitatea Academiei ne este tuturoră cunoscută. Elă a îmbogățită colecțiunile năstre cu cărți și documente istorice, ne-a pusă în relațiune cu arhivele Vaticanului, și a făcută însemnate lucrări statistice și filologice cunoscute și apreciate și aiurea de lumea învățată. Obedenaru a dovedită prin faptă înțelegerea și interesul celă mare pe care-lă nutria pentru marea instituțiune națională ce reprezentămă, făcându-ne donațiune lătă averea sa.

•La 10 (22) Ianuarie 1886 s'a primită altă scire întristătoare despre pierderea Doctorului Gheorghe Cuciureanu de la Iași, fostă Ministru ală Instrucțiunii publice în Moldova și membru corespondentă pentru Secțiunea științifică. Meritele acestui bărbată pentru organizarea spitaleloră și a serviciului sanitară în Moldova, precum și stăruințele lui în ale instrucțiunii publice sânt titluri, cară îl asigură amintirea unui bărbată luminată, activă și patriotă.

•Anulă trecută ne-a răpită asemenea doi dintre cei mai iluștri și mai stimați membri onorari din străinătate.

•Émile Egger, renumitulă elenistă și profesoră ală Sorbonei, a încetată din viață la 30 Augustă st. n. 1885. Pierderea ilustrului erudită a atinsă în specială pe mai mulți din colegii năștri, cară s'au adăpată la lecțiunile lui pline de erudițiune și de nemărginită iubire pentru studiulă literaturii elene.

•G. Vegezzi-Ruscalla a încetată din viață la 2 Decembre 1885. st. n. În decursulă aniloră grei, în cară Romăni se luptău pentru recăștigarea independenței loră, acestă bărbată a fostă unulă dintre cei mai activi amici ai națiunii năstre și a susținută cauza românescă fără încetare prin scrierile sale.

•Pierderea durerosă suferită de națiunea întregă prin încetarea din viață a lui C. A. Rosetti a lovită și Academia năstră. Rosetti

fusese numit membru al Societății Academice chiar la fundarea ei, prin decretul de la 2 Iunie 1867. Dintr'unu excesu de modestie el n'a voit nici odată să ia parte la lucrările Societății, nici după reorganizarea ei la 1879, când a fost din nou invitat să-și ia între noi locul ce i s'a acordat prin numirea de la 1867. Totuși, de drept dacă nu de fapt, el a fost membru al acestei instituții prin munca lui neobosită și constantă pe tărâmul întregii culturi naționale.

•Delegațiunea și-a făcut datoria de a arăta durerea noastră a tuturor familiilor acestor colegi încetați din viață

I. Ședințele de peste an.

•In decursul anului ședințele de săptămână, publice sau private, au fost ocupate cu diferite comunicări și discuții științifice sau administrative. Voiți aminti din acestea numai pe cele mai însemnate.

•In ședința de la 12 Aprilie 1885 D-lu V. A. Urechia a arătat îndoielile ce are asupra adevăratului autoru a cărții «Osservazioni storiche, naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia, Napoli 1788», cunoscută sub numele lui Raicevich. Aceste îndoieli au fost provocate prin faptul că această carte s'a tipărit în o nouă edițiune italiană sub numele lui Sestini, cunoscută prin alte publicații privitoare la țările române.

•In ședința de la 30 Augustu s'a comunicat catalogul bibliotecii foste a lui Gheorghe Lazăr. Protosincelul Dr. Ilarion Pușcariu din Sibiu a adunat această colecțiune de cărți de la rudele vestitului dascăl din Avrig și a trimis Academiei un catalog, din care se vede că valoarea lor intrinsecă nu e însemnată.

•In ședința publică de la 4 Octobru D-lu V. A. Urechia a citit unele capitole din «Șchițele de istoria literaturii române», carti de atunci s'au și publicat în volum, precum și unele părți din noua sa dramă «Marțialu».

•D-lu membru corespondent Gr. G. Tocilescu a prezentat Academiei, în mai multe ședințe, interesante relații despre inscripții-

nile romane descoperite în țară în anul trecut. De o deosebită însemnătate este o inscripțiune de la Reclca, despre care D-nia sa a relatat Academia în ședința de la 6 Decembre și din care rezultă că pe tărâmul satului Reclca de astăzi se ridica în timpurile romane *Colonia Romula*, și că la anul 248 s'a construit un *vallum* împrejurul zidului orașului, ca să protegă pe locuitorii coloniei.

• Academia a luat și în acest an, ca și în cei precedenți, partea sa la marea serbătoare națională de la 10 Mai:

• În ședința de la 3 Mai, care preceda această mare zi, am avut ședință publică, în care D-lu Gr. G. Tocilescu a făcut o comunicațiune asupra unei nău și prețioase diplome militare de la împăratul Traian descoperită în Dobrogea și care este unică în Museul nostru de anticități.

• Comunicarea D-lui Tocilescu a fost precedată de citirea unor notițe ale subscrisului despre un bileț autograf al lui Mihail Vitézul și despre monete de la Alexandru cel Bun, pe care am avut fericirea a le dăru colecțiilor Academiei, precum și despre un steg al lui Șerban Cantacuzino, care se păstrează în museul de la Dresda și de pe care am depus o fotografie.

• În ședința de la 7 Februarie a. c. D-lu membru corespondent Gr. G. Tocilescu a întreținut Academia și publicul asupra elaboratului D-lui coleg G. Barițu despre orașul roman *Apulum*.

• Din ședințele de săptămână s'au recomandat Secțiunilor lucrările de competența lor. În special Secțiunii istorice s'au recomandat două lucrări trimise de D-lu G. Barițu, două raporte ale D-lui Gr. G. Tocilescu adresate Ministeriului Instrucțiunii publice, despre mai multe mănăstiri din țară.

• Secțiunile ne vor relata despre decisiunile luate de dinsele.

• Despre toate amăruntelile ocupațiilor noastre în ședințele săptămânale veți pute lua cunoștință din *Anale*.

• Suma prevădută în bugetul anual pentru diurnele ședințelor de săptămână nefiind de ajuns în acest an, faptul s'a comunicat Academiei în ședința de la 31 Ianuarie a. c., în care s'a de-

cisă în unanimitate a nu se depăși suma bugetară, renunțându a diurne membrii cari au venit la ședințele ulterioare.

II. Publicațiunile Academiei.

«Starea publicațiunilor noastre este următoarea:

•1. *Analele* pe anul 1884—85 (Tom. VII, Secț. I), partea administrativă și debaterile, s'au tipărit în scurtă timp după închiderea sesiunii generale trecute și fără întârziere s'au împărțit și pusă la dispozițiunea publicului.

•Din secțiunea a II^a din același volum s'au tipărit 39 côle, în cari se cuprind toate memoriile cari fusese puse la dispozițiunea cancelariei, în număr de 5, și cari sunt:

Flora din fostul district românesc al Năsăudului în Transilvania. Discurs de recepțiune de Fl. Porcius; cu responsul D-lui P. S. Aurelianu.

Cuvintă despre expediția lui Igor Sveatoslavici, Principele Novgorodului nordic, contra Polovților sau Cumanilor. Traducere și note de A. Papadopolu-Calimach.

Inscripțiunea de la mănăstirea Războieni din Județul Neamțului, comentată de P. S. S. Ep. Melchisedec.

O vizită la câte-va mănăstiri și biserici antice din Bucovina de P. S. S. Ep. Melchisedec.

Câte-va inscripțiuni și documente din Bucovina adunate de S. Fl. Marian.

•Aceste memoriile s'au tipărit după obicei și separat. Ele însă nu au fost suficiente pentru a forma un volum, din care cauză volumul nu s'a închis, ci așteaptă mai înainte a fi complectat cu mai multe memoriile cari sunt în întârziere.

•2. Colecțiunea de poezii populare din Ardeal s'a terminat de tipărit împreună cu glosariul întocmit de D-lu membru corespondent J. U. Jarnik și cu o prefață de D-lu A. Bărsan. Volumul s'a publicat sub titlul: *Doine și strigături din Ardeal*.

•3. *Psallirea lui Dosofteiu*. S'a tipărit, în decursul anului, întregul text în 32 côle în 8°. Introducerea la această publicațiune este preparată, dar diferite cauze au întârziat tipărirea ei. Indată însă după închiderea sesiunii generale această publicare se va termina.

«4. D-lu colegu I. Sbiera a sfârșitū în decursulū anulu tipărirea prețiosulu textū din testamentulū nou cunoscutū sub numele de *Codicele Voronețean*, conformū însărcinării ce i s'a datū de către Academie. D-sa a înzestratū edițiunea cu unū glosarū completū alū textulu, precum și cu unū studiū lungū și amărunitū asupra lu.

«5. În sesiunea generală trecută (ședința din 5 Martie) ați decisū a se retipări cronica lui Mironū Costinū, și D-lu colegu V. A. Urechia, care s'a însărcinatū cu acēstā lucrare, a și începutū tipărirea, din care s'a făcutū până acum 10 cōle. D-lū Urechia a datū lucrării sale o întindere multū mai mare decât cea prevēdută, voindū a publica în acēstā edițiune tōte operele cunoscute ale lui Mironū Costinū, atātū cele nepublicate cātū și cele deja tipărite în alte edițiuni. Ministeriulū Instrucțiunii publice a binevoilū a veni în ajutorulū acesteī lucrări, luândū asupra sa sumele cari arū trece peste 2000 lei prevēduți în budgetulū Academiei.

«6. Lucrarea premiată a D-lui Gr. G. Tocilescu, *Țăranulū Românū*, nu a începutū a se tipări. Manuscriptulū se află la autorū spre a-lū vedē, și suma de 2000 lei prevēdută în budgetū pentru tipărirea lui a rămasū neatinsă. Sperămū că în anulū curentū acēstā lucrare se va tipări.

«7. În aceiași situațiune se află și catalogulū epigraficū ale Museului de anticități, pentru care ați prevēdută, în budgetulū anulu trecutū, suma de lei 1000.

«8. În sesiunea trecută ați acordatū colegulu nostru D-lui S. Fl. Marianū suma de lei 500 ca ajutorū pentru publicarea colecțiunii de *Descântece* adunate de D-nia sa. D-lū colegu Marianū nu ne-a făcutū până acum nici o comunicare asupra acesteī publicațiuni.

«9. În sesiunea generală trecută ați aprobatū propunerea făcută de D-lū P. Ispirescu, tipografulū Academiei, de a face o nouă edițiune a «Istoriei lui Mihaiū Vitezulū de N. Bălcescu». După decisiunea luatā atunci, noua edițiune a acesteī opere era a se face după manuscrisele autorulu, reproducēdu-se tōte notele la textū, cari aū fostū tōte omise în edițiunea făcută la 1878 de D-lū colegu A. Odobescu. Manuscrisulū lui Bălcescu este însă în cea mai mare parte numai

prima redacțiune, iar notele sunt adeseori dispuse provisoriu, așa încât este foarte greu a se ști la ce anume locuri din textul se referă. Pentru acesta ar fi necesar să se controleze aproape toate notele cu cărțile din care sunt luate. Această controlare cere însă o muncă foarte îndelungată, așa încât să a fost peste puțină vreme Delegațiunea cu personalul cancelariei să o poată executa. Dificultatea aceasta a fost comunicată Academiei în ședința de la 11 Octombrie trecut, când s'a decis să se lăse lucrarea în suspensiune și a se raporta cazul sesiunii generale pentru a se lua măsurile necesare în consecință.

•10. Îndată după închiderea sesiunii trecute colegul nostru D-lu B. P. Hasdeu a început tipărirea Marelui Etimologic al Românilor. Primele două fascicule din această însemnată lucrare, care formează întâia jumătate din cel dintâiu volum, s'au cunoscut. În aceste două fascicule se cuprind cuvintele de la *A* — *Aflu*.

•D-lu Hasdeu ne va face o relație mai amănunțită despre starea lucrării sale și despre continuarea ei. În decursul anului D-sa a ținut Academia în curent despre progresul lucrării și în mai multe ședințe a citit unii articole dintr'însa. D-lu Hasdeu ne promite că în scurtă vreme volumul întâiu, adică întregă litera *A*, va fi terminat.

III. Publicațiunile Hurmuzaki.

Din raportul pe care am avut onoare a vi-lu prezenta la deschiderea sesiunii generale trecute, ați vădut înținderea ce s'a dat cercetărilor și tipăririlor de documente istorice, care completează colecțiunea adunată de nemuritorul nostru Eudoxiu Hurmuzaki. În decursul anului încetat aceste lucrări au făcut noutăți și s'au deschis noutăți isvoare de cercetări.

Starea acestor publicațiuni istorice, pe care o putem numi astăzi monumentală, este următoarea în momentul de față :

1. Din seria *Documentelor privitoare la istoria Românilor* s'a terminat de tipărit în decursul anului volumul V partea I, care era de abia începută la adunarea generală trecută. În acestu vo-

lumă, de XXII și 547 pagine, se cuprind documentele adunate de Hurmuzaki pentru anii 1650—1699.

2. După terminarea părții I a volumului V s'a început tipărirea părții a II-a a aceluiași volum, avându a cuprinde documente adunate din Arhivul Statului și din biblioteca San-Marco de la Veneția, precum și din diferite archive și biblioteci de la Roma. Din această parte s'a tipărit până acum 386 documente în 31 côle (pagine 248). La sfârșitul părții a II^a a volumului se va tipări un indice general alfabetic asupra cuprinsului documentelor din amândouă părțile lui.

3. Din *Fragmente zur Geschichte der Rumänen* s'a terminat de tipărit și s'a publicat volumul IV. S'a tipărit apoi întreg volumul V, care nu mai așteptă, pentru a eși la lumină, decât indicele alfabetic.

4. Colecțiunea de documente adunate sub îngrijirea D-lui colegu A Odobescu din Arhivele Ministeriului de externe din Paris s'a terminat de tipărit. Ea a fost precedată și completată prin colecțiunea de documente adunate și extrase de D-lu Gr. G. Tocilescu, pentru secolul XVI și o parte din XVII, din diferite publicațiuni franceze, precum și din Biblioteca Națională de la Paris. Acest material a fost împărțit în două părți, care formează două mari volume : I^o cuprindându anii 1518—1780 de 135 côle (pagine LXXII și 1003), alu II° cuprindându anii 1781—1814, de 101 côle (pagine XLVIII și 756).

Pentru documentele cuprinse în aceste 2 volume, în numărul de 2402, este în lucrare un indice general și complet alfabetic, care se va tipări în decursul anului viitoru.

Tabloulu următoru arată starea actuală a tuturor documentelor tipărite în această colecțiune până acum :

Volumul.	Anii.	Adunate de Adause de		
		Documente	Hurmuzaki.	Academie.
III	1576—1599.	443	341	102
IV p. 1.	1600—1649.	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650.	732	—	732
		1804	970	834

	Report.	1804	970	834
V p. 1.	1650—1699.	362	362	—
V p. 2.	1650- 1699.	386	—	386 (în cursul de tipărire).
VI	1700- 1750.	355	355	—
VII	1750- 1818.	308	308	—
Suplem. I.	1718—1780.	1414	—	1414
» II.	1781—1814.	988	—	988
		5617	1995	3622

«5. În anul trecut am avut onoare a vă arăta modul în care Comisiunea publicațiilor Hurmuzaki a hotărât, la 1 Iulie 1884, să se completeze colecțiunea cu documentele secolilor XIII, XIV și o parte din XV, cari sunt a se aduna din diferitele publicațiuni anterioare făcute mai cu seamă de străini. Am arătat atunci, că cu această lucrare Comisiunea a însărcinat pe D-lu membru corespondent alu Academiê Nicolae Densușianu. În decursul anului încetat D-sa a continuat fără întrerupere cercetările spre acest scop. D-sa a estras până acum 1400 documente privitoare la Român, începând cu anul 1200, din dece mari publicațiuni, și anume din :

Fejer, Codex diplomaticus Hungariae, 41 vol. 8°.

Theiner, Vetera monumenta Poloniae et Lithuaniae gentiumque finitimarum historiam illustrantia. vol. I. II.

Theiner, Vetera monumenta Slavorum meridionalium historiam illustrantia. Vol. I. II.

Theiner, Vetera monumenta historica Hungariorum sacram illustrantia. Vol. I. II. Codex diplomaticus Comitum Károly. I.

Ljubič, Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium. Vol. I, II, III, IV.

Ant. Szeredai, Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transilvaniae.

Kemeny, Notitia historico-diplomatica Archivi... Capituli Albensis.

Fr. Pesty, A Szürenyi Iánság. Vol. III.

Kurz, Magazin für Geschichte Siebenbürgens. Vol. I. II.

Engel, Geschichte der Moldau und Walachey.

Századok, 1882.

«Cuprinsul tuturor documentelor alese spre a fi reproduse a fost resumat în scurt și resumatele au fost așezate în ordine

cronologică, însemnându-se la fie-care publicațiunea în care documentul se află tipărit.

• În anul trecut am avut onoare a vă comunica că prin mijlocirea reșosatului Obedenaru s'au colaționat până acum aproape toate documentele privitoare la istoria noastră, cari au fost publicate de Theiner din arhivul Vaticanului. Lucrarea acesta se continuă și greșelile constatate se vor avea în vedere la retipărirea documentelor în colecțiunea noastră.

• O deosebită dificultate prezintă însă numele proprii, mai cu seamă cele topografice. De aceea, pe lângă colaționarea lor, s'au luat măsură să se decalca exact după originale și să se reproducă în facsimile litografice, pentru ca istoricii să aibă sub ochi aceste facsimile, când ar fi vre-o îndoială asupra cetirii vre unui nume. Lucrarea aceasta, începută asemenea prin mijlocirea reșosatului Obedenaru, se continuă și sperăm că peste puțin timp aceste facsimile, dispuse pe trei tabele, vor fi gata și ni se vor trimite.

• La amândouă aceste lucrări, pentru cari se cer solide cunoștințe paleografice, suntem ajutați de persoane foarte competente de la Roma.

• 6. Decopiarea de documente din Arhivul de Stat din Veneția sub îngrijirea D-lui Cechetti și din Biblioteca Marciană sub a D-lui C. Soranzo, continuă și primim numeroase copii de documente de cel mai mare preț mai cu seamă pentru istoria secolilor XVI, XVII și XVIII.

• 7. În vara anului trecut Ministeriul Instrucțiunii publice a însărcinat pe bibliotecarul Academiei, D-lu I. Bianu, a face o călătorie în Galizia pentru cercetări literare și istorice, comunicându-i totu odată, că relațiunea asupra acestei călătorii să o prezinte de a dreptul Academiei.

• Academia, ascultând această relațiune, a decis, în ședința de la 10 Octombrie trecut, ca rezultatele și informațiunile adunate în acea călătorie să se întrebuițeze pentru completarea colecțiunii Hurmuzaki, dispunându-se decopiarea documentelor semnlate. Cu ocaziunea călătoriei sale, D-lu Bianu a făcut cercetări în mai multe biblioteci

și archive ale Galiției, luându însemnări despre documentele privitoare la istoria Românilor. Pe baza acestor însemnări s'a dispus de o cam dată decopieri de documente în biblioteca Ossolinski din Lemberg, în Archivul Instituțiunii Stavropighia din același oraș, în bibliotecile Czartoryski și a Universității Jagellonice din Cracovia. S'a primit până acum copii de pe numeroase documente din aceste colecțiuni și lucrarea continuă.

«Cu deosebire istoria relațiilor domnilor Moldovei în secolul XVII cu Polonia câștigă o mulțime de noutăți informaționale de cea mai mare însemnătate.

«8. D-lu colegu V. A. Urechia, în mai multe ședințe de peste an, a atras atențiunea Academiei asupra numeroșelor documente istorice, cari se află prin arhivele tribunalelor și curților de justiție ale Moldovei.

«Spre a mijloci decopierea celor mai prețioase dintre dăsele i s'a pus la dispozițiune de către Delegațiune 200 lei. Copiile câștigate vor aparține materialelor istorice ale colecțiunii Hurmuzaki, cu alu cărei fondu se facu.

IV. Cercetări și explorări științifice.

«Restrinselc mijloce de cari dispune Academia ne permitu a da foarte puține însărcinări și a dispune foarte puține cercetări științifice de ori-ce natură.

«1. Suma de 5000 lei trecută în budgetul anualu pentru copierea de documente istorice a fostu împărțită între D-nii colegi A. Odobescu și G. Barițu. Până acum numai D-lu G. Barițu a trimis mai multe documente copiate în Transilvania și Ungaria, cari au fostu comunicate Academiei în ședința de la 12 Iulie trecută.

«2. În decursul anulu s'au datu Directorului Museului de anticități sumele remase pentru Museu din anul trecut, cari au fostu cerute pentru aducerea anticităților descoperite la Adam-Clissi și pentru alte cheltueli ale Museului.

«3. Înființându-se Institutul meteorologicu în Bucuresci, Academia, în ședința din 31 Maiu, sub reserva aprobării sesiunii generale,

i-a dat instrumentele meteorologice cumpărate în anul trecut și din care o parte s'a deteriorat cu ocaziunea incendiului. I s'a dat tot o dată și suma de 300 lei care fusese trimisă de județul Iași pentru a se face acolo o stațiune meteorologică.

•4. În urma relațiilor verbale făcute de D-lu V. Babeșu, în sesiunea trecută Secțiunii istorice, asupra cercetărilor arheologice în Banat cu care a fost însărcinat acum doi ani, D sa va prezenta acuma raportul său asupra progreselor ce au făcut aceste cercetări.

V. Legate și donațiuni.

•În decursul anului s'au făcut Academiei trei legate testamentare, asupra cărora Academia, în ședințele de peste an, a luat deciziuni provisorie, rămând ca în sesiunea generală, conform art. 7, lit. n din Statute, să se ia asupra lor deciziuni definitive și să se reguleze.

•1. Răposatul A. I. Dimitriu, fost profesor și director la școala comercială din Iași, a lăsat prin testamentul său Academiei două bucăți obligațiuni 6% de câte 500 lei, cu condițiunea ca să se deie ca primiu celei mai bune compozițiuni literare pentru școlile comerciale din Iași, și pentru biografia sa.

•În ședința de la 12 Aprilie Academia a decis a nu primi acestu legat.

•2. Răposatul Gheorghe Sân-Marin, proprietar în Bucuresci, prin testamentul său a lăsat de ce mil lei Academiei Române, alu căroru venit va servi de a se da premiul ce voru purta numele său.

•Academia, în ședința de la 11 Octombrie a. tr., a decis a primi acestu legat și după această decisiune s'a și încasat suma fondului.

•3. Răposatul Dr. M. Gr. Obedenaru, prin testamentul său, a lăsat Academiei nuda proprietate a întregel sale averi, fără a impune nici o condițiune asupra întrebuițării ei. Acastă avere costă în :

•a. 3000 franci venit în rentă francesă 3%. Titlurile de rentă sunt depuse la Banca Francei, afară de un titlu de 50 franci venit, care se afla la răposatul.

•b. 65000 lei în scrisuri fonciare rurale 7°/_o și 12000 în scrisuri fonciare 5°/_o depuse la Banca Națională a României.

•c. Partea răposatului din moșia Obedenii, care aduce 12000 lei venituri pe an.

•Usufructul averii de sub *a* și *b*, răposatul l-a lăsat soției sale călă va trăi; iar usufructul moșiei, fratelui său Pandele pe viață. După moartea acestora întregul venituri va fi al Academiei.

•Academia, în ședința de la 16 August, a decis să se primească acest legat. În consecință s-au făcut formalitățile necesare pentru intrarea în posesiunea averii lăstate.

•S-a mijlocit ridicarea valorilor aflătoare la Banca Națională și depunerea lor la Casa de depuneri și conservanți, dându-se Dăminei văduve Obedenaru cupoanele acelor valori.

•De asemenea s-a luat măsurile necesare pentru rădicarea valorilor depuse la Banca Franciei.

•După punerea Academiei de către Tribunalul în posesiunea întregii averi, doi din frații răposatului au deschis procesul asupra succesiunii. D-lu colegu T. Maioreseu a binevoit să se însărcineze să apere interesele Academiei înaintea justiției în tot ce privește acest legat.

•4. Academia nu a putut încă intra în posesiunea legatului ce i s-a făcut de răposatul Dimitrie Hagi-Vasile și primit de Academie în ședința de la 13 Ianuarie 1884, din cauza unor dificultăți care s-au ivit la executarea dispozițiilor testamentului. Regularea acestei succesiuni se află înaintea justiției și sperăm că ea va lua în curând soluțiunea dorită.

VI. Colecțiunile.

•Colecțiunile Academiei au continuat să crească foarte mult și în decursul anului încetat. Biblioteca, cu colecțiunile sale de cărți tipărite, manuscrise și documente, s-a îmbogățit prin numeroase donațiuni, pe lângă cele ce s-au putut procura cu ajutorul sumelor puse în bugetul spre acest scop.

«De asemenea s'a u datu cele mai mari silințe pentru punerea lor u în bună orînduială și pentru facerea cataloșelor u, intru cātu a fostu cu puțință în condițiunile în cari se află localul u și personalul u cancelariei. Comisiunea Bibliotecei va comunica Academiei relațiunile mai amărunțite asupra stării și progreselor u Bibliotecei.

«Aici voi u aminti următoarele :

«1. Rēposatul u membru onorar u al u Academiei și cunoscutul u filo-romān u Ubicini, prin testamentul u sēu, a lāsatu totă biblioteca sa Statul u român u. Ministeriul u Instrucțiunii publice a dispusu ca acēstă bibliotecă să se dea Academiei. Biblioteca a fostu primită la 14 Martie 1885. Ea se compune din 1049 volume tipărite și 8 manuscrise. Cărțile au fostu regulate și introduse în cataloșele bibliotecei nōstre.

«2. D-lu General u Pencovici a dāruițu Academiei o prețioasă colecțiune de cărți romānesce în număr u de 809 volume. Acēstă colecțiune, adunată în decursu de mai mult u ani, este compusă mai cu sēmă din cărți și broșuri publicate pe la sfârșitul u secolului trecut u și în întăia jumătate a celui prezent u. Intre ele se află multe adevērate rarități bibliografice romāne. Colecțiunea D-lui Pencovici s'a primitu la Academie la 12 Mai u a. tr. și s'a instalat u și catalogat u.

«3. D-lu C. Hepites de la Brăila, prin scrisoarea comunicată în ședința de la 6 Septembrie, a făcut u cunoscut u că dāruesce biblioteca sa Academiei. Așteptăm u numai timpul u favorabil u, în care donatorului i-ar conveni a o preda.

«4. Ministeriul u Instrucțiunii publice în vara anului trecut u, a aprobat u a se aduce pentru Biblioteca nōstră colecțiunea de cărți, cari s'a u aflat u în vechea biserică a Mitropoliei din Târgoviște. Biblioteca nōstră s'a îmbogățit u astu-fel u, între altele, cu trei prețioase cărți din prima epocă a tipografiei în Romānia, adică din întăia jumătate a secolului XVI.

«5. Colegul u nostru D-lu N. Kretzulescu, profitānd u de petrecerea sa în capitala Rusiei, a isbit u a cāpeta pentru Biblioteca nōstră foarte bogate colecțiuni de publicațiuni de la Archivele imperiale din Moscva și de la Universitatea din Petersburg, stabilind u în aceleași

timpul relații de schimb pentru publicațiile Academiei noastre și ale acelor instituții.

«6. În urma călătoriei în Galiția făcută de bibliotecarul Academiei, după cum s'a arătat mai înainte, s'a intrat în relații de schimb și cu Institutul Ossolinski din Lemberg.

«7. În urma unei invitații ce ni s'a făcut, aceleași relații s'a stabilit între Academie și Ministerul de lucrări publice și comerț din Mexico.

«8. Subscrisul a avut plăcere a dăruia în decursul anului pentru biblioteca noastră o colecțiune de manuscrise românești și cărți tipărite.

«9. La 2 Aprilie 1885 s'a sancționat legea, prin care se obligă toate tipografiile din țară a trimite Academiei precum și bibliotecelor centrale din București și Iași câte 3 exemplare din toate imprimaturile lor. În urma acestei legi s'a primit, pe lângă o mare colecțiune de jurnale, peste 400 de volume și broșuri.

«Această lege va înzestra pe viitor cele trei biblioteci cu colecțiuni complete de tot ce se publică în țară.

«10. Colecțiunea numismatică a crescut foarte mult și în anul trecut. Suma pusă în bugetul pentru cumpărare de monede a fost departe de a pute să satisfacă trebuințele în fața ofertelor ce ni s'a făcut. Spre a veni în ajutorul acestei dificultăți D-nii Gheorghe Gr. Cantacuzino și Ioan Calinderu au donat cel dintâi 800 și al doilea 500 lei, pentru cari Academia le-a exprimat mulțămiriile sale cele mai vii.

«În urma neorînduiei în care ajunsese colecțiunea numismatică cu ocaziunea incendiului, monedele au început a fi din nou clasificate și descrise.

VII. Concursurile

«Pentru anul curent erau publicate concursurile pentru două premii anuale.

•1. La concursul premiului Năsturelă-Herescu de 4000 lei s'au prezentat următoarele publicațiuni, cari au fost trimise membrilor comisiei spre studiere :

V. Gr. Borgovan, Indreptar teoretic și practic pentru învățămîntul intuitiv. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antăia, a doua și a treia carte de Aritmetică pentru școlile populare române.

Th. Alexi (Stan Părjol), Mărtea lui Mihail Vitezul. Tragedie in cinci acte. Brașov 1881.

G. Dem. Teodorescu, Poesii populare române. București 1885.

Ar. Densușianu, Istoria limbii și literaturii române. Iași 1885.

G. G. Meitani, Studii asupra Constituțiunii Românilor, Fasc. X. București 1885.

Gr. II. Grădeca, Miosotul, Poesii. A 4-a ediție. București 1885.

Gr. II. Grădeca, Fulga sa ideală și reală. A 8-a ediție. București 1885.

Ion al lui G. Sbiera, Codicele Voronețean, cu un vocabular și studii asupra lui. Cernăuți 1885.

•2. La concursul premiului Lazăr s'au prezentat următorii concurenți, a căroră lucrări au fost asemenea trimise comisiei :

Col. A. Costiescu, Equerul grafometru sau Quadrantul de campanie.

I. I. Pușcariu, Suprastructura de cale metalică cu studiul unui nou sistem. București 1885.

•3. La concursul premiului Heliade pentru cea mai bogată colecțiune de arit populare române s'a prezentat un singur concurent, D-l D. Vulpianu.

•Colecțiunea de arit prezentată a fost pusă la dispozițiunea comisiei însărcinate cu studiarea ei.

•VIII. Ca încheierea a acestei scurte relațiuni asupra activității Academiei in decursul anului trecut, am onore a vă expune in următoarele resumatul operațiunilor casei Academiei pentru anul budgetar 1885—86 :

I.

•Am onore a presenta situațiunea provizorie a comptabilității și a casei pe anul 1885—86 până eră s'era in 10 Martie 1886, adecă până in presera deschiderii sesiunii anului present, avendă pe cea definitivă a o presenta la încheierea acestui an budgetar, adecă la 31 ale lunii curente.

«A. Din veniturile prevădute în bugetul an rămas neincassate până erî:

1. Unu restu din subvențiunea Statului cu	Leî 9.000.—
2. Din fondulu Năsturelū Herăscu	» 1.013.75
3. Din fondulu Economiilor	» 520.18
In totalu	Leî 10.533.93

din cauzele următore :

«1. Leî 9.000, restulu din subvențiune, nu s'añ incassatū, pentru cā pānā ađi a fostū numerariulu suficientū.

«2. Leî 1.013.75, jumătatea cāştulu de 23 Aprilie 1886 a moşiei Lămotesci, a rēmasū sālū plătēscā arendaşulu la finitulū lunei curente.

«3. Cu leî 520.18 s'añ vëndutū publicațiunii mai puținū decāt suma prevēdută în bugetul de leî 2.500 ; prin urmare acēstā sumā, fiindū neincassabilā, trebuie scādutā de la Comptulu excedentū.

«In totalu din veniturile prevēdute în bugetulu 1885—86 de Leî 127.818.15 s'a incassatū pānā astāđi suma de » 117.284.22
 și a rēmasū neincassatā suma de susū de Leî 10.533.93

«B. Situațiunea bugetulu de cheltueli e următorea :

Litera	a.	S'a rotatū	s'a plătītū	a rēmasū
	a.	Leî 22.000.—	Leî 18.270.—	Leî 3.730.—
»	b.	» 6.500.—	» 6.500.—	» —
»	c.	» 1.000.—	» 1.000.—	» —
»	d.	» 2.400.—	» 2.200.—	» 200.—
»	e.	» 3.300.—	» 3.300.—	» —
»	f.	» 16.800.—	» 15.373.30	» 1.426.70
»	g.	» 200.—	» 197.35	» 2.65
»	h.	» 400.—	» 400.—	» —
»	i.	» 2.500.—	» 2.485.52	» 14.48
»	j.	» 1.000.—	» 670.—	» 330.—
»	k.	» 500.—	» 498.25	» 1.75
»	l.	» 1.500.—	» 1.320.95	» 179.05
»	m.	» 1.050.—	» 1.050.—	» —
»	n.	» 5.000.—	» 5.000.—	» —
»	o.	» 405.—	» 338.85	» 66.15
»	p.	» 4.318.—	» 4.318.—	» —
»	q.	» 765.—	» 760.—	» 5.—
»	r.	» 5.000.—	» 5.000.—	» —
»	s.	» 1.000.—	» 1.000.—	» —

De reportatū Leî 75.638.— Leî 69.682.22 Leî 5.955.78

	<i>S'a rot-ită</i>	<i>s'a plătită</i>	<i>a rămasă</i>
Reportul	Lei 75.638.—	Lei 69.682.22	Lei 5.955.78
Litera t.	» 5.000.—	» 5.000.—	» —
» u.	» 6.000.—	» 6.000.—	» —
» v.	» 500.—	» 500.—	» —
» w.	» 4.000.—	» 4.000.—	» —
» x.	» 3.000.—	» 2.145.—	» 855.—
» y.	» 821.25	» 821.25	» —
» z.	» 600.—	» 600.—	» —
» aa.	» 2.000.—	» —	» 2.000.—
» bb.	» 2.000.—	» 1.990.20	» 9.80
» cc.	» 1.000.—	» —	» 1.000.—
» dd.	» 2.000.—	» 2.000.—	» —
» ee.	» 3.000.—	» —	» 3.000.—
Suma	Lei 105.559.25	Lei 92.738.67	Lei 12.820.58

«Prin urmare sporul din bugetul cheltuelilor se arată de Lei 12.820.58

«C. Ivindu-se ocasiunea pentru o achizițiune însemnată de chisove, monete și alte anticități în valoare de L. 1.200 și fiindu articolele corespunzător alți bugetului curentul epuisat, această sumă s'a achitată cu L. 800, donațiunea D-lui G. Gr. Cantacuzino și cu Lei 400 din cassa Academiei. Această sumă de Lei 400 are a fi încuviințată printr'unu votu de indemnitate alu Academiei și deocamdată comptabilitatea trebue să o scadă din comptulu excedentă.

«S'a mai făcutu și o altă achizițiune de monete în sumă de L. 590.75 afară de bugetă, care sumă însă întregă s'a echilibratū prin donațiunil din partea D-lui I. Calinderu de Lei 500 și a D-lui D. Sturdza cu Lei 90.75.

«D. Comptulă excedentulă este în beneficiul următorū :

«Excedentulă rămasă în bugetulū 1885- 86 de	Lei 206.60
«Agiu la aurū vëndutū	» 2.991.60
«Profitulū de la efectele eșite la sorți și inlocuite cu altele	» 100.40
«Două dulape vechi vëndute 1 cu 60, 1 cu 40	» 100.—
«In fine, inseriindu-se sporulū din bugetulū de cheltueli mai susū arătatū.	» 12.820.58
Suma economiilor este în totalū	Lei 16.219.18

«De aici se scade ca neincassabilă suma arătată la începutū sub fondulū Economiilor de Lei 520.18

și cheltuiil peste bugetă, arătați mai susū sub C. » 400.— » 920.18

«Deci Excedentulū curatū în economiil ađi este de Lei 15.299.—

•Este de notat, că fiindu a se mai face plăți din acestu budgetu până la finitulu eserciului curentu, acestu excedentū va mai scăde, după cum va arăta alți doilea raportū de inchidere.

•*E. Fondurile Academiei* in efecte depuse la Cassa de depunerī, de consemnațiunii și de economiī, a sporitū in anulū curentū, cum se va specifica mai josū, cu două fonduri noue și prin capitalisarea marelui premiū Năsturelū, a premiului și a dobândilorū G. Lazarū și a dobândilorū fondurilorū Eliade Rădulescu, Cuza și Fētu tôte in suma de Lei 109.100.

•Fondurile in efecte ađi sunt următorele:

1. Fondulă Zappa.

59	titl. rentă amortisabilă	de 5% a L. 5.000	— L. 295.000 —
3 ¹ / ₂	» » »	» 5% » » 500	» 1.750 —
4	» » română	» 5% » » 2.000	» 8.000 —
14	» » »	» 5% » » 500	» 7.000 —
			<u>L. 311.750.—</u>

2. Fondulă Cuza.

5 ⁷ / ₁₀	titl. rentă amortisabilă	de 5% a L. 5.000	— L. 28.500 —
2	oblig. municipale	» 5% » » 500	» 1.000 —
1	scrisū fonciară ruralū	» 5% » » 1.000	» 1.000 —
2	» » »	» 5% » » 100	» 200 —
			<u>L. 30.700.—</u>

3. Fondulă Economilorū.

18	titl. rentă amortisabilă	de 5% a L. 5.000	— L. 90.000 —
3	» » »	» 5% » » 500	» 1.500 —
46	oblig. municipale	» 5% » » 500	» 23.000 —
8	scrisurī fonciare rurale	» 7% » » 100	» 800 —
			<u>L. 115.300.—</u>

4. Fondulă Năsturelū Herăscu.

2 ¹ / ₁₀	titl. rentă amortisabilă	de 5% a L. 5.000	— L. 11.000 —
2	» » »	» 5% » » 500	» 1.000 —
5	» » română	» 5% » » 2.000	» 10.000 —
11	oblig. municipale	» 5% » » 500	» 5.500 —
			<u>L. 27.500.—</u>

5. Fondulū Chițu.

1	titlu rentă română	de 5% de L. 500	— L. 500 —
			<u>L. 500.—</u>
De raportatū:			L. 485.750.—

Reportatū . . . L. 485.750.—

6. *Fondulă Daniel.*30 obligații de Statū. . . de 6° de L. 500 — L. 15.000 — L. 15.000.—7. *Fondulă A. Fătu.*2 titl. rentă amortis. . . à 5° de L. 5.000 — L. 10.000 —3 oblig. municipale. . . » 5° » » 500 — » 1.500 — L. 11.500.—8. *Fondulă G. Lazară.*5 scrisuri fonc. rur. . . à 7° de L. 1.000 — L. 5.000 —6 » » » » 5° » » 1.000 — » 6.000 —26¹/₂ obligaț. municipale . . » 5° » » 500 — » 13.250 — L. 24.250.—9. *Fondulă El. Rădulescu.*4 scrisuri fonc. rurale. . . à 7° de L. 1.000 — L. 4.000 —1 » » » » 7° » » 200 — » 200 —8 » » » » 7° » » 100 — » 800 —6 » » » » 5° » » 1.000 — » 6.000 —14¹/₂ obligaț. municipale. . » 5° » » 500 — » 7.250 — L. 18.250.—10. *Fondulă Obedenaru.*13 scrisuri fonciare rurale à 7° de L. 5.000 — L. 65.000 —3 » » » » 7° » » 200 — » 600 —2 » » » » 5° » » 5.000 — » 10.000 —2 » » » » 5° » » 1.000 — » 2.000 — L. 77.600.—11. *Fondulă G. San-Marin.*1¹/₁₀ titl. rentă amortisab. de 5° à L. 5.000 — L. 9.500 — L. 9.500.—

Suma in efecte L. 641.850.—

•Deci Academia posedă efecte :

88¹/₆ titl. rentă amortisab. de 5° à L. 5.000 — L. 444.000 —8¹/₂ » » » » 5° » » 500 — » 4.250 —9 » » română » 5° » » 2.000 — » 18.000 —

De reportatū. . . 466.250 —

		Reportă . . .	L. 466.250 —
15	titl. rentă română	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 7.500 —
103	oblig. municipale	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 51.500 —
30	» de Stată	» 6 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 15.000 —
13	scris. fonc. rurale.	» 7 ¹ / ₂ » »	5.000 — » 65.000 —
9	» » »	» 7 ¹ / ₂ » »	1.000 — » 9.000 —
4	» » »	» 7 ⁰ / ₁₀₀ » »	200 — » 800 —
16	» » »	» 7 ⁰ / ₁₀₀ » »	100 — » 1.600 —
2	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	5.000 — » 10.000 —
15	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	1.000 — » 15.000 —
2	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	100 — » 200 —
			<u>L. 641.850.—</u>

«In anul trecut fondulă a fostă în efecte :

84 ¹ / ₂	titl. rentă amortisab. de 5 ⁰ / ₁₀₀ de L.	5.000 —	L. 422.000 —
6 ¹ / ₂	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 3.250 —
9	» » română	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	2.000 — » 18.000 —
15	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 7.500 —
86	obligaț. municipale.	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 43.000 —
30	» de Stată.	» 6 ⁰ / ₁₀₀ » »	500 — » 15.000 —
9	scrisuri fonc. rurale	» 7 ⁰ / ₁₀₀ » »	1.000 — » 9.000 —
1	» » »	» 7 ⁰ / ₁₀₀ » »	200 — » 200 —
16	» » »	» 7 ⁰ / ₁₀₀ » »	100 — » 1.600 —
13	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	1.000 — » 13.000 —
2	» » »	» 5 ⁰ / ₁₀₀ » »	100 — » 200 —

«A crescută prin adaugerea celor două fonduri
nouve și a sporului susă arătată de . . . » 109.100 —

Suma ca mai susă . . . — L. 641.850.—

«Acestă crescămintă de L. 109.100.— se inscrie la următoarele fonduri :

I. La fonduri nouă :

1,	la fondulă Obedenaru cu . . .	L. 77.600 —
2,	» » G. San-Marin cu . . .	» 9.500 — L. 87.100 —

II. La fonduri vechi :

1,	la fondulă Năsturelă Hărăseu cu L.	12 000 —
2,	» » G. Lazară cu . . .	» 7.000 —
3,	» » Cuza cu	» 1.500 —
4,	» » Eliade Rădulescu cu . . .	» 1.000 —
5,	» » A. Fătu cu	» 500 — » 22.000 —

In totală L. 109.100.—

«F. Afară de fondurile susă citate, în efecte depuse, se înregistrează aici și venitul anuală ală fondulă Obedenaru testată Academiei :

1. de la Banca Franciei în Paris efecte în rentă română à 5%	
și rentă franceză à 3% cu venitul anual de	L. 3.000.—
2. Venitul anual al moșiei Obedeni de	» 12.000.—
în totalu.	<u>L. 15.000.—</u>

«G. Fondulă Societății Craiovene pentru înaintarea învățămîntului public este în efecte totu ca în anul trecut și anume :

9½ titl. rentă amortisabilă à 5% de L. 500 —	L. 4.750 —
1 scrisă fonc. rurală. . . » 7% » » 1.000 —	» 1.000 —
1 » » » . . . » 7% » » 500 —	» 500 —
1 » » » . . . » 7% de » 200 —	» 200 —
14 » » » . . . » 7% » » 100 —	» 1.400 —
	<u>L. 7.850.—</u>

«Numai soldul care în anul trecut era cu L. 514.35	
a crescut prin încass. cuponelor cu	» 454.50 —
în anul curențu, la	L. 968.85
în totalu așl	<u>L. 8.818.85</u>

«H. Fondulă publicării documentelor istorice Hurmuzaki a început anul curențu cu unu sold de L. 75 90.—

«Aș intrat :

de la Casieria centrală pe 1885—86.	L. 18.000.—
» » transcrierea a L. 23.000.— nominală, rentă amortisabilă asupra fondurilor Năsturelă Herăscu, (i. San Marin și Cuza (în locu de a se vinde), după cursul ăile în valore de.	» 24.174.15
» » cuponul de 1 Aprilie 1885 la L. 24.000 rentă à 5%	» 600.—
» » cuponul de 1 Octobru 1885 la L. 10.500.— rentă à 5%	» 262.50
» » vânzare de publicațiuni (regulare cu librariulă).	» 4.630.10
Întraș în totalu.	<u>L. 47.742.65</u>

«S'a plătit :

tipografulu.	L. 28.667.50
pentru decopiarea de documente	» 1.956.65
» cercetări în Galiția	» 920.—
» retribuțiuni de tipăritu	» 4.090.—
» remunerare de căutare de documente pe 11 luni à L. 350	» 3.850.—
secretarulu comisuni pe 14 luni à L. 350.— lunar » 4.900.—	
cheltueli de expediție și alte la espedarea volumelor tipărite.	» 1.534.35
	<u>L. 45.918.50</u>
Rămăne sald pe anul viitoru	<u>L. 1.824.15</u>

și L. 1,000.— într'o fracțiune ($\frac{1}{6}$) de titlu rentă amortisabilă à 5% de L. 5,000, care se va transcrie după cursul ăilei în anulul budgetarū viitorū asupra fondulū Cuza, unde sunt și celealalte fracțiuni.

«Este de notatū că prin tipărire și altele s'aū întrebuițatū atâtū efectele cât și subvențiunea.

•I. Lei 300.— incurși în anulul budgetarū 1882—83 de la prefectura Iași-lorū pentru înființarea de stațiuni meteorologice s'aū întrebuițatū în anulul curentū pentru destinațiunea lorū.

«Recapitulandū situațiunea, Academia în acestū momentū posedă următorea avere în efecte și salduri, afară de fondulū «Publicările documentelorū istorice Hurmuzaki», care fondū nu intră în averea Academiei :

Sub. d. excedentulū anulū 1885—86	L. 15.299.—
» e. efecte a 11 fonduri.	» 641.850.—
» f. venitulū fondulū Obedenaru	» 15.000.—
» g. efectele fondulū Craioveni	» 7.850.—
» — numerarulū fondulū Craioveni	» 968.85.—
	In totalū. <u>» 680.967.85</u>

•In fine amū onore a arăta că numerariulū cassei a fostū erī de L. 8.511.20, «Bucuresci 11 Martie 1886.»

«Conformū arătării din întâiulū raportū alū comptabilității și alū cassei din 11 curentă, am onore acum a presenta situațiunea finală cu încheierea anulū budgetarū 1885—86.

•Acēsta este cum urmēzā :

•A. Veniturile ce aū fostū de incasatū s'aū incasatū tôte.

•B. Excedentulū a fostū în 11 curentū de L. 15.299.—

•Se scadū ca cheltuii :

a. Indemnizarea Secretarului generalū pe luna curentă L. 200.—

b. Apuntamentele funcționarilorū pe luna curentă. » 1.400.—

c. Tipărirea Etimologiculū, suma disponibilă ca acomptū tipografului » 3.000.—

d. Spese de cancelarie de la 11 curentū până ađi » 12.65.

e. Spese de expediție de la 11 curentū până ađi. » 125.35. » 4.738.—

•Remāne excedentulū realū de » 10.561.—
care se va inscrie în budgetulū viitorū.

•C. La fondul Publicarea documentelor istorice Hurmuzaki soldul era notat în 11 curenți L. 1.824.15.

•Se scade remunerarea pentru căutare de documente pe luna curentă » 350. -
și ese soldul pe anul viitor de. L. 1.474.15

•D. Numerariul cassei ađi este de. L. 13.436.95.—

•Cu acest raport suplimentar și final toate lucrările anului 1885—86 sunt încheiate.

•București 31 Martie 1886. •

Se dă cetire Programei lucrărilor sesiunii generale din anul 1886 :

•1. Raportul Secretarului general despre activitatea Academiei în decursul anului încetat.

•2. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în decursul anului încetat.

•3. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea compturilor din anul încetat și pentru combinarea budgetului pe 1886—87.

•4. Darea de sémă a D-lui B. P. Hasdeu despre lucrarea Marelui Etimologic al României.

•5. Raportul Comisiunii însărcinate cu cercetarea publicațiilor prezentate la concursul premiului Năsturelă-Herescu de 4000 lei și a premiului Lazăr de 5000 lei.

•6. Raportul Comisiunii însărcinate cu cercetarea colecției de arit populare române prezentată la concursul premiului Heliade-Rădulescu de 5000 lei.

•7. Raportul Comisiunii financiare asupra compturilor pe 1885—86.

•8. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în decursul anului încetat.

•9. Luarea decisiunilor asupra legatelor A. I. Dimitriu, G. San-Marin și Dr. M. G. Obedenaru.

•10. Determinarea subiectului ce este a se pune la concursul premiului Lazăr de 5000 lei pentru anul 1889.

•11. Alegerea Comisiunii pentru cercetarea lucrărilor ce se vor

presenta la concursul premiului Lazăr de 5000 lei pentru 1887: *Flora descriptivă a unui județ din România.*

•12. Alegerea Comisiunii pentru cercetarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul premiului Alexandru Ioan Cuza pe 1887: *Istoria Românilor în Dacia Traiană de la Aurelian până la fundarea Principatelor Moldova și Țara-românească.*

•13. Alegerea Comisiunii de 9 membri pentru cercetarea publicațiilor ce vor intra la concursul premiilor Năsturel-Herescu de 4000 lei și Heliade-Rădulescu de 5000 lei pentru anul 1887.

•14. Raportul Comisiunii Bibliotecii.

•15. Formarea bugetului pe 1886-87.

•16. Dispoziții pentru facerea unei noi ediții a «Istoriei Românilor în epoca lui Mihai Viteazul» de N. Bălcescu.

•17. Alegerea unui membru al Academiei în Secțiunea științifică în locul răposatului Dr. A. Fătu.

•18. Alegerea de membri onorari și corespondenți.

•19. Cestiunea ortografiei. Continuarea discuției asupra lui «mutu final».

•20. Alegerea Președinților și Vice-Președinților Secțiunilor (Art. 14 Stat.)

•21. Alegerea Secretarului Secțiunii științifice pe 7 ani. (Art. 15 Stat.)

•22. Alegerea Delegației pe anul 1886-87.

•23. Raportul Secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale.»

D-lu N. Ionescu cere să se completeze programa lucrărilor cu lichidarea donației făcute Academiei de răposatul Dr. Fătu. Ține că e bine să se ia deprinderea de a aprecia pe cei ce se duc dintre noi nu numai pentru lucrările ce au putut face, ci mai ales pentru intențiile lor cele bune. Academia să facă omagii celor care ne dau nu numai munca lor, dar și economiile lor pentru a pute să satisfacă necesitățile cu mult mai mari ale instituției noastre față cu mijloacele de care dispune, după cum o constatăm în fiecare an. Salută Președintele care a înfruntat călătorii grele și lungi

pentru a veni la adunarea generală a Academiei, precum și pe membrii, cari au venit din depărtare.

D-lu *Președinte Ion Ghica* dice, că cu mare părere de rău a lipsit de la sesiunea generală din anul trecut, fiindu reținut de o misiune ce i-a fost încredințată de guvern. În viitoru va face totdeauna totu ce va pute spre a fi față la această adunare solemnă și națională.— Dr. Fētu din cea mai tână vârstă a luptat pentru propășirea nației. D-lu Președinte crede că aru fi bine ca membrul care va fi ales spre a înlocui pe Dr. Fētu să facă cuvintul de regret, în care să se arete meritele răposatului, precum se face și în alte academii și societăți învățate.

D-lu Secretarū generalū comunică două scrisori primite de la d-nii colegi *Florianu Porcius* și *Ioanū Sbiera*, prin cari anunță că nu voru pute lua parte la sesiune.

ȘEDINȚA DIN 12 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

D-lu Secretarū generalū dă citire următoarelor comunicări :

D-lu *Odobescu* înscințeză prin telegramă că nu va pute veni la sesiune, anunțându că a expediat documentele culese, însoțite de un raport specialū.

D-lu *Tim. Cipariu* anunță că nu va pute lua parte la sesiune.

D-na Eufimia de Hizdeu anunță că răposatulū său soțū Boleslas de Hizdeu a lăsat Academiei biblioteca sa. Se decide a se mijloci ca biblioteca să se primescă de către Legațiunea română de la Viena și să se trimită Academiei, mulțumindu-se d-nei Hizdeu pentru frumoșa donațiune.

D-lu *N. Ionescu* propune ca să se scadă prețul de vîndare alū colecțiunii documentelor adunate de Hurmuzaki. Propune totu o

dată a se trâmite d-lui Murray unû exemplarû din Dicționarul Academiei, fiindu numitulû însărcinatû cu facerea marelui dicționar istoricû alû limbii engleze.

D-lû *Sturilza* ȃce că, mai multe persône s'aû plânsû în contra prețului cu care se vîndû volumele documentelorû lui Hurmuzaki. D-sa propune că prețutû să se reducă de la 40 la 25 lei de volumû.

Academia decide ca să se adopte prețutû de 25 lei de volumû.

Se procede la alegerea comisiunii pentru esaminarea lucrârilor făcute în decursulû anului încetatû. Se alegû d-nii *V. A. Urechiiu*, *N. Quintescu* și *G. Barițu*.

În comisiunea financiară se alegû d-nii *St. Fălcoianu*, *V. Babeșu* și *N. Teclu*.

D-lû Secretarû generalû citește următorea propunere presintată în ședința de ieri de D-lû *N. Ionescu*.

«Rogû pe Onor. Academie să bine-voescă a numi o comisiune specială pentru liquidarea donațiunii făcute de multû regretatulû nostru colegû d-lû *Dr. A. Fău*».

D-lû Secretarû generalû propune ca acêsta însărcinare să se dea comisiunii financiare. Propunerea se primesce.

Se decide a se ține Vinerea viitôre ședința publică, în care va ceti D-lû *G. Barițu* despre colecțiunile archeologice ale museului din Timișôra și despre publicațiunile Societății archeologice din același orașû.

D-lû *B. P. Hasdeu* amintescă că d-lû *Alecsandri* a înscințatû că nu va puté lua parte la lucrările comisiunii însărcinate cu cercetarea colecțiunii de arit populare prezentată la concursulû premiului Heliade și că D-sa, într'o ședință de peste anû, a fostû însărcinatû provisoriu a înlocui pe d-lû *Alecsandri* în acêsta comisiune.

Academia decide ca d-lû *Hasdeu* să continue a lua parte la lucrările comisiunii în loculû d-lui *Alecsandri*.

D-lu Secretarū generalū *D. Sturdza* propune a se alege o comisiune specială pentru cercetarea legatelor făcute Academiei in decursulă anului. Se alegū cu unanimitate d-ni *T. Maiorescu*, *I. Neșruzzi* și *V. Maniu*.

ȘEDINȚA DIN 13 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

Se primescū de la d-lu *Hasdeu* pentru colecțiunile Academiei următoarele documente :

1. Diploma originală din 4 Februarie 1676, pe pergament cu sigilul regescū pendinte și cu subscrierea Regelui Ioanū III Sobieski, acordandū boierului moldovenescū George Hasdeu nobleța in regatulū polonū.

2. Aceiași diplomă in copii oficială legalisată din 1808 după vidimatulū oficialū din 1725.

3. Copia oficială legalisată după prescriptulū din 2 Februarie 1676, prin care Nicolae și Iancu Hasdeu sunt recunoscuți de către Regele Ioanū III Sobieski nepoți și succesori ai domnului moldovenescū Stefanū Petriceicu, insuși originalulū aflându-se in Archivulū geueralū alū Regatului Poloniei, in rubrica «*Matriculae Sigillatorum*» No. 13 pag. 68.

Se decide a se esprima d-lui *Hasdeu* mulțumirile Academiei.

Se procede la alegerea comisiunii pentru cercetarea lucrărilor ce se vorū presenta la premiul Lazarū pe 1887: «*Flora descriptivă a unui județū din România*». Se alegū d-nii *Aureliană*, *Porcius*, *Stefănescu*.

In comisiunea pentru cercetarea lucrărilor ce se vorū presenta la premiul Cuza pe 1887 asupra: «*Istoriei Romānilorū in l'acia până la fundarea Principatelorū*», se alegū d-nii *Hasdeu*, *Ionescu*, *Barițu*.

In comisiunea de nouē membri pentru premiile aauale pe 1887 se alegū: din Secțiunea literară d-nii *N. Quintescu*, *I. Carujiani* și *A. Ro-*

mană; din Secțiunea istorică d-nii *V. A. Urechiu*, *N. Ionescu*, *G. Barița*; din Secțiunea științifică d-nii *Fălcoianu*, *Brândză*, *Teclu*.

D-lu *T. Maiorescu* prezintă următoarea propunere susținută și de d-nii *N. Ionescu*, *I. Negruzzi*, *V. A. Urechiu*, *P. S. S. Ep. Melchisedec*:

«Propunem ca Academia să binevoască a lua următoarea deciziune regulamentară : Nici un membru ordinar al Academiei Române nu poate lua parte ca concurent la premiile ce se decernă de Academie. Această dispozițiune nu se aplică la membrii onorari și corespondenți».

Se decide a se pune la ordinea zilei într-una din ședințele viitoare.

În urma unei discuțiuni urmate între mai mulți membri asupra ideii emise de a se însărcina membrul ales în locul repozatului Fétu de a face un discurs biografic asupra meritelor repozatului, d-nii *Bacaloiu* și *Urechiu* sunt de părere să se lase recipiențului libertatea alegerii subiectului discursului de intrare.

D-lu *N. Ionescu* amintesc că art. 25 din Statute a determinat îndatoririle membrului nou ales. El are libertatea a vorbi sau despre meritele predecesorului său sau despre un subiect științific.

Se decide ca punctul din programa lucrărilor, care privește noua edițiune a Istoriei lui Mihaiu Vitezu de Balcescu, să se recomande în cercetare Secțiunii istorice.

ȘEDINȚA DIN 14 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

D-lu *G. Barița* dă citire relațiunii sale asupra muzeului istoric și archeologic din Timișoara.

ȘEDINȚA DIN 18 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

Se citește raportul primit de la D-lu *A. Odobescu* asupra însărcinării ce i s'a dată din anul trecut de a continua culegerea de documente istorice relative la România în Archivele Ministeriului de Externe din Paris. Trimite treizeci caiete decopiate (Nr. 238 - 276), și arată noul cercetări și decopieri ce sunt de făcut.

Raportul se recomandă Secțiunii istorice.

D-lu *I. Negruzzi* arată că se află în posesiunea D-sal^o o scrisoare a d-lui *Ion Ghica* către D-lu *V. Alecsandri* despre poetul Grigorie Alexandrescu și propune ca să se citească în proxima ședința publică.

Propunerea se aprobă, decizându-se ca această scrisoare să se citească înainte de relațiunea D-lui *Hasdeu* asupra Marelui Etimologică pusă la ordinea zilei pentru aceeași ședință.

P. S. S. Episcopul Melchisedec arată că, printr'o particulară noticiu, se află în posesiunea P. S. Sale un volum manuscris, în care se cuprind predicele ținute de Antim Ivireanul. Această colecțiune este singura de acest fel ce ni s'a păstrat de la episcopii și mitropoliți din trecut. Mitropolitul Antim este unul dintre cei mai activi bărbați, cari au lucrat pe terenul literaturii bisericești, de aceia colecțiunea sa este de o însemnătate cu deosebire mare. P. S. Sa cere ca Academia să-și dea consimțământul pentru ca acest volum să se tipărească. Într'insul se află și un memoriu al Mitropolitului Antim către Constantin Brancoveanu. În contra lui Antim erau intrigi multe din partea Grecilor, cari lucrau pentru ca el să fie alungat din țară, din cauză că el, deși era străin de neam, totuși se identificase întru toate cu interesele Românilor și lucra din toate puterile sale pentru înaintarea literaturii române și pentru românizarea bisericii și a cărților bisericești. Brancoveanu

dăduse ascultare contrariilor lui Antim și i-a cerut ca să-și dea deînștiunarea. Pentru a se justifica în contra acuzărilor aduse asupra lui, Antim a prezentat domnitorului acestă memoriu, care are o însemnătate mare istorică. Manuscrisul este o copie făcută către sfârșitul secolului trecut.

D-lă *V. Maniă* propune ca cestiunea acăsta să se trămită în cercetarea Secțiunii literare, căreia P. S. S. *Episcopulă Melchiselec* să-i presinte manuscrisul în cestiune.

D-lă *V. A. Urechă* crede că Secțiunea literară n'ar puté singură să se pronunțe asupra propunerii P. S. Sale și că soluțiunea ei privesce și Secțiunea istorică; de aceea D-sa propune ca cercetarea să se facă de Secțiunile literară și istorică unite, cari să delege din sînul lor o comisiune specială.

ȘEDINȚA DIN 15 MARTIE.

Președintele d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința de la 15 Martie, în urma căruia se decide a se lipări în *Anale* raportul d-lui Secretar al Secțiunii *V. Maniă* asupra lucrărilor Secțiunii în decursul anului.

ȘEDINȚA DIN 20 MARTIE.

Președintele d-lui *Ion Ghica*.

D-lă *Gr. Ștefănescu* presintă Anuarul biuoului geologic pe anul 1882—83, Nr. 1 și 2, în edițiune francesă.

Se dă cuvîntul d-lui *G. Barițu*, care ca raportor citește relațiunea comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilor îndeplinite în anul 1885—86, în următoarea cuprindere:

«*Onorabilii Domni Colegi,*

«Comisiunea D-văstre denumită, în sensul punctelor 2 și 8 din programa lucrărilor acestei sesiuni generale, spre a examina lucrările făcute în decursul anului încetat, își ține de alu său oficiu trist, ca urmîndu exemplul dat prin raportul general, înainte de toate să dea și din partea sa expresiune profundei dureri sufletești pe care o simțirăm cu toții ascultîndu în prima ședință introducțiunea la raportul general.

«Acestu corp academic și cu elu națiunea perdă într'unu singur anu cinci bărbați iubitori ai științelor, zeloși, tari în credința loră nutrită din frîzdele tinerețe despre vitalitatea poporului român cum și despre fărmecele neînvîșe ale limbii noastre materne și totu odată naționale.

«Unul din acei cinci reposați în scurtulu timp, în care fusese ministru de culte și instrucțiune publică, în anul 1866, bogat de mari evenimente bellice, scote repede proiectul unor statute și alu unu decretu pus la o parte din cause grave cu aprôpe doi ani mai înainte, mijlocesce confirmarea lor, prin urmare înființarea *Societății academice* transformate mai târziu în acestu *corp academic*; iar elu însuși se șterge din catalogul membrilor propuși de cătră alți bărbați de stat, dicîndu-ne: «Lucrați voi în pace și liniște, așa precum cere știința, căci acesteia nu-i place a se arunca în virtejul și în valurile politice militante». Acesta era C. A. Rosetti.

«La 1871 este chemat în sinul Societății unu altu bărbatu erudit din România de peste Milcov, Dr. Anastasie Fétu, carele, pătrunsu mai dinainte de imensa importanță a număróselor probleme impuse corpului academic prin însași natura lucrurilor spre deslegare, îl devotéază Academiei nu numai tesaurile cunoștințelor sale ci și o parte din averea sa materială.

«Vine în curîndu și alu treilea, Dr. Mich. G. Obedenaru, ca mem-

bru corespondentă. Acelă spirită devotată cu totulă națiunii, patriei sale, științeloră, în anul din urmă, folosindu-se înțelepțesce de misiunile sale diplomatice în Roma vechiă și în Roma nouă fundată de Constantină M., lucra aprăpe necurmată pentru avuțirea istoriei năstre naționale, și, cu perseveranță demnă de bărbăția lui, reușesce ca să i se deschidă ușile la unele archive cari până în epoca de față se păreaă încuiate ca cu șepte încuietori apocaliptice mai virtosă pentru indiviți de alte confesiuni religioșe; în fine însă, simțindă că prin o cruțime a sorții va fi chemată la o altă vieță unde nu este durere nici întristare, se decide iute ca să aducă prinosă întrăga sa avere materială culturai mai înalte naționale, dăcândă în sufletul său: «Eă nu mai pociă lucra, moră însă în credința și cu consolățiunea ce-mă ușoréză durerile, că Academia română va folosi la timpulă său veniturile ce va trage din fondurile mele cu atăta înțelepciune și economie, în cât posteritatea să-mă guste fructele salutarie în decursulă tuturoră vécuriloră — *sine fine*.

«Obedenaru a dovedită prin faptă înțelegerea și interesulă celă mare pe care-lă nutria pentru marea instituțiune națională ce re-presentămă, făcându-ne donațiune totă averea sa».

«Acestea din urmă sunt cuvintele cuprinse în raportulă generală, demne de a fi cunoscute în cercurile cele mai largi ale societății românesci.

«La ună altă bărbată, membru corespondentă ală Secțiunii științifice, încărcată de meritele resumate pe scurtă în raportă, i se mai conservă memoria la conlmpuranii din etatea sa încă și prin încercările sale alătura cu alți căți-va moldoveni de a restabili o comunicațiune științifică și literară între toți locuitorii din ori care țără unde se vorbește limba română ca limbă maternă. Biografusulă care-i va impleti o cumună neveștedită din meritele doctorului Gheorghe Cuciaranu, credemă că nu va uita nici pe acesta.

«Ună ală cincilea bărbată, Visarionă Romană, răpită dintre noi, își propusese îndată de la începutulă activității sale publice a lucra pe ună terenă prea puțină cultivată până înainte cu treișeci de ani, adecă compunerea de cărți didactice și redactarea primei foi peda-

gogice în Ardealul «*Amiculă școlii*»; în anul mai dincóce înființase și unu ȋiaru beletristicu ilustratú, susținutu cu spese considerabile. Vedéndu apoi, cá fără a învăța pe acestú poporú sbiciulatu de multe furtune, ca să scie câștiga cu muncá dréptá multú, dará să pricépa a și pástra multú, progresú mai însemnatorú ar fi aprópe peste puțință, — a dezvoltatú cea mai încordatá activitate alátura cu alți câți-va bărbați spre a înființa înainte cu 14 ani unú institutu de creditú și economii «Albina», care a înfrinatú usurária omorítóre de poporú; iará astláđi acelu institutu învórtle în operațiuni de bancá până la suma totalá de 15 milióne florenți (aprópe 38 milióne lei noi) preste anú, împărțindú și dividende frumóse. Dupá «Albina» s'au mai înființatú totú de către locuitorii románi alte optú bănci mai mici totú cu scopú de a scápa pe poporú din ghiarele cámatarilorú. Astá datá esemplulú bunú a aflatú mulți imitatori.

«Despre toți acești cincî repausați în Domnul se póte susține cu totú dreptulú, cá ei au cădutu prea curéndu victime zelului lorú dezvoltatú în interesulú prosperității publice.

«Serius aut ocius metam properamus ad unam», toți facemú aceeași cale, o scimú acésta cu toții lórtle bine și nu ne rămáne de cât resignațiunea. Dará căutándú noi bine prin totú corpulú nostru naționalú și aflándú cá suma totalá a inteligenței nóstre superióre până acum încă nu este așa considerabilá, pentru ca să se pótá umplea așa ușorú golulú celorú duși din acésta lume, doliulú nostru pentru pierderile încercate este cu alátú mai simțitú, cu cât acei repausați își câștigaserá în cursulú vieței lorú mai mare dreptú la iubirea și stima noastră a tuturorú. De aceea comisiunea D-vóstre este convinsá, cá vomú ȋice cu toții din totá inima noastră: Binecuvíntatá și eterná să fie memoria lorú!

«Dacă cei doi bărbați ilustrii și stimați membri onorari din străinătate Emile Egger și G. Vegezzi-Ruscalla, mutați la alta vieță, își câștigaserá dreptulú la recunoscínța noastră prin manifestările repețite de simpatie cătá națiunea română, apoi comisiunea D-vóstre nu va esita de a susține, cá anume Vegezzi-Ruscalla tocmai înainte cu patru-ȋeci de ani devenise, prin o îngrijire párintéscá a Provedinței, o

adeverată sentinelă pusă la Turin pentru apărarea drepturilor de independență a Statului Românesc și popularizarea numelui românesc în Europa meridională și apusană. Recunoștința noastră către dînsul o vom transmite ca parte de moștenire la descendenții noștri cu atît mai virtuos cu cît *gratitudinea* în epoca de lașă a devenit *o virtute rară*.

•Emile Egger a fost cel d'întîi dintre învățații Franciei, care cu privire la naționalitatea noastră avuse curajul de a înfronta mulțime de preocupări și a ne revindica *originea noastră latină la Sorbona*.

•După ce comisiunea se simți obligată a vă propune D-văstre, Domni Colegi, ca memoria celor șapte numbi actuali, corespondenți și onorari să fie păstrată încă și în acest act cel puțin în termenii arătați mai în sus, ea trece la propriile părți ale raportului general.

•Partea I relativă la ținerea ședințelor de preste an comisiunea propune ca să se ia spre știință cu condițiunea accentuată de către d-lu Secretar general, că secțiunile vor da informații ulterioare despre elaboretele și colucțiunile întrate la Academiă în 11 luni trecute dela sesiunea anului 1885 până la acesta de acuma.

•Aliniatul din urmă relativ la diurnele de preste an credem că va fi luat în considerațiune de către comisiunea D-văstre financiară.

•II. Publicațiunile Academiei din anul trecut.

•Accelerarea lipăririi Analelor depinde mult de la înaintarea la timp a manuscriselor de către acele persoane, căror li se acordă favoarea de a se publica lucrările lor pe spesele Academiei în Analele sale. În cît pentru s'cțiunea II din Anale, să sperăm că nu vor lipsi încă și alte memorii, pentru ca cu acelea să se implinescă și alu II-lea volum. Remâne apoi, ca și presa noastră periodică să vie în ajutorul mai alesu clasei de omeni literați prin anunțări repețite ale publicațiunilor Academiei, care, în proporțiunea modestelor sale venituri și cu privire la mulțimea problemelor grele câte-

stați dinaintea, voléază totuși cu mână largă speșele de tipărire, uneori chiar preste puterile sale.

«Colecțiunea de poezii populare din Ardele tipărită se află în mâinile noastre, iar mai departe este chemarea critice ca să-și dea părerea despre acia ca și despre glosariul elaborat în interesul filologilor cu o minuțiositate ce presupune paciență de fier.

«Comisiunea D-vostre simte adevărată bucurie la primirea scirii, că în fine *Psaltirea lui Dosofteiu* va ajunge preste puțin a fi de domeniu public.

«*Codicele Voronețeană*, care a apărut însoțit de un lung și amănunțit studiu, fiindu acela pus totodată la concurs, după ce s'a tipărit cu speșele Academiei, comisiunea nu se simte competentă întru nimica a emite vre-o opinie anume asupra acelu studiu din momentul când opul întreg se află trecut la comisiunea de noue membri însărcinați cu examinarea cărților de premiat.

«Dacă *Cronica lui Miron Costin și toate celelalte opere ale lui* vor vedea cât mai curind lumina în edițiune nouă, din raportul general aflăm că aceste publicațiuni, pe lângă zelul pus de către colegul nostru d-lu V. A. Urechia, avem să le mulțămim iarăși, ca și în alte câteva casuri din anii trecuți, lumnatul patriotism și generosității Ministeriului de instrucțiune publică, carele a binevoit a veni în ajutorul acestei lucrări, luându asupra sa coperirea speșelor câte vor trece de sigur departe peste suma de 2000 lei votată de către Academie spre scopul acesta.

«Că onor. domnă profesoră Gr. G. Tocilescu a luat înapoi lucrarea sa premiată *Țăranul român* cu scop de a o supune la o nouă revisiune preste cea făcută de către membrul în a căroră așteptare fusese aceea dată, comisiunii nu i se pare lucru straniu. Acesta tesă, pusă odinioară la concurs de către Academie, este ca monografie din natura sa nna din cele mai grele și totu odată în unele privințe și gingașă. Preste acesta condițiunile de existență a populațiunilor rurale din trei staturi mari învecinate cu România au avut, cu toate încercările de isolare, în decursul mai multor vécursi, o influență fatală asupra stării poporului rural din România

întru atâta, că mai multe raporturi agrare ale clasei țeranilor către clasa proprietarilor se pot explica pentru unele epoce mai ușor din legi agrare străine decât din cele patriotice.

«Relativă la *Catalogul epigrafic al Muzeului de anticități* comisiunea nu se poate conțeni ca să nu-și exprime părerea sa de rău pentru lungă întârziere a tipării, care e prevădută, discutată și așteptată nu de unul ci de o serie de ani, adică de când există Societatea Academică. Pentru această publicațiune se votase în 2000 lei, care sumă s'a și numărată din casa Academiei. S'a procurat cu bani scumpei clișeuri cari zacă de atâți ani neîntrebuințate, s'a și tipărită nise specimene din cari s'a alesă nimic. Societățile arheologice și istorice din alte țări, chiar și din vecina Ungaria, publică mereu la inscripțiuni vechi și mai nouă, orșel-cum pe întrecute. Comisiunea D-vostre crede că e timpul supremă ca ășulă Catalogul să începă a se publica nesmintă în anulă acesta.

«Dacă onor. domnău Mariană nu a făcută până acum nici o comunicațiune despre tipărirea colecțiunii *Descăntecelor*, nimicū nu împedeca ca să i se facă o întrebare colegială din partea onor. Delegațiunii academice despre cauzele întârzierii, o măsură acăsta ce se pôte observa și în alte casuri analoge chiar în sensulă Regulamentulă art. 29.

«După ce nouă edițiune a *Istoriei lui Mihaiă Vitezulă* de N. Bălcescu întâmpină dificultăți atătū de mari precum se arată în raportū și precum aceea fusese comunicată Academiei în o ședință a sa, după care lucrarea fu suspensă, opiniunea comisiunii este, ca cestiunea acăsta să se îndrepte de urgență la Secțiunea istorică spre deliberare, iară apoi opiniunea aceleia să se pună la ordinea ăilă în una din ședințele plenarie, pentru ca să se vadă nu cumva ar fi mai bine ca acea Istoriă să fie tipărită și în a două edițiune întocmai după cea din 1878, fără note, spre a servi de lectură ca și mai înainte pentru publiculă celū mare. Iară apoi, după ce în anulă din urmă aū eșitū la lumină mulțime mare de documente și cronice relative la vieța întregă a acelu domnitorū, istoria patriei din epoca lui să se pună la concursū pe unū terminū de cinci ani următorii.

În acestu casu concurenții aru afla că este în interesul loru ca să controleze și notele dispuse de repausatul scriitoru în manuscrisele sale numai în modu provisoriu.

«Cele cuprinse în raportu, partea II punctul 10, priv-scû de a dreptulû pe d-lu colegu B. P. Hasdeu și comisiunea lasă acilea D-sale cuvintulû.

«Partea III. Publicațiunile Hurmuzaki.

«Raportulû generalû dă acestorû publicațiuni onôrea distinsă de a le numi *monumentale*. Ori cine vede acele volume vaste, iară mai virotoșu aceia cari nu-și pregetă a și frunđări prin acelu mormanu de acte și documente și cari observă că ele se înmulțescu pe anu ce merge ôreși-cum în proporțiunea în care se simte și necesitatea lorû, va conveni cu comisiunea D-vostre că să recunôscă cu plăcere, că bine și cu totû dreptulû se dete acelorû colecțiuni titlulû de *monumentale*, atât pentru nemuritorulû scrulaturû și istoriografu *Eudoxiu Hurmuzaki* în linia primă, cât și pentru guvernû și pentru corpulû legislativû, care a binevoitû a pune la dispozițiunea comisiunii însărcinate cu aceste publicațiuni sumele necesare la tipărirea și în parte înmulțirea documentelorû, fără cari aru fi curatû preste puțină să avemû vre-odată istoria demnă de trecutulû acestui statû și de toate luptele cumplite susținute de cătră națiunea română în toate timpurile și locurile pentru existența sa.

«Măsurile ulterioare luate de cătră susu numita comisiune, atâtu cu scopu de a mai aduna documente și înavuți colecțiunii, cât și de a le concentra într-o singură colecțiune vastă cu toate cele publicate în alte țeri și în alte timpuri iară astă-qi devenite foarte rari, foarte scumpe și în unele casuri preste puțină de a le mai câștiga cu nici unû prețu, sunt totû atâtea titluri pentru comisiunea publicațiunilorû Hurmuzaki la recunoscința noastră a tuturorû.

«Misiunea dispusă de cătră Ministeriulû instrucțiunii publice pentru cercetări literare și istorice în Galiția ne dete o probă nouă pe lângă cele din trecutû despre rezultatele, une-ori neașteptatû de favorabile, pe cari le au asemenea misiunii, prin cari se aruncă lumină une ori preste câte o epoca rămasă până acilea întru întunecime, ce ne aduce

aminte aceea ce numescû fisisil horror vacui; când adecã în câte o serie lungã de ani istoriculû nu vede nimicû, încâl i se pare pe unû momentû ca și cum arû fi dispãrutû poporulû cu țerã cu lotû de pre suprafața Europei; alte ori iarâși se perdû saû se confundã succeciunile domniilorû. Periserã archive întregi din țerã, lipsiserã cronicaril și acuma suntemû siliți sã-I cãutãmû prin alte țeri. Ferice de noi dacã vomû fi în stare sã le aflãmû încal pe cele mai multe în strainãtate spre a risipi întunereculû câtorva sute de ani. Darã în acêsta direcțiune mai este încã lôrte multû de fãcutû; de aceea comisiunea crede cã și misiunile de la Roma și Veneția sunt din cele mai nemerite; i se pare însã cã va veni timpulû când Academia va simți necesitatea de a cãuta documente încã și în Neapole, saû încal a se informa despre rezultatele cercetãrilorû fãcute în arhivele vechi ale acelei capitale de cãtrã Academia maghiarã prin ómenil sêi pentru vécurile alû 13-lea și 14-lea, de când dinastia Arpadû se încuscrise cu dinastia Anjou și pãnã la mórtea regelui Ludovicû I, în care periodû țerile romãnesci aflându-se tocmai în fervórea cea mai criticã a *reorganisãrii* sale politice și religiose, veniserã mai de multe ori în contacte lôrte neplãcute și sãngeróse cu domnitoril din aceea casã.

•IV. Cercetãri si explorãri sciintifice.

•Observãrile fãcute cu respectû la misiunile susû atinse comisiunea le înțelege și cu privire la cele cuprinse în partea IV din raportulû generalû, cu adaosû însã cã, pre cât sciû membriil din cari este ea compusã, istoricil și archeologil din alte țeri au începutû în anil mai dincóce a se interesa mai multû decãt odiniórã de rezultatele explorãrilorû cari credû ei cã se facû pe teritoriulû Daciei vechi chiar de cãtrã invêțașil Romãnilorû, atãtû din punctulû de vedere alû colonisãrii antice câtû și din celû etnograficû relativû la popórele cunoscute în istoriã sub nume de Cumanil, Pacinașil, Pecenegil, Cazari, Polovțil, iarã în véculû nostru și de Secul și Ciangãl (Csãngo Magyarok). Pe teritoriulû Ungariei, pe lângã museulû archeologicû centralû din Pesta, s'au mai înființalû în diverse părți ale țerei câte-va *societãți archeologice și etnografice* al cãrorû conducetori lucrã cu zelû

și devotamentu pentru scopul lor, iară autoritățile politice le sunt de totu ajutorul în casurile obveniente, precum esproprieri de pământu spre a intra în sinul lui prin săpăturil, adunări de monede și alte anticități, precum și căutări de chrisove pe la familii ș. a.

•Partea V și VI din raportu membrit acestei comisii le citiră cu ořeși-care fală națională și cu credință tare în viitorul acestui institutu științificu, carele înainteză totu prosperându. Precum legatele și donațiunile făcute din nou Academiei anume de către neuitatul nostru amic Dr. Obedenaru și de bravul patriot Gheorghe San-Marin, așa și bibliotecele dăruite iar de către nobilul filoromân Ubicini, de generoșii patrioți domni generalu Pencovici și C. Hepites, iară în zilele din urmă de către heredit repausatul proprietar Bolleslas de Hizdeu prin actul din 18 Martie a. c., se pot considera ca totu atâtea simptome ale simpatiei lor nutrite pentru Academia română, prin care crește cu atât mai multu valoarea acelor donațiuni, cari și de altmintelea ele în sine sunt de unu preț foarte considerabilu pentru prezentu și viitoru.

•Colecțiunile prețioșe de publicațiuni din bibliotecile de la Moscva și St. Petersburg înaintate la Academia de către venerabilul nostru coleg d-lu Nicolae Kretzulescu, actualu ministru plenipotențiaru al României în Rusia, cum și colecțiunea de manuscrise românesce și cărți tipărite dăruite de către generosul nostru coleg și secretar generalu D. Sturdza sunt, precum știți prea bine, Domnilor Colegi, unu adausu nou la numeroșe alte donațiuni anteriore, cu cari acești doi dintre pilastrii acestui institutu au înavuțitu la diverse ocașii biblioteca, colecțiunile și preste totu averea Academiei.

•Comisiunea aru lipsi oficiul sêu de referență sinceră și exactă, dacă nu aru releva și la locul acesta îngrijirea specială și necurmată a guvernului de prosperarea Academiei române, ceea ce se vede și din informațiunile cuprinșe la punctele 4 și 9 din raportul datu despre colecțiuni.

•Dacă colecțiunea numismatică s'a înavuțitu foarte multu în anul expirat mai alesu prin patrioticele contribuiri ale eminentilor patrioți d-nii *Gheorghe Gr. Cantacuzino* și *Ion Calenderu* și dacă Academia

le-a exprimat pentru acel ajutor mulțumită sa cea mai vie, precum ne asigură raportul, de aici încă nu urmază, că în această sesiune generală să nu ne folosim cu toată plăcerea de ocaziune spre a da expresiune căldurosei recunoștințe către d-nii donatori.

«Partea VII despre concursuri cade în resortul comisiunii de 9 membri ocupate cu censurarea cărților de premiat. Totu așa renunță ea și la relevarea operațiunilor casei Academiei, a cărei reviziune exactă este de competența comisiunii bugetare.

«Resumându comisiunea opiniunile sale submise deliberării D-văstre în acest referat al său, își permite a veni din partea sa cu propunerile următoare:

«1. Delegațiunii academice din anul 1885-86 să i se exprime, prin procesul verbal, recunoștința corpului academic pentru gestiunea îngrijită și zelosă a afacerilor Academiei.

«2. Conform concluzelor anterioare și praxei introduse la acest corp academic să se prevadă în bugetul anului ce urmăze o sumă corespunzătoare după analogia din trecut pentru portretele repausaților membri C. A. Roșetti și Dr. Anastasie Fétu spre a se alătura lângă portretele celorlalți membri repausați.

«3. A se lua prin delegațiunii viitoare unele măsuri practice pentru compunerea biografiei membrilor repausați cel puțin într'un mod compendios, pentru ca posteritatea să afle în Analele Academiei, din ce elemente a constă acest corp academic atât în decadele prime ale activității sale cât și mai târziu, să cunoască totodată împrejurările care vor fi susținut și în interesul științei și al culturii adevărate, pentru ca să fie meritată a face parte dintr'insul.

«4. După ce publicațiunile făcute cu spesele Academiei se înmulțesc pe fie care an și prin urmare în acelea stău incluse sume considerabile, să se comunice Academiei un conspect detaliat despre vânzările efectuate din fiecare carte sau din alte publicațiuni, în această sesiune generală, dacă se poate, iar dacă acesta ar fi peste putință mai virtuos din cauza întârzierii unor librari, cel puțin în două luni după închiderea sesiunii, adică după ce se presupune că conform obiceiului introdus la clasa librarilor, aceștia vor

fi încheiată compturile cu toți amicii lor de afaceri. Cu librarii îndolenți să se curme ori ce afacere de comerț.

«5. Să se compună un catalog regulat de toate publicațiile mai vechi și recente ale Academiei, cum și de cele ce se află sub tipar, cu arătarea formatelor și a prețurilor, care tipărindu-se în câteva exemplare, să fie împărțite pe la toate foile periodice române politice și nepolitice, peste tot pe unde există presă periodică românească, în România și în străinătate, invitate fiind redacțiunile în numele științei și al culturii naționale ca să binevoască a reproduce acel catalog cel puțin de câte două ori peste an, numindu-se și librăriile la care s'ar putea adresa lectorii. Totodată să se ia măsuri, ca nici o carte să nu se vîndă mai scumpă decât este prețul ei pus din partea Academiei, pentru că sub această condiție iea librarii câte 30% rabat.

«6. Dacă cumva tipărirea catalogului epigrafic al muzeului de anticități nu depinde numai de voia Academiei, atunci această afacere să fie lămurită înainte de votarea bugetului, pentru ca să nu se mai angajeze sume de bani cu condiții problematice, pe când acelea pot fi sau alăturate la fondul său votat pentru alte tipăriri care s'au început și se fac în realitate.

«7. Relativ la scoterea unei a doua ediții din Istoria lui Mihai Viteazul de N. Bălcescu, comisiunea repetă părerea sa împărțită mai în sus, ca această afacere se treacă deocamdată în deliberarea Secțiunii istorice și de acolo să se întorcă la plenul Academiei.

«8. În cazul când Academia votează premiul pentru operate intrate la concursuri publicate din partea sa, să se introducă de acum înainte regula observată la alte Academii mai vechi, ca adevăratul premiat să se numere concurentul învingător numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită întocmai după originalul revăzut, acceptat și depus la arhivul Academiei. Cuvintele pentru care Academia străine au introdus acea praxă ne sunt cunoscute la toți.

«9. Cu privire la înaintarea viguroasă și circumspectă a colecțiilor lor care se continuă, se înmulțesc și se publică mereu sub titlul cunoscut al colecțiilor *Ilumuzaki*, să se exprime comisiunii

care a luat asupra-și acea sarcină pe cât de onorifică pe atât de grea și obositoare, recunoștință din partea Academiei prin procesul verbal, precum opinarăm mai sus în analiza părții III din raport.

*10. În măsura în care comisiunea D-văstre simte bucurie din cauza înăvuirii bibliotecii și a tuturor colecțiilor noastre, tocmai în acea măsură ne crește și îngrijirea sa și chiar frica de pericol ca cel din 1884. Din acest motiv propunem ca on. Delegațiune academică să binevoască a da o informațiune despre starea în care va fi ajuns proiectul ventilat de câțiva ani încôce relativ la câștigarea unui loc și la înălțarea unui edificiu pentru Academie și pentru atâtea lesaure ale ei acumulate într'unu spațiu atât de îngust precum este acest local provisoriu în care ne aflăm.

•București 20 Martie (1 Apr.) 1886.

•G. Barițiu ca referent, N. Quintescu, V. A. Urechiă.

Se decide a se pune chiar astăzi în discuțiune concludsiunile și propunerile comisiunii în număr de zece.

Propunerea întâia se primesce în urma unei modificări de redacțiune presintată de d-lu N. Ionescu.

La propunerea a doua d-lu Urechiă amintesc că într'o ședință ordinară de peste an s'a dat un vot în urma căruia este a se face și portretul lui C. A. Rosetti. În urma discuțiunii, la care au luat parte d-nii Sion și Maniu, și a explicării date de d-lu Secretar general D. Sturdza, propunerea a doua se primesce cu adăugerea propusă de d-lu Urechiă.

Asupra propunerii a treia, d-lu I. Negruzzi ia cuvintul și cere să nu se primescă, pentru că D-șă țice că e în contra obiceiurilor altor Academi ca membrii să-și facă unii altora biografiile.

D-lu Maiorcsu țice că înțelesul propunerii comisiunii atârână de la întinderea ce se dă vorbel biografic. Dacă ar fi vorba să se facă câte o carte întregă asupra vieții fiecărui membru repostat, d-lu Negruzzi are dreptate; se pare însă că nu este acesta înțelesul propunerii comisiunii. Este o adevărată calamitate în mișcarea noastră

literară, că nu se adună de nimeni datele privitoare la mișcarea literară contimpurană. Dintre toți câți scriu astăzi la noi, numai d-lu *Ion Ghica* a avut o bună idee de a spune despre contimpuranții săi ceea ce a vădit și cunoscut. Din istoria noastră contimpurană nu ne rămân nici descrieri nici memorii, care să arunce o lumină îndestulătoare asupra epocii în care trăim. Așa, spre exemplu, despre *Cuza Vodă*, care este o figură mare în istoria noastră modernă, nu avem informațiuni suficiente privitoare la persoana și la viața lui. D-lu *Maiorescu* crede că din aceste motive a pornit propunerea comisiei. Dacă din aceste biografii s'ar păstra numai 3 sau 4 pagini cu câte-va date asupra vieții și lucrărilor celor morți, ar fi totuși foarte folositoare. De aceea D-sa cere ca să se primească propunerea comisiei. Ar fi bine chiar ca să se însărcineze anume persoane cu facerea biografiilor acelora dintre reșasați membri a căror viață și activitate le sunt mai bine cunoscute. Biografiile cele mai mari, care ceru studii întinse, cum sunt a lui *C. Negruzzi* sau a lui *Eliade*, s'ar pute pune la premii. Din aceste motive D-sa este pentru propunerea comisiei.

D-lu *N. Ionescu* propune o modificare de redacțiune și crede că ar fi bine, ca Secțiunea istorică să se însărcineze cu aducerea la îndeplinire a propunerii.

În urma explicațiilor d-lui *G. Barițu* propunerea se primesc însărcinându-se Delegațiunea cu executarea ei.

Propunerile 4, 5 și 6 se primesc fără discuțiune.

La propunerea a șaptea d-lu *N. Ionescu* dice că este bine ca noua edițiune a *Istoriei* lui *Michail Vitezul de Bălcescu* să se facă înlocmai ca și cea de la 1878, ilustrându se însă, întru cât se pól, cu planuri și harte, după cum a fost și dorința exprimată de *Bălcescu*. Scrierea acesta, deși necompletă, are merite foarte mari, din care causă este foarte multă citită. D-lu *N. Ionescu* crede că *Academia* pól admite chiar de acum propunerea comisiei.

D-lu *D. Sturdza* găsește asemenea bună propunerea comisiei, precum și completarea ei de d-lu *N. Ionescu* și explică că în aceste

condițiunii edițiunea se va face fără nici o cheltuială din partea Academiei.

În urma acestor explicațiuni propunerea a șeptea se aprobă.

Propunerea a opta. D-lă *Maniu* ȳice că în principiu este de acord cu comisiunea, dar întrebă dacă, în casu când autorul unei scrieri premiate ar afla lucruri nouă privitoare la cuprinsul lucrării sale în timpul pe când manuscrisul se află la Academie, nu i s'ar permite ca în lucrarea premiată să facă adaugeri ori îndreptări? D-sa crede, că ar fi bine ca să se facă în propunerea comisiunii această restricțiune.

D-lă *G. Sion* ȳice că propunerea această e cestiune de regulamentu și ar trebui să se aducă în discuțiune conformu dispozițiunilor privitoare la modificările regulamentului.

D-lă *D. Sturdza* ȳice că propunerea comisiunii este dréptă și bine chibzuită. Academia dă premiul pentru lucrările pe cari le găsește bune și nimica nu împedica pe autoru de a le îmbunătăți înainte de a le da la tiparu. Propunerea comisiunii tinde ca premiile să nu se dea până ce lucrarea premiată nu va fi tipărită. Această măsură este necesară pentru a împedeca ca lucrările premiate să nu aștepte ani de ȳile fără să se tipărescă. Măsura acesta este în aplicare la alte Academii și societăți învățate. Academia voesce ca o lucrare premiată să fie tipărită și cât mai iute respândită în publicu.

În urma acestor explicații propunerea a opta se primesce.

Propunerile 9 și 10 se primescu fără discuțiune.

D-lă *A. Papadopolu-Calimachu* ȳice că de cât-va timpu a crescutu multu numărul acelor cari se ocupă cu studiul istorice. Academia are o frumoasă colecțiune de documente istorice originale și ar trebui ca se fundeze o publicațiune periodică în care să se tipărescă aceste documente fără alte comentarie, spre a le pune în acestu modu la dispozițiunea tuturor acelor cari aru voi să le studieze. Dacă această nu s'ar puté, D-sa crede că ar fi bine să se facă și să se publice unu catalogu analiticu a tuturor documentelor din colecțiunea Academiei.

D-lu Președinte invită pe d-lu *Papadopolu-Calimachu* să depue propunerea sa în scrisu pentru a fi pusă la ordinea zilei într'o ședință viitoare.

D-lu Președinte *Ion Ghica* spune că a vădutu unu proiectu de lege privitoru la Ateneulu Românū. În acestu proiectu prezentatu Senatulu se află uuū articolu care privesce pe Academie, întru cât se dīce într'insulu că Academia va putē delega doi membri ai sēi în biuroulu Ateneulu.

D-nii *D. Sturdza* și *N. Ionescu* propunū ca acēstā cestiune să se discute într'o ședință viitoare.

La ordinea zilei fiindu propunerea prezentată de d-lu *T. Maiorescu* în ședința de la 13 Martie, se acordă cuvintulu d-lui *Maiorescu*. D-sa dīce :

Când s'a făcutu Regulamentulu Academiei, comisiunea care a elaboratū proiectulu era compusă din d-nii *Aurelianu*, *Odobescu* și D-sa. Atunci D-sa a propusū ca membrii actuali ai Academiei să nu iec parte la concursurile premiilor. D-lu *Odobescu* însă s'a opusū, dīcēndū că la Paris nu se face acēstā restricțiune. D-lu *Maiorescu* a renunțatū atunci la propunerea sa, așteptāndū să vēdă cum se va lāmuri lucrulu prin practicā. Acum D-sa are impresia că, prin faptulū că membrii Academiei aū concuratū și obținutū premii, s'a făcutū mai multū rēu decāt bine. Pe D-sa l'a surprinsū cu deosebire impresia ce a făcutū în publicū premiulu celū mare ce s'a datū d-lui *Aleksandri*, care este mai presusū de ori ce îndoiialā întâia nōstrā auctoritate literarā. Tocmai în tinerime s'a deșteplatū multā nemulțānire și criticā, și s'a luatū în nume de rēu d-lui *Aleksandri* pentru că a primitū unū premiu, și din acēstā causā vede în tinerime o reacțiune contra d-lui *Aleksandri*.

Simțemintulu tinerimii este că Academia, care are să judece valōrea lucrārilorū literare și sciētificē, să nu se amestece în afaceri de bani. Este rēu a pune cestiunea de bani alături cu cestiunea demnității membrilorū Academiei.

Din cauza premierii membrilor Academiei s'a produsă în tinerime o descurajare de a lucra pentru premiile academice. Sunt mulți cari dicu, că premiile au să se împartă în familie, și ei de ce să se mai prezinte? Această stare de lucruri isbesce în rădăcină activitatea literară și științifică, pe care din contra Academia este chemată a o deștepta în cercuri cât mai întinse. Nu-i e teamă că vre-unu membru alu Academiei va înceta de a lucra când nu ar avea în vedere un premiu de 5 sau 4 mii de lei. Pentru cei afară din Academie e mare cestiune, dacă se lăsece această idee. Ar fi mai folositoru pentru scopurile Academiei, ca să se răspândescă credința că premiile nu se dau acelor cari sunt totodată judecători în cauză.

Inconvenientele cari se legă de procedura păzită până acum sunt mari. Propunerea prezentată le-ar înlătura.

D-lu *D. Sturdza* se declară în contra propunerii prezentate de d-lu *Maiorescu*, pentru că premiile s'au instituitu ca să stimuleze activitatea acelor cari lucrează în literatură și știință. S'a discus că propunerea acesta s'a prezentat în numele tinerimii. Alu cărei tinerimi? Alu celei care a lucratu sau alu celei care nu lucrează? D-sa ar dori ca tinerimea noastră să lucreze, dar cu durere constată că sunt foarte puțin tinerii cari se punu într-unu modu seriosu pe studii și cercetări.

S'a citat ca exemplu premiul datu d-lui *Aleksandri*. În acestu casu s'au indignat cei ce n'au lucratu contra celui ce a lucratu. S'a datu premiul lui *Aleksandri* pentiu că a publicat opere cari au încălțit o generațiune întregă și au contribuit la înaintarea nației în cultură. Și cum? pentru acesta să se revolte tinerimea care trebuie încă să lucreze? La acesta l-a împinsu numai invidia, și tinerii cu invidie nu potu intra în considerațiunile Academiei. Să vie tinerii să lucreze, și când voru face cărți de valoare li se voru da premiul. Simțemintul despre care vorbește d-lu *Maiorescu* nu se poate înțelege nici din premiile cari s'au datu până acum de Academiă: Dintre poeți s'au premiatu *Aleksandri* și *Sion*, ale căroru scrieri au o însemnătate nediscutabilă în mișcarea noastră literară; s'au premiatu două scrieri ale d-lui *Hasdeu* a căroru valoare a fostu recunoscută de

bărbați de știință chiar afară din țară; s'a dat d-lui *Brândză* un premiu pentru o lucrare care ar fi putut fi premiată de ori și care altă Academie; d-lu *Aurelian* a făcut o eselență carte de statistică care este dîlnică întrebuințată de toți căți se ocupă cu afacerile economice ale țerii; valoarea cărții a fost recunoscută de Academie și pentru ea s'a dat autorului un premiu; s'a premiat scrierea d-lui *Odobescu* despre istoria archeologiei a cărei valoare a fost de toți recunoscută; s'a dat apoi un premiu d-lui *Marian* pentru o carte adunată cu multă muncă și de o valoare nediscutabilă. Dar pe lângă acestea s'a dat trei premii anuale unor autori cari nu sunt membrii Academiei: d-lor *Crainic*, *Stefanelli* și *N. Densușianu*. Academia nu a fost părtinitoare pentru membrii ei, și de aceea a respins pe unul dintre dinșii de la premiu; așa când d-lu *Hasdeu* s'a prezentat a treia oară la concurs, noi am crezut că nu este bine să-i dăm premiul, și fără îndoială la luarea acelei deciziuni s'a luat mult în considerare tocmai impresiunea asupra publicului, ca să nu se pară că premiile se dau prea des membrilor.

Tot așa stă lucrul și cu premiarea scrierilor prezentate la concursurile puse de Academie asupra unor subiecte determinate. S'a premiat cele două volume ale gramaticii lui *Cipariu*; dar s'a dat două premii și d-lui *Tocilescu*, care nu este membru actual.

Tote cărțile premiate de Academie până acuma sunt meritorie. Academia a dovedit că scie să fie dreaptă și chiar economă. De când sunt instituite premiile nu numai că nu s'a refuzat vr'un premiu unei scrieri de valoare pentru a se da uneia de mai puțină valoare fiindcă ar fi fost scrisă de un membru al Academiei, dar nici nu s'a publicat nici una care să fie superioară celor premiate.

Tinerii cari se pun să lucreze numai în scopul celor 5000 lei dau puțină speranță de serioșitate. Să avem conștiința de demnitatea noastră, să arătăm că noi, când lucrăm în Academie, lucrăm cu conștiință curată înaintea țerii. Când am hotărî ca un membru al Academiei să nu se potoa prezenta la premiu, ar însemna că nu avem conștiința de datorita noastră, că n'avem încredere în nepăr-

tinirea și onestitatea noastră. Concursurile sunt una din atribuțiunile principale ale Academiei și nu este bine să restringem câtuși de puțin numărul acelor ce s'arū pute prezenta la ele.

În țără la noi nu avem un public cetitor mare ca la alte nații; nu sunt la noi literații de profesiune cari din scrierile lorū să câștige mai mult decăt valoarea unor premii, cum este în Germania spre exemplu, unde mulți profesori de Universitate câștigă cu scrierile lorū mai mult decăt este retribuțiunea lorū de profesori. La noi trebuie să rogi adeseori pe mulți să citească cărțile bune.

Membrii Academiei sunt selecțiunea a totū ce avem mai învățatū în țără; scrierile lorū trebuie luate în considerație, premiate când merită iar nu înlăturate.

Din aceste cauze D-sa nu se pōte uni cu propunerea prezentată de d-lū *Maiorăscu*. Academia va fi dreptă în judecarea scrierilorū ce se vorū prezenta la concursurile sale, și experiența ce se câștigă cu timpulū va face că din ce în ce mai sigurū va pute judeca lucrările ce i se vorū prezenta.

Propunerea prezentată nu pōte fi admisă și din cauză că este în opunere cu Statutele. Atribuțiunile Academiei și activitatea ei specificate prin art. 3 arū fi restrinse prin acēstă propunere, care tinde a împedeca unele opere de a se prezenta la concursuri. După principiul Statutelorū ori ce operă prezentată este a se judeca după valoarea ei, indiferentū fiindū dacā e scrisă de tinerū ori de bătrānū, de unū membru alū Academiei ori de unū străinū. Membrii Academiei aū datoria a judeca și a lucra după consciință; dacā amū admite contrariulū atunci s'arū pune unū semnū de întrebare în tōte celealalte lucrări ale nōstre.

Propunerea prezentată de d-lū *Maiorăscu* este dar din tōte aceste considerațiuni de înlăturatū. Acēstă propunere se pōte considera ca unū îndemnū ca să fimū totū d'auna cu atențiune și să se dea premii acelorū lucrări cari într'adevērū merită, iar nu aceloră cari în sine nu merită, ci aū numai o valōre relativă. Lucrāndū astū-felū vomū avē totū-deauna încrederea și stima națiunii.

D-lū *N. Ionescu* vede cu totulū altū-felū înțelesulū acestei propu-

neri decât d-lu *Sturdza*; și ea nu atinge Statutele. Réua impresiune făcută prin darea premiului lui *Alecsandri*, pe care a constatat'o d-lu *Maiorescu*, este reală. Tinerimea nu e cuprinsă de simțemintul de invidie în contra lui *Alecsandri* ori a altora, dar ea murmură pentru că se vede că are forțe neegale de a lupta cu membrii Academiei. D-sa crede că arū fi bine ca premiile să se dea mai cu sēmă pentru încuragiarea tinerimii. La mai multe premii nu s'aū prezentatū tineri, neindrāsningū a o face, căci se temeăū că vorū întâlmi ca concurentū pre vr'unū membru alū Academiei. Așa amū avutū premiul Cuza, care s'a publicatū mai mulți ani pe rândū, fără să se presinte nici unū concurentū. Trebuie să luămū mēsuri ca să nu ne socotēscă țēra de o coterie. Tinerii se simtū descuragiați, pentru că nu se simtū în stare a concura cu membrii Academiei.

Amintesce că, după art. 5 din Statute, Academia pōte însărcina cu cercetări pe anumite persoane, ori comisuni. Prin urmare membrii aū atâtea mijlōce de lucru cari lipsescū tinerimii. D-sa arū dori ca membrii Academiei să nu descurageze tinerimea acea care nu vine cu lucrări la premii. Trebuie ca Academia să fie o instituțiune mai pre susū de ori ce bănuială că membrii ei arū putē participa la mijlōcele de încuragiare cari se dau în formă de premii. Luândū unū exemplu citatū de d-lu *Sturdza*, D-sa crede că d-lu N. Densușianu nu arū fi făcutū acea carte, dacă Academia nu i-arū fi datū o misiune și dacă nu arū fi avutū speranța de a avē unū premiu. Din aceste motive D-sa este pentru propunere.

Ora fiindū înaintată, discuțiunea se amănă pentru ședința de Sămbătă.

ȘEDINȚA DIN 21 MARTIE.

Președintele d-lui *Ion Ghica*.

D-lu *I. Negruzzi* dăce că cine s'a ocupat de mișcarea literară în timpul nostru, cunoște scrisorile pe care d-lu *Ion Ghica* le-a adresat d-lui *Alecsandri* și pe care domnia sa a avut onora a le publica în «Convorbiri literare.» Ele au fost publicate și în volum special așa în cât sunt cunoscute publicului iubitor de literatură. În aceste scrisori se află o mulțime de informațiuni istorice de la începutul acestui secol încôce și descrieri de evenimente, la unele dintre care d-lu *Ion Ghica* a avut ocaziunea a lua o parte însemnată. Adese ori se descriu într'insele fapte care erau deja uitate. D-lu *Ghica* ne dă în aceste scrisori tablouri vii despre moravurile trecutului depărtat, nu prin lungimea timpului, ci prin schimbările mari care s'au făcut în societatea noastră în timpul din urmă. Acuma d-lu *Ion Ghica* la scrisorile trecute a mai adăos una nouă privitoare la poetul Grigorie Alexandrescu. Autorul și Academia au autorizat pe d-lu *Negruzzi* a citi această scrisoare în ședința publică de astăzi.

D-lu *B. P. Hasdeu* : Sunt dator în fiecare an a da sêmă despre mersul marei lucrări a dicționarului limbii române cu care m'a însărcinat Academia în urma indemnului M. S. Regelui.

Ori ce dare de sêmă cuprinde lăude și scuse pe care și le face un autor, arătându greutățile ce a învins în lucrarea sa și cerând iertare pentru acelea care nu le-a putut învinge sau pentru că cele învinse l'au costat timp îndelungat de muncă. Laudele, dacă merită, le lasă altora, cu scusele mă însărcinez eu.

În sesiunea trecută Academia a decis să se începă tipărirea Marelui Etimologic. Tipografia, cu care s'au fixat condițiunile lucrării la 18 Aprilie, a cerut timp pentru a-și procura materialul necesar, din această cauză tipărirea s'a început pe la începutul lui Iunie. Eram departe dar de a ave un an până la această sesiune generală, mai

remânându-mi numai nouă luni, dintre care vre-o trei am fost silită a lipsi în străinătate din cauza stării sănătății mele și pentru trebuințele familiei. Mi-au rămas dar pentru lucrarea Etimologicului șese luni, în care am lucrat câte șese ore pe zi. Chiar dacă nu ar fi fost nici un fel de piedică, totuși s'ar fi simțit greutatea care se întîmplinea totu-d'auna la începutul oricărei lucrări. Sunt cestiuni de practică, de rutină, care trebuiesc câștigate prin deprindere; de aceea și începutul lucrării mele a fost de trei ori mai greu de cum va fi continuarea.

Dacă în cursul întâiului an am putut prezenta vre-o 20 côle tipărite, care echivală cu 40 côle ordinare, mă măgulesc a crede că lucrarea dicționarului va merge din ce în ce mai iute.

Mulți se sperie când aud că litera A va ocupa singură un volum întreg, și observă câte volume vor trebui să ocupe toate celelalte litere. Această temere nu e justificată, pentru că în limbile romanice litera A este cea mai mare decît toate întru cît privește numărul cuvintelor începătoare cu dînsa. În dicționarul italian al lui Tommaseo în 7 volume, litera A ocupă volumul I-întreg. În limba română cuvintele începătoare cu A formeză a 7-a ori a 8-a parte din întregul dicționar.

O revistă franceză, «Revue internationale», în fascicula ultimă îmi face onor a a se ocupa de Magnum Etymologicum și-l compară cu dicționarul lui Littré. Comparațiunea este măgulitoare. Dacă însă e vorbă de munca curată materială, atunci nu mă sfiesc a dice că un dicționar românesc făcut pe planul conceput de mine cere mai multă muncă de cît Littré sau Grimm. Despre acesta se pôte convinge ori cine, comparîndu s. ex. cuvîntul *aducă* din dicționarul meu cu cuvintele corespunzătoare *apporter* sau *bringen* din acele dicționare.

Un element foarte important, chiar esențial din dicționarul meu și care în mare parte lipsește în Grimm și Littré, este elementul curat poporan scos din gura poporului. În sesiunea trecută, vorbind despre începutul acestei lucrări, am spus că la cestiunul adresat preoților și învățătorilor români s'au primit răspunsuri

de la vre-o 200. Acuma am peste 1000 de răspunsuri, și pot să țin că cunosc cum se vorbește în peste 1000 de comune în România și în multe din Banat și Transilvania. Adeseori am fost silit să intru în corespondență cu acei cari au trimis răspunsurile pentru a le cere explicații, cântece populare sau alte informații asupra răspunsurilor date. Din această corespondență s'a format un dosar întreg. Cu această ocaziune îmi pare bine să pot constata un lucru: Ori ce s'ar ține despre starea instrucțiunii publice în România, răspunsurile ce am primit dovedesc că sunt nu numai în orașe, dar chiar și în sate și în cătune, învățătorii de o inteligență rară, cari ar face onoare or-cărei școli străine.

Fascicula a 2-a a Dicționarului s'a publicat numai de câte-va zile, așa în cât în străinătate lucrarea e cunoscută numai după fascicula 1-a. Totuși a fost apreciată în modul cel mai favorabil. Ilustrul romanist francez Gaston Paris a prezentat-o cu multe laude Academiei de Inscrupțiuni. De asemenea am primit felicitări de la Ascoli, Schuchardt și Tobler, cele mai mari autorități contemporane ale filologiei române. Profesorul Vesselowski felicită Academia că a început realizarea acestei lucrări, care în Academia Imperială din St. Petersburg e de o dată numai în perspectivă.

Tot ce am a mai spune este că lucrez și nu voi înceta de a lucra.

D-lu V. A. Urechia roagă pe d-lu Hasdeu ca, spre terminarea dărilor sale de seamă, să citească pentru publicul prezent unu sau două articole din lucrarea sa.

D-lu Hasdeu citește articolele despre cuvintele *ăferim* și *ăfin*:

1. *Ăferim!* interj.; bravo! parfüit! c'est bien! E persianul *ăferin* cu același sens (Sainénu, Elem. turcesc p. 7); însă vechimea și marea răspândire a acestui cuvânt în limba română, fiind foarte poporan în toate provinciile, ne face a crede că n'a trecut la noi mai în urmă prin Osmanlii, ci pöte deja în vöcol de mijloc prin Cumanii, al căror dialect turc era plin de persianism.

v. *Accè.*

Dicționarul bănățen Mss. circa 1670 (Col. I. Tr. 1883 p. 421): «*Ăferim* Euge. Laudantis particula».

Cantemir, Divanul lumii 1698, f. 75 b :

Math. XXV, 23 : « *Aferim*, slugă bună și credincioasă, că pre puține ai fost credincioasă, mai pre mult te voiu pune... »

...e uge, serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam...

Pentru aceeași noțiune, vechii Români luaseră de la Greci pe εὐγε, Români delat Turci pe *Aferim*.

În secolul nostru, când s'a introdus sinonimul bravo, mult timp ambele interjecțiuni se întrebuințau una lângă alta.

Filimon, Ciocoii vechi p. 41 : « *Bravo*, Ioane, *aferim!* ai respuns tocmai după dorința mea... »

Alexandri, Cinel-cinel, sc. 3 : « *O căprioră!* *Aferim!* tocmai de ziua Smărandiței!... »

Balada Ghemiș :

Aferim, frate Ghemiș,
Bine făcuși că veniși!

Balada Meșterul Manole :

Aferim, Manole,
Meștere Manole,
Meșter iovățal,
Meșter lăudat!
Aferim, zidar!
Noé meșterii mari!

(G. D. Teodorescu, Poes. pop. 620)

În construcțiune : « *aferim* de cineva », de ex. într'o colindă :

Grăi bunul Dumnezeu :
Aferim, domn bun, de tine,
Că stătuși de m'entrebași
Când e capul rēcului.
Sfirșitul pământului...

(Conv. Pl. 1877 p. 401).

Marian, Bucovina, II, 159 :

Și iubesc o copilică,
Aferim de Româncuță
Cu garofe în cosiță...

Cu sens ironic :

Critil și Andronius (Iași, 1794), p. 64 : « — eu nu mai știu, ziă este au noapte; spune-ți mî mă rogă. — *Aferim!* i-a zis Hironu. Lucafărulū nu ese din umbrile nopții decât ca să vestescă sosire zili!... »

Marian, II, 239 :

Mândra cum mă auflă,
Ușa lute-o descula
Și în casă mă poftă;
Eu în casă m'am virit,
Găsil focul desvălit
Și lemne nepuse'n vatră :
Aferim că era fată'!...

Balada Fulga :

Din guri'o judeca,
Cu năpârca o bătea
Și din gură' tot dăcea :
Aferim, cătea bătrână!
Unde'mi sînt mieșrele ?
Unde'mi sînt odășrele ?...

(G. D. Teodorescu, Poes. pop. 51f).

În Țera-Românescă, printr'un adaus de ironiă se dăce : *aferim* po pã Marin! (L. M.), măcar că acela cu care vorbim nu e nici «popă» nici «Marin». v. *Halal*.

² *Aferim* (plur. *aferimii*), s. m.; le bravo. Interjecțiune luate ca substantiv.

«Fă ce'ți dăe eă, și'ți voău da un *aferim*...» (L. M.)

Costachi Negruzzi, Cum am învătă romănesce : «Bărba'ă il fericiăă, îi mullemiăă, îi strigaă *aferim* de se sguduăă păre'ăi; și bătrănu l Socolă, doborit sub grindina laudelor și a *aferimilor*, se lăsase pe uu scaun, unde'l imprejureră copii, ameșit, răpit...»

v. ¹, *Aferim*.

Ăfin sau aflu, s. m.; ¹ t. de Botan. : airelle, *Vaccinium Myrtillus*; ² t. de Mythol. populaire : nom d'un héros qui se sacrifie par amitiă.

Tufa numită *aflu* înflorește și rodește între lunile Maiu și Iuniu pe tôte plăturile Romăniei, scoțend mică brobăne albastre dănd în negru, fôrte gustăse și cară se chiamă a fine.

Dr. Brăndză, Prodrôm p. 336 : «*Aflu*, prin locurile stăncăse și unede din pădurile montane și subalpine și prin pășunile petrăse din regiunea alpină».

Jipescu, Opincar, 92 : «(pă iărba muntelui (gămălăea) făceam singur în mijlocu frunđilor, a stăncilor, a fragilor ș'a *afluilor*, o prescurtare lăuntrică de tôte căte-mă vini 'n minte...»

Cuvintul e comun tuturor Romănilor. În macedo-romăna, așa cum se vorbește pe la Crușova, *aflu* se chiamă *aflușiu*, afluă—afluhe (M. Iutza)

cu un sufix deminutival, după cum și la «fragă» se acață acolo un sufix deminutival «afrandză».

Un tufar de *afin* se dice a finarîu (P. Olténu, Transilv., Hațeg) sau a finiş (A. Banea, Făgăraș, c. Vaădarecea) ori a finet (R. Simu, Sibîu c. Orlat).

Une-orî se pronunță : *afen*, *afenă*, *afeniș*.

Dar de unde vine cuvîntul ?

Romîniî posedă în doă varianturî legenda eroului care merge cu amicia piună a se preface de bună voe într'un stan de pétră : un variant bănoăten publicat de frații Schott sub titlul de «Viliș Vitézul» (Wal. Märchen. Stuttg. 1845 No. 11) și un variant cules în Muntenia de reposatul Filimon sub numele de «Omul de pétră» (I. Ionescu, Țeranul român 1862, No. 34). Legende analoge aă fost studiate de Hahn (Griech. Märchen, Leipz. 1864, No. 29) : una neo-grecă, una neapolitană, una germană, afară de ôre-carî asemănări indice.

«Omul de pétră» se incepe așa :

«A fost o dată un împérat și o împéretésă, amindoî tinerî și frumoși, dar nu făceau copii. Într'o di veni la împérat un Arap buzat și-î dise : Să trăesci luminate împérate ! Am auđit că împéretésă nu face copii, și am adus buruienî, pe care cum le-o hé, rămâne grea. Împératul luă buruienile dela Arap și porunci să-î dea cal împéretese și un rând de haîne de aur ce-ți lua vederile de frumusețe, apoi chemă pe împéretesa și-î dete buruienile să le fêrbă și să le bea. Împéretesa chemă pe bucătăresă și-î dete buruienile să le fêrbă, fără să-î spuie de ce trebă sînt. Bucătăresă neschind puterea lor, gustă dintr'insele și apoi le duse împéretesei să le bea. Nu trecu mult timp la mijloc, și rămase grea împéretesa. Êra când veni vremea, născură amindoă câte un coonaș, măi frumos decăt tot ce este frumos pe lumea acésta, și le puse nume : unuia Dafin și altuia *Afin*...»

Basmul întreg amintese într'un mod surprindător mitul elenico-fenician al Dioscurilor, cei doî frați gemeni, unul de viță măi strălucită decăt cela-l'alt, sacrificându-se neconținut unul pentru altul. De o cam dată însă ne interesă numai elementul onomastic : Dafin și *Afin*. Acî nu e o simplă paronomasă fonetică, ca la Arabi între «Abel» și «Kabel» (Avel și Cain) sau în Bibliă între «Gog» și «Magog» (cf. Farrar, Language and languages, Lond. 1878 p. 227), ci este o ingenioasă întrebuințare logică a două forme ale unuia și aceluiași cuvînt, ajunse a însemna două lucrurî forte înrudite : dafin «laurier» și *afin* «myrte». Laurul și mirtul se bucurău la vechi Romanî de o egală considerățiune măi pres de tôte cele-l'alte plânté : «duabus coronis utebatur, laurea et myrtea» (Pliu. H. N. XV, 29). Ambii erau de o potrivă sacri (Dierbach, Flora mythol. p. 63). Ambii se menționeză mereu împreună : «cum floribus lauri et mirtae» (Du Cange, v. Mirta). Este o reminiscență clasică la Corneille :

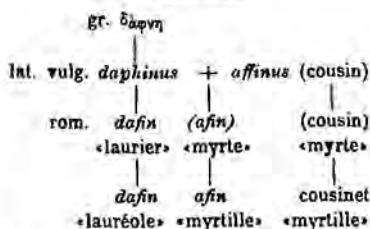
Votre époux à son myrte ajouté ce laurier...

Nu vom urmări pe Max Müller (Selected Essays, 1881, I. 396) în ingenioasă identificare a grecului δάφνη (= δάφνη) cu sanscritul vedic «ahanā (= aghanā)» de unde ar rezulta posibilitatea chiar la Elini a unui dublet δάφνη. Filologia romanică rare-orî are nevoie de a se urca sus tocmai pînă la epoca arîo-europeană. În generalitatea casurilor, cheia problemelor se află cu mult mai aproape și e cu mult mai sigură.

Românul dafin, trecut sub această formă la Serbi și la Bulgarî, nu vine din neo-grăca, ci din vechiul grec δάφνη prin intermediul auzului latinizării vulgare, care adănsese pe caracteristicul *-i-*. În inscripțiunile latine ne întîmpină: Daphine, Daphino, Daphinidis. Dafine (Corssen, Ausspr.², II, 264, 609). Acest *-i-* probează într-un mod irresistibil latinismul dafinului la Români, dela care cuvîntul a colindat apoi la popore învecinate, iar nici decum viceversa (Cihac, II, 653). Din dafin, chiar pe tărîmîl latin rustic, cată să se fi născut *afin* ca nume al «mirtului» prin etimologia populară dela «affinis». vulgar «affinus» (Du Cange), ambele plante fiind privite ca rude, ca cei doi frați gemeni din legendă. Din cauza acestei fuziuni a două cuvinte isvorește necesitudinea accentului în *afin*, rostit mai adesea *âfin* (âfină) ca în dâfin, dar une-orî *afin* (afină) ca în affinis.

Dafinul și mirtul nefiind indigeni în România, vechile lor numiri latine populare ar fi trebuit să dispară din grai, dacă nu s'ar fi adaptat la alte tufe, cu care — bine sau rău — îi asemăna omul dela țară. După cum numele dafinului «laurier» s'a dat la noi plantei «mezereum», mai numită altfel «tulină», «cleiță», «piperu-lupului», pe care și limbile neo-latine occidentale o chiamă «laureola» (lauréole, loireolea), deminutiv din «laurus», tot asemenea numele *afinului* «myrte» a trecut la Români cătră o varietate de «vaccinium», cîrîi și graiurile romanice din Apus îi dic «myrtillus», franc. myrtille, ital. mirtillo, span. mirtilo etc, un deminutiv dela «myrtus». Paralelismul e perfect. Dar mai este ce-va. Una din numirile franceze populare ale «mirtilei» e *cousinet*, *cousin*, *cousine*, adică o traducere a latinului *affinis*, cea ce mai întărește încă o dată cele spuse mai sus despre *afin* ca nume al «mirtului» deja în latinitatea vulgară. Să se observe că în vechea franceză în loc de «cousin», «cousine», se putea dice foarte bine: «affin», «affine», de exemplu: «bien veigniez touz, vous mi affin» (Godefroy, Dict. d. l'anc. fr., v. Afin); și atunci între numele lui «vaccinium myrtillus» la noi și numele lui la Francezi n'ar mai fi nici măcar deosebirea dintre original și traducere.

În conșpect:

Frații în archeologia latină, frații în mitologia românească, *afin* și *dăfin* sînt frații și prin etimologie. În Banat, pînă astăzi *afinul* se chiamă pe a-locuri *dăfin*, iar brobonele lui cele dulci *dăfine* (Paroh G. Iancu, com. Visag, Bobolna, Baia-de-Criș). Să nu uităm că prepoziționalul *d* ca în «dalb» = «alb» nu se acață la noi nici o dată la termeni botanici. Se dice «aîu», «aglică», «alun», «anin», «arțariu» etc., nu: «dău», «daglică» și așa mai încolo. Forma *dăfin* pentru *afin*, conservată la Bănățeni, este dară cea organică, moștenită ca dublet din epoca latină.

Dela noi pe *afin* «*vaccinium myrtillus*», sau mai bine numele fructului *afină*, l-au luat apoi pe de o parte Ungurii, prefăcându-l în *afonya* după armonia vocalică maghiară, iar pe de alta — Rutenii din Bucovina sub forma *afena*, alături cu termenul propriu rutenească «*boriwka*» (= polon. *borowka*).

ȘEDINȚA DIN 22 MARTIE.

Președința d-lui *Ion Ghica*.

D-lu *D. Sturdza* propune ca scrisoarea d-lui *Ghica* despre poetul Gr. Alexandrescu, citită în ședința publică de Vineria trecută de către d-lu *Negruzzi*, să se tipărească în Anale, sau în corpul procesului verbalu alu acelei ședințe sau deosebitu. Propune de asemenea ca în contextul relațiunii făcute de d-lu *Hasdeu* asupra Marelu Etimologicu să se tipărească în Anale și cele două cuvinte citite în acéiași ședință, pentru ca publicul din aceste specimene să-și pótă face o idee despre modul cu care se face lucrarea.

D-lu *Ion Ghica* dice că scrisoarea sa despre Alexandrescu aparține

«Convorbirilor literare», pentru cari a trimis-o, și dacă Academia voese să se publice în Anale, va trebui să se reproducă după ce va fi tipărită în acea revistă.

Propunerea d-lui *Sturdza* se aprobă dimpreună cu espicările d-lui *Ghica*.

Se comunică o scrisore de la d-lu *S. Fl. Marianu*, prin care înștițează că nu va puté lua parte la sesiune și că colecțiunea de descântece poporane, pentru a cărei publicare i s'a datu de Academie unu ajutoru anulú trecutú, va fi tipărită până la Pască.

Universitatea din Berna trimete publicațiunile sale ceréndu a i se trãmite în schimbú ale Academiei. — Cererea se aprobă.

D-lu Secretarú generalú dá citire propunerii presintate de d-lu *A. Papadopolu-Calimachu* în următorea cuprindere:

«Academia posede astăzi unu mare numărú de urice domnesci, cărți domnesci, surete, anaforale și alte acte, tóte originale, de prin diferite epoce, cari constituie unu tesaurú neprețuitú pentru studiile istorice atingătore de țera nóstrá, studii cari astăzi ieau o mare desvoltare. Aceste monumente, marturi vii și nebánuiți al vremilorú trecute, sunt de unu folosú imensú în privința istorică, cronologică, genealogică, topografică și literară. Dar tóte aceste tesauze stau grãmădite și închise în arhivele Academiei nóstre necunoscute acelor cari se ocupá de studiile nóstre istorice și cari le-arú consulta cu mare folosú și s'arú îmbárbáti în exploatarea frumósel și întinsel câmpii care ni s'a deschisú în domeniulú márețu alú istoriei Románilorú și alú culturii nóstre naționale.

«Ca să punemú dar în mâna lumii studióse atât din țera cãl și din străinătate aceste tesauze grãmădite în Academia nóstrá, eú propunú ca Academia se iea una din următorele decisiuni:

«1. Să se fondeze de Academie o *Revistă istorică a Academiei Române*, care să apară la fie-care două luni, și în care să se publice textele tuturorú hrisóvelorú, uricelorú și celorlaltele acte vechi câte sunt și câte vorú mai intra în Academia Română, fără nici unu co-

mentariu. Iar actele slavonesci să se lipărescă cu traducere românească.

•2. Dacă acesta ar părè dispendiosù, facù o a doua propunere, adecà să se fondeze unù *Catologù istoricù de actele veclă aflătore în Academia Română*, care catalogù, indicându numărulù înregistrării fie-cărul actù în Academie, va arăta data, locul și cuprinderea în scurtù a fie-cărul actù, cum acesta se obicnuesce și în alte țeri.

•Acestù *Catologù* sau această *Revistă* să se publice în 1000 de exemplare în edițiune, (formatù în 8°) cât se pôte mai ellină, ca să se pôta cumpăra de toți.

•O comisie din Academie aleasă de plenum să fie însărcinată cu această lucrare.

A. Papadopolù-Calimachù.

•Sprijinini: *G. Buriță*. — Sprijinesc publicarea unù indice: *Melchisedec, Ilusdeù, Quintescuc*.

Propunerea se recomandă spre cercetare Secțiunii istorice.

Se comunică trei propunerì pentru alegeri de membri corespondenți. — Se decide a se recomanda secțiunilor.

Se comunică scrierea «Cercetări asupra pielii și părului ursului ôchesù din Carpații românesci» de Dr. C. Freytag.

Se comunică de asemenea volumele I și II din «Cartea de cetire» de d-lù Stefanù Stefureac, trâmisiă de autorù.

Se decide a se mulțami dăruitorilor.

La ordinea zilei fiindù continuarea discuțiunii asupra propunerii d-lui *Maiorescu* privitoare la neprezentarea membrilor Academei la concursurile ei, se dă cuvintulù d-lui *Sion*.

D sa ôice că asupra fondului propunerii ar avè puținù de ôisù în urma celor spuse de d-lù *Sturdza*. Cu tôte acestea crede că, după cele ce s'aù vorbitù în susținerea ei, merită a se mai face ôre cari observațiuni. S'a vorbitù despre impresiuni lamentabile ce s'arù fi formatù în publicù despre acordarea premiilor între membrii Academei; dar suntemù noi ôre chemați aici ca să repercutămù banalitățile Zoililorù sau ale spiritelorù ușurele și necôpte încă, cari nu sciù ce să îndruge pentru ca să-și scuze ste-

rilitatea? Asemenea acuşaţiunii s'au făcutu destule prin unele reviste şi foiţe obscure. De demnitatea noastră nu e de a le băga în sémă. Conştiinţele noastre nu trebuie să se turbure, fiindu că fără nici o părtinire şi cu convicţiune amu datu premiile noastre; şi pentru acésta suntemu absolviţi chiar de fundatorul principalu al premiilor, de fericitulă întru memorie Năsturelă-Herescu, carele prin testamentulū sēu anume dice că membrii Academiei au dreptulū să-şi presinte lucrările la concursu. Apoi scopulū premiilor este de a încorona opere bine scrise şi a respălă scriitorii eminenţi, iar nu a încuraja persóne cari credū că arū puté lucra. Propunerea este neoportună, şi cu atât mai neînţelesă cu cât vine de la unii membri cari mai totdeauna au figuratū în comisiunile anuale de premii şi nu şi au dezvoltatū teoriile acolo în sinulū comisiunilor, cari singure trebuiaū să se ocupe de acésta.

D-lū *Hasdeu* regretă că e silitū a combate de astă dată pe d-lū *Maioreescu*, cu care se înţelege foarte bine asupra multorū chestiuni. Nu împărtăşesce ideia cuprinsă în propunerea sa şi nu înţelege de ce a făcut'o. Dacă ar fi făcut'o acum câţiva ani, când unul după altul s'au premiatū vre-o câţiva membri ai Academiei, totuşi s'ar li înţelesū; dar de vre-o trei ani încóce nu s'au mai datū premii membrilorū.

D-sa nu scie care se fie fostū motivulū rumorei de nemulţămire contra premierii lui *Alexandri*; dar scie că rumóre multū mai mare a fostū pentru premiile date d-lorū *Crăniceanu* şi *Stefanelli*, cari nu sunt membri ai Academiei.

D-lū *Maioreescu* vine şi vorbeşte în numele tinerimii, pe care şi d-lū *Hasdeu* o iubescé foarte multū. Dar D-sa se pune în poziţiunea tinerimii, şi nu i-ar fi plăcutū de locū ca să se facă pentru dinsa acésta propunere; s'ar fi simţitū vătămătū, pentru că ar fi avutū aerulū a se dice: tu, tinerule, nu lucrezi decât pentru premiū. D-sa s'ar fi revoltatū, fiindū tinērū, şi din altū punctū de vedere; dacă i s'ar fi dīsū: poţi să te presinţi la premiū, dar de la ele vorū fi înlăturaţi toţi ómenii de o valóre însemnată; concursulū are să se petrécă între copilaşi. Propunerea d-lui *Maioreescu* nu apără de locū

ținerimea, ci din contră îi dă un *testimonium paupertatis*, atât întru cât privesce puterea ei de a lucra, cât și în privința scopurilor ce le-ar urmări prin lucrările sale. E mai durerosu pentru unu tineru cu unu simțemintu de demnitate a alerga după premieri și resplățiri ale muncel sale decât a lucra fără să se gândescă la acestea. Cea mai plăcută resplată a muncel este plăcerea de a munci, abstracțiune făcendu de ori ce resplată ce ar puté atrage după sine. Din aceste cause D-sa va vota în contra propunerii.

D-lu *I. Negruzzi*: Când s'a combătutu propunerea d-lui *Maiorescu* de cătră d-lu *Sturdza*, unu argumentu s'a adusū din art. 3 alu Statutelorū și s'a dīsū că propunerea ar fi contrarā acelu articulu. Dacă ar fi o dispozițiune în legea Academiei, în care să se dīcă că membrii ei își potū presenta lucrările la premii, atunci fără indoială propunerea prezentată nu s'ar puté admite. Dar în art. 3 D-sa nu a găsitū nici o dispozițiune, din care să se vadă că propunerea acēsta ar fi în contradicțiune cu statutele.

Și D-sa a avutu adinculu simțemintu, că publiculu românū a vedutū cu ochi rēi premiarea membrilorū Academiei de cătră colegii lorū. Acēsta părere s'a făcutū din faptulū că din dece premii optū s'aū datū membrilorū. Ce s'ar întimpla când Curtea de casațiune s. e. ar avé premii pentru scrieri juridice, ori facultatea de medicină pentru scrieri medicale, și din dece premii numai două s'arū da la concurenți străini de aceste instituțiuni? Negreșitū s'ar respāndi părerea că și colegialitatea jōcă unu rolū în împărțirea premiilorū. D-sa propune ca membrii Academiei să facă unu actū de abnegațiune, să se mulțāmescă cu onōrea de a se afla în celū mai înaltū areopagu literarū și sciintificū alū țērii și să renunțe la onōrea de a fi și premiați, mai cu sēmă când acēsta onōre este împreunată și cu o remunerațiune materială.

Era o vreme când actele de abnegațiune erau fōrte dese, bētrāniū din generațiunea anteriorā aū lucratū cu abnegațiune. Astādī se vorbesce fōrte puținū de abnegațiune; se vorbesce numai de diurne, de cumul, de tantieme. Pōte că și simțemintulū de invidie să se amestece în aceste strigāte, dar când ele sunt atât de generale, trebuie

să albă unu fondu adevăratu. Ca soția lui Cesaru, ce nu trebuia să fie macar bănuită, Academia Română trebuie pusă la adăpostulū ori cărul Țepusū, căci Academia este nu numai corpulū învățaților dintre Români, dar reprezintă astăzi totodată, avându în sinulū ei reprezentanți ai tuturor provinciilor române, acelū simbul fecundū din care sperămū că se va desvolta pomulū celorū mai scumpe aspirații naționale.

D-lū *Sturdza* Țice că d-lū *Negruzzi* a spusū că vede în Academie nu numai o adunare de învățați dar și visulū viitorulū, căci de la Academie trebuie să pornescă unu spiritū de desinteresare. D-lū *Sturdza* crede că corpulū acesta nu reprezintă numai visulū viitorulū, ci este mai alesū și unu corpū de învățați actuali.

Academia are să dea premiile sale pentru lucrări bune; tinerii n'au decât să se facă țari în știință și să muncescă, ca să potă concura cu membrii Academiei, și astfel de tineri nu vorū fi înălțurați de la premiile noastre. Am adusū în ședința precedentă de exemplu pe d-lū N. Densușianu, și acum mă folosescū de ocaziune spre a îndrepta o greșită afirmațiune ce s'a făcutū asupra lui în ședința precedentă. D-lū Densușianu a lucratū înainte de ori ce ajutorū de la Academie; acele lucrări l'au făcutū cunoscutū Academiei și ajutorulū ce i s'a datū, l'a pusū numai în puțință de a urmări studiile începute. Cartea premiată nu a făcut'ō de locū în vederea vre unū premiū, cum s'a Țisū; și când a publicat'ō nu avea de locū intențiunea de a o prezenta Academiei. D-lū *Sturdza* a celitū lucrarea și i s'a părutū forte bună, și de aceea a stărutū ca d-lū Densușianu să o prezinte la premi, și numai după multă insistență l'a pututū hotări să o prezinte.

D-lū *Sturdza* se miră de inconștința ce vede din partea d-lui *Maiorescu*. În anulū trecutū D-sa și cu alții au cugetatū să se dea premiulū celū mare iar d-lui *Alexandri* pentru a două oră, iar acum vine și cere să se închidă de acum înainte membrilorū calea premiilorū. D-lū *Sturdza* nu vede de locū motivele cari au pututū schimba cu totulū ideile în acestă privință în decursulū anulū încetatū.

Apoi dacă e vorba de desinteresare, de abnegațiune, să renunțăm la diurnele de ședințe, ca să nu se țină că noi ne intrunim aici numai pentru că avem a primi 20 lei de ședință. Acesta D-sa nu o cere, pentru că este dreptu ca membrii Academiei să aibă o remunerare cât de modestă pentru ostenela și timpul ce punu pentru a lua parte la ședințe, și nu e fără folosu că se face acésta cheltuială, pentru că dacă în unele ședințe se face puținu, în altele se lucrăză, și lucrarea acésta e forțe folositóre.

Înțelesul statulelor și alu testamentelor nóstre este că ori ce lucrare bună ar fi, ori de unde ar veni, trebuie premiată; și asupra acestul punctu nu se póte face restricțiune. Totu cu același dreptu s'ar poté țice că Academia să nu mai lipărescă nici o carte a unuia din membrii sêi, pentru că prin acésta s'ar impedece alții de a tipări cărți. Dacă noi vomu fi drepți și vomu judeca cu deplină nepărtinire cărțile ce ni se voru presenta la premii, nici o pedecă nu se pune desvoltării cercetărilor și lucrărilor științifice și literare, ci mai multu se voru încuragia toți aceia cari își dau silința de a face lucrări de o adevărată valóre. Datoria nóstră morală este ca să punem dreptatea și judecata nóstră mai presus de ori ce suspițiune.

Se constată că membrii nu mai sunt în număr și discuțiunea se amână pentru ședința următoare, ridicându-se ședința la ora 11 a. m.

ȘEDINȚA DIN 24 MARTIE.

Președința D-lui *B. P. Hasdeu*.

Se comunică procesul verbalu alu Secțiunii literare, prin care se arată, că Secțiunea a alesu pe d-lu *G. Chițu* președinte și pe d-lu *B. P. Hasdeu* vice-președinte pentru anul 1886-87, că Secțiunea a alesu pe d-nii *Hasdeu* și *Sion* pentru ca împreună cu 2 delegați ai

Secțiunii istorice să cerceteze propunerea de a se tipări manuscrisul de predice al Mitropolitului Antim Ivireanul.

D-lă *B. P. Hasdeu* dice, că comisiunea de care se vorbește în acestu proces-verbal al Secțiunii literare s'a întrunit și că d-lă *Urechă* este însărcinată a expune decisiunile comisiunii.

D-lă *Urechă* dice, că Secțiunea istorică a delegat în această comisiune pe *P. S. S. Melchisedec* și pe d-sa. Comisiunea s'a întrunit, și după cercetarea manuscrisului a decis, că el merită atențiunea Academiei și că tipărirea lui este dorită de ambele Secțiuni, pentru că atinge cestiuni literare și istorice. Din aceste cauze, Comisiunea se roga a se pune la ordinea zilei tipărirea operei lui Antim Ivireanul aprobate de comisiune.

D-lă *Hasdeu* amintescă că Mitropolitul Antim a fost contemporan cu Brâncoveanu, manuscrisul prezentat este însă o copie posterioară cu vre-o 80 ani. Copia este bună și de interes istoric și literar. Cestiunea asupra căreia comisiunea nu s'a pronunțat este, cine să fie însărcinată cu tipărirea.

D-lă *V. A. Urechă* crede că trebuie să se decidă întâiu tipărirea în principiu. Această decisiune să se trimetă apoi la comisiunea financiară, care va cerceta și va spune dacă sunt în acestu an mijloce pentru a se executa lucrarea. Când apoi tipărirea se va pute începe, va fi a se decide cine să fie însărcinată cu executarea ei.

ȘEDINȚA DIN 25 MARTIE.

Președința D-lui *Ion Ghica*.

La ordinea zilei se pune continuarea discuțiunii asupra propunerii d-lui *Maiorescu*.

D-lă *V. Maniu* constată că cestiunea ce se discută este foarte delicată. Propunerea prezentată tinde a pune la adăpost față de or

ce supozițiune jignitoare prestigiul și pozițiunea Academiei. Pentru a pute admite acesta propunere urmază să ne întrebăm, dacă Academia a putut da loc până acuma la asemenea mișcări în simțemiuntul și opiniunea publică. S'a dîsă că s'a premiat numai opere de ale membrilor Academiei; dar pentru a trage din acesta o concluziune trebuie să se cerceteze ce opere erau în concurență cu cele premiate, pentru ca să se pōtă da loc la bănueli de părtinire. Operele lui *Aleksandri* nu pot deștepta nici o bănuială de părtinătate; de asemenea nici lucrările premiate ale d-lui *Hasleñ*, cari s'a impusă, prin valoarea lor, nu numai Academiei, dar tuturor Românilor. S'a premiat scrierea teologică a d-lui *Stefanelli* care nu avea un alt concurent; de asemenea și scrierea d-lui *Marian*. Când s'a premiat lucrarea d-lui *Sion*, puțină voluminoasă dar cu simbură, într'insa s'a premiat lucrarea vieții sale întregi; și apoi ce concurent superior s'a înălaturat? Aceia-și întrebare trebuie făcută și cu lucrarea premiată a d-lui *Brândză* și cu celealalte.

Dacă s'arū înființa din seninū o restricțiune ca cea propusă, ar însemna că noi punem la îndoială sinceritatea și buna credință a noastră. Acestū actū arū fi nemeritatū. Dar mai sunt și statutele și voința testatorilor cari nu permitū să fie modificate după bunul placū. Acestă dispozițiune arū mai fi avutū înțelesū dacă s'arū fi prezentatū ca propunere directă de modificarea statutelorū. D-sa crede că nu-l de locū bine a veni prin o dispozițiune ca cea propusă, să se dică publicului: iată am făcutū rēu până acum, am fostū părtinitori în acordarea premiilor Academiei; voimū să ne îndreptămū. Acestă arū însemna că ni se cere să ne dămū pe nedreptū unū verdictū de paupertate.

D-lū *Poni* crede că cestiunea, cum s'a pusū de propuitorī, nu este pe adevăratulū ei terenū. Nu este a se discuta valoarea premiilor date până acuma, căci era naturalū că, pe cât timpū membrii Academiei puteau să concureze la premiū, ei să le ia, pentru că ei sunt cei mai distinși învățați ai noștri, și lucrările lor vorū fi în generalū superioare celoralalte. Cestiunea însă e aiurea: ori ce premiū presupune unū concursū, și D-sa nu înțelege ca judecătorii acestul con-

cursu să vie și ei să se presinte la dînsul. Exemplele aduse cu Academiile străine nu s'aũ lămuritũ bine. In Francia s. ex. este nepomenitũ ca o Academie sã premieze pre unulũ din membrii aceleia-și Academiĩ; s'aũ datũ cãtor-va membri premiulũ Institutuluĩ, dar Institutulũ este compusũ din cinci Academiĩ și prin urmare unũ membru din o Academie este premiatũ de celealalte Academiĩ nu de colegii sãi. Din aceste motive D-sa este pentru propunere.

D-lũ *Quintescu* recunõsce cã cestiunea in sine are și o parte rea. D-lũ *Poni* are dreptate cãnd ȃice cã premiulũ este unũ concursũ la care judecãtorii nu trebuie sã fie concurenții; dar recunõsce asemenea cã Academia nãstrã nu se pãte pune la inãlțimea Institutuluĩ Franciei. Noi ne aflãmũ in alte condiționi; nu avemũ așã mare mulțime de invãțãți, in cãt sã putẽm exclude o parte dintre concurenții dela premiile ce avemũ de acordatũ. S'a ȃisũ cã suntemũ bãnuiți de parțialitate in judecata nãstrã, dar in contra bãnuelii nu este leacũ; chiar prezentarea acestei propunerii este atingẽtãre pentru Academie. Dacã ea arũ fi primitã și concurenții ce s'arũ presenta in viitorũ nu arũ merita și nu li s'arũ da premiũ, s'arũ putẽ ȃice cã acẽstã severitate este din causã cã concurenții sunt afarã din Academie. Noi nu putemũ sã ne punemũ in poziția altorũ țeri; trebuie sã remunerãmũ și sã incuragemũ munca fãrã alte considerațiuni. Sã mai așteptãmũ pãnã ce vomũ vede cã ni se presintã scrieri bune venite dela persoane din afarã și atunci sã facemũ restricțiunea propusã pe tãcute. D-lũ *Maiorescu* a ȃisũ, cã mai multe critice s'aũ rãdicatũ asupra scrierilorũ d-lui *Alecsandri* de cãnd i s'a datũ unũ premiũ. D-sa nu vede in acẽsta nici unũ rãu, cãci acẽsta arũ insemna numai cã critica a inceputũ sã se desvolte și la noi.

D-lũ *V. Babeșũ* ȃice cã D-sa scie sã aprecieze cele dõuẽ tendințe ce s'aũ manifestatũ in discuțiunea acestei propunerii. Dupã D-sa propunerea nu e fãrã temeiũ : este pozitivũ, cã dacã dintre premiile date pãnã acum nu se intimpla ca celea mai multe sã fie date membrilorũ Academiei, nimenul nu-i vinea in gãndũ sã facã acẽstã propunere. Indemnuluĩ dar din care a pornitũ propunerea, este o intimplare și D-sa nu voesce a intra in cestiunea dacã e bine ca mein-

bril Academiei să premieze pe colegii lor. S'a știu, ca argumentu, de contrarii propunerii, că de câți-va ani nu s'a mai prezentat și nu s'a mai premiat membri și că scrierile prezentate la concursu au fostu mediocre. D-sale i se pare că acestu argumentu pôte fi întorsu pentru propunere, căci se pôte dice, că nu s'a mai prezentat scrieri bune la concursu tocmai pentru că s'a răspândit în publicu credința că premiile se dau mai ușor la membri. Academia e silită să fie comptu de ideile și de credințele ce se manifestă în publicu ; și importanța cea mare este că se face în publicu critică în contra Academiei pentru că a datu premii membrilor ei. Dacă ni se dice că s'a descurajat o generațiune, noi trebuie să ținem comptu de acesta și să înlăturăm prelextul de a se descuraja. Acesta o putem face printr'o decisiune din care să se scie că Academia va premia scrierile celorl cări nu sunt membrii ei. D-sa crede că propunerea este oportună și printr'însa se îndemna tinerii la muncă. Crede că chiar numai această discuțiune va produce unu efectu bun în publicu.

D-lu *St. Fălcoianu* dice, că prin această propunere se atinge prestigiulu Academiei ca corp și alu fie-cărui membru în parte. Nu-și pôte ascunde impresia penibilă cauzată de celea spuse de d-lu *Maiorescu*, că propunerea s'a făcutu pentru tinerimea care s'a supăratu pe *Alecsandri* că a fostu premiatu. Este acesta unu argumentu pentru ca Academia să vină și să dică că a lipsit la demnitatea ei? Ori cum se va întorce, această propunere e unu blamă care s'arū da tuturor membrilor pentru tôte lucrările lorū trecute. Acesta este ne meritată. D-lu *Maiorescu* a spusu că s'a mai prezentat traduceri la concursuri și au fostu respinse, dar traducerile au fostu rele și defectele lorū se arată în rapórtele făcute și publicate. Susțitorii propunerii n'au venit să arete că s'a respinsu scrieri bune pentru a se premia unele rele, și numai acesta ar fi justificatū prezentarea propunerii. Propunerea acestă, dacă va fi adoptată, va avé unu efectu forțe rău, căci toți și fie-care membru va fi aspru judecatu, și lucrările Academiei de până acum nu merită astu-felū de judecată.

D-lu *G. Barițu* dice că aceeași impresiune a făcutu asupra D-sale

propunerea ca și acea manifestată de d-lu *Fălcoianu*. Acastă propunere are aerul a dice, că premiile trecute s'au datū fără merite, iar membrii au fostū nedrepti, ca și când ar fi fostū concurenți multū mai meritorii decât cei premiați. Totuși D-sa va vota pentru oprirea membrilor de a se presenta la premii, dacă se va suprima dispozițiunea privitoare la votare cuprinsă în art. 10 alu statutelorū. Dacă s'arū primi propunerea, o urmare naturală a ei ar fi să se cerceteze de o comisiune, cari premii s'au datū pe nedreptū și să se iee îndărăpt de la cei premiați. Este nedreptū a se dice că Academia nu a indemnăt tinerimea la lucru. S'au publicatū o mulțime de concursuri pentru traduceri din autori clasici și pentru lucrări asupra unor subiecte date; la tôte însă s'au prezentatū concurenți puținii cu lucrări în generalū foarte puținū satisfăcătoare.

D-lu *J. Caragiani* : Când este a se da unū premiu, cestiunea este care e lucrarea cea mai bună, și ea să fie premiata fără considerație de persoană. Presentându-se la același concursū unū membru alū Academiei și unū străinū, dacă lucrarea străinului e mai bună, comisiunea care cercetază lucrările nu se pôte înșela; premiulū se va da lucrării celei mai bune. Se dice însă că lumea bănuiesce pe membri de părtinire. D-sa întrebă însă dacă fie-care n'a datū vre odată votulū său asupra unui premiu fără să aibă convingerea că-lū dă pentru scrierea cea mai bună? Dar chiar lumea nu este de acordū în a prețierea modului în care s'au datū premiile Academiei; și noi nu putemū să ținemū socotelā de aprețierile unei părți fără cealaltā.

S'a ȳisū că membrii Academiei, concurându la premii sunt și concurenți și judecatori, dar nu este așa, căci nici odatā unū membru nu a luatū parte la lucrările comisiunii concursului la care arū fi concuratū și elū. S'a ȳisū asemenea că nu e bine ca membrii să judece pe unū colegū alū lorū. Noi nu putemū însă să-lū respingemū de la judecata noastră, când vine și cere să fie judecatū.

Dacă amū exclude pe membrii Academiei de la concursuri, urmare arū fi că amū avē lucrări mediocre de premiațū. D-sa dice că este dreptū ceia ce a spusū d-lū *Barițu* că, dacă primimū acastă propunere, atunci trebuie să se revie asupra vechilorū premii și să

se iee îndărăpt, fiindu considerate ca acordate pe nedreptul. D-sa este de părere să se continue cum s'a urmat până acum, avându-se încrederea că toți membri sunt multu mai susu puși decât să fie părținitorî în decisiunile lorü privitoare la primit.

Propunerea să pune la votu și se respinge.

D-lü Președinte *Ion Ghica* amintesce că la Senatü s'a depusü unü proiectü de lege privitorü la societatea Ateneului românü, în care se aflä unü articolü care ñice că și Academia să aibä doi delegați în biuroulü Ateneului. Guvernulü, înainte de a presenta acestü articolü, trebuia să întrebe pe Academie, care este o persónä moralä. D-sa supune casulü la discuțiunea Academiei.

D-lü *Aurelianü* ñice că acelü articolü nu obligä pe Academie la nimicü ; îi dä numai dreptulü de a controla, dacä voesce, lucrările Ateneului. Dispozițiunea este facultativä.

D-lü *N. Ionescu* ñice că D-sa a combätutü în camerä acéstä dispozițiune din lege, care de alt-felü nu e obligatöre pentru Academie. Cugetarea guvernulü a fostü ca să iea garanție că Ateneulü va rămäné totdeauna o instituțiune devotată sciinței. Academia, de și e declarată de institutü de statü, dar are independența sa ; legea a înțelesü să pue o instituțiune existentä în legäturä mai de apröpe cu Ateneulü.

D-lü *D. Sturdza* explicä că art. 2 din proiectulü de care se vorbesce, a fostü făcutü pentru a se da unü felü de satisfacțiune Academiei și D-sale, căci D-sa avusese intențiunea de a câștiga loculü din dosulü grădiniei Episcopiei pentru a zidi localulü Academiei și alü Museelorü. Atunci s'a pres-ntatü la Camerä propunerea pentru a se da acelü locü Ateneului. De atunci lucrulü a luatü o consistență mai mare, căci societatea Ateneului a făcutü o lotärie pentru a-și stränge mijlöcele necesare clădirii localului. Ateneulü este o societate în care, după statutele sale actuale, lucrurile nu sunt încă bine fixate. De aceia D-sa crede că arü fi mai bine ca membrii Academiei, cari sunt la Senatü, să fie autorisați a cere suprimarea acelui articolü

D-lü *Maiorescu* ñice că prin acestü articolü a voitü a se pune unü

felu de controlu asupra Ateneului, cea ce ar pute fi și o impedare pentru dezvoltarea acelei societăți. Dar mai este cestiunea nelămurită de articolu, și anume ce pozițiune aru avé membrii delegați de Academie în biuroulu Ateneului? Ce s'arü întâmpla când membrii Academiei ar crede că Ateneulü se abate de la calea și de la scopurile sale? Totü felulü acesta de a controla e unü ventü reacționarü. D-sa crede că e mai bine să se stăruescă pentru suprimarea articolului și să se lase Ateneulü a se desvolta singurü fără amesteculü Academiei.

D-lü *V. Babeșü* crede că membrii pe cari i-ar delega Academia în biuroulü Ateneului ar avé misiunea să influențeze moralmente, și este de părere că Academia este obligată a întinde acestă influență ori unde pöte, pentru răspândirea ideilorü. De acea D-sa ar voi susținerea articolului din proiectulü de lege.

D-lü Președinte formulează o decisiune în următorele cuvinte : *Academia nu voesce nici o inmixtiune în afacerile Ateneului.* Acestă formulare se primesce, și d-lü Președinte rögă pe membrii Academiei cari se află în Senatü a stăruii pentru suprimarea articolului 2 din proiectulü legel Ateneului.

ȘEDINȚA DIN 26 MARTIE.

Președința d-lui *Ion Ghica.*

Se comunică o scrisöre prin care d-lü *Olobescu* însciințeză că a expediatü încă optü caiete de documente istorice decopiate la Paris, și că va mai trimete vr'o dece peste câteva zile. — Se recomandă scrisörea Secțiunii istorice.

Comisiunea Bibliotecel presintă raportulü seü anualü. Se decide a se pune la ordinea zilei pentru o ședința viitoare.

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președinta d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică o scrisoare a d-lui *A. Papadopolă-Calimachă* pre lângă care presintă din partea d-lui generalu Pencovici Regulamentul de navigație și poliție pe Dunărea-de-jos, în cinci limbi.

Se va mulțami d-lui generalu Pencovici pentru acestu dar.

Se comunică procesulu verbalu alu Secțiunii istorice pentru ședința de la 22 Martie a. c.

Secțiunea propune a se aproba continuarea lucrării d-lui *Odobescu* de a aduna documente istorice de la Paris. — Propunerea Secțiunii se aprobă.

Decisiunea Secțiunii de a se păstra la Academie o colecțiune de corespondențe aduse de d-lu *G. Barițu* dintre anii 1838—1848, precum și de a se publica din acele corespondențe cele ce va alege d-lu *Barițu* dimpreună cu notele D-sale, se aprobă de Academie, exprimându-se d-lui *Barițu* mulțămirea Academiei pentru dăruirea acelei corespondențe.

ȘEDINȚA DIN 28 MARTIE.

Președinta d-lui *Ion Ghica*.

D-lu *M. Suțu*, membru corespondent, citește memoriulu său despre greutățile și monedele romane și italice, care, ascultată cu mare interes, este primită cu aplause.

D-lu *G. Barițu* vorbește despre valoarea istorică a corespondențelor și altor scrieri de ale mai multor bărbați din România repausați în anii din urmă, de la cari însă s'a conservat o lungă

serie de scrisori din epoca anterioară anului 1848, adică de la anul 1838, în care s'a întemeiat și la Brașov presa periodică românească, și anume în Ianuarie aceluși an *Fóia pentru minte, inimă și literatură*, iar în Martie *Gazeta de Transilvania*, diară politică; cari ambele apăreau în anul dintâi câte odată pe săptămână. Fundatorul acelor două foi periodice, care după doi ani își luase de colaborator pe Andrei Mureșanu, fostu profesor și cunoscutul poet ardelenu, cere ca scrierile dinainte cu 40 și cu 50 de ani câte s'a conservat netipărite, să fie astăzi apretejate totu după împrejurările în cari au eșit acelea din penele bărbaților generațiunii bătrâne, pre când *censura preventivă* era totu așa de riguroasă ca și înainte cu o sulă de ani, iar consulatele puterilor străine își reser vă dreptul de a se amesteca în afacerile de presă; și anume unul mergea cu pretensiunile sale așa departe, în cât prelindea exilarea unor scriitori cum și interdicțiunea.

Porindu literații români din acelea timpuri, în frunte cu Ioan Eliade Radulescu, cu Cost. Negruzzi ș. a., ca să restabilească între toți Români o comunicațiune curată literară cât se poate mai desă, ei au întâmpinat până la 1848 cele mai mari pedeci, între cari se numără carantina de câte 5 până la 20 și chiar 40 de zile contra ciumei, lipsa totală de postă de ex. între Brașov-Bucuresci și cu totă Moldova, sosirea scrisorilor de la Iași în câte 9—10 zile prin Bucovina, lipsa mai peste totu de șosele în România, oprirea strictă a intrării de cărți din România în țerile monarhiei austriace fără censură prealabilă, care se putea face numai la reședința gubernelor provinciale, unde zăceau câte două până la zece luni, după cum erau dispuși censorii.

Timpul fiindu foarte înaintat, aici conferențiarul își curmă discursul său, și a remasă ca consultațiunea ulterioară să se continue în sinul Secțiunii istorice.

ȘEDINȚA DIN 29 MARTIE.

Președința d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică raportul d-lui *Gr. Ștefănescu*, secretar al Secțiunii științifice, prin care arată că Secțiunea a decis să prezente doi candidați, pe d-nii *Gr. Cobălcescu* și *Spiru Haretu*, pentru alegerea unui nou membru în locul reposatului *Dr. Fētu*.

Se decide să se procedeze îndată la vot.

Punându-se la vot candidatul *Gr. Cobălcescu* intrunesc 17 bile albe pentru și 3 negre contra.

D-lu Președinte proclamă pe d-lu *Gr. Cobălcescu* membru al Academiei.

D-lu *M. Cogălniceanu* prezintă un exemplar din traducerea germană făcută de d-lu *E. de Herz* a scrierii d-lui *Aleksandri* «Fântâna Blandusiei». D-sa ține că traducerea este făcută în versuri și că nu este într-o nimică inferioară originalului.

La ordinea zilei se pune raportul comisiei Bibliotecii, ale cărei concluzii se aprobă, recomandându-se comisiei financiare partea privitoare la bugetul anului viitor.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința de la 27 Martie anul curent.

Deciziunea întâia a Secțiunii, de a se publica din nou concurs pentru traducerea orașionilor lui *Cicerone*, în aceleași condiții în care s'au pus la concurs și cele-alte traduceri din autori clasici, se aprobă.

Asupra punctului 2, privitor la începerea tipăririi traducerii premiate a lui *Herodotus* făcută de d-lu *D. I. Ghica*,

D-lu *Quintescu* amintesc că, când s'a hotărât ca tipărirea traducerii acesteia să nu se începă înainte de a fi gata manuscrisul celor 5 cărți, s'a avut intențiunea ca să se asigure terminarea lucrării. D-sa crede că nu este bine să revenim asupra acelei

decisiunii. Recunoște d-lui Ghica ună mare merită, căci a pusă în această lucrare o muncă colosală. Nu pôte însă să nu observe că, după programul ce și-a făcută d-lu Ghica pentru lucrarea sa, întregă Herodotă ar forma 9 mari volume; și cu totă dorința ce ar avé se vadă această lucrare făcută, d-lu *Quintescu* se întreabă dacă Academia și-a propusă să publice edițiunii așa mari din autorii clasici? D-sa este de părere ca să se róge d-lu Ghica a mai reduce și împuțina notele pe cari le-a pusă la traducerea sa.

D-lu *N. Ionescu* diferă cu totul de d-lu *Quintescu*. Crede că misiunea Academiei nu e de a face edițiunii complete de autori clasici; este bine să se publice o parte din ei mai multă ca modelă, și apoi voră veni alții și comerțul de librărie și le voră continua. D-sa este de părere să se tipărescă imediată partea din Herodotă tradusă de d-lu Ghica; această ar fi o probă de zelulă cu care se lucră în studiile clasice în universitățile străine, pe când la noi înainte de a fi gustatū din clasicismū și începemū a ne desgusta.

D-lu *Papadopolu-Calimachū* crede și D-sa că nu e trebuință a se aștepta cu tipărirea până să se termine întregă traducerea. Și în străinătate foarte de multe ori învățații au publicatū o parte numai dintr'unū autorū clasicū, care-l interesa sau le plăcea mai multū. Cu atât mai multū ar fi bine să se începă tipărirea părții deja traduse, cu câtū în această parte se cuprindū informațiunile privitoare la țările românesce de astăzi.

D-lu *Romanū* dice că se pôte reveni asupra decisiunii de la 1880, și este de părere a se începe tipărirea chiar în acestū anū. De asemenea este de părere ca textulă grecescū să se tipărescă alături cu traducerea. În privința notelorū dice că ar fi bine ca traducătorulū să fie rugatū a le reduce.

D-lu *Quintescu* dice că noi n'avemū încă unū textū românescū din Herodotū, și nu i se pare practicū să începemū prin o ediție din care cartea I să formeze două volume. Această edițiune va costa enormū de multū, așa în cât în curëndū Academia se va vedé în imposibilitate de a o continua. D-sa este de părere ca traducătorulū să fie rugatū a condensa cât se pôte mai multū notele.

D-lu *Urechidă* amintescă că cartea IV din Herodotū este tradusă românește de d-lu A. Suțu. Dacă acum se presintă o lucrare de erudițiune, ea va onora atât pe Academie cât și pe autorul ei. D-sa este pentru tipărirea operei premiate așa cum s'a prezentatū.

D-lu *Papadopolu-Calimachū* observă că o lucrare ca acēsta are să se tipărăscă în mai mulți ani și cheltuelile de tiparū se vorū prevedē cu încetulū în mai multe budgete consecutive, așa în cât nu este nici o témă că finanțele Academiei s'arū îngreua prea multū prin acēstă lucrare. Este de părere să se tipărăscă și textulū dimpreună cu traducerea. În privința notelorū dice că autorulū ar trebui să le refacă cu totulū spre a le reduce; observă că ele sunt de celū mai mare folosū, din causă că în autorii clasici sunt multe de explicatū, și de acea este de părere că notele sunt necesare. Propune deci ca tipărirea să se începă chiar în acēstū anū și lucrarea să se tipărăscă așa precum s'a prezentatū, cu textulū și cu notele.

D-lu *Sion* arată că asupra lucrării notelorū a discutatū multū cu traducătorulū și că acesta ține multū ca să se tipărăscă așa cum le-a lucratū, și nu ar voi să se tipărăscă traducerea fără de note, nici s'ar îndupleca a le reduce, și că trebuie să ținemū sēmă de acēstă dispozițiune a traducătorulū.

Propunerea formulată de d-lu *Papadopolu-Calimachū* se pune la votū și se aprobă, recomandându-se comisiunii budgetare.

Propunerea a treia a Secțiunii de a se da d-lui N. Barbu remunerațiunea, ce nu i s'a datū încă pentru traducerea părții tipărite din Titu Liviū, se aprobă recomandându-se comisiunii budgetare.

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Președința d-lui *B. P. Hasdeu*.

Se dă citire unei scrisori primite de la d-lu membru corespondentă Eugen Schyler, prin care înștiințează că a trimis bibliotecii Academiei scrierea sa «American diplomacy» în care se află un capitol care tractează despre libera navigațiune a fluviilor. Trimete câteva notițe despre România și despre Academie publicate de D-sa în ziare americane.

ȘEDINȚA DIN 1 APRILIE.

Președința d-lui Dr. *I. Felix*.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii istorice, pentru ședința dela 18 Martie a. c., și se aprobă decisiunea Secțiunii de a se tipări în Anale rapoartele d-lui Gr. G. Tocilescu, adresate Ministeriului Instrucțiunii publice asupra mai multor mănăstiri din țară, cu reserva dacă acele rapoarte nu s'au publicat aiurea.

Se comunică procesul verbal al aceleiași Secțiuni pentru ședința dela 27 Martie.

Se pune în discuțiune decisiunea Secțiunii: Să se facă un inventariu de toate documentele istorice pe cari le posedă Academia.

D-lu *Sion* dice, că inventariul documentelor istorice din colecțiunea Academiei este făcut, și că se completează înscriindu-se într-insul documentele cari se adaogă la această colecțiune.

D-lu *Barițu* dice, că acel inventariu nu corespunde înțelesului propunerii d-lui *Papadopolă-Calimach* și alu decisiunii Secțiunii. Elu trebuie să arate cât se poate mai dezvoltat cuprinsul documentului,

D-lu *Papadopolu-Calimachiu* dice că D-sa este de părere ca documentele să se publice întregi în broșuri cari să formeze unu felu de publicațiune periodică, care să apară la două sau la trei luni. Numai în acestu modu colecțiunile de documente ale Academiei aru puté fi puse la dispozițiunea acelorü cari se ocupă cu cercetări istorice. D-sa crede că este bine să se începă publicarea cu documentele slavone, cari să se tipărescă în originalu și cu traducere românăescă, pentru că în curëndu nu va mai fi nimeni în țeră care va înțelege aceste documente, și scólele superióre nu pregătesc de locu tinerimea în cunoșcerea limbii slavone care e absolutu necesară pentru studiarea istoriei Românilorü.

D-lu *Maniu* dice că Secțiunea a admisu propunerea asupra căreia se discută așa cum a formulat-o d-lu *Sturdza* și conformu cu propunerea d-lui *Papadopolu-Calimachiu*. D-sa crede că ceea-ce mai este de discutatü privesce modulü în care să se facă această lucrare.

D-lu *Urechiu* cere ca documentele să se publice întregi, altü-felü ori-ce catalogü este inutilü, pentru că sunt o mulțime de documente cari nu se potü resuma decăt lăsându a lară părți cari sunt förte însemnate.

D-lu *Ion Ghica* dice că în tóte bibliotecele și arhivele se află documente și manuscrise, și toți căți studieză se ducü în acele institutute spre a le examina. D-sa crede că Academia nu póte începe acum publicarea tuturorü documentelorü în întregulü lorü, pentru că mijlócele pentru acésta lipsescü. Va fi mai bine ca să se pregătéscă cu încetulü acésta publicațiune, și când se va puté începe, să se facă într'o bună ordine și în modu sistematicü. Resumatele documentelorü nu aü de scopü a face cunoscutü cuprinsulü lorü, ci numai de a aréta publiculü și în particularü celorü cari se ocupă cu cercetări istorice ce documente se allă în Academie, pentru ca să scie să vie și să se foloséscă de ele; de acea D-sa crede că este mai bine a se face unü catalogü analiticü alü documentelorü. Pentru acésta lucrare va trebui însă să se cheme cine-va ca să ajute persónele ce se vorü însărcina din Secțiunea istorică. Secțiunea însă

arū trebui să facă o programă bine determinată după care să se facă lucrarea.

D-lū *N. Ionescu* dīce cā ceea ce este mai bine este sā se primescā propunerea Secțiunii așa cum s'a prezentatū, și apoi se va cerceta modulū celū mai potrivitū pentru executarea ei.

Propunerea Secțiunii se aprobā, cu explicațiunile date de d-lū *Ion Ghica*; se recomandā comisiunii financiare.

D-lū *V. A. Urechiā* presintā patru documente istorice moldovenești din secolū XVII și XVIII de la d-lū senatorū *Iurașcu*.

Se presintā propunerī de a se alege membri onorari și corespondenți, dar, constatāndu-se cā membrii nu mai sunt în numărū, se decide a se pune la ordinea zilei în ședințele viitoare.

D-lū *Ion Ghica* presintā următorea propunere : «Propuiū sā se numescā o comisiune pentru a revisui regulamentulū și a propune modificāri ce va crede necesare. Proiectele de modificārī se vorū presenta și discuta în sesiunea viitoare».

Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de mână.

ȘEDINȚA DIN 2 APRILIE.

Președința d-lui *Ion Ghica*.

Se presintā din partea Biuroului geologicū foile VII, VIII și IX din charta geologicā a Romāniei.

Se citește procesulū verbalū alū Secțiunii istorice pentru ședința de la 29 Martie. Se aprobā decisiunea Secțiunii de a se dispune o nouā misiune pentru cercetarea documentelorū duse de Mitropolitul Dosofteiu în Polonia.

D-lū *Urechiā* este de părere cā arū fi bine ca cu acēstā misiune

să se însărcineze aceeași persoană care a mai făcutu călătorii în această direcțiune în anul trecut.

Decisiunea comisiunii cu esplicările d-lui *Urechia* se recomandă comisiunii financiare.

Se aprobă decisiunea Secțiunii de a se tipări în Anale scrierea d-lui *Barițu* despre «Apulum».

Asupra decisiunii Secțiunii de a se însărcina d-lu *Barițu* să cerceteze colecțiunea de documente adunate de doctorul Vasile Pop, care fusese lăsată d-lui *Cipariu*; d-lu *Barițu* dă următoarele explicațiuni: Dr. Vasile Pop a fost chemat la 1819, dimpreună cu alți trei tineri din Transilvania, ca să fie profesori la șola de la Socola. Mai târziu a trecut din Moldova în Muntenia și a murit la 1845. În călătoriile sale prin mănăstiri a adunat o colecțiune de documente în copii pe cari apoi le-a dăruit d-lui *Cipariu*. Până la 1848 se afla în biblioteca acestuia, dar d-lu *Barițu* nu știe dacă nu s'au perdat în revoluțiunea de la 1848—49. D-sa se însărcinează a merge și a cerceta aceste documente. Resultatul cercetărilor îl va comunica Academiei. — D-lui *Barițu* i se mulțumesc pentru că bine-voiesce a lua asupra sa această însărcinare.

Se citește procesul verbal alu Secțiunii istorice pentru ședința de la 31 Martie. — Se aprobă decisiunea Secțiunii de a se tipări în Anale scrierea d-lui *Papadopolu-Calimachu* intitulată «Dunarea în literatură și în tradițiune».

Se pune la votu propunerea de a se alege d-lu Teodoru Codrescu membru corespondent. — Propunerea se aprobă de majoritate. D-lu Președinte proclamă pe d-lu Teodoru Codrescu membru corespondent alu Academiei pentru Secțiunea istorică.

La ordinea zilei se pune propunerea prezentată de d-lu *Ion Ghica* pentru alegerea unei comisiuni care să studieze până la sesiunea viitoare modificările ce aru trebui făcute în regulamentul. Propunerea aprobându-se, se decide a se alege o comisiune de trei membri. Se alegu d-nii *D. Sturdza*, *T. Maiorescu* și *Dr. Brândză*.

ȘEDIȚA DIN 3 APRILIE.

Președinta d-lui *Ion Ghicu*.

Se comunică procesul-verbalul alu Secțiunii istorice pentru ședința de la 1 Aprilie. Se aprobă propunerea Secțiunii de a se recomanda comisiunii bibliotecii să procure volumele din publicațiunile societății istorice din Odessa, pe cari nu le posedă până acum biblioteca.

Asupra comunicării aceleiași Secțiunii că *P. S. S. Episcopulă Melchisedec* a bine-voitū a se însărcina să urmărească la Odessa documentele ce s'arū fi aflându pe acolo relative la istoria Românilorū, se decide a se exprime *P. S. Sale* mulțămirea Academiei pentru această însărcinare gratuită.

La ordinea zilei se prezintă propunerea Secțiunii științifice de a se alege mai mulți membri corespondenți.

D-lū *Maiorescu* exprimă părerea, că ar fi mai bine ca votarea de membri corespondenți și onorari să se amâne pentru sesiunea viitoare din cauza puținului timpū ce mai rămâne lucrărilor actualei sesiuni, precum și în vederea modificărilor ce se vorū face în regulamentul în sesiunea viitoare, când probabilū se va regula și modulū votării membrilorū.

Propunerea d-lui *Maiorescu* se primesce.

ȘEDINȚA DIN 4 APRILIE.

Președinta d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică o scrisoare a d-lui *A. Papadopolă-Calimach* pre lângă care dăruiesce șapte volume din edițiunile de autori clasici și alte publicațiuni din secolele XVI și XVII.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința de la 3 Aprilie a. c., din care se vede că d-lu *V. A. Urechiu* a comunicat Secțiunii o colecțiune de peste 2000 documente istorice adunate din țară pentru care urmază a-și da ulterioru avisu.

D-lu *B. P. Hasleu* vorbește despre Dobrogea din punctul de vedere filologicu și al literaturii populare a Românilor din această provincie.

D-lu *M. Suțu*, membru corespondent, continuă lectura memoriului său despre greutatele și monedele vechi italiice.

ȘEDINȚA DIN 5 APRILIE.

Președinta d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii științifice, prin care se arată că Secțiunea și-a reînnoit biurulul pentru anul 1886—87, alegându: Președinte pe d-lu *P. S. Aurelianu*, Vice-Președinte pe d-lu generalu *St. Fălcoianu* și Secretarū pe 7 ani (1886—1893) pe d-lu *Gr. Stefănescu*.

Se ia actū de constituirea Secțiunii.

D-lu *T. Maiorescu* dă citire raportulul comisiunii însărcinate cu cercetarea legatelor făcute în favorea Academiei în anul 1885—86 :

« *Domnilorü Membri,*

«Subscrisa comisiune, însărcinată cu cercetarea legatelor făcute în favoarea Academiei Române, are onore a vă da următoarea relațiune și a supune aprobării d-văstre următoarele rezoluțiuni.

«Legatele făcute în favoarea Academiei în decursulul anului trecut sunt aceste :

«1. Legatulü A. I. Dimitriu de două obligațiuni a 500 lei, pentru a se premia cea mai bună compozițiune literară a școlei comerciale din Iași și a biografiei testatorului, care să se imprime și să se dăruască din exemplare și pe la școli.

«La 12 Aprilie 1885 Academia, într'o ședință ordinară, a decisü a nu se primi acestu legatü.

«*Resoluțiunea I.* Comisiunea propune, ca Academia în adunarea generală să aprobe această decisiune, adevă de a nu se primi legatulü A. I. Dimitriu, fiindü prea onerosü.

«2. Legatulü G. San-Marin de *dece mii lei noi*, din alü cărorü venitü să se institue premiuri cu numele testatorului.

«Academia, în ședința ordinară de la 11 Octobre 1885, a primitü acestü legatü și acceptarea s'a aprobatü prin decretulü domnescü No. 2689 din 18 Novembre 1885.

«*Resoluțiunea II.* Comisiunea propune : a) aprobarea acestei primiri de către adunarea generală ; b) autorizarea Delegațiunii, ca să propună adunării generale viitoare modulü de întrebuințare a venitului din acestü legatü.

«3. Legatulü M. Georgiade Obedenaru, ale căru amănunte sunt cuprinse în raportulü Secretarului generalü pentru această sesiune la No. V, 3.

«La 16 Augustü 1885 s'a decisü în ședință ordinară primirea acestui legatü, care primire s'a și aprobatü prin decretulü regalü No. 2038 din 13 Septembrie 1885.

«*Resoluțiunea 3.* Comisiunea propune adunării generale ratificarea acestei primiri.

«Regulamentarea întrebuințării legatului Obedenaru se va pute face după ce Academia va fi intrat în folosința veniturilor.

T. Maiorescu. Maniu, I. Negruzzi.

Conclusionile raportului se aprobă.

D-lu *V. Babeșu* dă citire raportului comisiunii financiare asupra compturilor anului 1885—86 :

« *Domnilor Colegi,*

«Comisiunea însărcinată de D-văstră cu esaminarea compturilor de pe anul expirat 1885—86, are onore a vă supune binevoitoarei aprețieri următorul rezultat al lucrării sale.

«Avându în vedere d'o parte bugetul votat în adunarea generală de anul trecut (pag. 140—143 a Analelor), d'altă parte espunerea situațiunii financiare, prezentată de comptabilitate sub 11 Martie, provisorminte, și sub 31 Martie a. c. finalminte, și vedându actele justificative, amu constatat, că din prevederile la venituri de lei 127,818 și bani 15, până la ziua de deschidere a presintei sesiuni au fost încasați lei 117,284 și bani 22; remânându a se încassa până la încheierea anului financiaru lei 9000 de la Statu, și lei 1013 și bani 75 de la arendașulu moșiei Lămotesci; iar lei 520 și bani 18, din suma prevădută cu lei 2500, venitū din vinderea de publicațiunii dovedindu-se nerealisabilă.

«După raportul final al comptabilității, primele două sume, împreună de lei 10,013 și bani 75 au fost încassate; remânându astūfelu neîncassatū și respective neîncassabilū numai restulū de lei 520 și bani 18 din publicațiunii, care este deci a se scăde din totalulū încassărilorū, rezultându suma totală la venituri cu lei 127,297 și bani 97.

«*Cheltuiile votate* au fostū în totalū de lei 127,612 și bani 15, cu unū escedentū în plus de lei 206 și bani 60. Dar în acéstă sumă au fostū cuprinse și capitalisările de diferite fonduri; iar realele cheltuieli prevădute făceaū numai suma de Lei 105,559 și bani 25. Din acéstă sumă s'au cheltuitū în faptă până la deschiderea acestei sesiuni lei 92,738 și bani 67; iară după raportulū finalū al comptabilității,

până la 31 Martie încă lei 4738; peste totu deci lei 97,476 și bani 67. Va să dică la cheltuelile prevădute suma economiilor este de lei 8082 bani 58.

•Comptabilitatea ne spune, că ivindu-se ocaziunea pentru achizițiuni însemnate de chrisóve, monete etc. acestea s'au cumpăratu cu prețulu de lei 1200, achitându-se această sumă, de ore-ce articolulu corespunđătoru alu budgetulu era consumatú. cu 800 lei donați prin d-lu Gr. G. Cantacuzino și cu 400 lei din cassa Academiei, rămânendu a se încuviința această sumă de lei 400 printr'unu votu de indemnitate din partea Academiei.

•Comisiunea, aprețindú însemnătatea achizițiunii, vė propune receruta încuviințare. S'a mai făcutu și o altă achizițiune de monede în prețu de lei 590 și bani 75, dar această sumă a fostu acoperită întregă prin d-ni I. Calinderu (cu lei 500) și D. Sturdza (cu lei 90 bani 75).

•Comptulú *escedentulu* în beneficiu ni se presentă, la 11 Martie, precum urmază :

•Escedentulu rămasu în budgetulu anulu precedentu de lei 206, bani 60, agiulu la aurulu vëndutu lei 2991,60; profitulu la efectele eșite la sorți și înlocuite cu altele lei 100,40; două dulape vechi vëndute cu lei 100. în fine suma economiilor care era la deschiderea sesiunii presente de lei 12,820 și bani 58. În totalu suma de lei 16,219 și bani 18; din care sumă subtrăgându-se, dacă veți binevoi a încuviința, scăđemintulu de lei 520,18 de la vîndarea de publicațiuni și adausulu de lei 400 la cumpărarea de chrisóve și monete, la oaltă lei 920 și bani 18, se arată la 11 Martie a. c. escedentulu în economie de lei 15,299; iar din acestu escedentu scăđendu se cheltuelile de lei 4738, făcute, precum arată raportulu finalu alu comptabilității până la 31 Martie, rămâne escedentulu curatú alu anulu expiratú, escedentu ce are să fie înscrisu în budgetulu anulu următoru de lei 10,561.

•La fondulu *publicațiuniloru istorice* (Hurmuzaki), după ambele raporturi și dovada ce ni-o dau cărțile comptabilității, situațiunea este :

«Incassări lei 47,742 și bani 65 (prin vânzarea de 23,000 lei rentă).

«Plățiți » 46,268 » » 50.

«Remânându deci unu saldo pe anul viitoru de lei 1474 și bani 15; câtră aceștia unu restu de lei 1000 într'o fracțiune de titlu rentă amortisabilă, $\frac{4}{5}$ deja trecută la fondulu cassei.

«Va să ȳică întrégă situațiunea fondulu publicațiunilor de documente istorice astăđi este redusă la suma de lei 2474 și bani 15; acesta prin multele colecțiuni și publicațiuni în decursulu anulu 1885—86.

«Aici este loculū, Domnilorū Colegi, d'a se spune, că d-lu contabilu alū Academiei, conformū însărcinării ce ați binevoitū a-i da din sesiunea de anū, a regulatū tōte socotelile cele vechi cu librăria Socec și alții, încassându și introducēndū în socotele la acestū fondū, din vânzarea de publicațiuni, o sumă de lei 4650 și bani 10.

«*Fondurile Academiei*, cari anū erau *nouē* la numărū, s'au sporitū cu două, cu fondulū *Obedenaru* ca alū X-lea, pân'acuma de lei 77,600, în scrisuri fonciare rurale, și fondulū *G. San-Marin*, ca alū XI-lea, de lei 9500 în rentă amortisabilă. Tōte 11 fonduri, cuprinse în 314 și $\frac{2}{5}$ și $\frac{1}{2}$ de diferite efecte publice, reprezintă suma anuală de lei 641,850.

«Acum unū anū fondurile Academiei se coprindea în 271 $\frac{2}{5}$ și $\frac{1}{2}$ titluri de efecte și presentaū cifra de lei 532,750. Va să ȳică astăđi notămū unū acrescămintū de lei 109,100, provenindū din cele două fonduri nouē și în capitalisările efectuate.

«Afară de fondurile sus citate, comptabilitatea Academiei mai înregistrează venitulū anualū alū fondulu *Obedenaru* : 1, de lei 3000 după clectele ce se află depuse la Banca Franciei din Paris, și 2, de lei 12,000 din arenda moșiei *Obedeni*; totalū de lei 15,000.

«Separatū de tōte acestea este, pentru destinațiunea sa, fondulū *Societății craiovene*, astăđi în suma totală de lei 8818 și bani 85, care sumă consistă în 26 $\frac{1}{2}$ efecte publice și într'unū sald de lei 968 bani 85.

«Relativū la fondulū *Pētu*, care în seria raportulu comptabilității, ni se înfățișează la loculū alū VII-lea, și se cuprinde în 5 efecte, în valōre de lei 11,500, conformū însărcinării ce ați binevoitū a ne da,

în conștelegere cu onorabila comisiune juridică, ne permitem a vă face următoarele lămuriri :

•Acestă fondă se întemează pe actul donatională din 17 Augustă 1872, actă prevădută cu tôte recerințele legii pentru valabilitatea sa. Prin acestă actă regretatulă colegă Dr. A. Fētu dăruiesce Academiei, specială în usulă Secțiunii științifice, o sumă de lei 10,000, ca «*Capitală perpetuă*», din a cărui dobândă să se facă premii, mai întâi pentru «*cea mai bună chartă geologică a României*», după aceea și pentru alte scopuri științifice. La puncturile 6 și 7 se face declarațiunea, că «*Capitalulă rămâne ca împrumutulă cu 10 la sută la donatoră,*» și asemenea «*și veniturile se voră conserva iarăși de către mine, dăce donatorulă, totă cu titlulă de împrumutulă până la intrarea unei opere meritose de premiată*».

•Printr'o hărtie a sa, cu datulă de 3 Aprilie 1880, donatorulă, pe motivulă că încetaseră bonurile rurale cu 10% și dînsulă alocase capitalulă în bonuri domeniiale cu 8%, dechiară că dobândă de la 23 Aprilie 1880 are să fie calculată numai cu 8 la sută.

•La 28 Maiă 1882 donatorulă depune la mânilă președintelui Academiei două litluri rentă amortisabilă în suma nominală de lei 10,000, cu 5% și cu cuponulă de la 1 Octobrie 1882, dechiarândă în epistola sa că «*cât privesce procentele cuvenite pe timpulă trecută, le voiă achita mai târziu*».

•Capitalulă depusă și cu cuponulă încassată până acum, constituiesc fondulă mai sus arătată sub VII; iară interesele cuvenite pe timpulă trecută, și adecă până la 23 Aprilie 1880, pe 7 ani și 8 luni, calculate cu 10%, d'atunci și până la 28 Maiă 1882, pe 2 ani și 1 lună, cu 8%, d-lă contabilă ală Academiei le-a însemnată în totală cu lei 9,333 și bani 32.

•Acăsta fiindă situațiunea, comisiunea juridică a opinată și comisiunea financiară consimțindă și din a sa parte, vă propune : să binevoiți a aproba, ca Delegațiunea Academiei să aducă acăstă situațiune la cunoscința eređiloră reposatului nostru colegă donatoră, și să provăce o declarațiune din partea aceloră.

«In fine d-lu comptabilu arată, că suma de lei 300, incursă de la prefectura Iaşilor pentru înfiinţarea de staţiuni meteorologice, în cursul acestui an financiar s'a dat la destinaţiune şi prin urmare încetă d'a mai figura în socotelile Academiei.

«Recapitulându situaţiunea, d-lu comptabilu sumeză totalul avutului Academiei în efecte şi solduri, afară de fondul Hurmuzaki care nu intră în această categorie, de lei 680,967 şi bani 85; iar numerarulul cassel ni l'a arătat în ziua de 31 Martie de lei 13,436 şi bani 95.

«Tote aceste cifre le-amu găsitu esacte şi scriptele comptabilităţii în ordine; şi vă rugămu a lua actul de acesta.

«Ceea ce comisiunea D-vostre n'a putut implini şi rămâne a se implini posteriormente este revisiunea cassel Academiei, a cărei casse una chee se află în păstrarea d-lui Secretarū generalū *D. Sturilza*, astădi precum sciţi, în străinătate. După însemnările ce avem din partea comptabilităţii, în cassa Academiei se găsesc: 25 recepise asupra efectelor depuse la Cassa de depuneri, consemnaţiuni şi economii, în valoare nominală de lei 650,700, precum şi 2 recepise despre garanţia comptabilului de lei 7200; iar în numerarū lei 900, aparţinătorii totalului numerarului mai sus arătat.

«In această privinţă comisiunea financiară s'a înţelesu şi vă rogă a încuviinţa, că după returnarea d-lui Secretarū generalū revisiunea recerută să se facă supletorminte prin membrulū său din capitală generalū *Fălcoianu*.

Bucuresci 4 Aprile 1886.

St. Fălcoianu, Teclu, V. Babeşu reportore.»

«Verificarea cassel s'a făcutu astă-di, 8 Aprilie, în prezenţa d-lui Preşedinte, fiindu prezenţi şi toţi membrii comisiunii, şi s'a constatatū existenţa intocmai a 25 recepise, în valoare nominală totală de 650,700 lei şi a două alte recepise împreună de 7200 lei, constituindū garanţia d-lui cassierū. — Cel noue sute lei numerarū ce s'au găsitū în cassă s'au predatū d-lui cassierū.

St. Fălcoianu, Teclu, V. Babeşu.»

Concluziunile acestui raport se aprobă cu unanimitate.

Comisiunea financiară prezintă proiectul de buget pentru anul 1886—87. Bugetul veniturilor, în suma de lei 107,955 bani 95, se aprobă. Se aprobă asemenea în unanimitate bugetul cheltuelilor în suma de lei 104,993 bani 05; bugetul prezintă astfel un excedent de lei 2962 bani 90.

D-lu *T. Maiorescu* dă citire raportului comisiunii însărcinate cu cercetarea colecțiunii de arit populare române prezentată de d-lu D. Vulpianu la concursul premiului Heliade-Rădulescu.

«*Domnilor Membri,*

«La premiul Statului de 5000 lei, pentru cea mai bogată colecțiune de arit populare române, s'a prezentat numai d-lu D. Vulpianu cu o colecțiune în adevăr foarte bogată, din care s'au și tipărit două volume, cuprindendă :

«I. 250 jocuri de brâu,

«II. 481 «Balade, Colinde, Doine, Idile».

Iar vol. III cu 500 hore este sub presă, ni s'au arătat foile de corectată și d-lu Vulpianu asigură, că va apăre în decursul lunii Aprilie.

«Colecțiunea cuprinde prin urmare 1231 melodii române.

«Prima din cele 3 condiții ale concursului (veđi «Inscințarea», lit. B, No. IV) e îndeplinită, arile sunt aranjate pentru claviu, la vol. II, care cuprinde 481 melodii cântate din gură, este claviu și voce, precum și însemnarea cuvintelor sub note pentru primele strofe. D-lu Vulpianu a mai prezentat în manuscris și cuvintele pentru strofele următoare, adică poeziile întregi, care ară rămâne să se tipărească de D-sa în volum deosebit.

«A 2-a și a 3-a condiție nu e încă îndeplinită în întregu. Printr'o petiție dată astă-đi, d-lu Vulpianu promite a le îndeplini mai târziu sub forma unei prefețe mai întinse, care să însoțască publicarea D sale.

«Așa fiindu împrejurările și avendū în vedere meritul acestei co-

lecțiunii atât de bogate, Comisiunea are onoare a vă propune următoarea rezoluțiune :

«Academia Română, fără a voi să judece prin acesta asupra valorii musicale tehnice a colecțiunii d-lui D. Vulpianu, îi decerne premiul Statului de 5000 lei, din cari 2500 să i se dea îndată, iar 2500 după ce comisiunea va constata îndeplinirea și celorlalte părți din condițiile concursului printr'un raport, de care va lua act Academia în sesiunea ordinară.

T. Maiorescu, B. P. Hasdeu, V. A. Urechiu.

D-lu *V. Maniu*, luându cuvintul, dice că, din raportul și explicațiunile date de d-lu *Maiorescu* rezultă că colecțiunea prezentată nu intrunesc toate condițiunile cari au fost publicate pentru acest premiu. D-sa întreabă dacă se poate face un precedent, premiindu-se o lucrare care n'a îndeplinit condițiunile programelor determinate de Academie. Crede că un astfel de precedent nu e de recomandat. D-sa dice că e bună împărțirea premiului propusă de comisiune. Pe D-sa îl pune pe gânduri partea a treia din concludsiunea comisiunii privitoare la partea tehnică a colecțiunii prezentate. Ar fi trebuit ca Academia să albă informațiuni precise dacă colecțiunea este bine făcută și în partea tehnică. Trebuie să se bage de seamă să nu se pōtă dice că Academia a acordat premiul cu ușurință, dacă se va constata că transcrierea arielor nu este bine făcută. De aceea crede că nu se pot premia lucrări decât când sunt făcute în bune condițiuni și conform cu cele propuse.

D-lu *Hasdeu* constată că în privința modului dării premiului, d-lu *Maniu* este de acord cu comisiunea. Apoi dice că d-lu *Vulpianu* nu s'a abătut de la condițiunile propuse de Academie. Condițiunea întâia a concursului este îndeplinită, căci ariele sunt aranjate pentru clavier și cele cântate din gură pentru clavier și voce cu însemnarea cuvintelor sub note. Condițiunea a doua este asemenea îndeplinită și, când comisiunea dice că ar dori ceva mai mult, adică ca indicațiunile bibliografice asupra publicării de muzică populară să fie mai complete, acesta nu însemnează că concurentul s'a abătut de la a-

căstă condițiune. Condițiunea a treia este asemenea îndeplinită, căci aproape la toate ariele s'a indicat satul și numele persoanelor de la cari au fost culese. In cât privește partea tehnică, comisiunea a fost modestă, dar deși ea voesce a degaja răspunderea Academiei asupra valorii musicale tehnice a colecțiunii, totuși d-lu *Maioreescu* a examinat la piano, cu ajutorul unor persoane competente, ariele din colecțiune și a constatat că nu se află erori nici mari în transcriere.

D-lu *Papadopolu-Calimachu* este pentru concluziunile raportului, propuind ca colecțiunea să fie premiată, pentru că condițiunile concursului sunt mai toate îndeplinite; și când ele vor fi cu totul îndeplinite i se va da și a doua parte a premiului.

D-lu *Maniu* dice că explicările date de d-lu *Hasdeu* l'au liniștit și se declară și D-sa pentru concluziunile raportului.

Se pune la vot concluziunea raportului și se aprobă cu unanimitate.

La ordinea zilei se pune alegerea Delegațiunii pentru anul 1886-87.

Se aleg: Președinte d-lu *Ion Ghica*, Vice-Președinți d-nii *T. Maioreescu*, *M. Kogălnicenu*, generalu *St. Fătcoianu*.

D-lu Președinte *Ion Ghica* mulumesc în numele noii Delegațiuni pentru această probă de încredere.

ȘEDINȚA DIN 7 APRILIE.

Președința d-lui *Ion Ghica*.

Se comunică procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința de la 5 Aprilie, în care se cuprinde relațiunea verbală făcută de d-lu *G. Daviță* în sinul Secțiunii asupra cercetărilor de documente, cu cari a fost însărcinat; se comunică asemenea că Sec-

șinea, reînnoindu-și biouroulă, a alesă p ntru anulă 1886—87, Președinte pe d-lă *V. A. Urechidă*, vice-președinte pe d-lă *A. Papadopolă Calimachă*.

Se ia actă de aceste comunicări ale Secșionii.

D-lă *G. Barițu* propune a se trâmite Analele Academiei Societății archeologice din Timișóra în schimbulă publicașioniloră acelei Societății. — Propunerea se aprăbă.

D-lă *G. Cobălcescu* presintă următoreă propunere :

«D-lă Beldiceanu, prin o publicașione, a făcută cunoscută localitatea de la Cucuteni care, pe o întindere de mai multe fălci, presintă îngropate o imensă cătime de resturi de industrie umană și de oseminate de animale stinse, dintre cari unele sunt preistorice.

«Intre specimenele preistorice desgropate se află unele cari sunt din epoca petrei luciete, însoșite de resturi de animale ce nu mai trăsescă astădi în regiunile năstre săă cari săă dispărută cu totulă din Europa ; iar dintre cele din timpurile istorice se însemnă unele cari acusă epoce lărte vechi, căci sunt din timpurile cele mai vechi ale Greciei și chiar egiptene.

«In această localitate se află dar ună vastă și preșiosă tesaură pentru istoria țerei năstre și care trebie studiată de omeni competenți, săă celă puțină conservată intactă și aprată de destrucșionea ce i se causază, alăt prin exploatarea de pētră stabilită în localitate, cât și prin săpăturile ce facă diferite persone iubitoare de anticităti, săpături cari, fiindă lipsite de ori ce metodă, facă că obiectele estrase perdă din autenticitatea loră, și în totă casulă se privēză în cra mai mare parte din rezultatele sciinșifice la cari s'ar putē ajunge prin ună studiū seriosă și competentă alū acestui avutū tesaură.

«De aceea subscrișulă atrage atncșionea Academiei asupra acestei importante cesiuni și propune :

«1. De a se interveni la autoritășile administrative spre a se scuti localitatea de stricăciunile aduse de particulari și de exploatatorii de carieri, și

«2. De a se numi de cătră Academie o comisiune care săă procedă

la o explorare regulată și științifică a localității, și să prezinte totodată Academiei memoriile științifice cerute asupra rezultatelor științifice căpătate.

G. Cobălcescu, Dr. I. Felix, A. Papadopolu-Colinachiu.

D-lu *Urechiu* dice că această chestiune a fost deja tractată în Academie în Secțiunea istorică. Negreșit, descoperirile despre care vorbesc propunerea d-lui *Cobălcescu* sunt de o mare importanță. D-sa nu vede însă mijlocul cu care Academia ar pute interveni în mod util pentru această, din cauză că Guvernul nu are la dispoziție o lege de expropriere pentru interese științifice. Ori cât de importantă e propunerea, ea nu se poate discuta astăzi, ci trebuie să se trimetă mai întâi în cercetarea Secțiunii respective și apoi, însoțită de părerea acesteia, să se recomande Delegațiunii.

D-lui *Maniu* i se pare că însemnătatea acestei propuneri este așa de mare, în cât ea trebuie să primeze ori ce altă discuție. Grecia a atras atenția și interesul lumii civilizate asupra sa prin descoperirile însemnate arheologice ce s'au făcut pe teritoriul ei. D-za se miră cum a putut rămâne părăsită această chestiune, dacă ea a fost ridicată în Academie și în Secțiunea istorică. Părerea D-sale este că fără pierdere de timp să se însărcineze Delegațiunea ca să intervie la Ministeriul de culte și la Consiliul de ministri, spre a se lua dispozițiunile necesare pentru îngrijirea și explorarea acestei prețioase descoperiri; apoi să se roge persoanele care au obiecte adunate din acel loc, ca să le pue la dispoziția țerei.

D-lu *Urechiu* dice că propunerea d-lui *Cobălcescu* să fie trimisă de urgență în cercetarea Secțiunilor științifică și istorică. Concluziunile acestora se vor supune Academiei în ședința ordinară, dacă n'ar mai fi altă ședință plenară peste cea de azi.

Se aprobă propunerea d-lui *Urechiu*, trimițându-se chestiunea în cercetarea Secțiunilor istorică și științifică.

Se decide a se amâna pentru sesiunea următoare discuțiunea ortografică asupra lui *u* mută finală.

D-lă *A. Romană* face următoarea comunicațiune :

«O familie din Ungaria superioară, avându în posesiunea ei o colecțiune de 24 documente, cea mai mare parte scrise în limba latină și câte-va în cea ungară și anume: decrete împărătești (de la Ferdinand II împăratul Austriei), sentințe judecătorești, petițiuni și corespondențe de ale lui Nicolau Petrașcu Voevodă fiul lui Mihai Voevodă, domn al țerei românești, supranumit Vitezul, și de ale veduvei lui Nicolau Petrașcu (Ana Radulea), toate aceste parte în original și parte în copii autenticate de la locurile numite Credibilia (capitulul din Posen etc.), le-a oferit spre cumpărare bibliotecii muzeului ungar din Budapesta ; d-lă bibliotecar a însărcinat cu cercetarea lor pe d-lă Lud. Szádeczky, funcționar la biblioteca Universității din Budapesta, ca pe unul ce s'a ocupat cu istoria lui Mihai Vitezul, publicând și două cărți, una despre viața și faptele lui Mihai Voevodă, alta o colecțiune de documente referitoare la epoca lui Mihai Voevodă. D-lă Szádeczky mi le-a comunicat și totodată oferit spre cumpărare, spunându-mi că posesorul acestor documente, fiind în stare lipsită, le vinde cu prețul de 40 fl.

«Subsemnatul, după ce am citit aceste documente și am luat chiar și copii de mai multe din ele, aflându că sunt prețioase și că revarsă lumină asupra familiei marelui domnitor român, viă a vă propune, Domnilor Colegi, ca să binevoiți a decide cumpărarea acestor documente, cari nicăiri nu se pot păstra în locuri mai convenite decât chiar în biblioteca Academiei Române, însărcinându pe on. Delegațiune ca să facă cele necesare pentru această achișiune.»

D-lă *B. P. Hasdeu* dă citire raportului general asupra lucrărilor prezentate la concursurile premiilor Nasturel-Herescu și Lazaru. Din acest raport rezultă că comisiunea premiilor recomandă cu unanimitate scrierea d-lui Dr. Z. Petrescu «Elemente de Terapeutică» pentru a i se acorda premiul Lazaru. Pentru premiul Nasturel-Herescu majoritatea comisiunii nu recomandă nici una din scrierile

presentate; scrierile d-loru G. Dem. Teodorescu și Grandea au întrunit în comisiune, cea d'întâi 2, a doua 1 votu pentru a fi premiate.

Se pune la votu conclusiunea raportului comisiunii de a se da premiul Lazaru scrierii d-lui Dr. Z. Petrescu și intrunesc 19 bile albe pentru și 2 negre contra.

D-lu Președinte proclamă premiată scrierea d-lui Dr. Petrescu cu premiul Lazaru.

Se pune la votu premiarea colecțiunii de poesii populare publicate de d-lu G. Dem. Teodorescu.

D-lu *I. Negruzzi* dice, că în aprețierea acestei publicațiuni a fost de altă părere ca majoritatea comisiunii. D-sa crede că lucrarea d-lui Teodorescu ar merita să fie premiată, cu atât mai multu cu cât la facerea unei colecțiuni ca acesta se cere pe lângă însemnate cunoștințe și o muncă considerabilă. Trebuie să se dea premiu acestei colecțiuni chiar întemeindu-se pe părerea exprimată în anul trecut de d-nii *Hasdeu* și *Sion* și publicată ca prefață în fruntea operel. Observațiunea făcută de d-lu *Hasdeu* că lucrarea acesta ar fi numai o colecțiune fără muncă științifică proprie, n'o împărtășesc, și în totu casul n'ar trebui să ne împedecă a-l da premiul, pentru că mai sunt precedente de această natură; chiar în zilele trecute Academia a premiatu colecțiunea de arii populare presintată de d-lu *Vulpianu*.

D-lu *Hasdeu* raspunde că cele spuse de d-lu *Negruzzi* s'au spus deja în sinul comisiunii. D-sa recunoșce că colecțiunea e bine făcută și o recomandă la o încurajare, dar nu la premiu. Raportul D-sale este scurtu; nu a indicatu într'insul și defectele lucrării, cari nu lipsesc. Autorul voescă a-și recomanda colecțiunea prin mulțimea materialului, arătându că ea cuprinde peste 40000 versuri; această cifră se reduce însă în realitate la mai puținu de jumătate, pentru că autorul împarte versurile reale în 2 și 3 părți, pe cari le consideră ca versuri de sine stătătoare. Notele autorului constă numai în arătarea locului de unde s'au culesu bucățile; din aceste note se vede că cele mai multe sunt adunate de la lăutarul Șolcan din Brăila; altele de la vre-o 2—3 persoane din București și o mică

parte i s'aũ comunicatũ de cãtrã diferite persõne din provincie. Așa dar nici munca materialã în sine n'a fostũ mare, nici se põte asemãna cu a lui Alecsandri și Russo, carl aũ umblatũ prin munți și, dupã ce aũ culesũ materialulũ de a dreptulũ din gura poporului, l'aũ contopitũ așa cã se põte fãli literatura poporalã romãnã. Partea sciẽtificã adecã comparativã lipsesce, cãnd nu lipsesce ea e datã în modũ cu totulũ curiosũ; așa cãnd autorulũ voesce a compara o baladã romãnã cu una sãrbescã, nu se mãrginesce a cita balada sãrbescã, ci cautã în traducerea francesã a lui Dozon, face de pe acẽstã traducere o traducere romãnescã în versuri albe și apoi o tipãresce în colecțiunea sa. Acẽstã procedare este cu totulũ nesciẽtificã. Totũ cam așa staũ lucrurile și cu diferitele variante ale aceleiași poesii: în locũ sã indice în note saũ la capetulũ fie-cãrei poesii, cã în loculũ cutãrui versũ se aflã altulũ într'o altã lecțiune, autorulũ reproduce de 2—3 ori aceiași bucatã cu deosebire de cãteva versuri; în acẽstũ modũ numãrulũ versurilorũ a crescutũ multũ mai multũ decãt e în realitate. Clasificarea poesiiilorũ în colecțiune e ingenioasã, dar nu e nouã.

D-lũ *Urechia* este de opiniune contrarã cu d-lũ *Hasdeã*. D-sa nu crede cã o colecțiune nu meritã premiarea, cãnd e bine fãcutã. Cartea d-lui Teodorescu, întrunindũ acẽstã condițiune, meritã a i se da premiũ, și din acẽstã cauzã D-sa se unesce cu opiniunea minoritãții din comisiune.

Se pune la votũ propunerea minoritãții de a se acorda d-lui Teodorescu premiulũ Nasturelũ-Herescu, și rezultatulũ votului este 7 bile albe pentru și 13 negre contra.

D-lũ Președinte proclamã respingerea propunerii minoritãții.

Se pune la votũ propunerea de a se acorda premiũ d-lui Grandea și întrunesc 5 bile albe pentru și 15 negre contra.

D-lũ Președinte, constatãndũ respingerea și a acestei propunerii, aratã cã premiulũ Nasturelũ pe acẽstũ anũ remãne a se capitalisa în fondulũ Nasturelũ-Herescu.

tru cercetarea stațiunii de la Cucuteni, se oferă să meargă și D-sa dimpreună cu comisiunea spre a lua parte la acele lucrări.

D-lu *Ion Ghica* socolesce că informațiunile tuturoră acelora, cari au făcutu cercetări la Cucuteni, aru fi de mare folosu comisiunii, dar crede că nu e bine să dămă o însărcinare oficială pe lângă comisiune unei persoane străine de Academie.

D-lu *Ionescu* dice că s'au mai datu misiuni la persoane străine de Academie, și încă la unele nu prea cunoscute ca competente pentru însărcinările ce li s'au datu. In casulu de față, când unele persoane au anticipatū lucrările Academiei, nu aru fi rău să se recomande comisiunii de a se adresa la acele persoane cerându-le informațiunile și ajutorulu lorū. D-lu *Butculescu* este forte competentū in acestu felu de cercetări și asistența sa n'ar putē fi decăt folositoare comisiunii.

D-lu *Papadopolu-Calimachū* este in contra propuneril d-lui *Ionescu*. D-sa dice că nu este esemplu la alte Academii, că după ce a datu însărcinare unei comisiuni să-i impue apoi și alți membri străini de Academie. Comisiunea va încerca fără indoială a-și procura cât se pōte mai multe informațiuni, dar să i se lase deplină libertate de a lucra.

D-lu *Urechiū* crede că nu este bine să se refuze lumini cât de mici, venite de ori și unde; pentru lucrările comisiunii vorū fi cu deosebire folositoare informațiunile persōnelorū cari au fostū la stațiunea ce este a se cerceta.

D-lu *Babeșū* crede că nu se pōte contesta dreptulu comisiunii de a chema și consulta pe ori care bărbatū de specialitate, și cu unū enunțialū generalū s'arū mulțumi.

D-lu Președinte resumă in următoarele părerea care resultă din discuțiune ca dorință a majorității : Comisiunea va face cercetările și va lua informațiuni de la cine va voi.—Acastă conclusiune se aprobă de majoritate.

Se dă cuvintulu d-lui *G. Sion* care, in absența d-lui Secretarū generalū *D. Sturdza*, dă cetire relațiunii sale următoare asupra lucrărilor Academiei in decursulu prezentei sesiuni generale.

«*Domnilor* colegi,

•In sesiunea generală pe care o inchidemă cu ședința de astăzi ați rezolvit toate lucrările prevădute în programa prezentată de Delegațiune la deschiderea sesiunii; ați cercetat lucrările executate în anul trecut și ați dispus pe cele ce sunt a se face în anul viitor.

•Afară de acestea ați discutat diverse propuneri, luând rezoluțiuni dictate de mature cugetări.

•După tradițiunea constantă a societății noastre, am onore, ca indeplitor sârcinei Secretarului general, care a fost nevoit să se absenteze, să recapitulez printr'o repede revistă, lucrările cari au ocupat cele 24 de ședințe ale noastre.

•Una din îngrijirile capitale ale d-văstre a fost de a completa golul ce se făcuse în sinul nostru prin încetarea din viață a regretatului nostru colegu Dr. Fetu. Secțiunea științifică, în ală căreia sinu se făcuse această vacanță, prezentându-vă doi candidați, d-văstre ați ales cu aprăpe unanimitate pe d-lu Gr. Cobălcescu, carele, ca profesor de geologie la Universitatea din Iași, de demălt își făcuse o pozițiune însemnată între bărbații de știință ai Românilor prin lungile și neobositele sale studii și lucrări.

•Trei din ședințele noastre au fost destinate publicului, care prin afluența sa arată din ce în ce mai mult interesu pentru lucrările Academiei. În aceste ședințe s'au citit o epistolă a venerabilului nostru președinte, d-lu *Ion Ghica*, prin care face o succintă amintire despre viața și operele răposatului poetu Grigorie Alexandrescu; darea de sēmă a d-lui *Hasdeu* despre lucrarea Marelui Etimologicu al limbii române, unu studiu al d-lui M. Suțu, membru corespondent al nostru, asupra greutăților și monedelor primitive italice și romane, care a ocupat două ședințe publice. D-lu colegu *G. Barițu* a făcutu interesante comunicări scose din corespondențele private ale d-sale relative la începutul mișcării literare de 50 ani încôce și la dificultățile de relațiuni ce întâmpinau fundatorii diaristicii românești. Unu altu discursu al d-lui *Barițu* a fostu despre museul archeo-

logică și istorică de la Timișoara și cercetările cărți se fac pe teritoriul Banatului Timișan.

«D-lă colegu *Hasdeu* a vorbitu despre particularitățile lingvistice ale Românilor din Dobrogea și despre literatura populară din acea provincie.

«Lucrările și cercetările istorice au ocupat o parte cu deosebire însemnată din preocupările d-văstre din această sesiune. Secțiunea istorică a prezentat mai multe propuneri asupra cărora d-văstre ați luat deciziuni în consecință. Așa ați dispus continuarea decopierilor de documente, ce se fac la Paris sub îngrijirea d-lui colegu *Odobescu*. Ați hotărât continuarea cercetărilor începute în anul trecut în Polonia pentru aflarea arhivelor moldovenesci duse în acea țară de mitropolitul Dosofteiu la anul 1686. În urma unei propuneri prezentate de d-lă colegu *Papadopolu-Calimach* ați decis a se face un inventariu cât se poate mai complet al documentelor aflate în colecțiunea Academiei, spre a le face cunoscute publicului și mai cu seamă acelor cărți se ocupă cu cercetări istorice. Ați decis a se retipări *Istoria Românilor din epoca lui Mihai Viteazul de Bălescu*, pentru ca publicul să nu fie lipsit de lectura acestei cărți atât de prețioasă prin stilul și spiritul în care este scrisă. Spre a înlesni răspândirea în publicul nostru a colecțiilor de documente adunate de fericitul Eudoxie de Hurmuzaki, ați hotărât a reduce aproape la jumătate prețul de vânzare al acestei colecții.

«Vre-o trei ședințe au fost ocupate cu lungi debateri asupra unei propuneri prezentate de d-lă *T. Maiorescu*, cu scopul de a se lua o deciziune ca membrii actuali ai Academiei să nu se mai prezinte ca concurenți la premiile ce se decernă de această instituțiune. În urma numeroselor argumente aduse în favoarea și în contra acestei propuneri, majoritatea d-văstre a găsit, că nu trebuie ca să se facă restricțiuni de asemenea natură.

«Comisiunea însărcinată de d-văstră a revizuit lucrările îndeplinite în decursul anului trecut, ca concludiuni a raportului său, v'a prezentat mai multe propuneri, cari au câștigat aprobarea d-văstre, devenind astfel deciziuni regulamentare ce au a fi observate pe

viitoru. Aşa aţi decisu a se aduna tot-d'auna informaţiunii biografice asupra membriloru răposatî, cari să se publice în Anale. Aţi decisu asemenea ca în viitoru premiile acordate lucrăriloru manuscrise să nu se libereze concurenţiloru decât după tipărirea opereloru premiate.

• În urma propuneriloru făcute de Secţiunea literară, d-văstre aţi decisu a se continua traducerea şi publicarea în românesce de autori clasici latinî şi greci, lucrare care fusese de cât va timpu lăsată. Aţi decisu a se publica nou concursu pentru continuarea traducerii lui Cicerone.

• Aţi revenitu asupra decisiunii de la 1880, hotărându ca tipărirea traducerii premiate a d-lui D. I. Ghica din Herodotu să se începă chiar în acestu anu.

• Colegulu nostru P. S. S. Episcopulu *Melchisedec*, prezentându-vă unu manuscrisu vechiu ce cuprinde predicele Mitropolitulu Antimu Ivireanu, d-văstre, apreţindu valoarea istorică şi literară a acestui manuscrisut, l-aţi recomandat Secţiuniloru respective spre a-şi da avisul. În consecinţă opiniunea ambelor Secţiuni istorică şi literară fiindu favorabilă, d-văstră aţi aprobatu tipărirea lui. Cu această ocaziune d-lu Ministru alu instrucţiunii publice, colegulu şi secretarul nostru generalu, a declarat că ica asupra Ministeriului său speşele acestei publicaţiuni.

• În cursulu dezbateriloru diverselor lucrări în Secţiuni observându-se casul de defecte şi lacune în regulamentul generalu alu Academiei, d-văstră aţi aprobatu, conformu cu statutele, revisuirea lui, numindu o comisiune care să propue modificările necesare în sesiunea generală a anului viitoru.

• Secţiunea istorică prezentându-vă ca membru corespondentulu pe d-lu T. Codrescu, d-văstre, în vederea neobositei activităţii a acestui bărbatu pe câmpulu literaturii şi a istoriei, aţi bine voitulu a-lu vota cu mare majoritate. Dar pe când celelalte Secţiuni se gătiau a vă face recomandaţiuni de asemenea natură, aţi găsitulu cu cale a amana asemenea lucrare pentru sesiunea viitoare, mai alesu în vederea modificărilor ce se voru propue în regulamentul nostru generalu.

• În urma relaţiunii ce v'a prezentatu comisiunea juridică aleasă de

d-vóstre cu scopù de a cerceta situațiunea diverselorù legaturì ce s'aù primitù în modù provisorìu de instituțiunea nóstră în cursulù anului trecutù, d-vóstre ați aprobatù avisulù ca legatulù réposatulul A. I. Dimitriù sà se respingă, iar acele ale réposaților G. San-Marin și Obedenaru sà se prinescă.

«Chemați a decerne diverse premii din fondurile ce ni s'aù lăsatù de fericitulù Năsturelù-Herescu și de Statù, după raporturile ce v'aù venitù de la două comisiuni ce încă din anulù trecutù ați numitù, ați votatù :

«a) Premiulù *Heliade* d-lui D. Vulpianu, care a prezentatù la concursù cea mai avută colecțiune de arti populare, pusă la concursù, care a căpătatù unanimitatea voturilorù d-vóstre; b) Premiulù *Lazărù* d-lui Dr. Petrescu pentru meritosulù sêu opù : «Elemente de Terapeutică».

«Nați pututù însă decerne și premiulù Năsturelù, cu tótă bunăvoința ce ați avutù, în vederea nesuficienței operelorù ce s'aù prezentatù la concursù anulù acesta.»

«O singură lucrare n'a fostù resoltată din acele ce au figuratù în programa cu care s'a deschisù sesiunea de est-timpù ; acêsta e cestiunea ortografică a lui « finalù, pentru a căruia menținere sau eliminare s'aù produsù atâtea lupte și s'aù ținutù atâtea discursuri acum doi ani. Ingridiți că nu vomù avé timpù în destulù pentru ca să dămù iarăși vintù la noué lupte și discuțiuni, amù amănatù debaterile pentru sesiunea anulul viitorù.

«Pentru lucrările ce sunt a se face în decursulù anulul viitorù, precum și pentru acelea ce sunt a se prepara pentru sesiunea viitoare, d-vóstre, după ce ați votatù prin budgetù speșele cu cari să se pôta esecuta, apoi ați alesù și comisiunile ce au să se ocupe cu diferitele lucrări în parte.

«In cele din urmă ați reînnoitù comitetulù nostru esecutivù, Delegațiunea, punendù și pentru anulù viitorù lucrările nóstre sub președința, și putemù dice luminata și devotata conducere a venerabilulul nostru colegù *Ion Ghica*, preschimbându-se numai asesorit prin alegerea d-lorù *Maiorescu*, *Kogălniceanu* și *Fălcoianu*.

«Cu aceste lucrări încheindu-se sesiunea anulul acestuia, nu ne rămâne, Domnilor Colegi, decât, aducându-ne aminte că lucrarea cea mare a Etimologicului limbii române, cu care se mândrește Academia noastră, este fundațiunea Augustului nostru Rege, să strigăm, mai ales astăzi când coincidă aniversarea Sa : Trăiască M. S. Regele Carol, Președintele și Protectorul acestei instituții! Trăiască M. S. Regina Elisabeta, augusta noastră membră onorară!»

D-lă Președinte declară închisă sesiunea generală a anulul 1886.

BUDGETULŢ ACA-
PE ANULŢ

I. VENITURI					
1	Excedentul din anulă 1895-1896 . . .	—	—	—	10361 —
2	Fonduri cu destinaŢiune generală.				
	<i>Fonduri comune :</i>				
	a. SubvenŢiunea Statului, SubvenŢiune anuală . . .	—	—	—	20000 —
	b. <i>Fondulă Zappa :</i>				
	Cuponulă de rentă amortisabilă à 5%	296750	14837	50	
	„ „ română à 5%	15000	750	—	15587 50
	c. <i>Versămintul Zappa :</i>				
	Versămintulă anuală de Galbeni 1000	—	—	—	11750 —
	d. <i>Fondulă Economiloră :</i>				
	Cuponulă de rentă amortisabilă à 5%	91500	4575	—	
	„ municipală à 5%	23000	1150	—	
	„ fonciară rurală à 7%	800	56	—	
	Produsulă vinării publicaŢiuniloră	—	1500	—	7281 —
	e. <i>Prelevări de la :</i>				
	<i>Fondulă Cuza :</i>				
	Din Lei 1,535.— à 15% Lei 230,25	—	230	25	
	<i>Fondulă Năstureli-Herăscu :</i>				
	Din Lei 13,980.— à 15% Lei 2,397.—	—	2397	—	
	<i>Fondulă Daniel :</i>				
	Din Lei 900.— à 15% Lei 135.—	—	135	—	
	<i>Fondulă A. Eftu :</i>				
	Din Lei 575.— à 15% Lei 86,25	—	86	25	
	<i>Fondulă G. Lazăr :</i>				
	Din Lei 1,312,50 à 15% Lei 196,90	—	196	90	
	<i>Fondulă Eliade-Rădulescu :</i>				
	Din Lei 1,012,50 à 15% Lei 151,90	—	151	90	
	<i>Fondulă G. San-Marin :</i>				
	Din Lei 475.— à 15% Lei 71,25	—	71	25	3268 55
3	Fonduri cu destinaŢiune specială.				
	a. <i>DotăŢiunea M. S. Regelă, dotăŢ. Etimologiculă.</i>	—	—	9000	—
	b. <i>DotăŢiunea Statului :</i>				
	Pentru premiulă G. Lazăr Lei 5,000.—	—	—	—	
	„ „ El. Rădulescu Lei 5,000.—	—	—	10000	—
	c. <i>Fondulă Cuza :</i>				
	Cuponele rentei amortisabile à 5% Lei 1,425.—	28500	—	—	
	„ fonciară rurală à 5% „ 60.—	1200	—	—	
	„ municipală à 5% „ 50.—	1000	—	—	
	Suma Lei 1,535.—	—	—	—	
	minus 15% prelevăŢi Lei 230,25	—	—	1304	75
	De reportat.	457750	20.304	75	68448 05

DEMIEI ROMANE

1886—1887

II. CHELTUELI				
1 Cheltueli proprii ale Academiei				
<i>A. Personală :</i>				
a.	Diurnele sesiunii generale 1886	22.000	—	
b.	» » sedințelor ordinare	6.500	—	
c.	» » a patru membri delegați	1.000	—	
d.	Remunerare Secretarului general pe 1 an	2.400	—	
e.	» » a trei secretari de secțiune pe 11 luni	3.300	—	
f.	Apunțamentele funcționarilor pe 1 an :			
	1 Casieră-comptabilă. a Lei 400.— Lei 4.800.—			
	1 Bibliotecar . . . » » 350.— » 4.200.—			
	1 Scriitor-Archivar . . . » » 200.— » 2.400.—			
	1 Ajutor de Bibliot. » » 150.— » 1.800.—			
	1 Scriitor » » 120.— » 1.440.—			
	1 O.ăiașu » » 100.— » 1.200.—			
	1 Servitor » » 80.— » 960.—	16.800	—	
g.	Spese de cancelarie, material, încălzire etc.	1.500	—	
h.	Ajutorul Episcopiei Sf. Vineri	400	—	53.900 —
<i>B. Materială :</i>				
i.	Spese de procese	300	—	
j.	Mobilieră	500	—	
k.	Spese neprevăzute.	500	—	
l.	Spese de expediție publică, și primirea cărților.	1.500	—	
m.	Chiria unui magazin și instalare	2.000	—	
n.	Portretele membrilor decedați	800	—	59.500 —
2 Premii, achizițiuni, publicațiuni, și tipărituri.				
<i>A. Premii :</i>				
a.	Premiul G. Lazăr	5.000	—	
p.	» » Eliade Bădulescu	5.000	—	10.000 —
<i>B. Achizițiuni :</i>				
q.	Achizițiuni pentru Muscu' de anticități	16	15	
	De raportat	86	15	10.000 — 59.500 —

Reportatŭ	457750	—	20.304	75	68448	0
<i>d. Fondulŭ Năsturelŭ-Merđaru :</i>						
Venitulŭ moșiei Năsturelŭ	Lei 10.550,—	—	—	—	—	—
» » Lămotesci	» 4.055,—	—	—	—	—	—
Cuponulŭ rentei amortisabile ă 5% ₀ »	600,—	12000	—	—	—	—
» » române ă 5% ₀	» 500,—	10000	—	—	—	—
» » municipală ă 5% ₀	» 275,—	5500	—	—	—	—
Suma	Lei 15.980,—	—	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați	» 2.397,—	—	—	13583	—	—
<i>e. Fondulŭ Daniel :</i>						
Cuponulŭ rentei amortisabile ă 6% ₀ Lei	900,—	15000	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați	» 135,—	—	—	765	—	—
<i>f. Fondulŭ A. Fetu :</i>						
Cuponulŭ rentei amortisabile ă 5% ₀ Lei	500,—	10000	—	—	—	—
» » municipală ă 5% ₀	» 75,—	1500	—	—	—	—
Suma	Lei 575,—	—	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați	» 86,25	—	—	488	75	—
<i>g. Fondulŭ G. Lazărŭ :</i>						
Cuponulŭ funciarŭ ruralŭ ă 7% ₀ Lei	350,—	5000	—	—	—	—
» » ă 5% ₀	» 300,—	6000	—	—	—	—
» » municipală ă 5% ₀	» 662,50	13250	—	—	—	—
Suma	Lei 1.312,50	—	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați	» 196,90	—	—	1115	60	—
<i>h. Fondulŭ Eliade Rădulescu :</i>						
Cuponulŭ funciarŭ ruralŭ ă 7% ₀ Lei	350,—	5000	—	—	—	—
» » ă 5% ₀	» 300,—	6000	—	—	—	—
» » municipală ă 5% ₀	» 362,50	7250	—	—	—	—
Suma	» 1.012,50	—	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați	» 151,90	—	—	860	00	—
<i>i. Fondulŭ G. Șeu-Marin :</i>						
Cuponulŭ rentei amortisabile ă 5% ₀ Lei	475,—	9500	—	—	—	—
minus 15% ₀ prelevați . Lei	71,25	—	—	—	—	—
» avans de	» 200,65 »	271,90	—	203	10	37320
<i>k. Fondulŭ Craioacă :</i>						
Cuponulŭ rentei amort. Lei	237,50	4750	—	—	—	—
» funciarŭ ruralŭ. »	217,—	3100	—	—	—	—
In sald. 1885—1886	» 608,85 Lei 1.423,35	—	—	1423	35	—
<i>l. Fondulŭ Chișu :</i>						
In rentă română ă 5% ₀	—	500	—	—	—	—
» numerarŭ	—	—	—	763	75	2187
						10
						95
	572100	—	—	—	107955	95

	Reportată	66	15	10.000	—	59.500	—
	<i>r. Momte, chisioce</i>	765	—				
	<i>a. Cărți de fie-care secț. a Lei 1.000.— Lei 3.000.—</i>						
	<i>legatulă</i>	5.000	—	5.831	15		
	C. Publicațiuni :						
	<i>t. Etymologicum magnum Romaniae</i>	6.000	—	6.000	—		
	D. Tipărituri :						
	<i>u. Anale</i>	5.000	—				
	<i>c. Dosariid</i>	2.000	—				
	<i>w. Poesiile populare</i>	500	—				
	<i>x. Titu Liviu</i>	1.002	—				
	<i>y. Herodotid</i>	2.000	—				
	<i>z. Tipăritura Etimologicului</i>	3.000	—	13.502	—	35.333	15
3	Capitalizarea fondurilor speciale						
	<i>Premiulă Năstureid</i>	4.000	—				
	<i>Procentele fondului Caza</i>	1.304	75				
	<i>» » Fătu</i>	488	75				
	<i>» » G. Lazără</i>	1.115	60				
	<i>» » Heliade Eădulescu</i>	860	60				
	<i>» » G. San-Marin</i>	203	10				
	<i>Soldulă fondului Crăierăid</i>	1.423	35				
	<i>Adausulă și numerăsiulă fondului Chițu</i>	763	75	10.159	90	10.159	90
	Excedentulă	—	—	—	—	2.962	90
		—	—	—	—	107955	95

SECȚIUNEA LITERARĂ.

ȘEDINȚA DIN 24 MARTIE

Președința d-lui *G. Chițu*.

Se procede la constituirea oficiului Secțiunii. Se aleg: d-lă *G. Chițu* Președinte și d-lă *Hasdeu* Vice-președinte.

Se ia în discuțiune măsura recomandată de plenul de a se însărcina doi delegați cari, împreună cu al Secțiunii istorice, să se ocupe cu cercetarea manuscrisului de predice ale Mitropolitului Antimă. Se aleg în unanimitate d-nii *Hasdeu* și *Sion*.

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președința d-lui *G. Chițu*.

Convocându-se Secțiunea, s'a pus la ordinea zilei chestiunea traducerii autorilor clasici, arătându-se din partea mai multor membri părerea de rău că această lucrare de vre-o doi ani se vede întreruptă.

I. Avându-se în vedere mai întâi că traducțiunea operelor lui Cicerone s'a întrerupt din cauză că d-lă D. Laurianu, care încă în anul 1877 a luat însărcinarea de a continua traducerea, după toate invitațiunile ce i s'au făcut și după repețite promisiuni ce a dat, n'a urmat a aduce nimica din lucrarea cu care s'a însărcinat, Secțiunea s'a pronunțat ca să se publice din nou concursu promițându-se aceeași remunerațiune ca pentru partea tipărită.

II. Avându-se în vedere că pentru traducțiunea lui Herodotă făcută de d-lu Dim. I. Ghica, până astăzi nu s'a primită de la traducătoru manuscrisă decât cartea I și parte din cartea IV; avându-se în vedere că asupra acestei lucrări în anul 1880 ș'a luat decisiunea a nu se începe tipărirea decât după ce se va depune manuscrisul a cinci cărți întregi; avându-se în vedere că manuscrisul cărții prime este atât de abundent în cât din el s'ar pute forma mai multă decât un volum; Secțiunea opinază că anul acesta să se începă tipărirea, recomandându-se comisiunii budgetare să prevață sumele necesare pentru tipărirea a 30 côle celu puțin. Totodată observându-se că dacă opera s'ar tipări, după conlusul luat în anul 1880 cu textul original în fața traducțiunii și cu notele traducătorului, atunci cartea ar ajunge de cinci ori mai voluminșă, cea ce pe de o parte ar întârzi pe traducătoru în lucrarea sa, iar pe de alta ar împovora budgetul Academiei, unii membri au emisă părerea ca să se supună cazul din nou în deliberarea plēnului, spre a avisa la modul cu care să se eșecute lucrarea mai repede.

III. În privirea traducțiunii lui Titu Liviū, Secțiunea, avēndu mai întâiu în vedere că d-lu N. Barbu traducătorul, pentru cele 6 cărți cari s'au și tipărit, n'a primită nici până astăzi parte din remunerațiunea ce i se cuvine, Secțiunea opinază ca să se recomande plēnului să voteze suma de 1002 lei ce se cuvină traducătorului.

SECȚIUNEA ISTORICĂ.

ȘEDINȚA DIN 15 MARTIE.

Președința d-lui *D. Sturdza*.

D-lui *V. Maniu*, Secretarul Secțiunii, dă citire raportului său despre lucrările Secțiunii de peste an:

«*Domnilor! Colegi,*

«Membrii Secțiunii istorice, deși în număr restrins, și-au avut partea lor de activitate sporitoare lucrându și în decursul anului expirat în Secțiunile unite la înalțarea istoriei naționale prin cercetări amănunțite întreprinse pe terenul istoric.

«Resultatul studiilor la care au fost supuse variate subiecte istorice de un interes meritoriu, îl avem mai ales în producțiunile onor. d-ni colegi *G. Barițu*, *A. Papadopolu-Calimach*, *V. A. Urechiu*, *Gr. Tocilescu*, *P. S. Părintele Melchisedec* și *S. Fl. Marianu*.

«Raportul general citit în ședința de deschidere a sesiunii generale din acest an, spunându-ne că ședințele săptămânale de peste an private și publice au fost ocupate cu diferite comunicări și discuțiuni științifice, amintesc în prima linie lucrările d-lor *V. A. Urechiu* și *G. Barițu*, ca pe cele mai însemnate.

«Cu precădere le vom resuma și la acest loc, fiindu mai ales Secțiunea istorică chemată, prin procesele verbale din 20 Septembrie 1885, din 24 Ianuarie și 7 Martie 1886, a se rosti în această sesiune generală asupra meritului lor și a modului de utilizare.

«Astfel este studiul d-lui *V. A. Urechiu* asupra cărții lui *Raicevich*, cunoscută sub indicațiunea de: «*Osservazioni storiche, naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia*» editată la Neapolea în a. 1788.

«Reeditarea acestei cărți sub numele lui Sestini a deșteptat în-

doieli la onor. nostru colegu asupra adevăratului autoru. Lămurirea, care se caută prin aprofundatul studiū, neapăratu are unū interesū neprețuitu pentru subiectul cercetărilor sale și de sigurū Secțiunea noastră, sollicitată a-și da a sa părere, va răspunde cu îndatinata-l sollicitudine, spre a se obține dorita soluțiune.

•De aceeași însemnătate literară-istorică este și lucrarea on. colegu T. A. Urechiiă asupra marelui nostru cronicarū Mironū Cosfinū, recomandată de asemenea Secțiunii nōstre.

•In ședința publică de la 4 Octobree a. c. menționatul d-nū colegu a cilitū *unele capitole din schițele de istoria literaturii române*. Dacă reamintescū și in raportul de față acestū faptū plăcutū, este că ținū să-mi facū datoria, punēdu-ve in vedere, Domnilorū Colegi, că Secțiunea nōstră a fostū bine reprezentată la conferințele publice de peste anū ale Academiei. De necontestată importanță istorică este studiul on. d-nū G. Barițū asupra municipiului și a coloniei «Apulum». Prin procesul verbalū Nr. 37 din ședința de la 29 Ianuarie a. c. studiul in cestiune se recomandă Secțiunii istorice.

•In darea de sēmă a onor. d-nū Secretarū generalū despre activitatea Academiei dezvoltată in decursul anului încelatū, ni se spune că onor. colegu d-lū G. Barițū a trimesū Academiei mai multe documente copiate in Transilvania și Ungaria.

•Prin procesul verbalū Nr. 43 din 7 Martie c. se transpune Secțiunii istorice raportulū veneratulul nostru colegu G. Barițū asupra museului istoricū și archeologicū din Temișōra, precum și asupra explorațiunilor D-sale din Banatū, Aradū și Oradea-mare.

•Cercetările intreprinse prin regiunile Temișanei, Crișanei și Biōrei au meritulū a fi imbrățisatū mai multe puncte cardinale, așa dicēndū, de interesū archeologicū pentru istoria Romānilorū.

•Localitățile menționate in raportū, precum sunt : Streiu, Palanca, Rama, Hațegū, Caransebeșū, Jupanū, Reșița, Mehedia, Verșeț, Temișōra, neapăratū vorū fi păstrāndū in sinulū pāmintului multe și bogate vestigii, documente istorice despre vechimea, continuitatea și vieța culturală a poporului romānū in străvechia Dacia Traiană.

•Societatea archeologică din Banatū, cu reședința in capitala Temi-

șanei, despre care am avut și eu onore a vă întreține în mai multe rânduri, iar de astă-dată ne vorbește cu mult interes și meritată laudă onoratul nostru coleg, a dezvoltat, ca și cea din Deva, o activitate surprinzătoare pe terenul arheologic. Onor. d-nu coleg, apreciând în măsură dreptă valoarea și însemnătatea istorică a regiunii banatice, n'a putut mai bine se răspunde la adresa meritoasei societăți decât printr'un omagiu bine meritat pentru activitatea desfășurată cu zel și sacrificiu pe terenul științei arheologice. Dacă însă munca încordată depusă din partea d-sei societăți n'a răspuns prin rezultatele obținute la așteptările legitime, întru cât nu ni se dau lămuriri desbrăcate de preocupări cu totul străine subiectelor istorice asupra celor mai meritorii cestiuni de resortul arheologico-istoric, cauza pare a fi după noi, viciul învechit al unui sistem condamnat de a subordona interesul general al folosului particular aparinte și trecător.

«Onoratul nostru coleg ne face un prețios extras din buletinele vorbitei societăți și se oprește asupra unor puncte însemnate din studiile d-lui Sg. Ormoș, referitoare la cetățile Viminacium și Margum, Aponte și Arcidava (Palanca și Rama, în vechime legate printr'o punte, fiindu locul de stațiune al Legiunii VII Claudiana).

«In contextul raportului ni se dau informații despre însemnătatea orașului Verșețu din punctul de vedere al apeductelor romane (astăzi în ruine) și a monedelor aflate primpregur, reprezentându o serie de 17 imperatori romani etc.

«Este de interes a se releva minușiositatea cu care onor. nostru coleg a urmărit pasu cu pasu toate bogățiile adunate prin mijlocul descoperirilor arheologice de către învățații Ungariei vecine, între cari locul de distincțiune îl ocupă d-lu Torma.

«Colecțiunile epigrafice cu 150 inscripțiuni asupra Daciei, îmbrățișându împărțirea și administrațiunea ei (publicate în «Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn, anul VI), au să reverse ore-care lumină asupra multor puncte din istoria Daciei australe.

«Cele 8 castre descrise în citatul buletin arheologic de către

d-lu Boleszny și enumerate de d-lu *Baritș* în alu sêu bogatù raportù, aù egalù interesù pentru istoria Daciei ca și definitivă fixare a drumurilor romane din Banatù, datorite membrilorù fruntași menționați în raportù. Ele se vèdù a fi abătute cu totulù de la locurile indicate de Ilics și T. Mommsen. Intre copiile de documente trimese Academiei din partea onor. colegù d-lu *Baritș* sunt mai multe rescripte și decrete relative la persecuțiunile religioase din suta 18, de care aù avutù sã suferè prin eselență poporulù romanù din Transilvania.

«Martiriulù ce l'a încercatù poporulù romanù din țèrile coronei S. Stefanù, este ilustratù cu culori vil și în cartea eruditulu teologù N. Nilles din Societ. Iesu, intitulatã : «*Symbolae ad illustrandam historiam Ecclesiae Orientalis in terris Coronae S. Stephani*» (p. I) an. 1885. Ca specimen și spre a se înțelege importanța documentelorù adunate de onor. nostru colegù, va fi bine sã se consulte în citata scriere partea care rêsponde la acea epocã de teróre.

«Astù-felù capit. II (vol. I, p. 141—145) descrie starea bisericei române de sub coróna Ungariei înainte de uniune cu Roma. «*De ecclesia Orientali sub sacra Corona ante Unionem*» și ca corolariù avemù la capit. XIII, p. 362—371, descrițiunea faptelorù sângeróse : «*Ex tristi septennio luctuosi belli civilis ab anno 1703 ad annum 1711,*» prin care a trecutù poporulù românù, apãrându-și biserica strãbunã.

«In adãstarea unui raportù din partea d-lui colegù *V. Babeșù* asupra cercetãrilorù archeologice în Banatù, am ținutù de a mea datorie, sã puid pentru momentù în evidența onor. Secțiunii lucrãrii d-lorù colegi *V. A. Urechã* și *G. Baritș*, ele fiindu-ne recomandate prin citatele procese verbale.

«Totù cu acêsta ocaziune imi permitù a pune în vederea Onor. Secțiunii studiulù d-lui C. Schuchhardt despre valurile romane din Dobrogea, publicatù totù în menționatulù buletinù : *Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oest.-Ungarn* p. 87—113. De asemenea sunt recomandate onor. Secțiunii, prin procesele verbale No. 31 din 29 Novembre expiratù și No. 21 din 20 Septembrie expiratù, alãt rapórtelè onor. d-nù Gr. G. Tocilescu despre mai multe mănãstiri din țerà, cât și relațiunea d-lui I. Bianu, bibliotecarulù Academiei, asupra es-

cursiunei sale în Galiția, la Lemberg și Cracovia, încoronate de succes, adunându mai multe notițe despre documente însemnate pentru istoria noastră.

«Prin raportul general se face mențiune despre interesantele relațiuni prezentate Academiei de către d-lu membru corespondentul Gr. G. Tocilescu, cuprindend inscripțiunile descoperite în țeră, între care merită o particulară atențiune inscripțiunea de la Rectca. Descripțiunea făcută, în ședința de la 6 Decembre expirat, tinde a încredința cu totă positivitaea, că pe terenul satului Rectca de astă-zi era rădicată în timpurile romane «Colonia Romula» și că pe la anul 248 s'a fost construit un «vallum» împrejurul acelu centru spre a se protege locuitorii coloniei.

«O altă comunicațiune de egală valoare s'a făcutu Academiei în ședința publică de la 3 Maiu totu de onor. d-nu Gr. G. Tocilescu, de astă dată asupra unei prețioase diplome militare de la Impăratul Traianu, descoperită în regiunile Dobrogei, și care se află depusă în Museul nostru de antichități.

«Documente și inscripțiuni din Bucovina trimise de onor. colegu S. Fl. Marian voru face neapăratu obiectul preocupăunilor noastre în actuala sesiune.

De la P. S. S. Ep. *Melchisedec* avem de înregistrat o prețioasă dare de sémă despre rezultatele escursiunii P. S. Sale prin Bulgaria, și asupra bibliotecii d-lui D. *Sturdza* de la Miclăușeni, publicate ambele lucrări în Revista pentru istorie, arch. și filol. din 1885. Dar mai alese sunt notițele istorice și archeologice adunate de pe la 48 mânăstiri și biserici antice din Moldova publicate într'o edițiune particulară în anul 1885.

«Onor. nostru colegu d-lu A. *Papadopolu-Calimachu* a publicat două monografii, una sub formă de «Scrisore despre Tecuci» (în Convorbiri literare No. 11 din 1886), alta sub indicațiunea de : «Amfilohie Hotiniul» (în Revista pentru archeol. ist. și filologie vol. V p. II, 885), ambele scrieri foarte prețioase și peste totu instructive.

«Nu pôte fi fără interesu pentru Secțiune a i se pune în vedere a-

lesulă dară în manuscrise și cărți tipărite ce s'a făcută bibliotecel noastre și de astă dată din partea d-lui *D. Sturdza*.

«Din prețioasele documente pentru istoria noastră națională, adunate în colecțiunea Eudoxie Hurmuzaki și înavuțite prin documente culese de d-nii Odobescu și Tocilescu, publicate în volumul I, suplimentul I-ii pe anul 1886, dămă la acestă locă ca specimene, pentru a loră însemnătate, următorele :

«Pagina 2. D. de Baif către Episcopulă D'Auxerre đice că Sultanulă ar fi dată domnia țerilă Romănescelă lui Aloisic Grity ; (de însemnată că vorbitulă Grity pare a fi din familia cunoscutulă Palatin ală Ungariei), acelă dușmană neimpăcată ală Corviniloră Huniađi) anulă 1532.

«Pagina 26. Epistola Regelă Carolă IX către Episcopulă d'Acqs despre dorința Sultanulă de a alipi la coróna Polonielă țera Romănescă și Moldavia, anulă 1572.

«Pagina 29. Episcopulă d'Acqs către Jean de Montluc, despre refusulă Vizirulă de a concede Poloniloră drepturile asupra Valachiei.

«Pagina 40. Promisiunea lui Henric de Valois de a supune Moldova la coróna Polonielă se iea în risă de ună anonimă.

«Pagina 57. Scrisórea autografă a lui Petru Cercelă către Henric III, anunțându-lă sosirea sa în Constantinopole și favorurile de carlă se bucură sub protecțiunea lui.—Anulă 1581.

«Pagina 146. Harlay către Regina đice că Turcilă, profităndă de turburările Germaniei, de petrecerea Poloniloră în Moscovia, voescă a supune cu desăvârșire Transilvania, Moldova și țera Romănescă și a le face pašalik—1612.

«Pagina 355. Date asupra imperiulă Otoman și principateloră creștine de sub suzeranitatea Turciei. — 1702.

«Ibid. D-lă de Ferriol către Rege, despre religiunea principateloră române și politica Sultanulă în această chestiune. — Din aceste raportură se întreveđe năzuința curțelă romane (papale) de a converti și pe Românii țeriloră dunărene la biserica Romei, precum reușise a face cu Românii Transilvaniei.

«Cu multa satisfacțiune înregistrămă în acestă raportă aparițiunea

unui nou operatū de la veneratulū și neobositulū cronicarū, d-lū Teodorū Codrescu din Iași. De astlă datlă ni s'a datlū alū VII lea tomū din preiōsele sale colecțiunl, cunoscute sub numele de Uricarū, la care D-sa lucrēzā fārā intrerupere încă de la 1855.

«Acestlū nou volumū cuprinde documente importante din epoca Fanarioșilor de tristlă memorie; mai cuprinde și acte privitoare la înființarea scōlelorō naționale.

«Voiū încheia acestlū scurtlū raportlū prin a-mi permite să chemū seriōsa D-vōstre atențiune asupra modulū vltămatorū, duplă mine, întrebuintatū de unū timpū încōce la scrierea istoriei nōstre naționale, atlt în țērā cāt și în afarā; cum mai alesū se propune istoria Romānilorū chiar și prin multe din scōlele nōstre elementare și secundare, fārā a se avē în vedere scopulū care trebuie urmāritlū fātā cu junimea, de a i se iutipārī faptele momentōse din viēța nēmului, spre a se înrādācina la dīnsulū iubirea de țērā și a i se deștepta consciința și mândria naționall, făcēndu-lū să cunōscā de la cine își are primitlă acea culturl prin a cārēl putere poporulū românū a reușitl să învingl uriașe dificultățl și să se ridice, fārā ajutorl saū îndemnū din afarā, la treptl pe care se găsește ađl statulū românū.

«Duplă a nōstrl părere, sistemulū în scriere și propunerea învățmētului istoricū din timpul din urmă este spre dauna culturēi naționale și în detrimentulū veritățil istorice, de ore-ce, întunecāndu-se pānl și faptele cele mai irrepugnabile și dāndu-se unorū simple suposițiunl saū și aberațiunilorō condamnate putere de adevērū, prin mēastria dialecticēi speculative, slābesce încrederea de sine, scade consciința și mândria naționall.

«Mare neapēraltū este numērulū erudițiilorō strāini și romāni, cari în tote punū mai pe susū de orl ce interesū sacrulū cultl alū sciințēi și alū adevērului. Mulți sunt meritoșil nostri dascālil, cari își facū unū apostolatl din catedra lorū, dar cu atlt numai rămānemū îndarātulū bătrānilorō nostri, nu ne pōte fi posibill conservațiunea caracterului naționalū, misiunea nōstrl culturall; nu ne pōte fi asiguratl progresulū în mēsurl cu recerințele și spiritulū timpulū în care trăimū.»

După observațiunile ridicate de d-lă *N. Ionescu* asupra concludsiunilor din raportă, cari au dată locă la ună schimbă de idei între membrii Secțiunii, recunoscându-se importanța reflexiunilor făcute de d-nii *Sturdza*, *N. Ionescu* și *V. A. Urchiă*, în urma esplicărilor date de d-lă Secretară, Secțiunea pe de o parte admite raportulă cu modifiacăniile propuse și introduse, iar pe de alta decide a se pune la ordinea țilei cestiunea învătămintului întregă ală istoriei năstre naționale.

D-lă *Bariță* cere a se pune la ordinea țilei cetirea sumariului sãu, cuprindëndă câte-va rescripte și decrete religioare din Ungaria relative la gőnele religioase din véculă ală 18-lea.

Secțiunea încuviințeză lectura disului sumară în ședința proximă.

Raportulă d-lui Secretară ală Secțiunii se va înainta plenulă cu decisiunea de a se țipări.

ȘEDINȚA DIN 18 MARTIE.

Președința d-lui *D. Sturdza*.

Se dă lectură adresei cu care s'a înaintată Secțiunii istorice raportulă d-lui *Gr. G. Tocilescu* cu descrițniunea mal multoră mănăstiri din țeră.

După cetirea și examinarea inscrițniuniloră din colecțiunea d-lui *Tocilescu*, Secțiunea, aprețindă importanța raportului, decide a se propune plenulă țipărirea operatului în *Analele Academiei*.

D-lă *N. Ionescu* este de părere ca Secțiunea, propunëndă țipărirea colecțiunii de inscrițniuni, ar face bine să se ocupe mal din adinsă cu acestă ocașiune de însemnătatea numelui *Iw*, care se vede în tőte documentele și monedele domniloră năstri, atâtă din Moldova cât și din Muntenia, întrebuițată sub diferite forme precedândă numele

personală ală domnilorū. D-sa pune acéstă întrebare nu pentru că ar voi să se publice acelū usitatū nume subț o altă formă de cum elū se presintă în diferite chrisóve, ci pentru ca să se cunóscă ade-vărata semnificațiune ce s'ar puté da acestel lecțiunil de importanță istorică.

D lă V. A. Urechă : Cestiunea a fostă agitată încă de cătră Cantemir. În Descriptio Moldaviae (pag. 40), D. Cantemir, aducéndū seria domnilorū Moldo-iei, dice că «*e regia tamen veterum Moldaviae stirpe patre Bogdano, Ioannis filio a quo principes omnes semper Ioannes suis in titulis scribi solent, ortum fuisse, constans apud nos est traditio*». O altă părere este că **Iw** de la titulatura domnilorū, nu numai moldoveni ci și munteni, de óre-ce se află și la titulatura domnilorū bulgari, ar trebui să amintéscă pre *Ioană* ori *Ioniță* imperatoarele, de carele în interesul prestigiului și autorității, își legați originea domnilorū noștri. Cum că *Ioană* însemnéză **Iw** și nu «*Eă*» nu este nici o îndoială; dar ca **Iw** ori *Ioan* însemnéză împératulū Ioniță, acésta este, după mine, încă a se demonstra. O altă părere așu suggera D-vóstre : nu cum-va în sensulū bisericescū este a se explica acestū *Ioană*? Domnitorulū este înainte mergétorulū poporului sêu, ca și *Ioană* ală lui Christ. Firmanele turcesci de investitură așu tradusū óre-cum acestū simbolicū cuvîntū *Ioană* prin vorbele «*înlăiule* din nêmulū lui Mesia etc.»

În difinitivū, ceea ce putemū dice este că **Iw** nu este pronumele personalū *Eă* ci *Ioană*, cum aflăm tradusū **Iw** în ori-ce documentū românū din secolil anteriori tradusū în limba latină. Urmézá încă de aci că în transcrierea cu litere latine a vechilorū nóstre documente să se înlocuéscă **Iw** prin *Ioană*? *Eă* nu dorescū acésta. Este bine să se conserve **Iw** întocmai cum se va afla în originalulū documentū. Să lăsămū ulteriórelorū studiil difinitiva soluțiune a întrebării d-lui N. Ionescu.

P. S. S. Ep. Melchisedec dice că nu scie de unde își va fi avéndū originea cuvîntulū **Iw**; cea ce póte să afirme, este că și alte popóre megiașe, precum Bulgarii și Sărbil (după *cum i se pare*), întrebuintézá acestū nume ca o întitulatură domnéscă; prin urmare se simte necesitatea de o cercelare mai întinsă.

În inscripțiunile atât de lapidare cât și cusături, de asemenea pe ornamente bisericesci se vede încrustată întregul cuvântul *Ioană*; ast-felul de exemplu este inscripțiunea de asupra ușei de la biserica mare a mănăstirii Némțu, unde *Stefan celul mare* se numește : *Ioan Stefan Voevod* fiulul lui Bogdan Voevod.

D-lul *V. Maniu* presupune ca genesa numelul în chestiune se urcă mai susul de epoca Ioanișilorul. Cantemir pôte să aibă mare cuvintul când susține ca menționatulul nume prepusul (antepusul) servea să indice seria dinastiilorul române începându de la Ioanișiu. Acestă explicațiune are pentru sine unul temeiul, dar nu pôte fi suficientă, nu resolvă pe deplinul problema; pare-se că întrebuintărea lui a trecutul ca o tradițiune din timpil multul mai vechil la domnil românil, însemnându cu totulul alt-ceva decât legătura căutată saul presupusă de Cantemir.

În forma acestul prefix domnescul se vede o apropiere de numele «Iovius» usitatul ca *atributul divinul* de imperatoril romanil, începându de la *Diorletianul*.

Sciutul este, că după ce acestul domnul a înlăturatul cu totulul autoritatea senatului și puterea pretoriană, după ce a ruptul cu tradițiile republicei, însușindu-și lotal puterea statului, după ce a înlocuitul simplitatea moravurilorul din timpil vechil prin fastulul orientalul (asiaticul), purându-și singurul coronă (diadema) unil suveranul autocratul pe alul seul capul, nu numai a începutul să întrebuinteze celul d'întăiul epitetul de *Iovius* (Dominus) ca atributul divinul analogul cu formula «din *gratia divinul*» introdusă mai târziu la domnitoril creștinil al Occidentului, dar a și înființatul două legiunil (gardă de onore), una cu denumire de *Ioviana alta* de *Herculea*. Nu pôte fi de crezutul după mine că domnil românil, în modul inconștientul, au adoptatul această formulă ca unul simplul prefixul saul nume personalul antepusul fără vre o desinență.

Eul mi-am fostul permisul să atingul chestiunea chiar și în scrierea mea din 1883 intitulată : «*Românil în literatura străinul*,» supuinđu o meditațiunil d-vostre. Astă-dată, mărgininđu-mel în cele premise, voiul închei : prin a v-el pune în vedere că în favorulul suposițiunil saul alul

ipotezei mele milită și afinitatea dintre latinescul *Iovius* și românul *Ion = Iova = Giovan*, totuși atâtea variante avându-le una și aceeași genesă.

D-lu *Sturdza* nu intră în explicarea cuvântului *Iw*, ci dorește numai să arate cea ce ne dă în privința acestui cuvânt numismatica noastră. În legende cu litere latine ale monedelor celor mai vechi muntenesci și moldovenesci, nu se vede **IO** precedându-l numele domnilor; el se citește însă în legende slavone «**IC**»; se află înaintea numelui pe monedele următorilor domni ai Munteniei: *Mircea I* (1386—1418), *Mihailă I* (1418), *Radu II* (1437), *Vlad II Dracul* (1431—1445), *Radu III* (1462—1477), *Vlad III Țepeș* (1456—1492), *Radu IV cel mare* (1493—1508), *Vlad V* (1530—1532), *Mihailă Radu* (1658—1659); ai Moldovei: *Bogdan II* (1454—1455), *Ștefan V Lăcustă* (1538—1540), *Despot Vodă* (1561—1563), *Eustratie Dabija* (1662—1666).

Pe monedele lui *Vlad II Dracul* se citește **ICANH BΛANIGANB**; pe monedele lui *Despotă Vodă*: **IOHANNI D. G. WΛIVODAN**; pe monedele lui *Istrate Dabija*: **IOHANNI-ISTRAT DAN**; pe cele-alte «**IC**». E dar cert că chiar din întâia jumătate a secolului 15 domii își diceau «*Ioan*». În câtă privește reproducerea inscripțiilor sale a legenderilor, ele trebuiesc reproduse întocmai.

D-lu *Hasdeu*: Părintele *Melchisedec* a completat cele date de d-lu *Sturdza* și eu n'am decât a mă uni cu concluziunile amândurora; voiți adăuga numai ca titlul *Ioan* scurtat în «*Io*» a existat de o potrivă la domni români și la toți împărații româno-bulgari în urma lui Ioanițiu *Asan*, până la căderea Bulgariei sub Turci: *Ioan* *Asan*, *Ioan* *Caliman*, *Ioan* *Alexandru*, *Ioan* *Șisman* etc.

Era ca *Caesar* în *Roma*, nume personal devenit titlu.

D-lu *Papadopolu-Calimach* dă că în ce privește *Iw*, care se vede scris înaintea numelui domnilor români, acesta necontestat însemnează *Ioan*, dovadă monedele vechi moldovenesci și muntenesci, unde acest *Iw* este scris latinesc **IOANNES**; dovadă chiar scrisoavele domnilor fanarioți scrise grecesc cari, respectându tradiția veche, dă și scriu **IOANNIS**. Trebuie dar să celim *Ioan*. Acesta nu poate fi supus la nici o indoială. Dar ce însemnează acest *Iw =*

IOANNES? Acésta e lórté greú de hotáritú. Eú nu credú cá elú însemnézá vre-unú domnú vechiú și cá se repetá prin acésta memoria aceluí domnú, d. e. cum đicú uní pe *Ioanițiu*, domnúl Románo-Bulgarilorú. Eú credú ca ΙΩΑΝΝΗΣ, *Iw*, este bizantinú. ΙΩΑΝΝΗΣ în limba grecéscá bizantiná însemnézá *caviosú*, slántú, cea ce în latinesce însemnézá *Pius*, și precum *Pius* preceda numele împérațiloró romaní, așa și Ioanne a precedatú numele domnilorú románi până pe la 1828. Dovadá titlulú domnilorú Ipsilant, Scarlatú Calimach și Caragia în hrisóvele de promulgarea coduluí civilú.

Secțiunea remâne pentru acum pe lângá decisiunea sa de a se propune tipárea vorbitei formule din inscripțiuní întocmai precum se presintă în originalú.

ȘEDINȚA DIN 22 MARTIE

Președința d-lui *D. Sturdza*.

Se comunicá Secțiuní raportalú d-lui *Odobescu* despre documentele din Paris și propunerea P. S. S. Episcopuluí *Melchisedec* de a se tipári predicele lui Antim Ivirenúlú, ambe trimise de la plenulú Academiei.

Luându se în cercetare atât raportalú cá și propunerea relativá la tipárire, Secțiunea, în urma desbateriloró mijlocite, decide ca d-lú *Odobescu* să continue lucrarea începutá, iar în cea ce privesce propunerea de tipárire prediceiloró să se supună unei comisiuni compusá din câte doi delegați ai Secțiuniloró istoricá și literará cu însărcinare de a-și presenta plenuluí înscrisa părere.

D-lú *G. Larițá* espune în resumatú cuprinsulú memoriuluí sêú despre persecuțiunile religióse din Transilvania de carí avul'aú să sufere Románi și biserica ortodoxá în secolulú XVIII. În urmă, dândú lecturá unorú corespondențe întreținute cu cei mai însemnați bărbați din Muntenia și Moldova, anume cu Eliade, Asachi, Varnav, Săulescu,

Marcovici, Cămpineanu, Negruzzi, Kogălniceanu, Dr. Teodori, C. Cantacuzinǔ generalǔ rusescǔ, și mai mulți studenți din Paris, cu începere de la anulǔ 1838—1848, intrăbă dacă n'ar fi bine ca documentele istorice și literare de asemenea interesǔ naționalǔ să fie păstrate pe viitorǔ în arhivele Academiei până le va veni timpulǔ a fi date publicității.

D-lǔ *Sturdza* este de părere că, aprețiindu-se importanța ce o are colecțiunea de corespondențe a d-lui *Barițǔ* cu diferiții bărbați însemnați dintr'o epocă ca cea de la 1838—1848, să rămână în păstrarea Academiei ca documente prețioase pentru vieța noastră literară și politică; în același timpǔ să fie rugatǔ d-lǔ *Barițǔ* a culege pe cele ce sunt de datǔ acum publicității însoțindu-le și de ale d-sale interesante notițe.

D-lǔ *Ionescu*, unindu-se cu opiniunea emisă de d-lǔ *Sturdza*, observă că va fi bine a se face unǔ anume armariǔ pentru păstrarea tuturorǔ documentelorǔ relative la istoria contemporană.

Secțiunea, unită cu vederile d-lorǔ *Sturdza* și *N. Ionescu*, decide a se face plenulǔ propunerea emisă de numiții doi membri.

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președința d-lui *D. Sturdza*.

D-lǔ *V. A. Urechiǔ* este de părere că P. S. S. Episcopulǔ *Melchisedec* ar face bine luândǔ asupra P. S. Sale întocmirea unei precuvîntări la predicele episcopului Antim Ivireanu ce sunt a se tipări, însoțind'o cu notițe biografice.

P. S. S. Episcopulǔ *Melchisedec* declară că este decisǔ a face pe sēma Academiei o biografie mai pe largǔ a distinsului Mitropolitǔ și totodată va satisface și dorința esprimată de d-lǔ *V. A. Urechiǔ*.

Primindu-se cu mulțămire declarațiunea, se trece la ordinea zilei.

D-lă *Papadopolă-Calimachă* propune să se facă o mică revistă fără comentarii din partea Academiei, unde să se publice după ordinea cronologică documentele vechi, numindu-se pentru alegerea și clasificarea lor o anume comisiune.

D-lă *Sturza* țice că în Academie și în arhiva Statului sunt documente vechi adunate în număr însemnat; colecțiunea începe a deveni de o mare valoare; nimic nu împedecă, fie pe membrii Academiei, fie pe lumea din afară, să le consulte și chiar să și le decopieze. Greutatea este în partea materială. Nu este de idee a se publica un fel de arhivă neregulată, trebuie să se facă publicațiunea într'un mod sistematic, începându-se cu decopierea și sistemisarea documentelor. Este foarte bine că s'a pus în discuțiune și vede cu satisfacțiune că s'a oferit d-lă *Papadopolă-Calimachă* pentru această lucrare însemnată. Când materialul va fi adunat, publicațiunea începe de la sine.

P. S. S. Episcopulă *Melchisedec* nu este de părere să se publice documentele fără nici un comentariu. P. S. Sa reflectă mai ales la documentele scrise în limba slayonă în cari se pot găsi cuvinte a căroră esplicațiune pot fi de mare interes pentru știință.

D-lă *V. A. Urechă* țice că D-sa are peste 2000 documente gata pentru a fi date la lumină. Modulă publicațiunii îl lasă cu totul la aprețierea Academiei, facă-se ea în formă de revistă sau și altăcum. D-lă *Urechă* declară că n'are de vândare pentru Academie, dar bucurosă este a pune la dispozițiunea ei prinusulă muncel D-sale, când va veni timpulă pentru publicațiune; se unesce cu d-lă *Papadopolă-Calimachă* de a se mărgini publicarea în textulă documentelor, căci se teme de comentarii. De altcum comentariile ară mări volumulă publicațiuniloră.

P. S. S. Episcopulă *Melchisedec* n'a înțelesă a susține ca să se facă publicațiunea cu comentarii, ci a crezută că esplicațiunea unoiă cuvinte însemnate ar fi spre folosă.

D-lă *N. Ionescu* : Este bine să ne ocupămă cu publicarea documenteloră patriei; țice că cu publicarea documenteloră Hurmuzaki s'a făcută începutulă și crede că se pôte continua și cu documentele

interne. Forma tipăririi nu-lă preocupă, dorește să știe ce avem de tipărit.

D-lă *Sturdza* amintescă că publicarea documentelor externe a lăută nascere prin donațiunea Hurmuzaki. Acum e vorba, când se voră pută publica documente interne, în ce formă să se urmeze cu publicațiunea loră? Pentru aceste documente va fi necesitate de noue fonduri pe cari neapărală le vomă cere de la Cameră îndată ce materialulă va fi adunat.

D-lă *N. Ionescu* țice că nu-lă preocupă formatulă, elă pôte fi celă mai economică; cea ce dorimă cu toțil este ca documentele patriei să fie publicate; deocamdată însă trebuie să ne ocupămă cu coordonarea documenteloră spre a ne pută orienta și ca să vedemă cu ce să începemă.

D-lă *V. A. Urechiu* crede că archiva S-tului Spiridonă din Iași este sleită cu desăvârșire; asemenea și altă archive din părțile Moldovei, pe cari D-sa le-a cercetată și de unde are adunate peste 1000 documente; așteptarea Academiei va pută fi satisfăcută puindu-se la dispozițiune acestă materială adunat; țice că a sleită și condicile de anaforale de la Ministeriul Justiției din Moldova. Prin buna voință a d-lui *Sturdza* a străbătatulă și în archiva Creditului fonciară rurală și este în plăcuta pozițiune a pune la dispozițiunea Academiei o frumósă colecțiune; mai are adunate documente și de la Ministeriul Domenieloră.

În Archiva Statului din Iași a vėđută dosare de ale divanului de întărituri, cuprinđendă o serie lungă de ani. De peste totă a culesă ună numără considerabilă de documente; peste totă are 2000, dintre cari unele sunt de lórte mare însemnătate, de óre-ce, prin indicațiunile loră, se schimbă seria domniloră Moldovei, mai alesă a Movilesciloră.

Tóte le oferă Academiei, dorește însă ca să fie date publicațiunii. Ele, fiindă clasate pe domni, potă fi în ori ce momentă puse sub tipar.

O serie de documente voră apare în publicațiunea despre Costină.

D-lă *Bariță* este de părere a se amăna cestiunea tipăririi până

nu vom ști ce materialu avem; spre acestu scopu ar fi bine să se începă facerea unu inventariu în formă de extractu.

La acestă lucrare pregătitoare bucurosu va lua și D-sa parte alătura cu d-lu *Papadopolu-Calimachu*.

D-lu *Papadopolu-Calimachu* propune două mijloce: 1) să se publice documente în întregulu lor cu mici notițe de îndreptarea erorilor cronologice; publicarea să începă cu cele scrise pe pergamente cari toate sunt în limba slavonă; 2) sau să se facă unu catalogu cu resumatul cuprinsului; acel catalogu să fie tipăritu.

D-lu *N. Ionescu* se unesce cu opiniunea d-lui *Sturdza* de a se înălătura propunerea de publicațiune, începându-se cu facerea unu inventariu de documente care să fie publicat în Analele Academiei. Dorința D-sale este a se face o lucrare critică asupra documentelor la care cu plăcere va conlucra și D-sa.

D-lu *Sturdza* formulează următoarele 2 propuneri:

1. Să se facă unu inventariu de toate documentele istorice pe cari le posedă Academia.

2. Să fie rugat d-lu *V. A. Urechiu* a prezenta Secțiunii istorice colecțiunea D-sale spre a se ave cunoscință despre lucrarea ce a făcutu și a se lua o decisiune în consecință și în cunoscință de cauză.

Primulu punctu punându-se la volu se primesce.

Asupra secundulu punctu urmându discuțiunea,

D-lu *Babeșu* ȋice că, dacă este vorba de publicarea documentelor, apoi i se pare foarte naturalu să se începă de la acea ce posedă Academia; totu asemenea naturalu este de a se primi totu ce se oferă Academiei, urmându-se cu ele ca și cu ale sale proprii. Intrebarea este de cătră cine să se facă inventariulu? Printr'o comisiune sau în altu modu?

D-lu *V. A. Urechiu* reflectă că colecționarea de documente nu s'a făcutu nici de Hurmuzaki nici de Urechia; ea începe de la V. Popp în Transilvania; astăđi nu se știe unde este acea colecțiune. Dacă ar fi tipărită, ea astăđi ar fi pututu fi utilizată cu mare folosu. Academia este datore să primescă totu ce i se pune la discuțiune.

Declară că oferă colecțiunea sa pentru a fi publicată, iar nicîldecum spre a se inventoria numai.

D-lu *Farițu* observă că colecțiunea repositului V. Popp a fostu testată lu *Cipariă*; veneratulă bătrănū, la rîndulū sēu, a testat'o scōlel și capitolulul din Blajū; nu se îndoesce că, dacā i s'ar adresa o cerere din partea Academiei, ar reveni asupra dispozițiunilorū luate prin testamentū spre a satisface dorința Academiei, dacā cumva acele documente n'ău peritū la 1848—9. In cāt pentru colecțiunea d-lul *V. A. Urechiă* întrébă dacā onor. colegū va fi dorindū că acea colecțiune să fie tipărită cu totulū desbinată de alte documente? După părerea D-sale, arū fi bine ca d-lū *V. A. Urechiă* să pună tesaurulū sēu sub auspiciile Academiei și in cercetarea Secțiunii istorice spre a se elimina contradicțiunile posibile.

D-lū *Sturdza* a înțelesū că d-lū *V. A. Urechiă* să comunice Secțiunii ale sale documente spre a se avē cunoscință despre tōte împrejurările și că Secțiunea să fie pusă in pozițiune a se convinge despre meritulū și valōrea colecțiunii. Decisiunea Secțiunii are in totū casulū unū interesū in sine luatū.

D-lū *N. Ionescu* scie că a esistatū o comisiune documentară și întrébă ce s'a făcutū acea comisiune?

D-lū *V. A. Urechiă* răspunde că acea comisiune s'a mărginitū a copia documentele și a le trece in condict după mănăstir; condicele actualmente se află la Archiva Statului.

Secțiunea, in urma acestorū desbateri, decide a se invita d-lul *V. A. Urechiă* că, in ședința de Sămbăta viitōre, să dea relație despre a sa colecțiune de documente.

ŞEDINŢA DIN 29 MARTIE.

Preşedinţa d-lui *G. Bariţă*.

D-lă *M. Kogălniceanu* reamintesc Secţiunii că D-sa propusese Academiei mai acum unu anu să caute a lua informaţiuni despre sôrtea documentelor pe cari mitropolitul Dosofteiu le-a fostu luatü cu sine cu ocasiunea trecerii sale în Polonia în urma lui Sobieski, când a rădicatü atât archiva mitropoliei cât şi pe a ţerei Moldovei aşezând-o la Zolkiew, în castelulü lui Sobieski; la luarea Galiţiei de cătră Austria, ñice d-lă *Kogălniceanu*, s'a făcutü unü inventariu de tôte acele documente; unü asemenea inventariu a avutü şi D-sa, dar s'a perdutü într'unü naufragiu în apele Mediteranei; cercetându mai târziu d-lă *Kogălniceanu* ar fi aflatü că tôte acele documente s'au luatü de prinţulü Radziwil de la Zolkiew şi s'au transpusü la Radziwilowka în Podolia. Scie că între acele hârtii se găsesc şi tractatele vechi ale Moldovei cu Sultani, şi se înţelege că este de mare interesü a se da de urma acelorü documente spre a se procura celü puţinü copii după dinsele. Propune din nou a se cere de la plenum mijlócele necesare pentru a se însărcina o persónă competentă cu acêsta misiune.

D-lă *V. A. Urechii* răspunde că totü în urma propunerii făcute de d-lă *Kogălniceanu* s'a trimisü d-lă Bianu în acele părţi spre descoperirea acelorü preţioase documente. După încredinţarea d-lui Bianu ele s'arü fi aflându la prinţulü Radziwil în Podolia, lipsindü în străinătate prinţulü Radziwil, nu s'a pututü îndeplini misiunea ce avea d-lă Bianu.

D-lă *Maniu* spune că d-lă Bianu în anulü trecutü n'a pututü face cercetări în archivulü familiei Radziwil, fiindü-că prinţulü Radziwil plecase la Berlin de la Nieswiecz, unde se află archivele; dar că prinţulü i-a promisü că va fi bine primitü când va merge, fiindü principele la moşia sa.

Secţiunea decide a se comunica plenumul propunerea d-lui *Kogălniceanu* şi a se cere alocaţiunea unei sume pentru acêsta misiune.

D-lu *Baritã* comunicã Secțiunii o propunere semnatã de mai mulți membri ai sãei, pentru alegere de membri corespondenți în persoanele d-lorã Dr. Schuchhardt și Prof. Caluźniacki din Cernãuți.

D-lu *N. Ionescu* cere a se amãna discuțiunea pãnã se vorã lua informațiuni mai esacte.

Totã d-lu *Baritã* cu alți membri propune de membru corespondentã pe d-lu T. Codrescu din Iași.

Propunerea, fiindã susținutã de totã Secțiunea, se primesce.

Se pune în vederea Secțiunii a dõua scrisõre de la d-lu *Odobescu* trimisã Secțiunii din partea Delegațiunii.

D-lu *V. A. Urechã* observã cã cererea d lui *Odobescu*, cuprinsã în scrisõrea comunicatã, fiindã încuviințatã încã dupã prima D-sale scrisõre, nu mai põte fi locã de discuțiune.

Luãndu-se actã de faptulã relevatã, se trece la ordinea zilei.

D-lu *Baritã* întrebã dacã operatulã sãu asupra vechiului Apulum s'a supusã Secțiunii spre esaminare, dupã cum ceruse D-sa prin scrisõre cãtrã Delegațiune; dacã, în urma observațiunilorã critice ce s'aũ fãcutã din partea d-lui Tocilescu ac-lei lucrãri, mai crede Secțiunea cã raportulã sãu, însoțitã de acea lucrare, mai põte fi pãstratã la Academie sãu sã i se înapoieze.

D-lu *Papadopolã-Calimachã* propune a se recomanda plenulul spre tipãrire în Analele Academiei.

D-lu *N. Ionescu* observã cã Secțiunea nu põte fi competentã a înapoia o lucrare ce i se trimite de la membril sãei; vede o neregularitate în procedelã urmãtã; mai nainte de a se dispune de o asemenea lucrare, Delegațiunea era ținutã a o supune la examenulã Secțiunii. Se unesce cu propunerea d-lui *Papadopolã-Calimachã* de a se recomanda plenulul spre tipãrire în Analele Academiei.

Secțiunea decide în sensulã propuneril fãcute de d-nil *Papadopolã-Calimachã* și *N. Ionescu*.

D-lu *Babeșu* observã cã în privința propuneril pentru documentele lui V. Popp nu s'a luatã în Secțiune nici o rezoluțiune. D-sa este de pãrerã a se solicita de la plenulã Academiei ca sã însãrcineze

pe d-lu *Barilă* a interveni la d-lu colegu *Cipariu* pentru colecțiunea sus țisă.

D-lu *N. Ionescu* crede că va fi bine ca, pe lângă însărcinarea ce se dă d-lui *Barilă*, să facă și Delegațiunea o adresă către veneratul colegu *Cipariu* prin care între altele să-i comunice că d-lu *Barilă* este însărcinat de Academie a se presenta la D-sa în persoană spre a espune și verbalu dorințele Academiei.

Se decide a se face plenului o propunere în sensul arătat de d-lu *N. Ionescu*

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Președința d-lui *G. Barilă*.

D-lu *Papadopolu-Calimach* dă lectură lucrării sale intitulată : «Din nărea în literatură și în tradițiuni».

După discuțiunea urmată, Secțiunea decide a se propune plenului tipărirea scrierii în Analele Academiei și a se invita d-lu *Papadopolu-Calimach* să alégă părțile cari le crede D-sa mai indicate pentru lectura publică.

ȘEDINȚA DIN 1 APRILIE.

Președința d-lui *G. Barilă*.

D-lu *V. A. Urechia*, după ce comunică în resumat cuprinsul multor documente din a sa colecțiune, țice că din 2500 documente parte istorice parte juridice gata de publicare, D-sa va face pentru

usul Academiei unu extrasu din cele mai insemnate, dupa modelul prezentatü Secciónii in documentele de la Mateiu Basarabü din anii 1632 și 1634, gäsile la Creditulü fonciarü din Bucurescl, in cari se face vorbire despre instituirea sau așezarea servituții in Muntenia de pe timpulü lui Mihaiü Vitézulü, cunoscutä sub numire de Legätura lui Mihaiü Vodä.

P. S. S. Ep. *Melchisedec* intrébä de ce se intrebuintezä terminulü de *ïobagiü* ca sinonimü pentru *vecinü* sau adecä servitute, de öre ce nu era cunoscutü in Moldova și Muntenia acelu terminü.

D-lü *N. Ionescu* observä cä suntemü ñinuți a reproduce cuvintele ast-felü precum ele se gäsescü in diferite seri de documente; când este vorba de Moldova, terminulü intrebuintatü in documente este celü de *vecinü* și *vecinie* identicü cu *rumänü* usitatü in Muntenia și cu celü de *ïobagiü* cunoscutü in Ardealü.

D-lü *Baritü* dice, cu privire la așa disa *legätura* lui Mihaiü Vodä, cä in cronicile unguresci a datü de urmele servituții instituite de Mihaiü-Vodä.

D-lü *Papadopolü-Calimachü* presupune cä documentulü cu acea *legäturä* a lui Mihaiü Vodä s'arü fi pästrändü in Odessa la Societatea istoricä și archeologicä, unde se gäsescü multe documente romänesci. D-sa face propunere sä intervina Secciónia la plenum pentru a se procura Analele care se tipärescü peste anü de cäträ acea Societate, din cari Academia posedä pänä acum numai 7 volume din 20 câte äü apärutü.

P. S. S. Ep. *Melchisedec* se oferä a merge in persönä la Odessa, dändu-i-se insärcinarea Academiei, färä cea mai micä pretențiune la ajutorü bănescü, spre a cerceta dacä acelu documentü cu *legätura* lui Mihaiü Vodä sau și alte documente romänesci se gäsescü fie la societate fie la alte biblioteci și archive.

Secciónia, primindü cu mulțämire propunerea P. S. S. Ep. *Melchisedec*, decide a se mijloci de la plenum ruga sä se insärcineze cu asemenea misiune.

ȘEDINȚA DIN 3 APRILIE.

Președința d-lui *G. Barițu*.

D-lă *V. A. Urechiiă* observă că greșit se dice în procesul verbală cumcă s'ar fi legatū a face unū extractū din cele mal însemnate documente ale colecțiunii sale, pe când D-sa s'a mărginitū a declara că oferă Academiei colecțiunea sa pentru publicare.

D-lă *Maniu* respunde la obiecțiunea ridicată că nu înțelege cum ar fi pututū să reproducă în procesul verbală cuvinte care n'au fostū rostite, dar stăruindū d-lă *Urechiiă* în afirmațiunile D-sale, este gata a face îndreptarea cerută.

Secțiunea, luândū actū, trece la ordinea zilei.

D-lă *V. A. Urechiiă* dă lectură unei serii de extracte din diferite documente ale colecțiunii sale; între altele citește resumatul din documentul de la Vasilie Lupu, purtândū data anului 1646 Maiū 29 privitoră la cumperătore de moșie în Moldova făcută de Mateiū Basarabū; resumatul unui zapisū a lui Vasilie Nenciu din anulū 1646 Maiū 29 în care se vede figurândū Dabija ca martorū;

Altū zapisū a lui Ienescu feciorulū lui Christea din anulū 1647, prin care vinde lui Mateiū Basarabū din țera Romănescă o sută de șerbi etc.;

Resumatul unui uricū din 1647 de la Vasilie Vodă contrasemnatū de Todorescu vel logofetū;

Unū zapisū de cumperătoreă unei moșii în Târgoviște din a. 1650 Septembrie 30, făcută de cătră Mateiū Basarabū;

Unū uricū de la Gheorghe Stefanū din anulū 1654, care se ocupa de cestiunea vînătorei;

Resumatul unui zapisū din anulū 1652 Iunie 20, prin care femeia Anna își vinde de veci doi feciori ai sēi preotulul Gavrilă dreptū 20 ughi din causă de lōme, dīcendū să fie preotulul țiganl de veci;

Resumatul unei anaforale din anulū 1423 Martie 31, în care se citēză unū ōre-care Moise Filosofulū.

Resumatul unui uric  de la Dabija Vod , anul  7170 sau 1662
 Aprile 5, dat  lui Rustea negu torul , ca să aibă voie a se a eza
 in  er  unde va voi spre a face nego ul, pl tind  cu ruptul  precum
 pl tesc   i Br ilenil . Prin acest  uric  chiamă  i pe al i negu tori
 fugi i din  er  in vremur  grele.

Relativ  la păcura din  er , pune in vederea Sec iunii cele d'int y
 documente găsite p n  acum de la 1596 Martie (in limba slavă),
 1605, 1628 (in limba rom n ), in care se vorbeste despre f nt nile
 de păcură de pe mo ia Tate ti.

ȘEDINȚA DIN 5 APRILIE.

Președința d-lui *G. Bari u*.

D-l  *Maniu*, Secretarul  Sec iunii, relevă că nu s'a luat  nici o
 decizie in privința colec iunii de documente interne a d-lui *V. A.*
Urechid , de  i, in urma cetirii ce s'a dată unui insemnat  num r 
 de extracte, s'a recunoscut  marea importanța ce au acele documente
 at t pentru istoria n str  na ional  c t  i pentru vieța socială poli-
 tică  i juridică din Moldova  i Muntenia. De asemenea mai are să
 se pronunțe Sec iunea in mod  definitivă nu numai asupra cores-
 ponden ei d-lui *Bari u* cu diferi i b rba i din țerile n stre, dar  i in
 privința documentelor  cu a c ror  adunare fusese D-sa in arcinat 
  i pe care le-a inaintat  Academiei in trei rindur  spre in plinirea
 misiunii sale, inso indu-le cu informa iuni de un  interes  particu-
 lar . In fine pune in vederea onor. Sec iunii necesitatea de a se pro-
 cede numai dec t la constituirea Sec iunii conform  cu prescrip i-
 unile regulamentului.

D-l  *Bari u*  ice că Academia, vot nd  ban  pentru culegere de
 documente, este in drept  a cere dare de s m  de la D-sa de in-
 plinirea misiunii cu care a fost  in arcinat ; la rindul  s u, D-sa

este datoru a da comptu de cum și-a îndeplinitu sarcina ce-l era încredințat; pune în vederea Secțiunii sumariul de documente politice și istorice cuprinse în conspectul pe care l'a înaintat Academiiei împreună cu documentele.

D-lu *Kogălniceanu* observă că colecțiunea contelui Kemeny este publicată în două cataloage și întreabă dacă documentele cuprinse în registrul d-lui *Barițu* sunt numai unu extractu din cele publicate în sus dișele cataloage Kemeniane sau mai sunt și altele nepublicate privitoare la țerile romănesci.

D-lu *Barițu* răspunde că conspectul D-sale cuprinde și o parte din cele publicate în cataloagele tipărite; sumariul documentelor trimise Academiiei în decursul acestor doi ani conține o serie de diplome, rescripte și decrete împărătesci relative la turburările religioase din véculul alu 18-lea precum și estrase din cronicile latinesci ardeleni cari se referu și la istoria principatelor romăne; mai sunt și legiuirile dietei convocate de domnulu Mihaiu Vitézulu, una în anul 1599 Novembre 20, alta în anul 1600 Iulie 20 la Alba-Iulia; în fine sunt și extracte din mai multe cronicile unguresci, începându de la 1592 până la 1679, altele decât cele publicate din colecțiunea Kemeniană.

Secțiunea, luându actul de espunerile d-lui *Barițu*, decide a se pune și în vederea plenului darea de sémă a d-lui *Barițu* făcută în sinul Secțiunii.

Se procede la constituirea Secțiunii și se alege președinte d-lu *V. A. Urechia*, iar vice-președinte d-lu *A. Papadopolu-Calimachu*.

ȘEDIȚA DIN 7 APRILIE.

Președința d-lui *V. A. Urechă*.

1. Propunerea d-lui *A. Romanu*, făcută în ședința plenară și transmisă Secțiunii spre a-și da avisul, luându-se în examinare și vădându-se că documentele oferite Academiei pentru suma de 100 lei aflătoare în posesiunea comitelui Mailath din Ungaria, sunt originale (în număr de 24), au o necontestată însemnătate pentru istoria noastră națională cu privire la familia marelui domn Mihaiu Vitelul, cuprinzându faptele petrecute între anii 1622 și 1635; Secțiunea, în urma espicărilor primite de la d-lu *A. Romanu*, consultându copiile acelor documente depuse de onor. nostru colegu, decide a se recomanda plenului, ca din fondul desemnat pentru cumpărare de documente să se răspundă d-lui *A. Romanu* suma de 100 lei pentru achizițiunea acelor 24 documente originale.

2. În privința espunerilor făcute plenului din partea d-lui *Cobălcescu* asupra stațiunii preistorice de la Cucuteni,

Secțiunea, împărtășind vederile espuse în sinul plenului, decide a se însărcina d-nii *Papadopolu-Calimachu* și *V. A. Urechă* ca, împreună cu delegații Secțiunii științifice, să procedă la lața locului pentru explorațiune, rămânendu ca, după primirea raportului, Delegațiunea să facă propunerile necesare.

SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

Raportul Secretarului Secțiunii științifice despre alegerea candidaților pentru înlocuirea repositului membru Dr. A. Fētu.

Domnilor Colegi,

Secțiunea științifică, avându a se ocupa cu propunerea unui nou membru în locul multu regretatului nostru colegu Dr. Fētu, s'a întrunitu în mai multe ședințe și a discutatū, dacă înlocuitorulū trebuie să fie de aceeași specialitate ca repositulū său pōte fi și de o altă specialitate științifică, și în urma discuțiunilorū urmate s'a decisu ca, fără privire la ramura din care ar face parte candidatulū, să recomande pe acelu sau acel bărbatū carū prin capacitatea și meritele lorū să obție și sufragiele D-vōstre pre lângă acelea ale Secțiunii nōstre.

Ca urmare a acestei decisiuni s'a propusū în sinulū Secțiunii mai multū bărbatū din diferite ramuri ale științei, și după ce s'aū arătatū meritele fie-căruia, s'aū pusū la votū succesivū. Doi din ei aū obținutū majoritatea de 5 voturi a Secțiunii; acești bărbatū sunt : d-lū Gr. Cobălcescu și Spīru Haretu, ambii corespondenți ai Academiei. Pe d-lū Cobălcescu l'ați votatū în sesiunea din anulū trecutū, pe d-lū Haretu în sesiunea din anulū 1879. În consecință dar Secțiunea nōstră vē propune doi candidați; prin acēsta ea a voitū, pe de o parte să dea unū justū omagiū bărbatilorū de meritū, iar pe de alta să lase plenulū totă latitudinea în alegerea sa.

Secretarū, Gr. Ștefănescu.

Raportul Secțiunii științifice despre constituirea sa pentru anul 1886—87.

Domnilor Colegi,

Am onóre a vè face cunoscutù cã Secțiunea științificã, conformù art. 14 și 15 din statute, și-a reînnoitù biuroulù sèu, alegèndù :

Președinte pe d-lù *P. S. Aurelianu*, Vice-Președinte pe d-lù Generalù *St. Fălcoianu*, Secretarù pe d-lù *Gr. Ștefãnescu*.

Raportul Secțiunii științifice prin care recomandã subiectul de pusù la concursulã premiulã Lazãrù pe anulã 1889.

Subiectul de pusù la concursù pentru premiulã Lazãrù în anulù 1889:
«*Studiulã vinurilorù din Romãnia din punctulù de vedere economicù și alù compozițiunii lorù chimice.*»

COMISIUNEA BIBLIOTECEI.

Raportù asupra progreselorù Bibliotecèi în anulã 1884—85.

Domnilorù Colegi,

Din raportulù asupra lucrãrilorù Academiei de peste anù, pe care ni l'a prezentatù d-lù Secretarù generalù, ați vèdutù, în trãsuri generale, progresele ce le-a fãcutù biblioteca Academiei în decursulã anululã academicù espiratù. Comisiunea bibliotecèi vine acuma a vè pune în vedere relațiunea sa mai amènunțitã asupra creșterii și im-

bunătățirilor ce s'au făcut în biblioteca noastră, a vă arăta totu odată trebuințele ei cele mai simțite în următoarele puncte :

1. În bugetul anual s'a alocat suma de 2400 lei pentru cumpărare de cărți, pentru Secțiunile științifică și literară. Cu această sumă s'au cumpărat, în urma deciziunilor comisiei, 454 volume. S'au procurat toate volumele cari au mai apărut din «Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales» pe care biblioteca noastră îl posedă întregu câtu s'a publicat până acum. S'a profitat apoi de o favorabilă ocaziune spre a se procura prețioasa «Encyclopaedia Metropolitana» publicată la Londra la 1845 în 29 volume în 4°. Totu o asemenea ocaziune a făcutu pe comisiune să decidă procurarea însemnatei publicații «Annales de chimie et de physique» de la 1790—1883 în 309 volume. Pentru cumpărarea acestei din urmă colecții suma disponibilă în bugetu nu era suficientă ; de aceea comisiunea a decis, și a fostu aprobată și de Delegațiune, ca să se facă o datorie plătibilă în rate anuale de câte 600 franci librăriei de la care s'a procurat și care s'a învoit la această combinațiune.

În același articolu alu bugetelul s'a prevădutu suma de 800 lei pentru legarea cărților. Cu această alocațiune s'au legat 292 volume.

2. Prin daruri și schimburi de publicații cu alte Academii și Societăți a crescutu biblioteca în acestu anu cu 1952 volume. Printre dăruitorii avemu fericirea a numera în acestu anu pe M. S. Regele, augustulu nostru Președinte onorar, care, pre lângă documentele istorice cari ni s'au prezentat în sesiunea trecută, a binevoit a mai dona o colecțiune de cărți vechi românescl.

I. P. S. S. Mitropolitulu Primatulu ne-a dăruitu o serie de 23 prețioase volume publicate în secolulu XVII-lea cu privire la dreptulu ginților.

D-lu *D. A. Sturdza* a îmbogățit în acestu anu biblioteca noastră cu 1023 volume tipărite, 56 manuscrise (37 românescl din secolii XVIII și XIX, 18 grecescl și unul francesu).

Înainte de a merge mai departe, ne credem datorii a arăta că onor. nostru Secretarulu generalu, preste cărțile menționate mai sus, a destinat diurnele sale de ședințe și acele de Secretarulu la cumpărări de cărți, manuscrise și monede plus armorulu de feru anun-

fatu prin raportul de deschidere a sesiunii, plus diverse alte sume date din punga sa pentru diverse achizițiuni destinate a înavuți colecțiunile Academiei.

Prin nouă relațiuni de schimb s'au primitu publicațiuni de la următoarele instituțiuni :

Academia imperială din Viena ne-a trimesu amândouă seriile dărilor de sēmă ale ședințelor sale de la 1883 încōce.

Academia de științe din Amsterdam și Societatea regală din Edimburg ne-au trimisu colecțiunile principalelor lor publicațiuni. S'au stabilitu de asemenea relațiuni de schimb cu Academia de științe din Aix en Provence și cu capitulul metropolitanu din Blajū. Pe lângă acestea s'au primitu publicațiuni de la Academii și institutele cu cari eramū de mai înainte în aceleași relațiuni. Registrul publicațiunilor primite, care vi se presintă de o dată cu această dare de sēmă, vė va da o idee esactă despre îmbogățirea bibliotecii noastre cu prețioase publicațiuni obținute prin aceste relațiuni.

3. Vė este pe deplin cunoscută neorindniua completă în care a fostu aruncată biblioteca noastră din cauza incendiului care a sdruncinatū palatul Universității în anul trecutū. Cărțile bibliotecii au fostu amestecate cu exemplarele de publicațiuni, cu o mare parte din archiva și biblioteca Senatului. În timpū foarte scurtū însē după acelū desastru, biblioteca a fostu adusă în ordinea sa anterioră. La această grea lucrare bibliotecarul nostru a fostu ajutatū de mai mulți tineri studenți de la facultatea de litere, a cărora remunerațiune s'a datū de a dreptulū de către colegulū nostru *Sturdza*, a căruia generositate și zelū fără exemplu pentru colecțiunile noastre vė sunt de multū cunoscute. După punerea în ordine a bibliotecii, bibliotecarulū, prin raportulū prezentatū la 11 Decembre 1884, a constatatū că s'au perdutū 130 de publicațiuni în 136 volume; de atunci s'au mai găsitū 3 publicațiuni în 3 volume, așa că astăzi perderea bibliotecii constă în 127 publicațiuni în 133 volume. Din lista perdelorū însē a constatatū că multe din publicațiunile perdate se mai află în bibliotecă în alte exemplare puse la alte numere, și ast-felū

perderile suferite de biblioteca noastră cu acea nenorocită ocaziune au fost cu totul neînsemnate.

4. Vă este cunoscută că onor. Cameră legislativă în anul trecut a dat Academiei un semn de înaltă considerațiune, acordându mijlocele spre a se cumpăra și a ne oferi nouă biblioteca d-lui D. C. Sturdza de la Scheia. Această prețioasă bibliotecă s'a depus în localul Academiei în luna lui Iuliu. Ea este compusă din 7431 volume tipărite, 142 volume manuscrise și o colecțiune de documente istorice originale parte din principatele române parte din Transilvania și Ungaria din secolul XVI—XVIII. Apröpe întröga bibliotecă era pusă în ordine cu numere curente la fie-care volum de la 1—6896. Volumele cari pörta aceste numere sunt trecute într'unü catalogü alfabeticü scrisü în volumü. Afară de aceste 6896 volume s'au mai primitü 589 cărora li s'au datü numere în urmă, precum și mai multe exemplare duple. Făcendu-se inventariul după catalogul alfabeticü s'a constatatü că lipsescü dintre cele 6896 volume catalogate 54, despre cari s'a dresatü o listă de către oficiul bibliotecei. O parte din cărțile cari lipsescü se află împrumutate de fostul posesorü al bibliotecei încă înainte de a le preda Academiei. Acuma înse Delegațiunea a luatü dispozițiunii pentru ca acele publicațiuni să se înapoieze bibliotecei.

Nu vomü insista asupra valorii acestei bibliotecii care este unü adevăratü tesaurü cu deosebire pentru studiile istorice române.

5. Prevédendü crescerea cea förte însemnată a bibliotecei, în sesiunea trecută s'au luatü dispozițiunii pentru întöcmirea localului necesarü așezării cărților. Decisiunile luate atunci s'au executatü töte, anume :

a) Depositulü de publicațiunile Academiei s'a așezatü într'unü localü închiriatü în orașü, și cu acestü chipü s'a lăsatü liberü salonulü în care se află mai înainte ;

b) În acestü salonü s'au făcutü nisce rafturi pre câtü s'a pututü mai simple și mai potrivite pentru așezarea și păstrarea cărților. În acestü nou localü s'a instalatü bibliotecă primită de la Scheia și

o parte din vechea bibliotecă a Academiei pentru care localul devenise neîncăpător.

Prin facerea acestor nouă instalări, localul bibliotecii a devenit de trei ori mai mare de cum era înainte; cu toate acestea, nici acum localul nu e îndestulător pentru aşezarea cărţilor într'o ordine sistematică, lăsându loc pentru continuările cari se pot prevedea într'o mică serie de ani. Din această cauză necesitatea unui local mare, întocmit în mod definitiv, nu rămâne mai puţin simţită ca mai înainte.

De o cam dată însă instalările făcute în anul trecut au trebuinţă de mai multe accesorii spre a fi complete; este necesar să se facă două dulapuri la ferestri, o masă specială pentru catalog, şi altele. Pentru aceste vă propunem să votaţi în bugetul suma de 1000 lei.

6. Prin creşterile despre cari am vorbit mai sus, biblioteca noastră a ajuns să posedă actualmente cam 30,000 volume. În faţa acestei stări înfloritoare ni se impune necesitatea de a lua măsurile pentru regularea sistematică şi definitivă a bibliotecii. Pentru aceasta, pe de o parte trebuie ca biblioteca să se despartă în câte-va secţiuni după cuprinsul cărţilor, pe de altă parte trebuie să se facă catalogul alfabetic definitiv.

Bibliotecarul nostru va trebui să se ocupe cu studiul acestor lucrări spre a le realiza în anul următor.

Biletele catalogului alfabetic provisoriu ce este acum în uz se vor întrebuinţa la clasificarea cărţilor şi vor continua a fi întrebuinţate provisoriu până la facerea catalogului alfabetic definitiv. Asemenea bilete s'au făcut pentru întreaga bibliotecă de la Scheia. Pentru facerea acestor lucrări se cere, pe lângă studiul metodelor, foarte multă muncă materială, cum este copierea titlurilor cărţilor. Din această cauză bibliotecarul ne arată că are absolută necesitate de cel puţin un ajutor, pe lângă concursul ce i-l dă personalul cancelariei. Rămâne ca cazul acesta să se supună aprobării D-văstre la timp de către Delegaţiune.

7. Pe lângă trebuinţele până aici arătate ale bibliotecii, avem onoare să vă mai punem în vedere următoarele :

a) În biblioteca de la Scheia se află mai multe publicațiuni periodice cari încă sunt în cursu de publicare și trebuescă completate cu cele publicate de câțiva ani încôce. Pentru completarea acestor publicațiuni este necesarū ca suma alocată în budgetu pentru cumpărare de cărți să fie în acestu anū celū puținū de 1200 lei de fiecare Secțiune.

b) Numărulū volumelorū cari trebuescă legate fără întârziere spre a se conserva în bună stare a devenitū foarte mare, fiindū că sumele alocate în budgetele anuale spre acestu scopū aū fostū totū-deauna multū mai micī de câtū trebuințele. Cu primirea bibliotecel de la Scheia numărulū acestorū volume a crescutū foarte multū.

De aceea este necesarū a se aloca în budgetulū anulul viitorū celū puținū 2000 lei pentru asemenea destinațiune.

Aceste sunt, Domnilorū Colegi, trebuințele principale ale bibliotecel nōstre. Nu ne indoimū că D-vōstre veți aproba cererile comisiunii, dândū mijlōcele cerute ca necesare pentru păstrarea bibliotecel în bună ordine și pentru desvoltarea ei.

G. Sion, Gr. Ștefănescu, V. Maniu.

Raportū asupra progreselorū Bibliotecel în anulū 1885—86.

Domnilorū Colegi,

D-lū Secretarū generalū, în raportulū sēu asupra lucrărilorū de peste anū, v'a făcutū cunoscute câte va din cele mai însemnate progrese ce a făcutū biblioteca Academiei în decursulū anulul încetatū. Comisiunea bibliotecel are onōre a vē arāta, în urmātōrea sa expunere, lucrările cari s'aū făcutū în cursulū anulul pentru crescerea colecțiunilorū Academiei și pentru ținerea lorū în bună ordine.

1. Suma de 3000 lei, ce ați prevēdūtū în budgetū pentru creșterea bibliotecel, s'a întrebuițatū pentru procurarea a 530 volume,

parte publicațiunii nouă, parte vechi, avându-se în vedere și completarea sa și continuarea unor publicațiuni din cari biblioteca posedă de mai înainte o parte.

Cu suma de 2000 lei, prevădută în bugetul, s'au legat 689 volume în deosebite formate.

2. În decursul anului încetat biblioteca a crescut foarte mult prin însemnate donațiuni.

Numărul volumelor adăuse la bibliotecă în acest mod se urcă la 2462 tipărite și 125 manuscrise.

Din acestea, biblioteca lăsată Academiei de reșosatul Ubicini ne-a adus 1049 volume tipărite și 8 manuscrise; biblioteca dăruită de d-lu generalu Pencovici a mărit biblioteca noastră cu 809 volume tipărite.

D-lu *D. Sturdza* ne-a dăruit 877 volume tipărite și 117 manuscrise.

În urma legii privitoare la tipografiile s'au primit 615 volume în câte trei exemplare.

Diferiți particulari, autori sau editori, ne-au dăruit 284 volume.

De o deosebită însemnătate este colecțiunea de manuscrise dăruite de d-lu *D. Sturdza*. Apröpe toate sunt vechi codice de ale cronicarilor moldoveni, și prin urmare prețioase isvöre pentru facerea edițiunilor critice ale scrierilor noastre istorice din secolul XVII și XVIII.

Relațiunile de schimbul publicațiunilor cu institute științifice au continuat a mări biblioteca cu publicațiunile făcute de ele. În schimb s'au primit 686 volume.

S'au stabilit nouă relațiuni de schimb cu Institutul Ossolinski din Lemberg și cu Ministeriul de lucrări publice și de comerț din Mexico.

De la promulgarea legii din 2 Aprilie 1885 se primesc de la tipografiile din țară imprimările de ori-ce natură și numărul lor este din ce în ce mai mare.

3. În decursul anului personalul cancelariei s'a ocupat cu punerea în ordine și catalogarea colecțiunilor primite precum și cu a celor cari nu erau catalogate de mai înainte. Pe de o parte s'a continuat și completat catalogul general alfabetic, introducându-se în el toate publicațiunile din nou intrate, pe de altă parte s'au

făcută inventarii atât pentru biblioteca de la Scheia, cât și pentru partea din bibliotecă formată din publicațiunile ultimilor doi ani.

Lucrările de orinduire și catalogare ale bibliotecii întâmpină însă o pedică foarte mare în strimțorarea localului, carele a devenit cu totul nesuficient, așa în cât cărțile ce se voru primi în anul viitor, vomu fi siliți a le așeza mai tôte în magazinul de publicațiuni.

Pentru continuarea creșterii și buneî întreținerii a bibliotecii este necesarū a se prevedē în budgetulū anulul viitorū aceleași sume, carl au fostū prevēdute și în anulū trecutū.

Gr. Stefănescu, G. Sion, Maniu.

Lista cărților cumpărate în anul 1885—86.

- Abețedariū russo-romănescū. Iași 1831. 1 vol. 4°.
- Allfavitū sau Bucoavnă pentru folosul și procopsala școalelorū nēmului rumănescū tipărită în Blajū, 1796. 1 vol. 8°.
- Archaeologiai értesitő I—XIV, Uj folyam I, 3. II, 2, 3. 16 vol. 8°.
- Archaeologiai közlemények I—XIII. Pest 1859—1880. 13 vol. 8°.
- Archiv des Vereins für die Kenntniss Siebenbürgens. Seria veche, tom. I—IV. Seria nouă, tom. I—IX. Hermannstadt 1843—1871. 13 vol. 8°.
- Archiv für die Kenntniss Siebenbürgens. Tom. I, 1. 2. Hermannstadt 1840—1841. 1 vol. 8°.
- Archiv für österreichische Geschichte, Tom. XL. 2, LXII. 2, LXIII—LXVI, LXVII. 1. Wien 1869, 1881—1886. 7 vol. 8°.
- Archiv für slavische Philologie. I—VIII. 8 vol. 8°.
- Asaki D.*, Impresii de călătorie în țările Caucazulū prin Besarabia și Crimeea. Iași 1858. 1 vol. 8°.
- Babeșu V.*, veđi *Cornil*.
- Bartoli A.*, Storia della letteratura italiana. Firenze 1878—84. I—V, VII. 6 vol. 8°.
- Calendarii pe șapte planete așazat, în care cuprinde 140 de ani, începându-să de la 1816 și până la 1956. Iași 1816. 1 vol. 8°.

Chéia înțelesului scoasă pre limbă rum(ă)nescă cu os(ă)rdița P. Sfn. Kyr. Var. Mit. Ung. Vlah. în zil. Pré lum. Dom. Io Șer(ban) V. V. și s'aă typărită intăiă în Mitrop. Bucureșt. Anii Dom. 1678. 1 vol. fol.

Cornil A. V. et V. Babes, Les Bactéries. Paris 1885. 2 vol. 8°.

Correspondenzblatt des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde, 1878—85. Hermannstadt. 8 vol. 8°.

Czuczor Gergely és Fogarasi János, A magyar nyelv szótára. Pest 1862—1874. 6 vol. 8°.

Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales. I-re Série, tom. 31, 32, 33 p. 1; II-e Série, tom. 21, 22 p. 1; III-e Série, tom. 15; IV-e Série, tom. 10 p. 2.

Ertekezések a nyelv és szép tudományok köréből. Kiadja a Magyar tudományos Akadémia. I—VIII, IX, 5. 9 vol. 8°.

Ertekezések a történettudományi osztály köréből. Kiadja a Magyar tudományos Akadémia. I—VIII, IX, 3, 12. 10 vol. 8°.

Fontes rerum austriacarum. Zweite Abtheilung. Diplomataria et acta. XLIII, XLIV. Wien 1883, 1885. 2 vol. 8°.

Geitler Dr. L., Die Albanesischen und Slavischen Schriften. Wien 1885, 1 vol. 4°.

Jäger O., Geschichte der Griechen. Gütersloh 1881. 1 vol. 8°.

Jahrbuch für romanische und englische Literatur. I—XV. Berlin, Leipzig. 1859—1876. 15 vol. 8°.

Magyar történelmi tár. I—XXV. Pest 1856—1878. 25 vol. 8°.

Mărgăritare. București, 1691 (7199). 1 vol. fol.

Mila y Fontanals M., De la poesia heroico-popular castellana. Barcelona 1874. 1 vol. 8°.

Mila y Fontanals M., De los trovadores en España. Barcelona 1861. 1 vol. 8°.

Molităvnică. Izvodit din Slovenie pre limba Rumăntăscă suptă crăița și biruința Pré luminatului și milostivului Domnă Mihailă Apafi, cetă măi mare. Belgrad 1689. 1 vol. 4°.

Neue Fr., Formenlehre der lateinischen Sprache. Berlin 1877. 2 vol. 8°.

Le Pays roumain, I, II. Bucuresci 1867—1868. 2 vol. fol.

Pić I. L., Zur rumänisch-ungarischen Streitfrage. Leipzig 1886. 1 vol. 8°.

Pravilă comerțială. — Allgemeine Handlungs- und Wechsel-Ordnung: saă Pravilă comerțială. Brașovă 1837. 1 vol. 8°.

Pravoslavnică mărturisire a săborniceștii și apostoleștii Beserecei Răsăritului. Buzău 7200 (1692). 1 vol. 8°.

Preutulă, foaie bisericăscă, Anul III. 1863. Iași. 1 vol. 4°.

Rivista di filologia e d'istruzione classica. XIII, XIV, 1884, 1885. 2 vol. 8°.

Romania. XIV. 1885. 1 vol. 8°.

Romania. Table analytique des dix premières années (1872—1881), par J. Gilliéron. Paris 1885. 1 vol. 8°.

Rostu de poesii adecă stihuri, 1822. 1 vol. 8°.

Salcioni C., Fonetica del dialetto moderno della città di Milano. Torino 1884. 1 vol. 8°.

Seulesculă Gh., Abețedariu românesc. Ediția a cincia. Iași 1847. 1 vol. 8°.

Seydlitz E. V., Geographie. Ausgabe A. B. C. Breslau 1885. 3 vol. 8°.

Szabó K., Régi magyar könyvtár. Budapest 1879, 1880. 2 vol. 8°.

Századok, I—XV. 15 vol. 8°.

Teleki József, Hunyadiak kora Magyarországon. I—VI, X—XII. 9 vol. 8°.

Thurot Ch., De la prononciation française. Paris 1881—83. 3 vol. 8°.

Acta Tomiciana, IX. Posnaniae 1876. 1 vol. fol.

Történelmi tár, 1878—1885. 8 vol. 8°.

Tudományos gyűjtemény. 1817—1837. 1838, I, II, IV, VI, VIII—XII. 1839, I, II, IV—XII. 1840, I, III—VI, VIII—XI. 1841, II—XII. Pest. 249 vol. 8°.

Új magyar muzeum. 1850—1860. Pest. 18 vol. 8°.

Zeitschrift für romanische Philologie. IX, 1885. 1 vol. 8°.

Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung. XXVIII. 1 vol. 8°.

Codex diplomaticus comitum Zichy. Pest 1871—78. 4 vol. 8°.

COMISIUNEA PREMIILORŪ ANUALE.

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Se iaă următoarele decisiuni :

1. D-lă *B. P. Hasdeu* ia asupra sa raportulă asupra cărții d-lui Ar. Densușianu, prezentată pentru premiū.

2. Se consideră ca recomandatū printre cărțile prezentate p ntru premiū și opulă d-lui Dr. Z. Petrescu «Elemente de terapeutică și de materie medicală» cu majoritate.

3. Se citește raportulă d-lui *Hasdeu* asupra cărților d-lui Borgovan și G. Dem. Teodorescu. Cărțile d-lui Borgovan sunt respinse cu unanimitate. In privința colecțiunii d-lui Teodorescu, majoritatea admite raportulă d-lui *Hasdeu*, contra *J. Negruzzi*.

4. Codicele Voronețean s'a înlăturatū, după decisiunea Academiei din 7 Septembrie 1876.

5. Cărțile d-lorū Costiescu și Pușcariū se respingū in urma raportulă generalulă *Fălcoianu*.

ȘEDINȚA DIN 2 APRILIE.

D-lă *Maiorescu* cetesce raportulă relativū la scrierile d-lui Gr. Granda presintate la concursū conchiđendū la respingere.

Conclusiunile raportulă se admitū in unanimitatea voturilorū.

D-lă *Hasdeu* cetesce raportulă relativū la scrierea d-lui Densușianu «Istoria limbei și literaturēi române» prezentată la concursū, conchiđendū la respingere. Conclusiunile raportulă se admitū in unanimitate.

D-lă *Hasdeu* este alesū raportorū generalū.

ȘEDINȚA DIN 3 APRILIE.

Se cetesce raportul d-lui *N. Ionescu* relativ la cartea d-lui *Meitani* prezentată la premiū, care conchide la respingere.

Conclusiunile raportului, puse la volū, se primescū in unanimitate.

D-lū *Hasdeū* va ceti raportulū generalū Sāmbātā in 5 Aprilie in comisiune.

Raportū generalū asupra cărților intrate la concursulū premiilorū anuale pe 1886, de d-lū B. P. Hasdeū.

Domnilorū,

Afarā de premiulū pentru cea mai bunā culegere de arīi populare supusū cercelārīi unei comisiuni ad-hoc, Academia Romānā are a decerne in sesiunea de fața urmātorele dōuē :

1. Premiulū Nāsturelū Herescu de 4000 lei pentru o lucrare literarā in genere ;
2. Premiulū Lazārū pentru o lucrare sciințificā in specie.

Comisiunea alēsā de d-vōstre in sesiunea trecutā pentru a se rosti asupra ambelorū acestorū premie, constituindu-se sub președința d-lui *G. Barițū* și avēnd de secretarū pe d-lū *I. Negruzzi*, a ascultatū raporturile speciale ale membrilorū sēl, a discutatū apoi valōrea fiecārīi lucrārī in parte, le-a trecutū pe lōte prin scrutinū și mi-a făcutū și de astā-datā onōrea de a mē însărcina cu facerea raportului generalū, onōre pe care am primit'ō cu atātū mai voiosū, cu cāt nu voiū putē sā mē mai bucurū de o asemenea sarcinā in sesiunea viitoare.

Domnilor,

Fie-care din cele două premii urmăze a fi votată în deosebi. De aci rezultă divisiunea raportului meu în două părți, cărora le voru corespunde, ca rezultate imediate, cele două votări ale d-vostre. Numai printr'o astfel de împărțire se înlătură ori-ce confuziune, fie-care votare rezultându d'a-dreptul din impresiunea produsă prin audierea părții respective a raportului.

Incepă dară prin a vă supune cele relative la :

I. Premiul Lazăr.

Iată textul legii (art. 95 Regul.) :

«Dotațiunea Statului, consacrată premiilor *Lazăr* și *Heliade-Rădulescu* prin art. 4 alu legii din 27 Martie, va constitui pe fie-care an, două premii de câte 5,000 lei.

«Insa forma acestor două premii se va schimba alternativ, la fie-care doi ani; adică în anul când Academia va fi desfiptă o sesiune științifică ca să constituie un concurs pentru premiul *Lazăr*, ea va decerne premiul *Heliade-Rădulescu* unei bune cărți, cu conținut literar, tipărită în decursul celor doi ani precedenți.

«In anul următor, premiul *Heliade-Rădulescu* va constitui concurs asupra unei determinate sesiuni literare, iară premiul *Lazăr* se va acorda unei bune publicațiuni sau unei importante invenții științifice, făcute în decursul de doi ani precedenți.

«Si totu astu-fel în înainte, începându această alternanță din anul 1882, până când ambele premii se voru da la publicațiuni judecate meritorii.

«La toate aceste premii nu potu concurge decât scrieri în limba română.»

În conformitate cu dispozițiunile legii, s'au prezentat la premii trei lucrări, din cari două de acum, iar una din anul trecut, și anume :

1. Equerul grafometru sau quadrantul de campanie, de colonelul A. Costiescu ;
2. Suprastructura de cale metalică cu studiul unui nou sistem de I. I. Puscariu ;

3. Elemente de terapeutică și de materia medicală, de Dr. Z. Petrescu.

Despre primele două lucrări, nefiindă nimeni competent în sinul comisiunii, ne-am permis a cere opiniunea d-lui general Fălcoianu, care ne-a și răspuns următoarele:

Equerul grafometru sau Quadrantul de campanie, de colonelul A. Costiescu. Suprastructură de cale metalică cu studiul unui nou sistem de Ion Ion Pușcariu, București 1885.

Raportul de d-lu Generalul St. Fălcoianu.

«Domnule Președinte!

«Conformându-mă dorinței exprimate în scrisoarea Dniei-văstre din 16 Martie, ce ați binevoit să-mi adresa, am examinat cu toată atențiunea ce compoartă lucrările prezentate spre premiare de d-lu Colonelul de artilerie A. Costiescu și inginerul de la căile ferate I. Pușcariu.

«Lucrarea d-lui Colonelul A. Costiescu intitulată «Equerul grafometru sau quadrantul de campanie», constă în rezolvarea problemei următorii: Dacă avem o circumferință de o rață de 100^m și dacă pe de o parte ducem o tangentă la această circumferință, iar pe de alta dirigem din centru, din grad în grad, rațe care întâlnesc tangenta într'un sens, dobândim cu înlesnire prin un calcul elementar, lungimea tangentei corespunzătoare fie-cărui unghi. Aceste lungimi găsite astfel teoretic, dacă le raportăm pe un quart de circumferință instrumentală, putem dobândi un instrument, cu ajutorul căruia, când voim să avem distanța care ne desparte de locul unde ne aflăm și un punct oarecare aflat la orizont, ridicăm pe linia ce voim să măsurăm, în locul unde ne aflăm, o perpendiculară; măsurăm pe această perpendiculară o basă de 100^m și la această distanță a bazei așezăm instrumentul, graduat și aplicat cum am discutat mai sus; dirigem originea sa O ală gradațiunii către punctul de unde a plecat și visăm apoi obiectul la orizont, a căru depărtare voim să aflăm. Linia de visare dirijată asupra obiectului indică pe quartul de circumferință

instrumentală, care cuprinde distanțele corespunzătoare, cea la care se află obiectul a cărui depărtare voimă să o cunoșcem. Această simplă aplicațiune a problemei elementare menționate mai sus este obiectul principal al lucrării d-lui colonel Costiescu, și prin aceeași aplicațiune el a fost repurtat prin o dispozițiune particulară a instrumentului și la măsurătoarea distanțelor de nivel între două puncte a căror distanță orizontală ar fi cunoscută.

«O dificultate însă foarte mare face rezolvarea problemului în chestiune foarte dificilă. Această dificultate constă în cea a gradului de aproximație ce autorul poate dobândi prin aplicațiunea sa. Așa dar, dacă din punctul de vedere teoretic problema se poate rezolva cu cea mai mare înlesnire, din punctul de vedere însă al aplicațiunii ea presintă diferite dificultăți, care nu pot fi învinse cu mijlocele propuse de autor. Astfel măsurarea unei distanțe de mai multe kilometre, cu ajutorul unei baze numai de 100^m, nu se poate face, mai cu seamă cu ajutorul instrumentului d-lui Costiescu, decât cu o aproximație foarte grosieră, căci baza fiind prea mică, rezultă că cea mai mică eroră făcută asupra unghiului, eroră este considerabilă asupra liniei ce se măsoară. Osebitu de acesta distanțele înscrise pe limbul metalic, neputându-se face pentru toate unghiurile posibile, eroră devine încă și mai mare asupra măsurării distanței.

«Conchidă că instrumentul d-lui colonel de artilerie Costiescu, deși ca concepțiune este ingenios și original, ca aplicațiune însă, cu toate perfecționările aduse, adaptându instrumentului o lunetă și un mic vernier, nu poate însă satisface aplicațiunii din cauza erorilor inerente modului de rezolvare a problemei. Totuși printre instrumentele de felul acesta întrebuințate până acum, acesta al d-lui Costiescu este superior.

«Lucrarea d-lui inginer Pușcariu are de obiectu a înlocui sistemul traverselor de lemn prin un sistem metalic. Acest sistem constă în întrebuințarea unui scaun compus din 2 părți de fier în formă de lopată, în capul cărora se prinde cu butoane raliul. Distanța între raliuri se propune a se menține prin traverse de raliuri vechi de o lungime de 2^m împărechiate câte 2 bucăți. Pentru

acésta autorulŭ propune întrebuiŃarea de raliuri fără scaunŭ. Pentru înlăturarea sgomotului ce ar produce îmbinarea ferului cu ferŭ în mişcarea trenurilorŭ, autorulŭ propune încă întrebuiŃarea unei tălpi de stejarŭ, care sã se azeze între traverse şi indoitura lopeşilorŭ. Acéstã lucrare a d-lui inginerŭ Puşcariŭ pŃte da rezultate fórte satisfãcãtóre, dar totuşi aplicaŃiunea trebuie sã dovedescã acéstã, cãci şi sistemele întrebuiŃate pãnã acum au pãrutŭ la începutŭ avantajoise, iar în urmã aplicaŃiunea singurã a doveditŭ nesuficienŃa saŭ inconvenientele lorŭ.

«Cu tŃte acestea lucrarea d-lui Puşcariŭ are meritulŭ de a fi originalã, raŃionatã şi diferitã de acelea ce s'au propusŭ pãnã acum.»

Intemeiatã pe conclusiunile raportului de mai susŭ, Comisiunea a respinsŭ cu unanimitate lucrãrile d-lorŭ Puşcariŭ şi Colonelŭ Costiescu.

Despre opera d-lui Dr. Z. Petrescu, iatã raportulŭ d-lui *Dr. Felix* :

Elemente de terapeuticã şi materie medicalã de Dr. Z. Petrescu. — Raportŭ de d-lŭ Dr. I. Felix.

«*Domnule Preşedinte şi Domnilorŭ colegi,*

«In sesiunea anului trecutŭ cartea d-lui Profesorŭ Dr. Z. Petrescu «*Elemente de Terapeuticã şi de materie medicalã, Bucureşti 1884*» a concuratŭ pentru premiulŭ Nãsturelŭ-Herescu. Academia a recunoscutŭ valŃrea acelei scrieri însemnate, consciinŃioase şi fórte meritorie, care represintã sintesa tuturilorŭ cercetãrilorŭ fãcute pãnã astã-Ńi de bărbaŃi specialti asupra acŃiunilorŭ farmaco-dinamice şi aplicaŃiunilorŭ terapeutice ale medicamentelorŭ; ea n'a pututŭ însã sã-l decerne premiulŭ celŭ mai mare, cu care se recompensãzã lucrãrile unui Vasilie Alecsandri şi ale altorŭ genii rari, carŃi facŭ gloria naŃiunii romãne; s'a propusŭ însã în sinulŭ Academiei, ca cartea d-lui Dr. Z. Petrescu sã se considere ca prezentatã pentru premiulŭ Lazãrŭ în anulŭ 1886.

«Vê rogŭ dar, Domnule Preşedinte şi Domnilorŭ Colegi, ca sã bine

voiți a vă reaminti raportul specialu alu d-lui *Dr. Brândză*, membru comisiunii premiilor din anul trecut și raportul generalu alu d-lui *Hasdeu*, raportorū acelei comisiuni, carl amândoi recomandă opulă d-lui *Dr. Petrescu* într'unu modū căldurosū pentru a fi premiatū. Subsemnatulū, unindu-mē cu laudele ce acești colegi au făcutū cārți in cestiune, am onōre a o recomanda pentru premiulū *Lazarū*.

Punēndu-se la votū, Comisiunea a opinatū cu unanimitate a se accorda opereī d-lui *Dr. Petrescu* premiulū *Lazarū*.

Subscrisulū își face dar datoria de a o supune scrutinulū D-vōstre, aducēndu-vē totū-o-datā aminte că in sesiunea trecutā lucrarea d-lui *Dr. Petrescu* reușise a obține la primele două votări succesive majoritatea absolutā chiar pentru marele premiū de 12,000 lei.

II. Premiulū Năsturelū-Herescu.

S'au prezentatū la concursū următorele lucrări :

V. Gr. Borgovan, Indreptari teoreticū și practicū pentru invēțămintulū intuitivū. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antaia, a doua și a treia carte de Aritmeticā pentru școlele populare romāne.

Th. Alexi (Stan Pârjol), Mortea lui Mihaiū Vitezulū. Tragedie in cinci acte. Brașov 1881.

G. Dem. Teodorescu, Poesii populare romāne. Bucurescī 1885.

Ar. Densușianu, Istoria limbēi și literaturēi romāne. Iași 1885.

G. G. Meitani, Studii asupra Constituțiunei Romānilorū, fasc. X. Bucurescī 1885.

Gr. H. Granda, Miosotulū, Poesii. A 4-a ediție. Bucurescī 1885.

Gr. H. Granda, Nostalgiā, Poesii. Bucurescī 1885.

Gr. H. Granda, Fulga saū idealū și realū. A 8-a ediție. Bucurescī 1885.

Ion alū lui G. Sbierea, Codicele Voronețean, cu unū vocabularū și studii asupra lui. Cernăuți 1885.

Comisiunea a începutū prin a elimina cartea d-lui *Th. Alexi* alias «Stan Pârjol», tipăritā tocmai la 1881, și pe «Codicele Voronețean», tipăritū chiar cu spesele Academiei, adică inlăturatū de la concursulū academicē prin decisiunea din 7 Septembrie 1876.

Pentru cele-alalte lucrări s'au citit următoarele rapoarturi speciale :

a) alu d-lui *Hasdeu* despre Borgovan, Teodorescu și Aron Densușianu ;

b) alu d-lui *Ionescu* despre Meitani ;

c) alu d-lui *Maiorescu* despre Grandea.

În privința cărților d-lorū Borgovan, Aron Densușianu și Meitani, Comisiunea a fost unanimă în verdictul negativ, primind conclusiunile următoarelor rapoarturi speciale :

V. Gr. Borgovan, Îndreptară teoretică și practică pentru învățămîntul intuitiv. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antăia, a doua și a treia carte de Aritmetică pentru școlile populare române.

Raportu de d-lu B. P. Hasdeu.

«Cele două lucrări ale d-lui V. Gr. Borgovan de la Gherla, «Învățămîntul intuitiv» și «Aritmetica», aru pute să se presinte la premiul celu didactic, de care dispune Academia, nici într'unu casu însă la premiele cele literare și științifice, căci în aceste lucrări știința câtă se găsește e prę puțină și este compilată, iar valóre literară nu se află.»

Ar. Densușianu, Istoria limbii și literaturii române, Iași 1885. — Raportu de d-lu B. P. Hasdeu.

«Comisiunea n'a fostu tocmai bine-voitoare pentru mine însărcinându-mę cu apretjarea cărții d-lui Aron Densușianu.

«Istoria limbii și literaturii române» — titlu mărețu. «Manualu,» sau «Încercare,» ori «Schită,» sau altu ceva asemenea nu convenia autorului, care ne spune la pag. 13 că voesce «a da următoriloru «speranța și puterea de lucruri mai mari și mai frumoșe ! Gloria lorū «va fi și a noastră !»

«După prefața și după o întrodúcere destulū de lungă, care se încheie prin exclamațiunea de mai susu, urmază «partea generală» privitoare la limbă și «partea specială» consacrată literaturii.

«Metoda externă, adecă o împărțire nemerită a materiei după

însăși natura lucrurilor și unu stilu concisū, clarū, scurtū și coprin-
dătorū, acesta nu lipsește d-lul Densușianu; il lipsește însă cu de-
săvârșire metoda internă, care este tocmai ea cea de căpetenie și
pentru care sunt neapărate: 1°, cunoșcerea deplină și adâncă a
subiectului în toate straturile și substraturile lui; 2°, înlăturarea a totu
felulu de prevențiuni, tendințe și patime personale, une-ori rău bote-
zate naționale, și cari împingū pe d-lū Densușianu de a cerceta nu
pentru a găsi adevărulu, ci pentru a dovedi că d-sa avusese dreptate
chiar înainte de a fi cercetatū.

«Partea relativă la limbă este întregă mai pe josu de ori-ce critică.
Autorulu e cu totul străinū curentulu filologiei comparative în ge-
nere și-i sunt cu totul străine lucrările speciale ale romaniștilorū.
Val de ceea ce vorbește d-lū Densușianu despre vocala obscură, des-
pre zetacismū, despre articulu postpositivū, despre unitatea graiu-
lul etc. etc. În partea a doua, privitoare la istoria literară propriū dîsă,
după ce admirabila literatură poporană a Românilorū capătă abia
patru fol, în cari nu se dîce aproape nimicū, mai rău de cum arū fi
fostū chiar nimicū, urmēzā apoi unū șirū de aruncături de ochi a-
supra manuscriptelorū și tipăriturilorū române până la 1700, unde
e bunū numai dōrā ceea ce bunū fusese deja la Cipariū și la alți
câți-va, pe cari il utilizezā d-lū Densușianu. Studiū originalū alū fân-
tănelorū nu se vede nicāeri cu o singurā excepțiune, care și aceea
e problematică. În adevērū, autorulu are aerulū de a fi aprofundatū
prin sine-și cronica lui Ureche, ajungēndū la conclusiunea că ea a-
parține lui Nestor Ureche, iar nu lui Grigorie Ureche; dar și acesta
din întimplare o spusese cineva încă de la 1865. Proprie d-lui
Densușianu nu sunt decāt o mulțime de erori secundare, dintre
cari ne va ajunge a cita aci una saū douē. Așa la pag. 133 d-sa
ne spune că a descoperitū unū codice scrisū «pe la finele secolulu XV
saū începutulu secolulu XVI de ieromonachulū Varlaam la mănăsti-
rea Seculū», iar la pag. 162 mărturisește că mănăstirea Seculū n'a
fostū zidită decātū pe la anulū 1602, adică cu o sută de ani mai
târziu. Ast-felū iarăși la pag 282 – 283 d-lū Densușianu confundă por-
tretulu lui Vladū Tepeșū publicatū pe la 1500 la Strassburg cu por-

tretulă lui Stefan cel Mare dată la lumină de Asachi și pe care Asachi l'a însoțit de nisce versuri : «iată iroulă Moldovei etc.» ceea ce autorulă «Istoriei limbii și literaturii române» i se pare foarte vechiă, dar totuși — ăice d-sa cu gravitate — «limba și ortografia «ne faciă să ne îndoiimă de o vechime așa mare». Alte poticneli analăge ne înlămpină la totă pasulă.

«Nu vomă vorbi nimică despre modulă d-lui Densușianu de a privi asupra literaturii române moderne, în care Bolintinenu și Mureșenu îl apară ca nisce uriași, pe când Alecsandri devine mai mititelă decât repositulă Lepădatu de la Brașovă.

«Conchidă dară la nepremierea acestei lucrări».

G. G. Meitani, Studii asupra Constituțiunii Româniloră săă esplicarea pactulă nostru fundamentală din 1 Iunie 1866, Fasciculu X. — Raportă de d-lă N. Ionescu.

«D-lă G. G. Meitani, cu esplicările sale asupra Constituțiunii nôstre, urmăză mereu înainte, sciindă bine că, oră și cum, face lucru meritoriă pentru scripturistica nôstră politică. În acestă ană se presintă publiculă cu cărticica a X-a, care cuprinde comentariile a 10 articole, ajungendă până la articolă 100. I-aă rămasă numai 33 de articole de esplicată. Autorulă ne spune că nu cruță nici timpulă nici travaliă pentru desăvârșirea opulă sēu laboriosă. Întru acestă ală deccelea fasciculă, ăice D-sa, i-aă fostă de mare folosință istoricilă român. Întru adevără, ni se pare că acum, nu numai sub raportulă juridică ci și în respectulă istorică, cercetările aceste studiöse adaugă la valărea scriptululă.

«Materia cercetată despre Domnulă constituțională și Ministrilă sēi deștăptă mai vârtosă interesulă publică din respectulă practicei constituționale iar nu numai ală teoriei pure. Am pută ăice cu dreptă cuvintă, că de astădată senatorulă comentatoră ală Constituțiunii române ne aduce opulă sēu de căpetenie, dacă nu o capodoperă de străduință juridică-politică.

«D-lă Meitani caută a esplica funcționarea regulară a regimulă constituțională prin tôte țerile. Pentru acēsta a făcută bine de a a-

lergatū la archetipulū, ca sǎ nu dīcū prototipulū, tuturorū pactelorū constituționale moderne care este *marea carte a libertăților* Engliterel din primil anī al seculului XIII.

•Eū unulū sunt couvinsū cǎ d-lū Meitani a nimerit'o bine cǎu-tǎndū de unde și cum s'a iscatū constituționalismulū acesta odiernū, care face giurulū lumel civilisate. Nu mai puținū a nimerit'o și cǎnd se aratǎ persuasū cǎ pentru a înțelege sructura constituțiunii englese trebuie a o studia în istoria Engliterel. De aceea, pentru a preurzi și tinerel Constituțiunii române unū traiū de viețǎ lungǎ, cautǎ sǎ vedemū cum 'și pǎnǎ la ce gradū reunesce România de astǎ-đi condițiunile de prosperitate a regimului de libertate. Nimica, se vede, nu lipsesce aici din cea ce trebuie unorū instituțiunii politice pentru ca sǎ prindǎ rǎdăcinǎ adǎncǎ și sǎ se desvolte pentru fericirea unul poporū de vițǎ bunǎ și cu bune însușiri.

•Regimele constituționalū are acestū bunū prea stimatū, cǎ mereū și neconținutū se cautǎ a se potrivi legile cu deprinderile morale, și a se regula deprinderile prin legi cǎt mai bune și implantate în conștiința tuturorū și iubite de toți, de principe și de poporū.

•Bine este darǎ a se sci, în de totū, de cine și cum se facū legile cele bune. Inșǎ mai bine și de folosū este a ne pricepe cum sǎ facemū și sǎ dregemū ca legile bune sǎ se aplice bine, cǎci bunǎlataea legilorū mai vǎrtosū atǎrnǎ de la acurata lorū esecutare. A compara o constituțiune politicǎ cu o plantațiune tinerǎ lǎsatǎ în voia vǎnturilorū, adecǎ a o lǎsa sǎ crǎscǎ mai întâiū și sǎ trǎiascǎ pentru a o judeca, este a comite nu numaī o eróre de perspectivǎ, ci mai alesū a nu purta grijǎ de ceea ce face mai cu sǐmǎ viețǎ unei instituțiunii, vremū sǎ dīcemū practica ei de tóte đilele și neconținuta îngrijire.

•Ni s'a pǎrutū cǎ comentatorulū nostru constituționalū e pǎtrunsū de acestū adevǎratū sistemū de a esplica de la începutū și a nu iuceta nici odatǎ de a esplica rezultatele practicei constituționale. Domnulū și Ministril fiindū în mecanismulū constituționalū pirotulū prin care totulū se mișcǎ, d-lū Meitani se aratǎ însuși cu deplinǎ satisfacțiune în adǎnculū inimei cǎ face o operǎ cu totulū naționalǎ. A scrie,

comentându constituțiunea noastră, despre prerogativele Suveranului constituțional și despre diregătoria Ministrilor și răspundători este de bună seamă a fi folositoră țerii, a coopera la întemeierea instituțiilor sale libere.

«Față cu așa de bune intențiuni și cu atât de stăruitoare străduințe, devolute asupra unor studii de așa mare interes, critica caută să fie nu atât scrupuloasă cât simpatică și binevoitoare.

«Lucrarea de acum a d-lui Meitani s'ar pute intitulă : Despre prerogativele Regelui constituțional și despre atribuțiunile Ministrilor și răspundători, comentate după textul constituțiunii în vigoare. În față cu demnitatea regală se pune diregătoria ministerială. Regele domnesce, ministeriul ocârmuiesce (*Le roi régne, mais ne gouverne pas*). Iacă, în patru vorbe, teoria guvernamentului constituțional. Cât despre practică, comentatorul nostru n'a întreprins a face numai istoricul împrejurărilor după cari s'a importat la noi o carte constituțională, ci caută încă a arăta că, după dece ani de practică liberală, ne putem lăuda și cu excelența punerii în aplicare a teoriilor constituționale.

«D-lu Meitani totuși este pe calea cea bună. Totu făurindu va ajunge meșter-faur de comentarii constituționale. Metodul adoptat însă în recenta sa lucrare se resimte mai vârtos de o precipitare regretabilă în aprecierile sale istorice. Așa bună ora (la pag. 22), sub No. 628, citim următoarele :

«Regimul constituțional a fost pururea regimul cel mai bine vădit, din cauză că elu singur dă mișcare multă în funcționarea organismului puterilor publice. Istoricul Fotino ne dă că Domni de prin vechime luă totu d'auna părerea adunărilor țerei. Nici una din afacerile cele mari ale Statului nu se rezolvă fără consimțimintul acestor adunări». Acastă sentință o citeză d-lu Meitani din grecesca lui Fotino, scriind însă cu litere latine.

«Alătura cu acestea ne-amu permite să dăcem ce urmază.

«Celu mai vechiu cronicar moldovenu cunoscutu, vornicul mare Grigorie Ureche, ne dă oșei-cari lămuriri despre așezămintele cele d'întăiu ale domniei Moldovei. Elu dăce, în capitolul intitulat : «Pen-

«tru descălecatul țerei Moldovei», că «o samă de feciori de domni... și cu ômenii loră din Maramureșu, viindă peste munții unguresci și peste munții țerei Moldovei, vênându hêre sêlbaticce, până ađ e-șitū la apa ce-i đicemū Moldova, gonindū unū zimbru, carele l'ađ și vênatū la loculū unde se chiamă acmu satulū Bourenii, pre acea apă a Moldovei . . .

« . . . Și pentru acêsta se cunôsce că, precum nu este descălecată țera de ômenii așezați, așa nice tocméla, nice obiceice țerei bine nu-sū așezate; ci tótă direptatea ađ lăsatū pre celū mai mare să o giudece, și ce i-ađ pârutū lui, ori bine ori rău, aceea ađ fostū lége; de unde ađ luatū și voe p'asha mărie și vârvu. De ce cumu-i voia Domnulul, numai ce caută să le placă tuturorū, ori cu folosū ori cu paguba țerei, care: obiceiū și până astă-đi trânce.

«Și ađ domnitū doi ani Dragoșū Vodă, și s'ađ săvârșitū.» (Cap. I.)

«Și intru acêsta începătura ađ fostū domnia ca o căpitănie.» (Cap. I. Cron. Ureche.)

«Cap. XIII. De domnia lui Bogdanū Vodă feciorulū lui Stefan Vodă celui Bunū (1504—1517).

«Iară în anulū 7025 Aprilie în 18, rēposat'ađ Bogdanū V, celū orbū și grozavū, fiulū lui Stefanū Vodă, la unū cēsū de nôpte, în Târg în Huși, nu cu puțină laudă pentru lucrurile vitejesci ce ađ făcutū. Că nu în beții și în ospețe petrecea, ci ca unū strejariū în tôte părțile priveghia, ca să nu se știrbescă țera ce-i rămăsese de la tată-sēu. Și domnindū 12 ani și 9 luni și 3 sēptēmāni, multe lucruri bune ađ făcutū și cu mare cinste l'ađ îngropatū în mănăstirea Putna.

«Iar ce se va fi lucratū înăuntru, sađ în țeră la noi despre parțea giudéțelorū și a direptăței nu aflămū; ce cunôschemū, că unde nu-sū pravile, din voia domnilorū multe strâmbătăți se facū.»

«Să punemū acum de o parte cercetările comparative dintre constituțiunea română și cu cartele constituționale ale altorū țeri, și să ne ocupămū de ceea ce d-lū Meitani numesce «istoria și datinele nōstre naționale.» La fie-ce articolū găsīmū însemnări juridico-isto-

rice prețioase, chiar și atunci când ele ni s'au părut neacurate. Să continue comentatorul nostru și va face mai bine.

«La art. 91 textul este lămurit : *«regele nu poate să devie capul unui alt stat fără consimțământul adunărilor.»* Paragraful al 2-lea, al art. determină procedura după care se exprimă învoirea reprezentanților naționali, și care este aceeași ca la orice modificare a dispozițiilor constituționale, adică $\frac{2}{3}$ din numărul celor prezenți într'ună completă de $\frac{2}{3}$ din efectivul membrilor. Regelui, ține d-lu Meitani, poate să-i suridă splendoarea unei doborâte corone; lucirea pietrelor prețioase ce ea va arăta poate să turbure, întru câtă-va, vederea limpede, la început, a suveranului; și într'o asemenea eventualitate, legea a ținut că, și Domnului, și Camera și Senatul au să judece și să hotărască... După art. 48 din constituțiunea Greciei, este prohibitiv în mod hotărâtor regelui Elenilor de a fi vr'odată și cap al vre-unui alt stat. Ni se pare că aci nemerese bine comentatorul nostru constituțional când (pag. 13) arată cauza pentru care se proibesce coróna dublă unui monarh constituțional. Când un stat mai slab și-ar pune capul sub corónă unui stat mai tare, individualitatea celui slab s'ar zdrobi lesne de cel mai tare. Acesta ni se pare destul de temei pentru dispozițiunea prohibitivă absolută.

«După textul constituțiunii noastre, învoirea ambelor Camere legitime este destulă garanție pentru o înțeleptă rezoluțiune.

«La articolul 92 textul ține : *«Persóna regelui este neviolabilă. Miniștrii lui sunt răspunzători. Nici un act al regelui nu poate avea tărîe, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru care, prin acesta chiar, devine răspunzător de acel act.»*

«Mai bine de o jumătate din cârticica d-lui Meitani se vede umplută ochi cu comentariile acestui articol, care este tratat ca o dogmă constituțională. Credem că nu este de trebuință de o prețioasă perspicacitate juridică pentru ca să pricepă ore-cine că, dacă monarhul constituțional este neviolabil, apoi acel ce-l contrasemnează actele adică miniștrii caută să fie răspunzători.

«Pentru ca coróna să fie neviolabilă caută să fie portofoliile responsabile.

«De aceea nici responsabilitatea ministerială nu este nici trebuie să fie numai o simplă ficțiune constituțională. Cine-va caută bine să răspundă pentru actele administrațiunii executive.

«Articolul 93 cuprinde summa prerogativelor suveranului constituțional comentate în jumătatea a 2-a a cărțiței d-lui Meitani.

«Înainte de a prezenta concluziunile ce ne-a inspirat repede citirea a comentariilor d-lui Meitani credem a face încă următoarele citări :

«Pag. 56—59. « . . . principiul responsabilității ministeriale este o creațiune cu totul modernă. Dăcem modernă, față cu timpurile cele mai depărtate . . . »

«În privința Statului Român față cu principiul acesta, ce am cercetat până aci, a responsabilității ministeriale, avem puține de cercetat, puține de disc, Dreptul nostru public intern a fost puțin dezvoltat în trecut. Era de libertate, instituțiunile moderne, sistemul constituțional, guvernul reprezentativ și corolariul tuturilor acestor întocmiri... principiul responsabilității ministeriale, au fost toate aceste forțe târziu așezate la noi. Vălul întunericului din trecut, ce ne acoperea, mai ales în privința instituțiilor constituționale, nu se ridică pentru Statul Român de cât în 1858 August 7, atunci când Convenția din Paris așază primele baze ale organizării noastre politice. Art. 14 din menționata convenție ne arată că principele guvernază cu concursul miniștrilor numiți de dănsul... Art. 15 adăoga : «Orice act, emanat de la capul Statului, trebuie să fie contra-semnat de către miniștri competenți. — Miniștri vor fi răspunzători de violarea legilor și mai ales de orice risipă a banilor publici. — Ei vor fi justițiabili înaintea înaltei curți de Justiție și de Casație. Urmăririle vor putea fi provocate și de principe și de Adunare. — Punerea sub acuzațiune a miniștrilor nu se va putea pronunța de cât cu majoritatea de două părți din trei a membrilor prezenți.»

«Afar de aceste dispozițiuni aflate într-o întocmire regulată, nu vom merge negreșit să căutăm pedepsele, ce aplica fruntașilor țării Domnul Țepeș și alți semenii acestuia.

«Așa, știm că Vlad III (1), în periodul primei sale domnii, se arată unul din Domnii cei mai cruși din căți Țara Românească a avut vre-odată să sufere. El chemă într-una din zile pe toți fruntașii Statului și-i măcelări pe toți ;

(1) Supranumit Țepeș sau Țepeluș, 1456.

aşa ştia elî să facă judecată şi să o esecute contra celorlă nemulţumia (1). Ce să mai dicem de Vladu I Tepeşu care puse în ţepă pe toţi fruntaşii Târ-goviştei în întăia zi de paşte, 1400, pentru o mică ofensă ce aceştia făcuseru unui frate alu lui Tepeşu (2). Totu astu-felî pe la 1585, Mihnea turcitu-lu porunci să se taie capulu lui Stanciû, fruntaşu alu ţării, mare Logofetû. Mai târziu, Mihnea III pe la 1658 decapită pe Vornicu Radu Kindescu, pe fraţii acestuia Negoită şi Moise; pe marele Spătaru Udriţă; pe marele Stolnicu Radu Fărcăşanu; pe marele Postelnicu Perceţeanu împreună cu fiulă acestuia Preda, mare logofetû; pe marele Comis Badea Comăneanu şi alţi mulţi fruntaşi ai ţării (3). — De câte ori ne silim dar a comenta pactulu nostru fundamentalu din 1 Iuliu 1866, nu ne vomu urca nici odată la asemenea sorginte, pentru a lumina pe cititoru şi a ne lumina şi convinge pe noi înşi-ne. Vomu alerga la instituţiunile moderne, la instituţiunile altorî ţări, ce nu întocmirî semene întocmirilor noastre; vomu întreba, vomu consulta pe acei comentatori cari au esplicatû asemenea întocmirî.»

«Ca ultimă citaţiune vomu citi cele din urmă pagine atingătore de neresponsabilitatea Coronei — Le roy ne peut mal faire.

Pag. 297—301. «Articolulu nostru 100, cu care ne ocupăm actualmente, combinatû cu art. 93 şi 92 din Constituţiune, cu care ne-amu ocupatû deja, aşeză unul din pilastrele cele mai puternice, pe care se razemă măreţulu nostru edificiu politicu din Iulie 1866. — *Pactulu nostru fundamentalu* din 1866, acestu documentu scumpu, ce cuprinde drepturile cele mai sfinte ale naţiunii, aşeză totodată o instituţiune nouă, necunoscută până atunci în ţeră la noi, instituţiunea Regalitaţii şi domnia ereditară. Constituţiunea, prin tôte dispoziţiunile ei, a căutatû se absorbă pe Rege în instituţiune, aşa ca stabilitatea să se potă odată întemeia în ţerû şi în Principe, neobicnuindu-ne a vedea pe persoana privată, ci numai pe persoana publică, să putemu astfelu perpetua instituţiunea. Când Domnulu nu pote nici da ordine, nici face vre-unu actû, fără contrasemnătura ministrulu competentu, elu nu pote face nimicû vătămătorû ţerei; când legea noastră fundamentală declară că persoana Regelui este inviolabilă, ea înţelegem că Suveranulu Romăniei nu este nici responsabilu, nici justiţiabilu pentru nimicû, şi forte dreptă este declaraţiunea acesta. De timpû ce Regele nu pote face nimicû vătămătorû ţerei, elu nu pote fi pentru nimicû respunđetoru, nici justiţiabilu (4). — Şi tôte aceste întocmirî le-a făcutu ţera în 1866, tôte aceste ficţiuni

(1) Veđi F. Aaron. Idee repede de istorie t. I. p. 107—108.

(2) Dionisie Fotino. Istoria vechel Dacie. t. II p. 37, ediţia 1818.

(3) Dionisie Fotino. Istoria vechel Dacie t. II. p. 110 şi 210, ediţia 1818.

(4) L'inviolabilité, appliquée à une personne, signifie qu'elle n'est ni responsable, ni justiciable. Hello. loc. cit. p. 205 şi 203.

constituționale au fost create de pactul nostru fundamental din același an pentru a ne scăpa odată de starea nesigură din alte timpuri și a se pune sfârșit tuturor acelor rele, de care a suferit Statul Român din cauza preschimbărilor continue a Domnitorilor de pe timpuri.

«Unul din ilustrii noștri istorici, d-l F. Aaron, în precuvintarea «istoriei», ce ne-a lăsată, iată ce țice între altele asupra acestei cestiuni: «*În vremea de resuflare între acele resboie crunte, și chiar și în sgomotul acela al armelor, unirea Românilor pentru slobozenie, și faptele lor cele viteze, cu care au apărât cinstea Patriei, putea să înalțe duhul lor, să-î facă a se simți mai pre sus de ceea ce erau, și să îmbrățișeze cultura cu focul ce caracterisază pe o astfel de nație; dar ceea ce a oprită duhul Românilor de a nu se gândi la acesta și de a nu face nici o mișcare spre înaintare a fost turburările din intru, cari au fost mai dese decât resboele cu puterile vecine, cari au ținut mai mult decât acestea, și au pricinuit mai mari nefericiri decât ar fi putut se aduce Românilor ori care putere streină. Pe când nația desfășura o energie națională apărând drepturile Patriei, slava tronului așifa jaluzia între familiile cele mai însemnate ale țerei, acesta incuibă dihonnia; intrigile țairă pe totă nația în partide, aprinseră între Români un foc de vrasmașie și de resboe crunte, și Români, pentru o deșertăciune a unuia și a altuia, versară sânge de Români! Aceste nenorociri obștesci ținură mai multe vécuri, supseră mēduya țerei mai mult decât resboele streine, slăbiră pe Români chiar în vremile în cari trebuia se desfășure vitejia cea mai minunată. Unele din urmările acelor nenorociri veniră până la noi, și cu durere se simț și astăzi de ori-care Români patriot...*».

«Astfel vorbea în 1836 unul din acei publiciști însemnați, a căror nume e simbolul redeșteptării noastre naționale. O asemenea dar stare de lucruri, constitanții noștri din 1866, recitind istoria și vędendū relele trecutului, au voit să facă să dispară, așezandū și intărendū prin tōte mijlocele stabilitatea pe tron; și tronul astfel se intăresce, și dihonnia, de care vorbesce ilustrul istoricū, astfel se înlătură, făcēdu-se să se stingă, din inima fie-cărui visător, speranța chiar de a putē vre-odată încinge *Corōna țerei*, ce este dată, cu dreptu de moștenire, familiei Regelui nostru Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, actualul nostru Suveran.

«Acēstă stare de lucruri nu se putea altfel funda pentru totdeauna, decât jāsandū în afară de ori-ce luptă de partidă, pentru ocuparea locurilor din ministeră, pe Șeful irresponsabil al Statului.

«De nu amū pune în minte tōte invēțămintele istoriei, de nu ne-amū folosi de experiența trecutului, de nu amū citi cu folosință critiquele ilustrilor noștri scriitor, din alte timpuri, de nu ne-amū pătrunde adancū de acest adevēr

necontestabilă că preschimbările continue nu aduc decât tempeste și cataclisme, nu am merită, în cazul acesta, să atingem vre-odată (termul acela dorit ce steaua tutelară a României, luminându-ne de șese secolii, ne-a arătat în fine de pe înălțimile ce inconjură Plevna; în același orașel din Bulgaria, de 30,000 suflete, sângele bravilor noștri ostași a chezușuit cu desăvârșire viitorul măreț ce Provedința a hotărât Românilor. Spre acesta să iubim legile țării; ca să le iubim trebuie să le cunoștem, și ca să le cunoștem trebuie să le învățăm... Să citim dar, ca să învățăm, legea legilor, Constituțiunea noastră.»

«Tote ficțiunile d-lui Meitani se pot înțelege și explica; una singură, credem, nu se poate susține decât întorcându-ne îndărăt în noaptea trecutului.

«Anul trecut (1885) venerabilul nostru coleg, raportorul asupra cărții d-lui Meitani, aducea aminte deciziunea anterioară luată de Academie cu privire la elaboratul d-lui Meitani, cu ocaziunea concursului din anul 1884. Acea deciziune era în cuprindere ca să se aștepte eșirea de sub tipar a întregului opus, și dreptul aceea n'a mai înnoit propunerea de a se premia studiile d-lui Meitani. Urmându această prudentă rezervă, viu și eu a nu propune alta decât să așteptăm coronamentul opusului pentru a-l lauda după totă cuviința.»

Despre colecțiunea d-lui Teodorescu raportul special se rostesc în următorul mod :

Poesii populare române. Culegere de G. Dem. Teodorescu. București 1885. — Raportul de d-lă B. P. Hasdeu.

«Colecțiunea de cântece populare, publicată de d-lă G. Dem. Teodorescu, e foarte meritorie, și de aceea subscribul, împreună cu d-lă G. Sion, am fost propus deja din sesiunea trecută de a se da eminențului colecționar un ajutor bănesc, întocmai după cum s'a dat Părintelui S. Fl. Marian pentru publicarea descântecelor. Cartea este de ajutorată, da; de premiată, nu. Premiarea presupune o însemnată

activitate intelectuală proprie a celui premiat; ajutorarea constată numai o mare dosă de persistență sau de muncă materială.»

Comisiunea dară se crede datore a recomanda plenului acordarea unui ajutor de una mie lei colecțiunii d-lui Teodorescu. D-nii *Maioreșcu* și *Negruzzi*, separându-se în această privință de opiniunea majorității, au fost de părere a se acorda colecătorului premiul Năsturel-Herescu.

Despre lucrările d-lui Grăndea, raportorul special d-lui *Maioreșcu* a emis următoarele :

Gr. H. Grăndea, Miosotulă, Poesii. A patra ediție. București 1885.

Gr. H. Grăndea, Nostalgia, Poesii. București 1885.

Gr. H. Grăndea, Fulga sau idealul și realul. A opta ediție. București 1885. Raportul de d-lui T. Maioreșcu.

«*Domnilor Colegi,*

«Dintr'o notiță biografică ce și-a pus-o d-lui Grăndea în noua ediție (din 1885) a poeziilor d-sale *Miosotulă*, rezultă, că aceste poezii au fost scrise, pe când D-sa era în vârsta de la 15 la 20 de ani (între 1858 și 1864; d-lui Grăndea e născut la 1843).

«De atunci în timp de peste 20 de ani d-lui Grăndea nu mai publicase alte poezii. Dar în contra celor ce «bănuiau», că politica, iarăși absorbit cu totul, D-sa ne asigură, că «nu dă politicii și-lei decât timpul în care voese să se repaueze de celelalte studii și lucrări», și că «grămădesce în sartarele lui», ca fiecare autor «petre scumpe sau false». (Prefața din 1884).

«Și în adevăr la 1885 a mai publicat volumul de poezii *Nostalgia*.

«Din acesta dar se cuvine mai ales a fi judecat poetul. Căci cele d'întâi încercări sunt prea din copilărie, și autorul însuși în prefața din 1884 vrea să desarmeze critica mai serioasă prin următoarele cuvinte : «Critica ar fi pretențioasă, dacă ar căuta în aceste

«versuri ceea ce nu se află decât în fructele unei minți cōptă prin vârstă, studiu și experiență. Ea va avea ocazia să-și arate ascuțimea «condeiului asupra lucrărilor din o vârstă mai înaintată».

«De și noi suntem de părere că nu ar fi «pretențioasă» critica, dacă ar cere, ca ori ce lucrare publicată să fie fructul unei minți cōpte, ci că din contră este pretențios autorul, care se prezintă în publică înainte ca mintea să-i fie cōptă, totuși pentru judecarea scrierilor prezentate la concursu trebuie să admitemu rezerva făcută de însuși autorul, și ne vom ocupa dar mai ales de poeziile posteroare adunate în volumul *Nostalgia*, precum și de novela *Fulga*.

«Din aceste două cărți supunū aprețierii D-vostre următoarele citate, destulū de numeroase pentru a vē putē forma convingerea asupra întregii valori literare a lucrărilor din cari sunt extrase:

Din Nostalgia:

Mi-au dăd desū amicii mei
Când eramū copilū ca ei:
«Cu voința ta de ferū
Și cu mândru-ți caracterū,
Veți fi Cromvel mai târziu.»
Dragă, ei mințiau.... o sciū!

(pag. 13).

Eram strugurū înainte,
Eram june cōptū de minte;
De când însă te-amū zăritū,
Strugurul s'a stafiditū,
Iară mintea mi-a peritū.

(pag. 12).

Am scūpatū acum de jugū,
Jugulū dulcelui amorū;
Iar cā esū dintr'unū cosciugū,
Deū, așa respirū ușorū!

(pa. 20).

Tōmn'ai către fine. Vēntulū rece bate,
Scuturandū din arbori frunzele uscate.

Dar vedându cum ele se rotesc în vântu
 Și ca ploie d'aur cadu *p'acestă pământu*,
 Cletinându-mi capulă, dîcu cu intristare etc.
 (pag. 23).

Fragidă ca crinulă ce, scaldatū de roă,
 Dulce îlă poleie rumenele zîorî,
 Veselă ca plaiulū când o bură-lū plouă.
 Și îi smâlțuesce viile culorî,—
 Te-amū vēđutū, copilă, pe aceste malurî,
In astă cutibū divinū,
 Ce se oglindează in albastre valurî,
 Ca'ntr'unū cerū seninū.
 (pag. 28).

Ilusie plăcută! Dar când încercū pe liră
 Să cînt ce simțū in mine, ce mîntea mea admiră,
 Atunci... atunci *scerl lira*, de ea fiind nedemnū,
 Și viselorū ascunse îndată mă resemnū.
 (pag. 44)

Sufletu-ți candid și inchipuiesce
 Totū frumusețe, ca celū copilū
 Care se jocă și plăsmuiesce,
 Ca elū întocmai îngerî d'argilū.

Scumpe ilusî, fulgerū in care
 Noi vedemū cerulū ce ne-amū promisū,
 Vē cunoscū prețulū cât e de mare,
 Ađi când din sinu-mî voi v'ați proscrisū!

Oh! facă cerulū, scumpă copilă,
 Ca in ilusî să sborî mereū...
 Realitatea, monstru ce 'mpilă,
 Să nu te prinđă in sborulū teū.
 (pag. 70).

Voioși serbămū. Armido, a ta aniversarū.
 Natura însă-î tristū și plîngerea-î amară
 Resună p'între pomîi de frunđă scuturați,
 Ca gemetulū in nopte alū celorū trepasați.
 (pag. 71).

FICA LUI GELU

În castelul ce-și resfață
 Fruntea veche pintre nori,
 Ați văditu p'a lui terață
 O feciôră une-orî ?

Ea e jună și frumôsă,
 E a lumei mândră stea,
 E candidă și duiôsă...
 O cunôsce-ți voi pe ea ?

Degetele-î fugătore
 Scotu din harpa de ebenu
 Sunete fermecătore
 Care 'ncântă acelu edentu.

Ale mele seci cuvinte
 De ce n'au putere, dăi,
 Să deștepte 'n voi ferbinte
 Dorul care-lu simțu mereu.

(pag. 91)

*Din Fulga :

— Păcatu de acestu june! — esclama une-orî o dômă care păstrase din junețea de odiniôră numai cochetăria, și pe lângă cari grațiile aru fi pututu trece fără tēmă că voru fi întunecate. — Păcatu! — dăcea ea, — îi placu maî multu dînele muntelui, arborii stâncelor, norii cerului, de câtu lumea. Este unu sêlbatecû. N'are crescere. Cu tôte că in fața lui este o dulce melancolie, dar sunt sigură că este unu fiu de bādăranu.

(pag. 6)

Ochiî țeraî arđetori, buzele îi murmurău. Unu fluture, lipindu-se de buzele ei, aru fi auđit'o șoptindă : unde o fi elu acum? Apoi întorse ochiî către monastire și'i aținti la ferestra vecină cu a ei. Nu vėdu de câtu perdelele albe fil-findu in vėntu, pomii legănându-și vėrful și suspină.

(pag. 9 și 10)

Cum ! esclamă Zoe — și elu a ștersu aceste versuri cari sunt atâtu de frumose ? Dacă 'lă voiu cunôsce odată, o s'ălă rogu să mi le scrie in albumă.

(pag. 11)

— De odată Zoe se schimbă la față. Ea vėdu unu june care inainta incetū și cugetandū. Ascunse hărtia in sinu. Ochiî lorū se întâlneură, și douē scântef scăpărără de odată.

— Cine o fi? — se întrebă copila roșind și tremurând. Ochiul ei împăne-nă-nă nu mai vedeau de câtă întunerec, și în acel întunerec privirea tristă și profundă a junelui.

— Cine o fi? — se întreba Fulga, urmându-i calea către mănăstire. Nu putea seși ștergă din minte acea figură de îngere și acea ochire care îi pătrunsesese totu sufletul.

Noptea veni. Luna se ridică pe umărul delului și lumină întinsă și frumoasă valea Argeșului. Lumea dormea. Într'același timp două ferestre se deschiseră la mănăstire, două figuri se arătară.

— Cine o fi? — murmură Zoe, inclinându-și fruntea pe mână.

— Cine o fi? — murmură Costin, ștergându o lacrimă.

Și ochii lor rătăciră multu timp peste vale. Apele scanteiau la lumina lunii și a stelelor.

În același timp două suspine se îngănară cu frământul frunzelor, cu cântecul greurilor, două voci șoptiră :

— Cine o fi?

Și ferestrele se închiseră.

(pag. 12 și 13)

Întinse brațele ca s'o strângă la sine, fantasma peri.

Costin se sculă cu fruntea udă de sudori. Lacrimi ardătoare îi șuruiă din ochi. Camera părea plină de profumul ce esala perul fantasmei.

Remase multu pe gânduri. Era turburată, tristă și voiosă; auzia în sufletul lui șuerăturile vijeliei, adierile îmbalsămite ale dimineții, gugulirile voluptății sufletești; vedea seninul cerului, purpura zorilor, răsfrângându-se în cristalul apelor. Își trudia mintea ca să înțeleagă acel misteriu.

— Să credi în farmoce? — se întreba el cu ciudă, ștergându-se pe frunte. — Pentru ce copila de eră nu'mi ese din minte? Ciudată!

Și el eși din casă, doră va eși copila din inima lui!

Dar să nu eși, Zoe! Unde vei afla tu unu templu mai sântu, mai luminos, mai plinu cu armonie și amoru, de câtă inima lui Costin Fulga? Nu te îngrijă dacă s'a supărat ore-cum, pentru că nu înțelege ceea ce simte.

Pentru întâia oră simte voluptosele torturi ale amorului. Și tu totu asemenea, dulce copilă, tu care te svârcolești cu neastampără în patu'îi virginalu fără ca somnul să pătă atinge genele'îi lăcrămate.

Cele două ochiri ce v'ăi aruncat eră, au fost două fulgere; inima voastră a fost iasca care s'a aprinsu de acestu focu cerescu. Tote apele pământului nu pot stinge ceea ce Dumnezeu aprinde.

(pag. 15 16)

Într'o speluncă sub ptele mănăstirii, vedu pe Zoe. Era însoțită de Amalia. Biata copilă avea aerul abătutu. Ședea pe țermul unu isvoru și rupea

florî dintr'ună buchetă pe care le arunca în apă, apoi le urma cu ochii cum plutiau.

Costinŭ nu cuteză a se apropia. Şi cu tôte acestea cătî de multŭ doria să şadă pe acelŭ covorŭ de iarbă lângă copilă, mai cu sêmă că era unŭ locŭ liberŭ lângă dînsa !

(pag. 23)

Vorbiră de poezie, de musică, de pictură, de botanică, de astronomie, numaî de amorŭ nu cutezară nicî unŭ cuvînt.

A treia ūi Costinŭ intr'unŭ momentŭ de răpire, o salută cu numele simplu : — Zoe !

A patra ūi elŭ nu eşi din casă, avu friguri. Zoe aflîndŭ, se inchise şi stătu tötă noştea la ferestă.

A cincea ūi se întălniră.

Elŭ îi ūise : — Zoe !

Ea îi ūise : — Costinŭ ! şi 'i întinse mîna pe care elŭ o atinse cu buzele.

(pag. 27)

Urianu este unŭ nume care ascunde pe celŭ adevăratŭ.

Nicî că amŭ pututŭ face altmînterea, cînd cei mai mulŭi din croîi noştri vieşuescŭ încă.

Zoe vorbi părinşilorŭ ei atăta despre întinsele cunoştinşele ale lui Costinŭ Fulga în litere, sciinşele şi arte, în cătŭ aceştia întinseră mîna junelui cu bună voinşă.

(pag. 29)

«Aceste exemple potŭ întemeia părerea sub-scrisului, că operele d-lui Granda nu sunt din cele ce s'arŭ cuveni să fie premiate de Academia Română».

Comisiunea a admisŭ prin votŭ conclusiunea raportului d-lui *Maiorescu*. Subscrisulŭ singurŭ n'a împărtăşitŭ şi nu împărtăşesce acestŭ modŭ de a vedé. Nu mă sfîescŭ a susşine că, lucrarea d-lui Granda, fiindŭ mai bună decăt tôte cătele s'aŭ presintatŭ astă dată la concursŭ, urméză a fi premiată, după litera şi spiritulŭ testamentului. «D-lŭ Granda — ūicea la 1861 în Revista Română de George Creşenu — are o imaginaşie fină, naivă ; poezia curge cu profusie din pana sa şi se traduce în cele mai graşioşele comparaşii şi imagini...» Totŭ atunci ūicea Bolintinenu despre Granda : «Poesiele sale cînd ne încântă prin delicateta cugetărilorŭ şi eleganşă espresiilorŭ, cînd aŭ darulŭ

să misce inima și să lăcrimeze ochii cel mai seacăț!...» În fine, iată cum se rostia colegul nostru d-lă Sion :

•Artă fi lucru de prisosă ca să faci ună elogiū mai intinsă acestorū versuri ; ele se recomandă de sine-le. Corecția lorū, naturalitatea stilului, nobleța espre-siilorū, suavitatea concepției, arta versificației, originalitatea ideilorū și a subiec-telorū, — toate aceste însușiri esențiale ale artei poetice, — caracterisă unū la-lentū adevăratū pentru junele Granda și o aquisiție meritosă pentru literatura română».

Acum, decideți, Domnilorū...

ANEXA I.

MUSEUL ÎSTORIC ȘI ARHEOLOGIC DÎN TEMIȘORA. CĂLĂTORII ÎN INTERESUL ȘUNTEI. CERCEȚĂRI ULTERIOARE ÎN OMADEA-MARE

de D-ÎA G. BARITÛ

Membru alĂ Academiei Române.

Până în anulĂ trecutĂ 1885 avusem ocaziuni de a călĂtori și a petrece pe la unele localități mai însemnate numai în partea de susĂ a Banatului TemeșanĂ, adevĂ în comitatele CarașĂ și Timișora, iar districtele muntĂse ale lui nu le cunoscĂmĂ; iar aceștĂ lipsĂ de cunoscințĂ topograficĂ o simțĂmĂ de cĂte ori mĂ ocupĂmĂ sĂ cu istoria dacoromanĂ dintre anii 100 și 275 sĂ cu istoria care se începe cu primele invasiuni ale TurcilorĂ preste DunĂre încĂce și se terminĂ cu scĂterea lorĂ definitivĂ anume din BanatĂ în urmarea pĂcei de la Passarovitz (Pastarevatz) încheiatĂ în 21 Iunie 1718. Vechia mea dorințĂ de a visita odatĂ și pĂrțile muntĂse ale Banatului devenise mai intensivĂ din anul de cĂnd în Timișora, care este capitala Banatului și totodatĂ cetate de mare importanțĂ, s'a întemeiatĂ o societate istoricĂ și arheologicĂ, cu scopĂ declaratĂ de a studia istoria anticĂ și a evului mediĂ, a culege documente și monumente din cari sĂ înființeze unĂ museĂ arheologicĂ pentru «Ungaria meridionalĂ», precum se numesce în statutele sale, cum și a face sĂpĂturi îndatĂ ce-l vorĂ permite mijlĂcele de bani.

Pentru ca sĂ pociĂ face comparațiune ceva mai sigurĂ între douĂ

musee și între cele două societăți archeologice înființate numai de puțin ani, în zilele prime ale lunii Septembrie st. n. am mai vizitat odată micul muzeu archeologic din Deva, despre care avusem onoare a raporta în altă sesiune și am aflat, că cu totă lipsa greu simțită de mijloace bănești acel muzeu s'a înmulțit din nou cu câte-va obiecte și inscripțiuni de o valoare eminentă istorică, precum și că obiectele adunate atât daco-romane cât și unele preistorice, după cum se crede, sunt clasificate și așezate cu multă cunoștință de lucru. Păcat numai că micul local închiriat pentru muzeu corespunde rău scopului și că este espus la pericolul de foc.

Se adună în Deva și documente scrise, câte se pot afla în acea parte a Transilvaniei, din mare fatalitate însă mai mult cu scopul de a le pune în serviciul politicii naționaliste maghiare decât în alu științei istorice pure.

De la Deva am apucat pe riul Streiu în sus prin acelea regiuni încântătoare pline și de cele mai mărețe reminiscențe istorice, până la orașul românesc Hațeg, iar de acolo plecând în $\frac{2}{14}$ Septembrie cu trăsura pe drumul bine îngrijit pe la Sarmisegetusa înainte, de la comuna Zaicani intrăm pînă în pasul său strimțorea de munți numită de comună *Porța de feră*, un nume foarte celebru acesta în istoria țerei din mai multe vécuri, considerat mai virtos din punctu de vedere strategic. Câtă ține mai ales până la satul Bucova și pînă la Baufari pînă în acelea strimțori de munți și între alătea păduri dese, chiar și ochiul unui laic se pôte convinge că ori ce armată eroică va fi încercat să pătrundă vreodată prin acele strimțori în sinul Daciei centrale și să respingă o armată patriotică disciplinată, va fi trebuit să plătescă cutezarea sa cu lorenți de sânge vërsat, încă și în casuri când armata ar fi fost comandată de un Traian în contra unui Deccebal sau de vreun sultan ori mare vezir în contra unui Ioan Corvin de Hunedóra. Munții de alătura acelei văi lungi nu sunt înalți și nici valea ce se întinde pînă în trecătorea de la Bucova nu este așa strimț precum o descriu unii geografi mai vechi, este însă îngustă destul pentru ca să nu poți desfășura într'insa nicăiri vreo trupă

mai numărösă spre a o pune în ordine de bătae. Se potü vedé și urme de șanțuri trase în curmezișü peste vale și drumü. Despre epoca în care se vorü fi făcutü acele șanțuri de apărare, istoricii Transilvaniei diferü în opiniunile lorü. Cea ce se scie de sigurü este că și în răsboiele turcesci s'aü trasü asemenea șanțuri în strimtorile numite Pörta de ferü. Din timpurile Romanilorü aü remasü numai urmele drumului romanü care vine de la Banatü prin comuna bănățenă Marga la comuna Bauțari; iar la Bucova s'aü mai aflatü și resturi de ziduri, cărămiți și alte obiecte căutate de archeologi. Totü în hotarulü Bucovei se vedü urmele unei petrării (carieră) de marmoră cristalină, cum îi dicitü montaniștii, iar mai la o parte zacü colöne și alte lucruri de pëtră începute de cătră petrării romanii, darä neterminate. Când va veni odată timpulü și într'insulü ömeni cu averi mari ca unü Schlieman și totodată competenți în ale archeologiei, ca să desgröpe ruine de ale Ulpii Traiane, atunci aceia vorü sci judeca până la ce măsură se vorü fi folositü Romanii în capitala Daciei de petrării de la Bucova. Într'aceea Dr. I. F. Neigebaur între vreo 112 inscripțiunii decopiate de pe monumente de pëtră scöse din ruinele Ulpii Traiane nu a lipsitü a numi și pe cele sculptate în marmoră.

În aceeași zi, după călătorie de öce öre, am ajunsü sëra târziu la orașulü Caransebeșü, cunoscutü sub acestü nume în actele publice de la 1273, espusü sub domnia turcescă la mari adversități; din zilele împëratului Iosifü II (1780—1790) residență a statului majorü pentru unü regimentü românescü de granițari, iar de la an. 1865 residență a episcopiei ortodoxe orientale romănesci întemeiată de cătră Majestatea sa împëratü și rege Franciscü Iosifü I spre mare consolațiune sufletescă a Romănilorü din Banatü, supuși până atunci cu totü clerulü lorü ierarchiei sãrbesci.

Avëndü cineva de scopü a studia istoria Daciei lui Traianü și vöindü a cerceta urmele drumului și ale localitățilorü însemnate pe Tablele Peutingeriane, va face prea bine dacă va sta cevași în Caransebeșü și, urcändü pe delü unde se mai cunoscü resturi multe ale unei fortărețe vechi, va cerca să se orienteze de acolo, privindü

preste acea regiune frumoasă și sănătoasă până unde-lu voru ajuta puterile vederil; presupunū inse că va avé și conducători nu numai ospitali și binevoitori, ci totodată pătrunși pe deplin de necesitatea cercetărilor istorice, precum aū fostu pentru mine acei doi domni membri ai consistoriului recomandați de către venerabilul octogenarū preas. domnū episcopū diecesanū Ioanū Popasu, cum și unū domnū architectū românū, cari imi devotară o ȓi intrégă în interesul cercetărilor mele, iar apoi d-lū architectū binevoi a mă insoți și conduce a treia ȓi, totū prin comune locuite numai de poporațiune românescă, până la minunatele stabilimente montanistice de la Reșița, cari se află în posesiunea unei societăți franceze. Intre altele Caransebeșulū merită încă și din alte puncte de vedere ale epocii prezente ca să fie cunoscutū mai de aproape; anume diversele institute românesce religioase și naționale înființate în acea residență de ani douăzeci încóce nu le pôte trece cu vederea nici unū Românū care scie, că totū ce s'a lăcutū este numai rezultatulū unui zelū sacru, iar nici decum alū vre-unui ajutorū, fie alū statului fie alū vre-unei alte biserici surori care ar dispune de milioane. Ca și cum ai ara și semena într'o țelină, a cărei fertilitate nu o cunosci de locū și aștepți secerișulū cu legilimă impaciență, întocma așa era silitū a lucra primulū episcopū diecesanū cu membrii consistoriului sēu, și Dumeșeulū părinților nostri i-a ajutatū.

Aflându frațit mei Romāni din Reșița despre scopulū călătoriei mele, întocma ca și cel din Caransebeșū, imi steteră pe întrecute în ajutorū ca să mă îndrepte spre regiunile cele mai interesante pentru istoria noastră.

Așa, după alte două ȓile petrecute în Reșița, aflându-mē în linia călei ferate, apucaii iarăși prin o regiune cunoscută prea bine archeologilorū, adevă pe la Bocșa românescă și pe lângă comuna Jidovin înainte către Timișóra. La acelea regiuni însă vomū chema atențiunea d-lorū colegi îndată după ce vomū visita museulū archeologicū din Timișóra.

Museul societății istorice și archeologice din Ungaria meridională.

Societatea istorică și archeologică, a cărei rezidență este cetatea Timișoara, există de 14 ani. Președintele al societății e d-lu Sigismund Ormoș, totodată prefectu (comite supremu) al comitatului Timișorei cu 345 mil de locuitori, dintre cari 146 mil sunt Români, 107 mil Germani, 18 mil Maghiari, 47 mil Sârbi, iar restul alte rase de oameni. Acestu președinte este unul din archeologii pasionați pe studiul lor. Secretarū este de câțiva ani călugărul piaristū Stefanū Pontelli, italianū de origine, precum ilu arată și conumele, profesorū la liceū, bărbatū eruditū și devotatū cu totul pentru prosperarea societății. Organizarea proprie a societății se pōte vedē din statutele ei. Credū cā este bine sā premittu acilea celū puținū atāta, cā societatea acēsta istorică și archeologică în privința materială stā neasemnatū mai bine decāt cea din Deva; ea-și are și casele proprii susū în cetate, unde se aflā așezate în ordine frumoasă tōte părțile constitutive ale museului, cum și o prea modestă bibliotecă și unū micū începutū de pinacotecă.

Dupā o primire căldurosă din partea confracțiilor nostri Români, bravulū și nepregetătorulū d-nū avocatū și publicistū Paulū Rotariū avu bunătate a comunica secretarului Pontelli dorința mea de a cerceta museulū. În 7/19 Septembrie, însoțitū de cătrā amiculū Rotariū, am mersū la museū, unde d-lū secretarū, primindu-ne cu acea urbanitate proprie națiunii din care se trage, nu-și pregetā a ne conduce pe la tōte despărțemintele museului, cum și a ne informa ore întregi mai alesū despre proveniența multorū obiecte archeologice din cele mai interesante pentru sciința. Voiū observa acilea cā cercetările nu se facū numai cu privire la archeologia daco-romană, ci se adunā și obiecte despre cari se crede cā arū fi *preistorice*; mai departe, precum la museulū centralū din Budapesta și la unele parțiale din alte ținuturi, se cautā cu zelū încă și resturi de ale domniei *Hunilorū*, cercāne (nemț. Ringe) sau fortificațiunii de pământū de ale *Avarilorū*, urme de morminte din timpulū venirii Maghiarilorū în Pannonia și Dacia etc.; înlocmai face și acēstā societate din Timișoara;

de aceea este bine a cerceta musee din Ungaria, avându în vedere și aceste scopuri multiple ale societăților respective, precum și a ne însemna rezultatele, că de ex. în mulțime de casuri în care cineva caută și sapă după urme de Huni, de Avari și Maghiari, se pomenesc că dau totu numai de urmele domniei Romanilor antici.

Eramu să uitu că în muzeulu din Timișoara se adună și hrisove din vécurile mai dincóce precum se face și la Deva. Intre cele din Timișoara încă se află câteva originale autentice de ale principiloru Transilvaniei.

Colecțiunea numismatică a muzeului a înaintatú dóră mai bine decât tóte celelalte părți ale sale. Așu fi doritú să cunoscú mai de aproape această colecțiune; dară, precum știți, Domnilorú Colegi, visite cum a fostú și acesta de vre-o trei óre, obosescú încă și pe ómenii ce se află în tótá vigórea vieții. Într'aceea domnulú secretarú avu bunătatea de a-mi oferi buletinulú societății de pre șépte ani, carele apare în limba maghiară, câte patru fascicule pe fie-care anú (Történelmi és régészeti értesítő. A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye). Publicate fiindú în acestú buletinú procesele verbale ale ședințelorú, cum și câte-va disertațiuni istorice și arheologice, după ce vede cine-va muzeulu, din buletine póte să culegá informațiuni ulterioare și póte fi că mai esacte decât cele date prin graiulú viu. Tocma acesta mé voiú încerca să facú și eu. Citiindú acele buletine de pre șépte ani, mi s'a părutú că se cuprindú într'insele câte-va lucrări și descoperiri de o valóre, pe care nici secțiunea istorică din Academia Româna nu arú voi să le trecá cu vederea.

Cele mai multe urme de anticități daco-romane se află în comitatele *Carașă* și *Severină*, întrunite politicesce în anii din urmă într'unú singurú municipiú mare, adecă totú teritoriulú Banatului care se întinde din regiunea orașului *Lugojă* până josú la Dunăre, iară spre România până la *Mehadia* și *Orșova*. Acestú comitatú, compusú din două, are la 385 miil suflete, din cari aprópe 300 de miil sunt Români curați, vre o 19 miil Sârbi, câtră 40 de miil Germani, ceva preste 7 (șépte) miil Maghiari, iară restulú diverse alte limbi. După mo-desta mea părere, cifrele acestea comparate între sine pot să fie sem-

nificative nu numai pentru etnografi, ci și pentru archeologii cari caută în Banat urme de ale domniei romane. Vedem adică și din buletinele societății de la Timișoara, că acei membri ai săi cari se ocupă cu archeologia, mai totu în această parte a Banatului își concentrează cercetările lor, totu așa precum făcuseră și alții înainte de ei.

Cercetări pe urmele Tablilor Pentingeriane și ale Geograficului lui Ptolomeu.

În fasc. 3, din anul IV al buletinului societății aflăm disertațiunea presidentului Sigism. Ormoș scrisă cu multă diligență despre cercetările sale și ale altor istorici făcute asupra ruinelor de la *Viminacium* și *Margum*. Ormoș a consultat pe toți erudiții căți au scris până acum în această materie până la Kanitz și Mommsen; apoi, adoptând și opiniunea lui Dr. Ortway, profesorul de la Presburg, care făcuse asemenea studiu serios la fața locului, constată între altele, că *Viminacium* a fostu acolo unde astăzi este situată comuna Kostolatz în regatul Sârbiei la riuul Mlava, cam vis-à-vis de insula *Ostrova*; iară *Margum*, unde fusese stațiunea flotilei danubiane a Romei, a statu pe malul Dunării aproape de comuna sârbescă *Culici*, acolo unde astăzi se vede un nucetă numit pe sârbesce *Orașic*. În aceste cercetări ale Ungurilor le-a fostu de bună ajutoru preotul sârbesc *Steva* de la Kostolatz, care avea și o colecțiune frumoasă numismatică și de alte obiecte archeologice. D-lu Ormoș mustră în disertațiunea sa pe guvernul Sârbiei pentru indolență, căci lasă ca tesaur de acelea mâne potmâne să dispară de la numitul preot, care de altmintea nu a voit să dea Ungurenilor nici o bucățică din acelea, nici chiar pe un preț cu care-lu îmbiase Ormoș, ceea ce însemnă că popa *Steva* cunosea oarecum valoarea obiectelor adunate de el.

Așa dară *Viminacium*, capitala Mesiei superioare, și *Margum*, ca fortăreță renumită situată la Dunăre, nu voru mai da materie de discuțiunii între archeologi.

Aponte și Arcidava. În fascic. 4 din anul III aflăm o altă descriere de la *Palanca veche* și *Rama*, cuprinsă din ordinul lui Or-

moș într'ună procesă verbală luată de către o societate care merse de la *Biserica albă*, în Maiu 1877, la Palanca veche și la Rama, cu scopu de a căuta morminte rămase din răsbóiele turcesci și monumente romane. În acestă actă se constată, că pe acele maluri ale Dunărei, unde se vedă astăđi comunele Palanca și Rama, au stată odinióră față în față *Apo* și *Arcidava*, totu așa precum se vedă arătate pe Tablele Peutingeriane, precum și că chiar și până în điuă de astăđi se mai vede pe ambii țermi câte ună *capă de podă*, care, dacă și nu fusese așa de minunată ca celă de la Severină, totuși a trebuită să fie fostă zidită fórte bine, sau incai compusă din luntri, așa ca legiunile Romei să pótă trece sigură preste elă, și de la Viminacium, Lederata, Aponte, Arcidava, Centum-Putei, Berzabis etc. să înainteze către Tibiscum, iară de acolo mai înăuntru în Dacia.

După inscripțiunile aflate la Rama și decopiate în susă citatulă fasciculă 4, pag. 170—171, în acele două fortificațiuni au statută cine scie până când *legio VII Claudiana*.

Adevărata direcțiune a drumulă Romei prin Banatulă.

Archeologii au ostenită multă intră cercetarea aceloră localități și castre, cari sunt numite în Tablele Peutingeriane și pe la cari va fi trecută drumulă lui Traian de la Viminacium prin Banatulă de astăđi în o direcțiune sau alta. Cei cari au avută în vedere numai numărulă miiloră de pași romani, fără ca să albă timpă și ocașiune pentru explorări făcute la fața loculă, au fostă induși adesea în eróre. În buletinulă societății archeologice de la Timișóra an. IX, fascicula 2, de la pag. 49—59, aflămă o critică eșită din pana archeologulă *Leonard Böhm*, locuitoră în orașulă bănățenă *Biserica-albă*, care se ocupă mai bine de ană două-deci cu carcerări archeologice în Banatulă; iară anume în 1882 a întreprinsă din noă, în societate cu renumitulă archeologă *Carolă Torma*, o călătorie înadinsă, cu scopă de a fixa odată definitivă urmele aceloră localități. Resultatulă acele călătorii și acelu studiu a fostă, că numiții doi domoi respingă opiniiunile mai vechi ale altoră archeologi, precum și pe a d-lui *Ilics*,

adoptată și de T. Mommsen în opulă seă monumentală, ca și cum drumul de la Viminacium și Lederata de la Dunăre ară fi trecut prin partea Daciei numită astăzi Banat până la Tibiscum pe ună încunjură mare, adecă pe la Verșetă, Buziașă, Lugojă et Cavarana; ci numiții doi domni producă probe pentru direcțiunea următoare: De la Viminacium, trecendă preste podă la Lederata, a apucată spre Biserica albă, de acolo pe la Varadia, unde a fostă Arcidava, de aci la Surducu, unde fusese Centum-Putei, de aci la Berzovia, în regiunea unde se află astăzi comuna Jilovin în linia călei ferate, unde s'au scosă și până acum diverse obiecte archeologice; în fine de aici drumulă a apucată către Tibiscum, care cetate nu a fostă situată tocmai pe loculă unde este acum Caransebeșulă, ci mai la vale între Timiș și Bistra, acolo undă se împreună aceste două riuri, precum se pôte observa bine din delă de la Caransebeșă. De altmintea în căl pentru Tibiscum, încependă de la Marsigli și Katanacsich până la Neigebaur și Ackner, toți archeologii sunt de acordă că acelă municipiă daco-romană fusese situată între numitele două riuri; iară Dr. Ortway a limpediță și mai bine acestă cestiune, precum vomă vedă mai la vale.

Din tôte acestea însă, după modesta mea opiniune, nu se pôte susține, că nu ară mai fi fostă și în Banată încă și alte drumuri de ale Romaniloră, îndată ce se va proba de ajunsă, că afară de susă numitele localități aă mai fostă în acea parte a Daciei încă și alte colonii, municipii, castre stativă, turnuri și așa numite mansiones. Sunt multe urme de acestea descoperite și până acuma, iară pre cătă credă eă, va mai descoperi desă numita societate de la Timișora, chiar și dacă nu ară voi archeologii ei; căci de ex., urmărindă pe Hunii și pe Avarii, numai ce te pomenescă că daă preste căte ună restă de edificiū monumentală de ale Romei saă preste o sumă considerabilă de monede de ale imperatoriloră.

La Verșetă, orașă cu vre-o 23 mii locuitorii, care astăzi este mai multă germană și sârbescă, cu episcopie ortodoxă sârbescă, până în anulă mai dincăce nu credea mai nimeni că s'ară afla și obiecte archeologice de ale Romei; iară despre resturile unui a-

peductă lörte lungü numitü canalulü saü şanţulü *Flórei* de la numele unei fete de Romänü anume *Flórea*, se läşise mai de multü fabula, că acelü apeductü larü fi făcutü *Mustafa* paşa pe la 1716 adecă puşinü înainte de a deşerta Turcül Banatulü pentru totü-d'una; iarä la acea lucrare larü fi induplecatü fica unü Romänü bătränü, care împreună cu soşia sa ajunsese la mare nepuţină, iarä fica lorü trebuia să le aducä apä bunä de beütü de la o distanţă mare, unde mergea şi paşa ca să bea apä prospëtä. Flórea era în acelü anü fata cea mai frumósä, deşteptä şi sänätösä din Verşeşü. *Mustafa* paşa vedëndu-o a statü să inebunescä dupä dinsa şi o a cerutü de navastä pentru haremulü seü. Flórea s'a opusü pänä la unü timpü cu täräie sufletescä la töte linguşirile Moslimului; în fine însă, vedëndü că nu scapä de Turcü, îl puse o condiţiune, dîcëndu-l: «Tu vedl, paşä, că eü ducü pärinşilorü mei în töte dîlele apä prospëtä de la puşulü depärtatü, färä care ei arü muri. Dacă m'aşü märita eü departe de casa pärinşescä, cine sä le mai ducä lorü apä? Dacă însă tu te vei lega să faci unü socü lungü de la puşü pänä în curtea casei pärinşilorü mei, atunci mä legü şi eü să mä märitü dupä tine». Paşa s'a legatü şi a făcutü canalulü, şi aşä Flórea nösträ era să se facä turcólcä. Aci însă incheie poesia poporulü aşä că, canalulü nu apucase a fi terminatü, pre când Flórea fu lovitä de fulgerü tocmai pe loculü unde-şi renegase ea pärinşil şi religiunea sa.

Prea frumöse idei poetice acestea, bune şi päntru unü dramaturgü, darä adevërulü istoricü este cu totütü altulü. D-lü B. Milleker, de la care împrumutarämü şi acestä fabulä, în fasc. 3 din anulü VII, publicä o disertaţiune, din care aflämü, că dupä ce a visitatü la mai multe locurî resturile acelui canalü şi a comparatü materialulü şi modulü esecutärii cu alte apeducte de ale Romei, este silitü a recunosce şi elü, ca şi archeologii Böhm, Ilics, şi Torma, că şi acelü apeductü de la Verşeşü a fostü totü productü alü artei romane anlice.

Totü acilea se mai observä, că şi la Verşeşü s'aü aflatü monete de ale imperatorilorü. Vre-o 9 din acele monete aü fostü cumpärate în a. 1856 de căträ unü pricepätoriü, care le-a dăruiütü scólei militare din Panctova. Unele aveau inscripţiunea DIVUS ANTONINUS

(138—161 d. Chr.); altele erau de ale lui *Constantinū M.*, de când acesta se bătuse cu *Liciniū*; acestea aveau pe aversū capulū imperatorului cu cască, iară pe reversū unū altariū pe care este aşezatū *globulū*; inscripţiunile pe acelea : VOTIS XX și BEATA TRANQUILLITAS. Pe una moneta de aramă : MAXIMUS NOB. CAES.

În același fasc. 3 din an. VII saū adică din 1881, dămū preste o altă informațiune publicată de către președintele Sigismundū Ormoș, despre unū tesaurū mare de *monete romane* aflate de căți-va lucrători din comuna *Seculū* pe unū delū numitū *Petra-albă* dintre localitățile montanistice *Reșița* și *Franzensdorf*. Până să aște omeni competenți și autoritățile politice, acei muncitori aū împărțitū repede acelū tesaurū între sine și cei mai mulți aū vândutū acele monede cu prețuri bagatele; după ce însă escel. sa episcopulū rom. catolicū *Alexandru Donnaz* (francesū de orig.) acum ca și altă-dată avu generositatea de a destina o sumă de bani pentru cumpărarea monetelorū aflate, archeologii societății aū și reușitū a cumpăra și aduna 466 de monete romane. D-lū Ormoș, luândū în ajutorū catalogulū museului imper. din Viena redactatū de numismaticulū Iosef Eckel în an. 1779, a clasificatū acele 466 monete și a aflatū, că acēsta este o mică colecțiune foarte interesantă de la 17 împērați, împērătese saū și mame de ale unorū împērați. Ordinea lorū cronologică se incepe cu *Marcu Aureliă* și cu consōrta sa *Faustina Iunior* (161—180), trece la *Commodus*, la *Septimius Severus* și consōrta sa *Iulia Donna*, și așa mai departe până ce ajungū la *Philippus pater* cu consōrta sa *Otacia Severa* și la *Philippus filius*, adecă până la 249 d. Chr.

Cine voesce să aibă descrițiunea esactă a acelorū monete, o pōte afla pe largū în aceeași disertațiune a d-lui Ormoș.

Fiindū-că ajunseiū a mă ocupa puținū cu monetele aflate la *Petra-albă*, imi permitū a observa, ca laicū ce sunt în numismatică, despre colecțiunea din *Timișōra*, numai atāta, că între monetele adunate din *Banatulū Timișōrei* nu se află numai de ale imperatorilorū până la *Aurelianū* (275), ci și de la alți împērați cari aū domnitū mult mai târđiū, despre cari se vedū în buletinū dāri de sēmă făcute de cătră

secretarū și de alții în mai multe ședințe ale comitetului, din care se ieau procese verbale.

Dintre cele vre-o 90 de monete romane aflate în a. 1878 în urmarea unor săpături la orașul *Recașă*, 23 km. de la Timișoara, numai 70 au ajuns în mâna d-lui Ormoș, dară între acestea nu sunt mai vechi decât începând de la desfrinatul *Heliogabalus* până la *Traianus Decius Caius Messius* și consorta sa *Herenia Etruscilla*, adică până la anii 249—251. S'au aflat însă monete romane și mai dincoace de Aurelian în alte localități ale Banatului, precum de ex. de la Diocletian (284—305), de la Constantin M. (306—337) și de la alții, căștigate pentru muzeu din diverse părți ale Banatului, precum se poate citi în procesele verbale ale comitetului societății. În ședința din 28 Septembrie 1881 (1) s'au prezentat comitetului, între un număr mai mare de monete vechi adunate de curând, una de aramă de la împăratul *Constantin* fiul lui Constantin M., una de la *Theodosius* (278—295) pe avers cu *Imp. Theodosius P. F. Aug.*, iară pe revers *Pacificatio reiterata*; capul împăratului încununat cu două șire de mărgăritar. Altă monedă de la *Iustinian*, pe avers: *Imp. Iustinianus P. Aug.* capul coronat cu laur; pe revers din trei părți +, sub ea B. și M. mai în jos NIKM. (Iustinian a domnit între 526—565).

În ședința din 30 Ianuarie 1884 au fost prezentate monete multe din vécurs diverse; între cele de la Roma este una de la *Imp. Maximianus* (Gal. Val., care domni de la 292—311) cu inscripțiunea: *Sacra Moneta Aug., Et Caes. Nostror.*, adică moneda sacra, a cărei falsificare sau radere era supusă la pedepse înfricoșate.

Alta: *D. N. Valens P. F. Aug.*, pe revers: *Securitas Reipublicae* (364—378).

A treia: *Constans P. F. Aug.*, pe revers: *Victoria Aug. B. (?) Sis (ciae)*. *Constans* a domnit 337—350.

În a doua ședință din 27 Februarie, între cinci monete de ale Romei,

se mai presentă una *Constantinus Max. Aug.*, pe reversu circumscrisu Gloria Exercitus; de desubt S. M. AR. (1).

Tôte aceste monete sunt de aramă.

In ședința de la 25 Aprilie 1881 au fostu prezentate între altele încă și aceste monete : 1 de aramă *Imp. C. Val. Constantinus P. F. Aug.*; pe reversu Jupiter cu Victoria; împregturu : Iovi Conservatori; monogramă : S. M. N. (=Signata Moneta Narbone); pe area N.E.

Alta totu de la acelu imperatoru *Constantinus Max. Aug.* (alusiuine la gloria lui Alexandru M.); pe reversu doi ostași; împrejuru : Gloria Exercitus; monogramă : S. M. T. S. A. (Sacra Moneta Treviris Signata officina Prima).

A treia de la Constantinu II, născutu din Fl. Max. Fausta consorta a doua a lui Constantinu I, pe aversu : *Constantinus Iun. Nob. C.*; pe reversu : *Providentiae Caess.*; monogramă : S. M. S. A.

Descoperiri epigrafice. Importanța cea mare a obiectelor antice cu inscripțiuni, fie acelea metale, fie pietre și cărămizi, este recunoscută de cătră toți. Despre inscripțiunile adunate în museul din Timișoara avem o informațiune bună în scrierea epigrafică mai nouă a d-lui Carolu Torma apărută în publicațiunea «Archaeologisch-epigraphische Mitteilungen aus Oesterreich, an. VI fasc. 2, sub titlu «Inscripfen aus Dacia, Moesia superior und Panonia inferior». Eu n'am citit acea disertațiune a lui Torma, dară buletinul de la Timișoara, an. IX, fasc. 3, ne asigură că în aceea se publicară 150 de inscripțiuni, mai multe noue necunoscute până acuma, iar altele supuse la revisiune și corecturi, tôte latinesci de ale Romei, cele mai multe adunate din Dacia și Panonia, atâtu inscripțiuni câtu și mărci saū litere pe cărămizi romane. Din cele 150 de inscripțiuni vre-o 40 s'au adunatu de pre teritoriul Banatului, în timpu numai de 3 ani, anume 9 de la Tibiscum (astăzi Zsuppa), trei de la Caransebeșu, 4 de la Mehadia, 3 de la Pojejena sârbescă, 1 de la Slatina, 5 de la Titel etc.; iară cărămizi cu marca vre-unei legiuni saū a vre-unei cohorte de la 7 locuri, anume de la Jidovin 4, Pojejena 4, Tibiscum 3, etc. Din tôte acestea 40, în museul din Timișoara s'au depusu 21.

(1) Buletinul fasc. 2 din a. X, adecă 1884.

Câte sute și mil de acestea voru fi mai stândū ascunse în sinulū pământului din acea parte de țēră și câte miriade aū fostū distruse în 1500 de ani!

În adevērū se pōte dīce și despre Banatū, că și elū este, ca și Transilvania, unū museū necunoscutū până acuma; căci adecă nu numai în Timișōra se adună monumente din Banatū acum în dīlele nōstre, ci ele s'aū căutatū și strinsū mereū de la eșirea Turcilorū și mai vārtosū de la 1736 înainte totū pentru cabinetele de anticități la Viena, iară de mai mulți ani încōce se adună și pentru museulū centralū din Budapesta, unde s'aū încercatū să strămute mai ca în silă și pe celea de la Timișōră, Oradea și alte câte-va. Preste acestea aū și călți-va particulari colecțiunile lorū, între cari, dacā nu mă înșelū, stā în fruntea celor-alaltī preas. sa domnulū espiscopū diecesanū greco-catolicū *Victorū Mihályi* cu colecțiunea sa archeologică de mare valoare.

Acestea și suscitatele despre monetele aflate în Banatū dela imperatorii Romei cari aū urmatū după Aurelianū, fie de ajunsū numai ca exemple.

Trei Dacii. Dacia Malvensis.

Istoricilorū le este prea bine cunoscutā confusiunea în care se mai aflā ici colo încă și până astăzi cestiunea depre cele *trei Dacii*. Aci diversele ipotese își aftarā câmpū largū de discuțiuni, pentru ca mai la urmă să disparā una după alta. Se dīce că unulū din istoricii Banatului, adecă Grisellini, a fostū celū d'întāiū, care, fără ca să producā probe istorice, a împărțitū Dacia veche în Alpestris, Mediterranea et Ripensis; iară pe acesta l'aū urmatū alții până la cel mai dincōce și anume până la L. Böhm citatū mai în sus. În cursulū anilorū s'aū descoperitū inscripțiuni cu Tribus Daciis și Trium Daciarum; din atāta însă nu se putea afla nici numele celorū trei provinciū, în cari imperatorii vorū fi desfăcutū statulū monarhicū alū Daciei, nici părțile de teritoriū circumscrisū pentru fie-care din ele. În fine eșirā la luminā inscripțiuni cu câte trei nume, adecă : Dacia

Apulensis, Auraria, Malvensis; mai de curând însă și mai vârtos după studiu și cercetări de ani îndelungați ale d-lui Carolu Torma se află și *Provincia Porolissensis* cu capitala sa *Porolissum*, tocma sus în partea septentrională a Transilvaniei pe teritoriul comunei de astăzi *Moigrad* în comitatul *Selagiu*.

S'a mai escatū încă și altă neînțelegere grea mai alesū în capetele acelora, cari amestecă în scrierile lorū încă și Daciile lui Aurelianū din Mesia cu Dacia lui Traianū. Acastă neînțelegere din urmă a descurcat'o dintre scriitorii noștri români și eruditulū domnū canonicū Ioanū M. Moldovanū, vechiū profesorū și directorū de liceū, în scrierea sa polemică din a. 1873. (1)

Insă care a fostū Dacia sau Provincia Malvensis? Atâtea inscripțiuni vorbescū și de câte unū Procurator (Caesaris) Trium Daciarum Apulensis, Aurariae, *Malvensis*, prin urmare acesta a existatū alături cu celelalte două părți, însă unde? Dr. Antoniu Boleszny, unul dintre membrii societății archeologice de la Timișoara, în Buletinul din 1884, fasc. 3, se încercă să probeze, că Dacia Malvensis s'a numitū totū teritoriulū Banatului Timișorei de astăzi, alū Banatului numitū odinioară alū Severinului, mai târziu alū Craiovei, precum și totū teritoriulū cunoscutū până în zilele noastre sub nume de *Muntenia*, iară capitala acelei provincii dice elū că a fostū *Drobeta* situată în regiunea comunei Turnu-Severinului. Acilea Boleszny iea în ajutorū câte-va inscripțiuni din Neigebaur, Ackner, Borghesi și altele. În cătū pentru municipiulū Drobeta, temeierile dînsului se potū accepta; iară cele aduse în favoarea *teritoriului* Daciei Malvensis mi se parū cam problematice. Să sperămū că archeologii vorū reuși, prin necurmatele lorū cercetări, ca să scōță și aici adevărulū întregū la lumină. Pentru situațiunea cetăței Drobeta în acea parte a Daciei, disertantele se provócă la descoperirile făcute de generalulū austriacū Hamilton, fostū gubernatorū alū Banatului, care pe la 1736 aflase în regiunea băilorū Herculane multe petri votive publicate de archeologulū Caryophilus la Viena în 1737 sub titlu : *De Thermis Hercu-*

(1) A se vedē : Spicuire în istoria bisericescă a Românilorū. Rēspunsū la contra-critica d-lui N. Popea de I. M. Moldovanu. Blajū 1873, pag. 81.

lanis nuper in Dacia delectis, iară între acelea și o pētră de mormintū pusă unū «Decemvir municipii *Drobetae*», copiată cu erori de Griseolini, dară corésă de Mommsen sub No. 1579. Că Drobeta fusese nu numai colonie simplă, ci *municipiū* importantū, Boleszny probēză între altele și cu inscripțiunea luată de pre o pētră patrată descoperită la castrum de lângă Severinū, unde elū o aflase aruncată la o parte în grădina publică. De și literele sunt tocite și anevoie de cetitū, Boleszny dīce că le-a descifratū așa :

IMP. CAES. DIV.
HADRIANI FIL.
DIVI. TRAI. PART.
NEPOT. DIVI. NERV.
PRONEPT. AELIO HA
DRIANO ANTONI
NO. AUG. PIO. PONT. MA
XIM. TRIB. POT. VIII.
IMP. II. COS. III. PR
RESPUBLICA MVN.
HADRIANI DROBET
DEC. DEC.

Archeologii din Romānia, cari cunoscū acea pētră de la Severinū, vorū sci sã ne spunã, dacã copia luatã de cãtrã archeologulū din Banatū este sau nu autenticã.

Intr'aceea Boleszny, dupã ce pune mare temeiū pe demonstrațiunile sale și dupã ce visitase de câte-va ori atãlū regiunea de la Severinū cât și cea de la Mehadia și Orșova jurū împrejurū, apoi, cu cartă Peutingerianã și cu geografia lui Ptolemeū în mână, plēcã mai departe prin Banatū în sus pe urmele unū altū drumū alū Romei, și aflã printre munți și deluri până aprōpe de *Caransebeșū optū castrē și municipiū romane*; cu alte cuvinte, elū ne presintã unū teritoriū locuitū lōrte îndesatū de coloniū romane. Acele castrē, fortãrețe, turnul cu coloniū și municipiū le pune Boleszny în ordinea acēsta :

1. *Castrum Severinum* dincōce de capulū podului Traianū cu municipiulū *Drobeta*;
2. *Castrum Tierna* sau Dierna și colonia sa;
3. *Ad Mediam, castrum* și *colonia*, despre care totū Boleszny ținuse

o disertațiune istorică în același an 1884, spre a proba cu citate numeroase, că ceea ce se numise odinioară *Ad Mediam*, după multe vécuri ridicându-se acolo altă fortificațiune, acesta s'a numit *Mihald*, care obvine în multe documente din zilele regilor din casa Anjou Carol Robert și Ludovicu I, din ale lui Ioanū Corvinū și după aceea; iară de la unū timpū încóce se numesce *Mehadia*; prin urmare cei cari cercetéză ruinele din acea regiune, aū să fie cu mare luare aminte ca să nu confunde pe cele rămase din timpulū Romanilor cu altele mai târđie. Intr'aceea și Boleszny ca și *Frideric Pesty*, în scrierea sa despre districtele vechi romănesci din Banatū (1), amestecă și unele ipoteze, cărorū nu se prea póte da credēmintū;

4. Alū 4-lea *Castrum* în ordinea pusă de Boleszny ar fi *Praetorium*, despre care ȃce dīnsulū că a fostū situatū la distanță numai de trei kilometri de la *Mehadia*, între riurile *Bolvasnița* și *Bela-Reka*;

5. *Ad Pannonios*, pe care Boleszny ilū află între comuna *Cornea*, unde este și gara de cale ferată, și între *Domasnia* pe hotarulū in care aflase și elū unele resturi ale domniei Romei;

6. *Gaganis, castrum și colonia*. Boleszny le află la comuna montanică *Ruszka* pe partea din care intră riulefulū *Rusca* în riulū *Temeșū*, unde ȃce dīnsulū că a descoperitū fundamentele și mai multe ruine pe proprietatea unū românū anume *Duma Dumescu*.

7. *Masclianis*, care pe charta *Peutingeriana* e pusă la distanță de XIII mil de pași romanī (quatuordecim millia passuum) adecă 28 mil pași simpli de ai noștri saū circa 19 kilometri. Boleszny pune acēstă fortăreța și colonie între comunele bănațene *Slatina* și *Sadova-veche*, pe unde se mai vėdū și resturi din unū altū drumū alū Romei, care ducea totū cătră *Caransebeșū* respective cătră *Tibiscum* saū *Zsupa* de astăđi. Totū pe acolo se întinde și unū șanțū (*vallum*) lungū, de origine misterioasă, până ce vorū reuși a-lū cerceta mai de aprópe. Totū aci se aflase și o pėtră de mormintū, a cărei inscripțiune o descifrase *Ackner* și a fostū pusă *AELIO ARIORTO* omoritū de bandiți în etate de ani 57, precum fusese și *Bassus* fostū quaestor in *Drobeta*.

(1) *Pesty Frigyes, A szórényi Bánság története.*

8. In fine *Tibiscum*, atât ca *Castrum* cât și ca *Municipium*. Despre această localitate au fost multe dispute între archeologi și istorici, cari se răzimau mai totu pe ipoteze, până când în a. 1875 Dr. *Tcodorü Ortway* de la Pressburg, ca membru alü Academiei maghiare, eșindü cu unü studiü cilitü în o ședință, spulberä cäte-va ipoteze și revarsä luminä mai multä preste cestiunea disputatä. Ortway se încercä sä probeze mai de ajunsü decät se întâmplase până acum, cä cu nume de *Tibiscum* au lostü odiniöra dötüé colonii și respective municipii de ale Romei în partea Daciei numitä astädi Banatü, adecä una mai micä, unde stä în véculü nostru cetatea *Temișóra*, pe alü cärei teritoriü încä s'au aflatü multe obiecte antice, monete de ale imperatorilorü ș. a. În cätü pentru celalaltü *Tibiscum*, situatü la drumulü militarü alü lui Traianü, între rüurile Bistra și Temeșü, Ortway produse pentru opiniunea sa și o inscripțiune pe care avuse noroculü cu sä o descopere în a. 1872 la Caransebeșü în grädina unui românü pintre multele ruine cari se aflä acolo mai alesü în partea de sus a orașului, pe strade, în curți și grädini; se pare însă cä alte inscripțiuni, de și vorü fi existatü, în 1500 și mai bine de ani au dispärutü, ori cä staü astupate undeva în sinulü pämintului. Pétra de marmorä în lungime de 3 urme și 6 policari, în grosime 2 urme, are inscripțiunea bine conservatä de cuprinsulü urmätörü :

I. O. M. D.
IULIUS
VALENTIN
LAMEN M. T.
PRO SALUTEM
SUAM SUORUM
QUE OMNIUM
CONTUBERNIAUM
V. L. M. P.

S'a întregitü așa :

Iovi optimo maximo Dolicheno. Iulius Valentinus Flamen Municipii Tibisci. Pro salutem suam (*sic*) suorumque Contubernalium. Votum libens merito posuit (1).

(1) A se vedé : *Tibiscum helyfekvése*. Források és egyujabb feliratos emlékek valamint közvetlen helyszemlélet alapján. Írta Dr. Ortway Tivadar akadémiai tag. Egy térképpel és több rajzzal. Budapest 1876, pag. 48.

Pe lângă regiunile și localitățile înșirate până acilea, după cercetările făcute de către arheologii societății de la Timișoara s'arū mai putē numi fōrte multe altele, în cari s'aū aflatū urme sigure de locuința și de domnia romană, de unde apoi să se vadă în ce proporțiuni mari a fostū colonisată și această parte a Daciei. Scopul meu însă nu a fostū și nu pōte să fie în casulū de față altulū, decât numai o scurtă recenziune a unorū studii și disertațiuni aflate în buletinele desū numitelor societăți, pentru că prin această să tragū atențiunea bărbaților competenți în materie la lucrările acelei societăți. M'am ținutū obligatū a face această cu atâta mai vârtosū, după ce am reflectatū la o epistolă a lui T. Mommsen către Dr. Ortway, în care acela regretă că nu pōte folosi scrierile tipărite în limba maghiară cu totul necunoscută la alte popōre.

Podul lui Traianū; turnulū și cetatea lui Alexandru Sever; turnulū din erul mediū și turnulū de acum al Severinulū.

Încă numai câte-va cuvinte despre aceste monumente și apoi am terminatū cu recenziunea. Voiū să dicū, că unil membril al societății arheologice de la Timișoara nu-și pregetară a întinde cercetările lorū și în România. Din tōte vomū numi acilea unū studiū eșitū totū din pana susū numitului Antonie Boleszny, publicatū în buletinulū din 1880 fasc. 3, despre podulū lui Traianū și despre *Turnulū Severinū*. D-lū Boleszny este parochū catolicū de mulți ani în Orșova, are poporenți și la Turnu Severinulū, pe cari îi vizitează desū. În anulū 1871, venindū renumitulū profesorū Desjardins, a luatū lângă sine și pe Boleszny cu scopū de a visita totū ținutulū de prin prejurū, dincōce și dincolo de Dunăre, adecă pe la Severinū și la Cladova. De atunci Boleszny s'a pusū cu totū adinsulū pe cercetări ulterioare și pe adunare de monumente, până când a reușitū ca să-și complinēscă studiulū sēu publicatū subū titlulū de mai susū. Boleszny cunōsce și citēză pe istoricil călī aū scrisū despre podulū lui Traianū și despre cetatea lui Alexandru Severū, începēndū de la Francke și Sulzer, cariī aū căulatū cu totulū airea podulū lui Traianū, până la cei mai dincōce, cărora le ajutaseră ele-

mentele, anume în anii 1858 și 1863, ca să vadă cu ochii lor capetele pilastrilor, pre când apele Dunărei scăduseră foarte tare. Eu așu dori ca să reflectăm și noi Românii la acel studiu al lui Boleszny, ce se întinde pe vre-o 12 pagini și se împarte în trei capitole. Pe lângă temeiurile sale nouă, bune, relative la turnu și la municipiu, are și Boleszny unele coniecturi trase de pâră, adică de acelea de cari nu e scutit nici un scriitor din acea clasă de oameni cari voiesc să degrade știința pură la condițiune de servitoră a acelei politice militante, care suferă de morbul fanatismului național.

Dela Timișoara, luându calea pe la Arad, unde iarăși recomandă și alți Români călători să stea spre a se informa despre starea Românilor, am trecut iarăși la *Oradea mare* spre a-mi continua studiul început în toamna anului 1884. În anul acesta avui în vedere unele cronice manuscrite latinesce, pericope și acte aflate în opurile cele mai rare adunate de G. Șincai, foarte necesare pentru istoria noastră; în fine aflai cu cale a lua în copie un număr respectabil de acte oficiale, mai ales împărătesce, relative la fatalele certe și persecuțiuni religioase înverșunate, câte s'au întâmplat mai fără precurmă în cursu de o sută și mai bine de ani în Ungaria și Transilvania, între diversele confesiuni și secte religioase spre dauna nespasă a popoarelor locuitoare în aceste țări.

Am adunat și astă-dată un volum bunicel de manuscrite; imi permit însă a observa că în arhivele de la *Oradea mare* ară afla unul și doi istorici materialu nu pentru 2—3 săptămâni ci pentru anul întreg, chiar și în casu când s'ară mărgini numai la materialu necesaru pentru istoria noastră.

Am scris în Novembre 1885, în Sibiu.

Sumariul câtoru-va rescripte și Decrete religioare din Uegaria relative la gónele religioase din réculu alú XVIII-lea.

Acatolică

Între anii 1731 și 1796 aflu într'unu indice foliantu mare, conservat în biblioteca episcopiei greco-catolice de la *Oradea-mare*, până la pag. 102, decrete, rescripte, resoluțiuni, prin cari se regulăza ra-

porturile popórelorú și bisericilorú acatolice, adecá protestante, de diverse confesiuni, cátrá biserica latiná catolicá și cátrá státu, în cele mai multe casuri cu cálcarea manifestá a libertáții și toleranței religioase, adesea cu denegarea ori-cáruí dreptú de existență a celorlalte confesiuni religioase. Adecá romano-catolicii, dupá ce au ajunsú la domnie, au plátitú protestanțilorú scuturatú și îndesatú pentru gónele religioase întreprinse mai alesú în Transilvania și párțile adnexe în cursú de 100 de ani, spre estermnarea catolicismului.

Din mulțimea măsurilorú luate de cátrá casa domnitóre și de cátrá guvernulú ungurescú asupra sectelorú protestante, mai alesú calviná și luteraná, vomú cita numai câte-va, din cari se va puté cunósce spiritulú și tendința tuturorú.

Cu decretulú din 7 Ianuarie 1731 se curmá și interđice ori-ce tragere de salarie și alte ajutóre din tesaurulú statului în favórea popilorú protestanți. Totú din acelu anú și đi, greco-catolicii sunt obligați a ținé și ei serbátorile romano-catolicilorú, adecá a nu lucra întru acelea.

Cu decretulú din 6 Aprilie 1731 protopopii romano-catolici sunt autorizați a visita și examina pre popii protestanți asupra administrárilú baptismului, iará cauzele matrimoniale ale protestanțilorú fuserá supuse la judecátoriile episcopilorú romano-catolici. Umilire infricoșatá. În același timpú funcționarii și advocații de confesiuni protestantice au fostú obligați a depune jurámintú dupá o formulá catolicá decretatá înadinsú spre scopulú acela.

Prin decretulú din 20 Octobree 1734 acatolicii sunt opriți a înființa școle superioare, dacá nu au privilegiú de la regele spre scopulú acesta.

Din 3 Iunie 1746 popii protestanți sunt obligați sub pedépsá a publica în bisericile lorú din amvonú serbátorile catolicilorú, pentru ca și popóarele protestante sá le cunósca și sá nu lucreze în acele đile.

În 24 Ianuarie 1747 aceleași măsurilú relative la serbátorile catolice se ieau cu rigóre și mai mare.

Din decretulú de la 7 Martie 1747 se vede, cá în Ungaria erau mai

multe localităţi, în cari protestanţii nu aveau exerciţiul liber al religiei lor, prin urmare în acelea *baptismul, cununile* şi *înmormintările* se făceau şi la protestanţi totu de către parohii romano-catolici.

Decretul din 29 August 1749 interzice sub pedepse grele darea şi primirea pruncilor catolici la şcole protestante; iară dacă totuşi pruncii catolici ar fi fost crescuţi în vre-o religie protestantă, să fie scoşi de acolo şi catechisaţi, dară să *nu mai fie bătuţi nici legaţi* sau în altu modu maltrataţi, ci dacă nu s'arū supune, să fie trimişi la părinţii lor şi supraveghiaţi, ca să nu se întorcă iară la protestanţi. (Totu din 26 August 1749).

Totu atunci s'a demandat, ca popii protestanţi să nu cuteze a cununa părechii, dacă nu voru produce testimoniū de la parohul catolic, că nu există nici o pedecă canonică. Iară protestanţii cari arū cuteza să indemne pe catolici la trecere în biserica lor, să fie arestaţi şi pedepsiţi ca şi apostatii.

Din 28 Iunie 1753. Dacă vre-unu preotū catolicū ar voi să viziteze între împrejurări anumite pe bolnavi de vre-o religie protestantă, acatolicul să nu cuteze a-l opri; dară nici popii catolici să nu aplice violenţa în convertirea acelorū bolnavi, ci să-l înveţe cu blândeţe. Decretū forte caracteristicū acesta.

30 Aprilie 1753. Pe protestanţii condamnaţi la mörte îi potū însoţi şi popii protestanţi, însă la perqare să asiste numai popii catolici şi în carcere să le dea numai aceştia învăţăturile din urmă cu scopū firesc de a-l converti.

In 12 Martie 1754 se înnoesce oprirea de a da pe pruncii catolici la şcole protestante.

16 Ianuarie 1755. Dacă vre-unu pedagogū protestantū arū cuteza să primescă şcolarii catolici în instrucţiune privată, să fie aruncatū în prinsöre (casulū cu pruncii baronulul Moise Révay).

Asemenea măsură se luase şi sub data din *12 Martie 1754.*

Cel cari nu s'arū supune la prea înaltele rezoluţiuni de natura a cestora, dacă sunt plebei, să fie aruncaţi îndată şi ţinuţi în prinsöre; iară dacă sunt nobili, să fie citaţi prin fiscū şi judecaţi; sentinţa însă să fie înaintată spre aprobare mai înaltă.

Totă din acelă ană și di : Acatolicii sunt opriți sub pedepsă a re-
curge în numele comunităților la locurile mai înalte în contra
vre-unel asupra a confesiunii lor.

10 Novembre 1755. Protestanții sunt obligați din nou și sub pe-
depsă a ține sărbătorile catolice.

6 Septembrie 1759. Acatolicii să se supună în cauzele matrimoniale
la jurisdicțiunea episcopilor catolici diocesani.

26 Ianuarie 1761. Preoții catolici să cerce a converti pe popórele
protestante și mai ales pe tinerimea lor cu mijloce mai blânde la
catolicism, apoi să îngrijescă că să nu recadă.

19 Februarie 1761. Popii acatolici să fie trași în judecată, dacă
ar putea să tragă pe vre unu Jidov la legea lor și să-l boteze.

4 Mai 1762. Popii protestanți să nu mai potă fi obligați a plăti
și ei taxe personale popilor catolici. (Acăsta era o favóre și grație
esepțională).

30 Decembrie 1766. Popii protestanți sunt opriți a mai însoți pe
cel condamnat la mórte.

20 Mai 1767. Popii acatolici cari ar putea să cunune persoane
cari nu se țin de jurisdicțiunea lor, să fie aruncați îndată (mox)
în prinsóre și apoi lipsiți de ori-ce beneficiu și funcțiune.

28 Iulie 1769. Superintendenții și protopopii acatolici să nu cuteze
a judeca și esecuta sentințe matrimoniale înainte de a fi supuse a-
celea la revisiunea și judecata episcopilor catolici. (Adecă poruncă
veche publicată din nou).

Nr. 3756 și 3757 din 1769. Acatolicii să nu cuteze a ține adu-
nări în bisericile lor spre a se consulta despre afaceri temporale
(mirenesi).

Nr. 2003, 2004 și 1396 din 1770. Comunitățile acatolice să nu
potă lua bani împrumut pentru zidiri de biserici și case parohiale.

Nr. 2532 din 1771. Protestanții sunt opriți din nou a judeca în cauze
matrimoniale.

De aci încolo măsurile luate contra acatolicilor se răresc până
la mórtea împărătesei Maria Teresia. A urmat apoi *decretulă tole-
ranței religiose* alu împăratului Iosif II, prin care s'a sfărâmat o

mulțime de ferecături spirituale. S'a'u mai, luatū și după aceea măsurī relative la protestanți, însă mai multū spre a-l înfrāna și pe el de la facerea de proseliți, spre a-l constringe ca să ducă matricule regulate, și altele ca acestea.

Istoricul noștri versați în istoria imperiului otomanū vorū afla în măsurile religioare citate acilea pe scurtū mai multe cari sēmānā cu unele luate de cătrā sultanii imperiului otomanū în contra comunităților christiane saū și cu cele aplicate de cătrā biserica anglicanā asupra bisericei catolice din Irlanda. Cu tōte acestea încă totū se mai aflā scriitorī în Ungaria și în Transilvania, cărora le place a propaga încă și până astādī neadevērulū manifestū, ca și cum diversele societăți religioase saū secte christiane ar fi trăitū totū-d'auna în pace și armonie unele cu altele.

Din estrasele cari urmēzā acilea, ne convingemū și mai multū, că în statulū Ungariei, începēndū de la reformațiunea pornită pe la începutul vēcului alū 16-lea și până în vēculū presentū, nici odatā nu a putulū fi vorba de drepturi egale, de libertate, toleranță și pace adevērātā între diversele societăți religioase; din contra fanatismulū religiosū a fostū adesea lā ordinea dilei; din urā religioasă s'a și vērșatū multū sānge omenescū. Din tōte popōrele însă locuitoare în aceste țeri nici unulū nu a suferitū atātea gōne, umiliri, amārāciuni, daune materiale și spirituale, remānerea în culturā, pre cātū a suferitū poporulū românescū din cauza religiunii și a ritululū sēu.

Aceste adevēruri se potū proba pe deplinū cu legi, cu decrete și cu mulțime de acte publice; *numai cātū ele trebuie adunate* în numărū cātū se pōte mai mare, pentru ca să nu remānā nimicū neprobatū. Atunci apoi nu se va mai mira nimenī nici de certele confessionale ale Romānilorū din statulū Ungariei, nici de starea tristā a unei părți mari din clerū, și cu atātū mai puținū de renegarea unorū familii fruntașe și trecerea lorū la alte rituri.

Sibiū în Novembre 1885.

Greco-catolicii și Greco-rēsăritenii neuniți.

Anulū 1732, Novembre 28. Graeco ritui addicta natio in locis ubi cum catholicis promiscue habitat, festa catholicorum rite celebret.

1747, Ian. 17 et Mart. 9. Graeci ritus non uniti ad observantiam festorum decretalium non nisi quoad forum externum adstringantur.

Același decretu s'a înnoit în 10 Octobree 1747 cu adaos, că grecii neuniți să nu cuteze a lucra la câmpu în sărbătorile romano-catolice: praesertim ne campestres labores peragere audeant. Urmarea era, că Românii și Sârbi, siliți a perde și mai multe zile de lucru, trebuiau firesce ca să rămăe și mai săracl.

Prin decretele din 12 Octobree 1752 și 18 Ianuarie 1759 grecii neuniți sunt obligați, ca afară de dumineci, să mai ție și sărbătorile cele mai mari ale catolicilor, Pascile, Rusaliile, Crăciunul și Joia verde, și să le celebreze, însă numai câte o zi, iară în celealalte sărbători ale catolicilor să stea fără lucru numai până la orele 11 a. m. și neguțătorii să țină boltele închise.

În fine și o rezoluțiune mai blândă din 27 Iulie 1752, în care se demandă, ca poporul și clerul de ritu grecescu, din ambele confesiuni, să nu fie maltratatu și nici turburatu în esercițiul ritului său, iă a la unirea cu biserica romano-catolică să nu fie silitu prin mijloce violente. Totu din 27 Iulie 1752 se provocu la unu proiectu de regulamentu relativu la înființarea de seminarii și de școle pentru poporul greco-catolicu adică trecutu la unire cu Roma.

10 Novembre 1755. Se dictuza din noă pedepse asupra locuitorilor greci neuniți, cari nu voiau să țină sărbătorile romano-catolice.

1759 Octobree 5. Se înnoesce amenințarea cu pedepse asupra părinților catolici, cari s'arū încumeta să-și trimită copiii la școle grece neunite, cum și asupra dascălilor cari i-arū primi; să fie dați în judecată prin fiscalu ca ori-care crimă, iar sentința să fie submisă la curtea imperială spre revisiune.

1761 Februarie 19. Preoții greci neuniți să fie supuși la răspundere pentru bapisme și cununii.

1766 Iulie 17. Se înnoesce măsura luată pentru sărbătorile catolice.

1766 Augustu 21. Pe ómenit de religiunea greco-ortodoxă neunită condamnați la mörte preoții catolici să-I pötă petrece până la pörtă, iară dacă nu i-ar puté converti prin vorbe dulci, atunci să-I petrecă preotulu de ritu grecescu neunitu până la locul de perđare.

1767 Iulie 18. Pe poporul unitu de ritulu grecescu sa nu cuteze nimeni a-lu impedecca intru platirea taxeloru si altoru venituru cuvenite preoților proprii.

Totu din 18 Iulie 1767. Călugării grecesci uniți și călugării de ritu latinu sa curme certele dintre ei și sa-și infrine mânia (ab hujus modi animositatibus abstepeatur.) Se certaū mai alesu cei din Blajū cu Iesuiții de la Clujū.

Din 20 Maiu aceluiasi anu. Popii grecesci uniți, cari aru cuteza sa indeplinescă cununii clandestine, sa fie aruncați in prinsore și sa nu mai potă funcționa nicăiri.

1768 Martie 7. Tinerii de ritulu unitu sa nu cuteze a se hirotoni in vre o țera străina sub pedepsă de a fi suspinși de la ori-ce funcțiune și sa fie supuși la contribuțiunile statului.

In anul 1769, sub Nr. 2926 aceeași măsură se aspresce și mai multu asupra candidaților uniți, și li se amenință cu aruncare in statulu iobagiei.

1770, Nr. 5367. Precum protestanții așa și grecii neuniți sunt obligați ca, in casu de a incheia căsătorii mestecate, sa dea reversale, că toți pruncii voru fi educați in religiunea catolică.

In același anu 1770 au fostu opriți și grecii neuniți, ca și protestanții, a lua bani imprumutu pentru zidire de biserici și case parohiale (Nr-rii 2003, 2004 și 1396). (Apoi sa te miri, dacă mai veți și până astă-zi biserici de gardu coperite cu pae!)

1773, Nr. 3412. Greco-catolicii sa nu iea bani pentru santulu miru (s. chismă) precum nici pentru marturisirea păcatelorū; încă nici pentru santulu maslu (ungerea de pre urma) sa nu iea taxă de la bolnavi; dară nici episcopii greco-catolici uniți sa nu iea nici o plată pentru hirotonirea preoțilorū.

Sub același Nr. și anu : Preoții greco-catolici sa se aibă bine cu preoții de ritulu latinu. (Se vede că se aveau reu unii cu alții și curtea imperială se informase despre urgiile dintre ei).

Totu acolo impărătesa dispune ca, nobilii greco-catolici și fiil de preoți greco-catolici sa fie aplicați in funcțiuni publice, fie-care după capacitatea sa, precum sa fie primiți și la profesiuni sau meserii (o-

pifices ad contubernia admittantur), căci nu erau suferiți de Sași și de Unguri, iară împărătesa și mai târziu fiul său Iosif II s'au încercat să spargă acelui monopol, ci n'au putut.

Nr. 7596 din 1787. Mărginirea numărului serbătorilor la greco-catolici (reduse cu totul la 24).

Sub Nr. 21651 din 1824. Împăratul Francisc dedese ordinu strictu, ca toți băieții de la 6 ani în sus să fie obligați, prin autoritățile competente, a merge la școală, dar clasele feudale n'au voit să scie de acel ordin și școle nu s'au făcut încă.

Apostații.

Cele mai aspre măsuri s'au luat în secolul al XVIII-lea în contra celor cari treceau de la biserica romano-catolică la alta ori-care. Scotem și din acelea câte-va.

20 Octobrie 1734. Înainte de a fi pedepsiți apostazi, sentințele respective trebuie să se trimită la maestatea sa.

23 Decembrie 1746. Apostasia este declarată de *crimă mare*, asupra căreia să se facă investigațiunea cea mai strictă; cel inculpat să fie traș în judecată prin fisc și aflându-se vinovat, jurisdicțiunile seculare să-l pedepsescă cu pedepse grele *arbitraru* (gravi arbitraria pona puniantur).

25 Aprilie 1749. Resoluțiunea anterioară prea înaltă emanată în contra apostaziilor la protestanți, să se așlice și la aceia cari trecu de la credința catolică la schismă adică la biserica grecască orientală sau neunită. Din această măsură n'au lipsit urmările cele mai triste.

29 Novembre 1751. Apostatul *Stefan Buda* (român), care s'a întors iarăși la catolicism, să fie *supravegheatu*, ca să nu recadă. Așa dar spionat.

18 Martie 1755. În casul de apostasie să se observe o procedură care diferă de procedura observată în alte cauze religioase.

5 Octobrie 1759. Ca să se delătore ocaziunea de a căde în crima «apostasi», părinții catolici, cari aru trimite pe pruncii lor la școala grecască neunită și dascălii cari aru culeza să-l primescă să fie trași

în judecată de către fisc, dară sentința adusă contra lor să fie suspusă cu toate actele la re-visionea prea înaltă.

9 Augustă 1762. Apostaziil întorși la catolicism să nu fie liberați din prinsore înainte de venirea rezoluțiunii regesci, iară apoi să fie puși sub priveghere ca să nu recadă.

Sub Nr. 4197 și 5271 din anulă 1780 se ieau măsurile noue asupra celor care trecu de la uniți la neuniți, acuta însă ceva mai umană.

O altă rezoluțiune teribilă din 10 Iulie 1751 recunoște domnilor feudali, câtă se bucură de dreptul sabiei (jure gladii), dreptul de a trage ei înșiși pe iobagiil supuși lor în judecată criminală pentru apostasie, adică trecere de la o confesiune religioasă la alta. Se prea înțelege că această concesiune înfricoșată se făcea numai magnașilor principi, grafi și baroni de religiunea romano-catolică, iar nu și celor de alte confesiuni religioase.

Eu cred că trebuie să ne câștigăm și aceste rescripte și decrete ale căroră sumariu ilă avem acilea, din vre unu archivă publică și acreditată deplină. Numărul lor trece peste 50, iară, precum cred eu, mergendă pe urmele acestoră cinci-deci, vomă da pentru același vécă ală XVIII-lea în aceeași materie preste îndoită atătea. Numai când le vomă avé și pe acelea se va puté dice că se pôte compune și o istorie bisericescă din vécutul ală XVIII-lea foarte agitată, în care națiunea noastră întrégă a trecutū într'unu înțeles și în altul, aici și dincolo, preste câte o crisă care semăna că o aduce în dōga morșil.

PREMIILE ACADEMIEI ROMÂNE.

ÎN SCIINȚARE.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anul 1886, concursurile propuse de Academie sunt cele următoare :

I. *Premiulă Năsturelă-Herescu* din seria B, de 4000 lei, se va decerne, în cursul sesiunii generale din anul 1887, unei cărți scrise în limba română cu conținutul de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1886.

II. *Premiulă Statului Heliade Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne, în cursul sesiunii generale din anul 1887, unei cărți scrise în limba română, cu conținutul literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembrie 1886.

NB. Concurenții la aceste premii vor fi binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române în Bucuresci operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decembrie 1886.

III. *Marile premiū Năsturelă Herescu* din seria B, în sumă 12,000 lei, se va decerne în cursul sesiunii generale din anul 1889, unei cărți scrise în limba română, cu conținutul de ori-ce natură, care se va

judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1888.

NB. În privința premiilor «*Năsturelă-Herescu*» se pună în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul răposatului întru fericire C. Năsturelă-Herescu :

B. Premii pentru opere publicate.

«În totă anulă Societatea Academică Română va avé a premia, din veniturile fondului *Năsturelă*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anulului.

«Însă aceste premie voră fi de două specie :

«1. În trei ană consecutivi, d'a rândulă, se va decerne câte ună premiū de patru mii lei, Nr. 4000 L. n. *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anulului expirată ;

«2. Iară în altă patrulea ană se va decerne ună premiū fixū de lei 12,000, carele se va numi «*Marele premiū Năsturelă*», operelă care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărută în cursul celorlă patru ană prece-denți. Acestū premiū nu se va puté decerne unei lucrări, care va fi obținutū deja unulū dintre premiile anuale, decât defalcandū dintr'insulū valórea premiului precedentū.

«Operele ce se voră recompensa cu acestă a două serie de premiū voră tracta cu preferință despre materiile următoare :

«a) Scrierī serióse de istorie și sciințele acesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingétore de istoria țérilor române ;

«b) Scrierī de religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

«c) Scrierī de sciințe politice și de economia socială ;

«d) Tractate originale despre sciințele esacte ;

«e) Scrierī enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie, în carī să între și istoria și geografia României ; dicționare generale sau parțiale de sciințe esacte, de arți și meserī, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemeni lucrări utile și bine întocmite ;

f) Cărți didactice de o valóre însemnată ca metodă și ca cuprinsū.

«g) Dicționare limbistice în limba românescă, mai alesū pentru limbile antice și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele ;

«h) Publicațiunī și lucrări artistice de o valóre seriósă, adică relative la artele plastice, arhitectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale serióse, pe carī aceste tóte Societatea Academică Română le va puté apreția atunci când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de Bele-Arți ;

•i) Scrieri de pură literatură română, în prosă și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase,—mai ales subiecte naționale,—și ori-ce alte opere de înaltă literatură. Acestea mai cu seamă așii dori să se acorde *Marele Premiū Năsturelă*, când vor fi judecate ca avându un merit cu totul superior, spre a se da ast-felū o incurajare mai puternică dezvoltării literaturii naționale.

La acestea se mai adaugă următoarele dispozițiuni luate de Societatea Academică.

1. La concursurile acestor premii se pot prezenta și opuri preînnoite în noue edițiuni, cari se vor fi reimpărită în cursul anului de autori în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbă străine sunt escluse de la concurs; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari :

a) sãu prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românesce, vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române ;

b) sãu prin anexarea de elucidări și de note științifice, cu totul proprie traducătorului, își vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fonduri ale sale sãu cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu pot intra la concurs pentru premiile Năsturelă din seria B.

4. Premiile Năsturelă din seria B, se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părți unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune însă ca această parte să fie de valorea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fasciōne, (minimum 400 pag. formatū în 8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împiedică premiarea unei alte părți a aceluși op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor pute fi admise la concursul cărților tipărite, iar autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

IV. *Premiul Statului Lazărū*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect :

«*Flora descriptivă a unui județ din România*» după alegerea concurentului.

Manuscrisul trebuie să cuprindă materie pentru 300—400 pagini de tipar în 8° garmond.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 Decembrie 1886.

V. *Premiul Alexandru Iōnū Cuza*, de 4,000 lei, se va decerne în

sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune disertațiuni în limba română asupra următorului subiect :

«*Istoria Românilor în Dacia Traiană, de la Aureliană până la fundarea principateloră Moldova și Țera-Românească*».

Intind-reă o,peratului va fi de 20 côle de tiparū în 4° micū saū 8° ordinarū cu litere *garmond*. Terminulū presentării manuscriselorū va fi 31 Decembre 1886.

VI. *Premiulū Statulū Lazărū*, de 5000 lei, se va decerne în cursulū sesiunii generale din anulū 1888 unei cărți scrise în limba română, cu conținulū sciintificū, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembre 1887, saū celei mai importante invențiunii sciintifice lăcute de la 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembre 1887.

VII. *Premiulū Statulū Heliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulū 1888, celei mai bune disertațiuni scrise în limba română asupra următorului subiect :

«*Nunta la Români. Studiū istorico-etnograficū comparativū.*»

Usurile nupțiale trebuescū studiate în varietățile lorū după toate provinciile române, comparându-se cu nunta la vechil Romanl și la popórele neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinil Românilor (Slavi, Unguri, Greci, Albanesti) pe de alta, de unde să reeasă apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisulū va trebui să cuprindă materie pentru 200—300 pagine de tiparū în 8° *garmond*.

Terminulū presintării manuscriselorū la concursū va fi până la 31 Decembre 1887.

VIII. *Premiulū Statulū Lazărū*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulū 1889 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect :

«*Studiulū vinurilorū din România din punctulū de vedere economicū și alū compozițiunii lorū chimice*».

Manuscrisulū va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tiparū în 8° *garmond*.

Terminul prezentării manuscriselor la concursu va fi până la 31 Decembre 1888.

IX. *Premiul Asociațiunii Craiovene pentru dezvoltarea învățămîntului publică*, în sumă de lei 1,500, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1887, celei mai bune cărți didactice în limba română din câte se voru fi lipăritu de la 1 Ianuarie 1883 până la 31 Decembre 1886. Acăsta dată este și termenul extremu alu depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concursu.

X. Conformu decisiunii luate în sesiunea anulat 1886, se publică concursu pentru cea mai bună traducțiune din :

M. Tullii Ciceronis De officiis liber 1, cu condițiunile următore :

1. Traducțiunea va fi într'o limbă romănescă cătu se pôte de curată și de elegantă, căutându a se reproduce în traducere calitățile autorului tradus.

Traducătorii sunt datorii a da note critice asupra diferitelor lectiuni ale locurilor obscure din textu, cum și note explicative asupra termenilor tehnici și numelor proprii cari vinu în textulu autorului.

2. Manuscriptele venite mai tărdu de 31 Decembre 1886, nu se voru lua în considerațiune.

3. Manuscriptele se voru censura și judeca de Secțiunea Literară, care va propune premiul destinatü pentru aceste lucrări.

4. Manuscriptele nepremiate se voru păstra în archivulu Academiei până se voru reclama de autorii lor, ale căroru nume remănu necunoscute, fiindu-că plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

5. Premiul pentru cea mai bună traducere de 20 pagine (după edițiunile stereotipe ale lui *Tauchnitz* din Lipsca) va fi de lei 120.

6. Celu ce va obține premiul, ca celu mai bunu traducătoru alu părții însemnate mai susu, va fi însărcinatü de Academie a face traducțiunea scrierii întregi, cu premiul fixatü de lei 120 pentru fie-care 20 pagine, scrise după edițiunea mai susu citată, fără ca pentru acăsta să se escludă consultarea altor edițiuni în lucrarea traducțiunii.

7. Traducătorul astü-felü însărcinatü de Academie va fi datoru a urma lucrarea cu aceiași diligență, esactitate, eleganță și puritate de limbă cu care a făcutü și proha premiată. Elu va fi datoru a da pe fie-care anü câte 200 pagine de traducere din edițiunea luatä de normă.

8. Traducțiunea se va examina de Secțiunea Literară a Academiei și, aflându-se conformă condițiilor de mai sus, se va da la tipar, iară traducătorului se va răspunde remunerațiunea cuvenită. La casă însă când traducțiunea n'arū corespunde condițiilor stabilite, ea se va trimite autorului cu observațiunile făcute de Secțiunea Literară și cu invitațiune de a o amenda.

9. Când traducătorul, din orî-ce cauză, n'arū mai continua lucrarea, atunci se va publica din nou concursul de probă, în condițiunile de mai sus.

10. Autorul clasic, care trece peste 500 pagini, se va împărți între mai mulți concurenți ce vorū escala la concurs.

11. Tipărirea autorului tradus se va face de Academie în 1000 exemplare formatu în octav ordinariu, cu litere *garmond* și pre hârtie albă curată, după unu model ales de Academie. Formatul adoptat, literele și hârtia aprobate vorū servi pentru toți autorii traduși și tipăriți cu spesele Academiei. Prețulu unu exemplar scos la vîndare se va delige în raportu cu spesele făcute cu traducerea și tipărirea lui, așa că din vîndarea primei edițiuni să iasă și să se încaseze cu procentele lor toți banii vîrsați cu această edițiune.

12. Traducătorii operelor premiate de Academie sunt liberi a scote o a doua edițiune din traducțiunea făcută de dînși; însă numai după trecerea întăiei edițiuni făcută de Academie ei rămân proprietari pre traducțiunile lor.

13. Când Academia va afla de cuviință a face o nouă traducțiune din unu autor deja tradus și publicat cu spesele ei, ea va fi liberă a procede la acesta, fără ca întăiulu traducătoru să aibă dreptulu de a se opune.

NB. Manuscrisele relative la premiile de sub N-rii IV, V, VII, VIII și X se vorū presenta anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe unu plic sigilat conținendu numele concurentulu.

Academia își rezervă dreptulu de a tipări în publicațiunile sale lucrările ce se vorū premia.

Premiile se vorū da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

PERSONALULŪ
 ACADEMIEI ROMANE
 ÎN ANULŪ 1886.

MEMBRII ACADEMIEI

I. SECȚIUNEA LITERARĂ

1. D. Romanŭ *Alexandru*, numitŭ la 1866.
2. » Cipariŭ *Timoteŭ*, » » »
3. » Caragiani *Ioanŭ*, » » »
4. » Sbiera *Ioanŭ*, » » »
5. » Alecsandri *Vasile*, » » »
6. » Maiorescu *Titu*, » » 1867.
7. » Sion *Gheorghe*, alesŭ la 1868.
8. » Fontaninn *George M.*, » » 1870.
9. » Hasdeŭ *Bogdanŭ P.*, » » 1877.
10. » Quintescu *Nicolae*, » » »
11. » Chiŭtŭ *Gheorghe*, » » 1879.
12. » Negruzzi *Iacobŭ*, » » 1881.

II. SECȚIUNEA ISTORICĂ

1. D. Bariŭtŭ *Gheorghe*, numitŭ la 1866.
2. » Babeșŭ *Vincentiŭ*, » » »
3. » Urechia *Vasile A.*, » » »
4. » Ionescu *Nicolae*, » » 1867.
5. » Kogălniceanu *Mihailă*, alesŭ la 1869.
6. » Melchisedec *P.S.S.Ep.* » » 1870.
7. » Odobescu *Alexandru*, » » »
8. » Sturdza *Dimitrie A.*, » » 1871.
9. » Maniŭ *Vasile*, » » 1876.

10. D. Papadopolu-Calimachu A., la 1876.
 11. » Marianu Simeonă Fl. » » 1881.
 12. » Marienescu At. M. » » »

III. SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

1. D. Kretzulescu Nicolae, alesu la 1871.
 2. » Aurelianu Petre S., » » »
 3. » Ghica Ion, » » 1874.
 4. » Stefanescu Grigorie, » » 1876.
 5. » Falcoianu Stefana, » » »
 6. » Bacalogiu Emanoil, » » 1879.
 7. » Brandza Dimitrie, » » »
 8. » Poni Petre, » » »
 9. » Felix Iacobu, » » »
 10. » Teclu Nicolae, » » »
 11. » Porcius Florianu, » » 1882.
 12. » Cobălcescu Grigorie, » » 1886.

MEMBRI ONORARI

M. S. CAROL I. *Regele României.*

Protectorul alu Academiei Române

Președinte onoraru.

M. S. ELISABETA, *Regina României* (Carmen Sylva).

3. D. Adrianu, *Generalu George* (București).
4. » Ioanide, *George* (București).
5. » Polizu, *Dr. G.* (București).
6. » Grădișteanu, *Grigorie* (București).
7. » Popea, *Arhimandritu Nicolae* (Sibiu).
8. » Pușcariu, *Cap. Ioan* (Budapesta).
9. » Silasi, *Dr. Grigorie* (Cluj).
10. » Mureșanu, *Iacobu* (Brașov).
11. » Gouata, *Stefanu* (Basarabia).
12. » Cămpenu, *Petre* (Iași).
13. » Cihac, *Iacobu* (Elveția).
14. » Capellini, *Cap. Giov.* (Bologna).
15. » Biondelli, *Cap. E.* (Milanu).
16. » Ascoli, *Graz. Isaia* (Milanu).
17. » Desjardins, *Ernest* (Paris).
18. » Frœhner, *Wilhelm* (Paris).
19. » Bataillard, *Paul* (Paris).
20. » Linas, *Charles de* (Arras).
21. » Avril, *Bar. Adolphe d'* (Paris).
22. » Stanley of Alderley, *Lord Henry* (Londra).
23. » Müller, *Max* (Oxford).
24. » Steenstrup, *I. S.* (Copenhaga).
25. » Lepsius, *Richard* (Berlin).
26. » Tobler, *Adolf* (Berlin).
27. » Schuchardt, *Hugo* (Graz).
28. » Bock, *Dr. Franz* (Aquisgrane).

29. D. Uvaroff, *Comite Alexi* (Moscvă).
30. » Picot, *Emile* (Paris).
31. » Mommsen, *Teodorü* (Berlin).
32. » Miklosich, *Franz* (Viena).
33. » Torma, *Carolü* (Budapesta).
34. » Crețianu, *Gheorghe* (Bucurescî).
35. » Grădișteanu, *Petre* (Bucurescî).
36. » Haynald, *Cardinalü L.* (Calocia).
37. » Hurmuzachi, *Nicu* (Cernăuți).
38. » Ionescu, *Ioanü* (Bradu).
39. » Kotzebue, *Wilhelm de* (Orrenhoff).
40. » White, *William A.* (Bucurescî).
41. » Brătianu, *Ioanü C.* (Bucurescî).

MEMBRII CORESPONDENȚI.

Pentru Secțiunea Literară :

1. D. Lauriană, *D. A.* (București).
2. » Boiă, *Zacharia* (Sibiiu).
3. » Popescu, *Ioană* (Sibiiu).
4. » Densușianu, *Aronă* (Iași).
5. » Vulcaun, *Iosifă* (Oradea-mare).
6. » Rosny, *Léon Prunol de* (Paris).
7. » Iarnik, *Ioană Urban* (Praga).
8. » Gane, *N.* (Iași).
9. » Bengescu, *Gheorghe* (Paris).
10. » Esarcu, *Constantin* (București).

Pentru Secțiunea Istorică :

11. D. Tocilescu, *Grigorie* (București).
12. » Densușianu, *Nicolae* (București).
13. » Moldovanu, *Ioană M.* (Blajü).
14. » Legrand, *Emile* (Paris).
15. » Jung, *Dr. Julius* (Praga).
16. » Slavič, *Ioană* (Sibiiu).
17. » Vizanti, *Andreiă* (Iași).
18. » Goldiș, *Ioană* (Aradü).
19. » Sutz, *Michailă* (București).
20. » Schuyler, *Eugen* (Molino di Sopra. Alessio, Italia).
21. » Codrescu, *Teodoră* (Iași).

Pentru Secțiunea Științifică :

22. D. Robescu, *C. F.* (București).
23. » Hareth, *Spiru* (București).
24. » Hepites, *Slefană* (București).
25. » Janca, *Victoră* (Budapesta).
26. » Kanitz, *Aug.* (Clujü).
27. » Petrescu, *Dr. Zaharie* (București).

Membrii : D-nii Bacaloglu *Em.* (Bucuresc), Brândză *Dim.* (Bucuresc), Cobălcescu *Gr.* (Iași), Felix *Iacobu* (Bucuresc), Ghica *Ion* (Londra), Kretzulescu *Nic.* (Bucuresc), Poni *Petre* (Iași), Porcius *Florianu* (Rodna), Teclu *Nicolae* (Viena).

C. PERSONALULŢ COMISIUNILORŢ

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecii :

Membrii : D-lu Sion *Gr.*, secretarŢ alŢ SecŢiunii literare.

- » Maniu *Vasile*, secretarŢ alŢ SecŢiunii istorice.
- » Stefănescu *Grigore*, secretarŢ alŢ SecŢiunii sciinŢifice.

II. Membru conservatorŢ alŢ colecŢiunii numismatice : D-lu Sturdza *D. A.*

III. Comisiunea pentru cercetarea cărtilorŢ tipărite intrate la concursŢ pentru :

PremiulŢ *Năsturelu* din Seria B, de 4,000 lei, destinatŢ celei mai bune cărti in limba română cu conŢinutŢ de ori-ce natură, tipărită de la 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1886; Ţi

PremiulŢ StatulŢ *Heliade-Rădulescu* de 5,000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă in limba română cu conŢinutŢ literarŢ Ţi tipărită in timpulŢ de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1886.

Membrii :

- din SecŢiunea literară : D-nii Quintescu *N.*, Caragiuni *I.*, Roman *A.*
 din SecŢiunea istorică » BariŢu *G.*, Ionescu *N.*, Urechia *V. A.*
 din SecŢiunea sciinŢifică » Falcoianu *St.*, Brândză *Dr. D.*, Teclu *N.*

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŢ prezentate la concursŢ pentru :

PremiulŢ StatulŢ *Lazăru* de 5,000 lei pe anulŢ 1887 :

Flora descriptivă a unui judeŢu din România :

D-nii *P. S. Aurelianu. Gr. Stefănescu, Fl. Porcius.*

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŢ prezentate la concursulŢ PremiulŢ *Alexandru IoanŢ Cuzu* de 4000 lei pe anulŢ 1887 : *» Istoria RomânilorŢ in Dacia Traiană de la Aurelianu până la fundarea principatelorŢ Moldava Ţi Ţeră-Românească.*

D-nii *B. P. Hasdeu, N. Ionescu, G. BariŢu.*

VI. Comisiunea pentru revizuirea RegulamentulŢ generalŢ :

D-nii *D. Sturdza, T. Maiorescu, Dr. D. Brândză.*

VII. Comisiunea pentru explorările dela Cucuteni :

D-nii *V. A. Urechia, A. Papadopolu-CalimachŢ, Gr. Cobălcescu, Gr. Stefănescu.*

CUPRINSULŪ

TOMULUI VIII, SECȚIUNEA I, A ANALELORŪ ACADEMIEI ROMĂNE.

PARTEA I. — ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANULŪ 1885—86.

	<u>Pag.</u>
1. Ședința din 5 Aprilie 1885 : Se primesc 17 volume de extracte din jurnale privitoare la Români, adunate și hărăzite Academiei de Lt.-Col. IoanŪ Alexandri.	1
Sir W. A. White mulțumesc pentru alegerea de membru onorar și d-lŪ Dr. Z. Petrescu de membru corespondentŪ	*
2. Ședința din 12 Aprilie : D-lŪ <i>V. A. UrechidŪ</i> despre «Osservazioni» de Raicevich.	2
Încetarea din viață a fostului membru C. A. Rosetti	*
D-lŪ Odobescu cere manuscrisele poeziilorŪ lui Alecu Văcărescu	*
3. Ședința din 3 MaiŪ : Lecturi și daruri făcute de d-lŪ <i>D. A. Sturdza</i> pentru sărbătorirea zilei de 10 MaiŪ	3
Șase hrisoave (1785—1793) dăruite de d-lŪ ConstantinŪ Ghica de la Deleni.	4
4. Ședința din 17 MaiŪ : Dr. Obedenaru despre colajonari și copii de documente la Roma și Veneția	*
Primirea bibliotecel dăruite de d-lŪ GeneralŪ PencovicŪ	5
5. Ședința din 31 MaiŪ : Decisiunea de a se da institutulul meteorologicŪ instrumentele meteorologice cumpărate de Academie și 300 lei primiți de la Județul Iași.	*
6. Ședința din 14 Iunie : D-lŪ IoanŪ Bota, învățătorŪ în Transilvania, dăruesc trei volume manuscrise și unu tipăritŪ.	*
7. Ședința din 21 Iunie : Decisiunea de a nu se împrumuta d-lui <i>UrechidŪ</i> manuscrise afară din localulŪ Academiei	*
8. Ședința din 16 AugustŪ : Încetarea din viață a D-rului Obedenaru	7
9. Ședința din 13 Septembrie : D-lŪ <i>D. Sturdza</i> dăruesc documente și cărți vechi românescl.	8
Despre stadiulŪ d-lui C. Schuchhardt asupra valurilorŪ române din Dobrogea	*

10. Sediința din 20 Septembrie : D-lă <i>V. A. Urechid</i> cere să se întrunească Secțiunea istorică	9
Prezentarea relațiunii d-lui I. Bianu asupra călătoriei în Galiția	»
11. Sediința din 4 Octombrie : Lectura d-lui <i>V. A. Urechid</i> din Istoria literaturii române și din «Martială»	»
D-lă <i>Sturdza</i> dăruiesc manuscrite	»
12. Sediința din 11 Octombrie : Încuviințare despre legatul G. San Marin, de 10,000 lei.	10
Despre lucrările d-lui A. Montandon asupra Faunei României	»
Decisiuni asupra relațiunii d-lui Bianu despre călătoria în Galiția.	»
Comunicarea d-lui <i>D. Sturdza</i> despre monedele lui Alexandru celă Bună, Iliășu și Ștefană, și a lui Ștefană celă Mare	11
13. Sediința din 25 Octombrie : Decisiune d-a se trimite muzeului de anticități ună păhară de sticlă fostă ală lui Grigorie Ghica Vodă Domnulu Moldovei	»
14. Sediința din 8 Noiembrie : Despre documentele istorice din Arhivele Tribunaloră și ale Curților	12
D-lă <i>V. A. Urechid</i> despre Archiva S-tului Spiridonă din Iași	13
15. Sediința din 22 Noiembrie : P. S. S. <i>Melchisedec</i> dăruiesc ună urică și două scrieri a le sale	»
16. Sediința din 29 Noiembrie : Prezentarea raporteloră d-lui Gr. G. Tocilescu despre mănăstiri din Ieră	»
17. Sediința din 6 Decembrie : Prezentarea a 6 fol din charta geologică a României.	14
Comunicări de inscripțiuni romane de cătră d-lă Gr. G. Tocilescu	»
Comunicări despre documente istorice de d-lă <i>V. A. Urechid</i>	»
Despre inscripțiunile greșite de la mitropolia din Iași	15
18. Sediința din 20 Decembrie : D-lă Gherghel dăruiesc albumulu pictorului Bouquet făcută în Moldova.	»
19. Sediința din 10 Ianuarie 1886 : Încuviințare despre încetarea din viață a membrulu onorară G. Vegezzi-Ruscalla și a membrulu corespondentă Dr. Cuciurănu.	»
20. Sediința din 24 Ianuarie : Comunicarea studiulu d-lui <i>G. Barițu</i> despre orașulu Apulum	16
21. Sediința din 31 Ianuarie : Decisiune de a se însărcina d-lă Gr. G. Tocilescu cu facerea unulu raportă asupra studiulu d-lui <i>Barițu</i> despre Apulum	»
22. Sediința din 7 Februarie : Lectura d-lui Gr. G. Tocilescu asupra studiulu d-lui <i>Barițu</i> despre Apulum	»
Lectura d-lui <i>Hasdeu</i> asupra cuvinteloră <i>adormu</i> și <i>adacu</i> din Marea Etimologică	17
23. Sediința din 14 Februarie : Comunicare despre cumpărări de documente, peceti, manuscrite și alte anticități	»
24. Sediința din 7 Martie : Comunicare despre încetarea din viață a membrulu Academiei Dr. A. Fătu	»
D-lă <i>G. Barițu</i> trimite două lucrări istorice.	18
Ministeriulu Instrucțiunii publice trimite raportulu d-lui <i>Hasdeu</i> despre biblioteca de la St. Gall și 11 documente copiate din Archivulu municipală din Lemberg.	»
ANEXĂ. Relațiune asupra călătoriei în Galiția făcută în vara anululu 1885 de d-lă I. Bianu	19

PARTEA II. — SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŪ 1886.

1. **Sedința din 11 Martie**: Raportul d-lui Secretar general asupra lucrărilor Academiei în anul 1885—86 51
 Programa lucrărilor Sesiunii generale din anul 1886. 74
 Cererea d-lui *N. Ionescu* de a se completa programa lucrărilor cu regularea donațiunii Fêtu. 75
 D-lă *Ion Ghica* despre meritele repositului Dr. Fetu. 76
2. **Sedința din 12 Martie**: Înștiințarea d-lui *Odobescu* despre espedierea documentelor culese la Paris. *
 Comunicare că repositul Boleslas de Hizdeu a lăsat biblioteca sa Academiei. *
 Deciziune de a se scade de la 40 la 25 lei prețul volumelor din colecțiunea documentelor Hurmuzaki 77
 Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor făcute în anul încetat. *
 Comisiunea financiară. *
 Propunerea d-lui *N. Ionescu* pentru lichidarea donațiunii Fetu *
 Deciziunea ca d-lă *Hasdeu* să înlocuiască pe d-lă *Aleksandri* în comisiunea pentru artiile populare. *
 Comisiunea pentru cercetarea legatelor făcute Academiei în anul trecut. 78
3. **Sedința din 13 Martie**: Documente familiare dăruite de d-lă *Hasdeu* *
 Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor ce se vor prezenta la premiul Lazăr pe 1887 *
 Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor ce se vor prezenta la premiul Cuza pe 1887 *
 Comisiunea pentru premiile anuale pe 1887. *
 Propunerea d-lui *T. Maiorescu* de a nu se mai prezenta membrii ordinari ai Academiei ca concurenți la premii *
 Discuțiune asupra subiectului discursului de intrare a membrului ce va înlocui pe Dr. Fetu *
 Despre noua edițiune a Istoriei lui Mihai Vitezu de Bălcescu *
4. **Sedința din 14 Martie**: Relațiunea d-lui *Barițu* asupra muzeului istoric și arheologic din Timișoara. *
5. **Sedința din 18 Martie**: Citirea raportului d-lui *Odobescu* asupra adunării de documente istorice de la Paris 80
 Despre scrisoarea d-lui *Ion Ghica* către d-lă *V. Aleksandri* asupra poetului Gr. Alexandrescu. *
 Predicele mitropolitului Antim Ivirenilu descoperite și comunicate de P. S.S. Ep. *Melchisedec*. *
6. **Sedința din 19 Martie**: Deciziune de a se tipări în Anale raportul d-lui *V. Maniu* asupra lucrărilor Secțiunii istorice în anul 1885 86 81
7. **Sedința din 20 Martie**: Presentarea Anuarului biuroului geologic pe 1882—83 în edițiune francesă *
 Relațiunea comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilor făcute în 1885—86. 82
 Discuțiuni și deciziuni asupra propunerilor aceleiași comisiuni. 93

Propunerea d-lui <i>A. Papadopolu-Calimachu</i> despre publicarea documentelor istorice din țară adunate de Academie.	93
Despre proiectul de lege privitoru la Ateneul Român.	96
Discuțiune asupra propunerii prezentate de d-lu <i>T. Maiorescu</i> .	»
8. Ședința din 21 Martie : Citirea scrisorii d-lui <i>Ion Ghica</i> despre Gr. Alexandrescu de către d-lu <i>I. Negruzzi</i> .	101
Relațiunea d-lui <i>Hasdeu</i> despre lucrarea Marelui Etimologicu.	»
<i>Aferim</i> și <i>Afin</i> din Marele Etimologicu.	103
9. Ședința din 22 Martie : Decisiune de a se publica în Anale scrisoarea d-lui <i>Ion Ghica</i> despre Gr. Alexandrescu.	108
Comunicarea d-lui <i>S. Fl. Mavianu</i> despre publicarea colecțiunii de descânțece.	109
Decisiune de a se trimite Universității din Berna publicațiunile Academiei în schimb pentru ale sale.	»
Propunerea d-lui <i>A. Papadopolu-Calimachu</i> despre documentele istorice adunate din țară de Academie.	»
Continuarea discuțiunii asupra propunerii d-lui <i>Maiorescu</i> .	110
10. Ședința din 24 Martie : Constituirea Secțiunii literare pe 1886—87.	114
Discuțiune asupra publicării Predicelor Mitropolitului Antim.	115
11. Ședința din 25 Martie : Continuarea discuțiunii și respingerea propunerii d-lui <i>Maiorescu</i> .	»
Discuțiune și decisiune asupra proiectului de lege privitoru la Ateneul Român.	120
12. Ședința din 26 Martie : Comunicarea scrisorii d-lui <i>Odobescu</i> asupra documentelor istorice copiate la Paris.	121
13. Ședința din 27 Martie : Decisiune de a se însărcina d-lu <i>Odobescu</i> cu continuarea adunării de documente la Paris.	122
Decisiune de a se păstra la Academie colecțiunea de corespondențe dintre 1838 și 1848 prezentată de d-lu <i>G. Barișu</i> .	»
14. Ședința din 28 Martie : Celirea memoriului d-lui M. Suțu despre greutatea și monetele romane și italice.	»
Comunicările d-lui <i>G. Barișu</i> din corespondențele sale literare dintre 1838—1848.	»
15. Ședința din 29 Martie : Comunicarea Secțiunii științifice despre alegerea candidaților Gr. Cobălcescu și Spiru Haretu, pentru alegerea unui membru în locul repozatului Dr. A. Fetu.	124
Alegerea d-lui <i>Gr. Cobălcescu</i> de membru alu Academiei.	»
Aprobarea conclusionilor raportului comisiei bibliotecel.	»
Decisiunea de a se pune la concursu continuarea traducerii operelor lui Cicerone.	»
Discuțiune și decisiune asupra tipării traducerii lui Herodot de d-lu D. I. Ghica.	»
16. Ședința din 31 Martie : Comunicări de la d-lu membru corespondentă Eugen Schuyler.	127
17. Ședința din 1 Aprilie : Decisiune de a se tipări în Anale rapoartele d-lui Gr. I. Toculescu despre mai multe mănăstiri din țară.	»
Discuțiune și decisiune asupra propunerii de a se face un inventar analiticu a documentelor adunate de Academie.	»
Documente istorice dăruite de d-lu Iurașcu.	129
Amânarea alegerilor de membri onorari și corespondenți.	»

- Propunerea d-lui *Ion Ghica* de a se revizui Regulamentul 129
18. **Sedința din 2 Aprilie**: Decisiune de a se trimite o nouă misiune pentru cercetarea documentelor duse de Mitropolitul Dosofteiu în Polonia »
 Decisiunea de a se tipări în Anale scrierea d-lui *Barișu* despre Apulum. 130
 Însărcinarea d-lui *Barișu* de a cerceta colecțiunea de documente adunate de Dr. Vasile Popp și dăruite d-lui *Cipariu* »
 Decisiunea de a se tipări în Anale scrierea d-lui *Papadopolu* «Dunărea în literatură și în tradițiuni» »
 Alegerea d-lui Teodor Codrescu de membru corespondent pentru Secțiunea istorică. »
 Comisiunea însărcinată cu studiarea și propunerea modificărilor în Regulament. »
19. **Sedința din 3 Aprilie**: Decisiune de a se procura publicațiunile societății istorice din Odessa 131
 Însărcinarea P. S. S. Ep. *Melchisedec* cu cercelări istorice la Odessa »
 Amânarea alegerilor de membri corespondenți până după modificările Regulamentului »
20. **Sedința din 4 Aprilie**: D-lui *B. P. Hasdeu* despre Dobrogea ? din punctul de vedere filologic și al literaturii populare 132
 Continuarea lecturii memoriului d-lui M. Suțu despre greutatea și monedele vechi române și italice »
21. **Sedința din 5 Aprilie**: Constituirea biroului Secțiunii științifice pe 1886—87. »
 Alegerea secretarului Secțiunii științifice pe anul 1886—1893 »
 Raportul comisiei însărcinate cu cercetarea legatelor făcute Academiei în anul 1885—86 133
 Raportul comisiei financiare asupra compturilor anului 1885—86. 134
 Votarea bugetului pe 1886—87 139
 Raportul comisiei însărcinate cu cercetarea colecțiunilor de arți populare române prezentate la premiul Eliade Rădulescu »
 Premiarea colecțiunii de arți populare prezentată de d-lui D. Vulpianu cu premiul Eliade Rădulescu 141
 Delegațiunea pe anul 1886—87 »
22. **Sedința din 7 Aprilie**: Constituirea Secțiunii istorice. 142
 Propunerea d-lui *Gr. Cobălcescu* despre stațiunea preistorică de la Cucuteni »
 Propunerea d-lui *A. Romanu* de a se cumpăra 24 documente istorice. 144
 Citirea raportului general al d-lui *Hasdeu* asupra lucrărilor prezentate la premiile Năsturelă-Herescu și Lazaru »
 Premiarea d-lui Dr. Z. Petrescu cu premiul Lazaru pentru scrierea sa «Elemente de Terapeutică» 145
 Respingerea propunerii de a se acorda premiul Năsturelă-Herescu d-lui G. Dem. Teodorescu, pentru colecțiunea de poezii populare 146
 Respingerea propunerii de a se acorda premiul Năsturelă-Herescu d-lui Granda. Decisiunea de a se capitalisa premiul Năsturelă-Herescu la fondul respectiv. »
 Decisiunea de a se procura documentele propuse de d-lui *Romanu*. 147
 Subiectul de pus la concursul premiului Lazaru pe 1889. »
23. **Sedința din 8 Aprilie**: Comisiunea însărcinată cu explorarea stațiunii de la Cucuteni »

Decisiunea de a nu se da însărcinare oficială pe lângă comisiune altor persoane pentru explorările de la Cucuteni	148
Raportul Secretarului general asupra lucrărilor făcute în prezenta sesiune generală	»
Budgetul Academiei pe anul 86—1887.	154

Secțiunea literară.

Sedința din 24 Martie : Constituirea oficiului Secțiunii	158
Alegerea a doi membri în comisiunea pentru Predicele lui Antim Ivireanulă	»
Sedința din 27 Martie : Decisiune de a pune la concurs continuarea traducerii lui Cicerone	»
Decisiunea de a se începe tipărirea lui Herodot de d-lă D. I. Ghica	159
Decisiune de a se da d-lui N. Barbu remunerarea pentru traducerea lui Titu Liviu	159

Secțiunea istorică.

Sedința din 15 Martie. Raportul d-lui <i>V. Maniu</i> secretarul Secțiunii, despre lucrările Secțiunii în anul 1885—86.	160
Decisiune de a se tipări în Anale raportul d-lui <i>Maniu</i>	167
Comunicațiunea d-lui <i>G. Barișu</i> despre documente religioase din Transilvania	»
Sedința din 18 Martie. Comunicarea rapoartelor d-lui Gr. G. Tocilescu despre mănăstiri	»
Discuțiune asupra cuvintului lui din numele domnilor români	»
Sedința din 22 Martie. Documentele istorice adunate de d-lă <i>A. Odobrescu</i> la Paris.	171
Predicele Mitropolitului Antim Ivireanulă	»
Comunicarea d-lui <i>Barișu</i> despre persecuțiunile religioase în Transilvania	»
Correspondența d-lui <i>Barișu</i> dintre anii 1838—48.	»
Sedința din 27 Martie. Predicele Mitropolitului Antim	172
Despre publicarea documentelor vechi adunate de Academia	173
Documentele românești adunate de d-lă <i>Urechidă</i>	175
Sedința din 29 Martie. Cercetarea documentelor duse de Mitropolitul Dosofteiu în Ploiești	177
Operatul d-lui <i>Barișu</i> despre Apulum	178
Documentele adunate de Dr. V. Popp	»
Sedința din 31 Martie. Scrierea d-lui <i>Papadopolu-Calimachiu</i> «Dunărea în literatură și în tradițiune».	179
Sedința din 1 Aprilie. Documentele adunate de d-lă <i>Urechidă</i>	»
Terminele de <i>tobagiu</i> și <i>vecin</i>	180
Mergerea P. S. Sale Ep. <i>Melchisedec</i> la Odessa pentru cercetări istorice	»
Sedința din 3 Aprilie. Rectificare despre documentele adunate de d-lă <i>Urechidă</i>	181
Comunicări de documente de d-lă <i>Urechidă</i>	»
Sedința din 5 Aprilie. Documentele adunate de d-lă <i>Urechidă</i>	182
Correspondențele d-lui <i>Barișu</i>	»

Constituirea Secțiunii istorice	183
Sedința din 7 Aprilie. Primirea propunerii d-lui <i>Romanu</i> de a se cumpăra 24 documente.	184
Membrii din comisiunea pentru explorări la Cucuteni	»

Secțiunea științifică.

Raportul secretarului Secțiunii științifice despre alegerea candidaților pentru înlocuirea răposatului membru Dr. A. Fetu.	185
Raportul Secțiunii științifice despre constituirea sa pentru anul 1886—87	186
Raportul Secțiunii științifice prin care recomandă subiectul de pus la concursul premiului Lazăr de anul 1889.	»

Comisiunea Bibliotecii.

Raport asupra progreselor Bibliotecii în anul 1881—85	186
Raport asupra progreselor Bibliotecii în anul 1885—86	191
Lista cărților cumpărate în anul 1885—86	193

Comisiunea premiilor anuale.

Sedința din 31 Martie: Alegerea raporturilor asupra cărților prezentate	196
Sedința din 2 Aprilie: Citirea raporturilor d-lor <i>Maiorescu</i> și <i>Hasdeu</i>	»
Sedința din 3 Aprilie: Citirea raportului d-lui <i>Ionescu</i>	197
Alegerea d-lui <i>Hasdeu</i> de raportorul general	»
Raportul general asupra cărților intrate la concursul premiilor anuale pe 1886, de d-lu <i>B. P. Hasdeu</i>	»
Equerul grafometru sau Quadrantul de campanie, de colonelul A. Costiescu. — Suprastructuri de cale metalică cu studiul unui nou sistem de Ion Joe Pușcariu, Bucuresci 1885. — Raport de d-lu Generalul <i>St. Fălcoianu</i>	199
Elemente de terapeutică și materie medicală de Dr. Z. Petrescu. — Raport de d-lu <i>Dr. I. Felix</i>	201
V. Gr. Borgovan. Indreptar teoretic și practic pentru învățămîntul intuitiv, Gherla 1885. — V. Gr. Borgovan, Anăis, a doua și a treia carte de Aritmetică pentru școlile populare române. — Raport de d-lu <i>B. P. Hasdeu</i>	203
Ar. Deșușianu, Istoria limbii și literaturii române, Iași 1885. — Raport de d-lu <i>B. P. Hasdeu</i>	»
G. G. Meitani, Studii asupra Constituțiunii Românilor sau explicarea pactului nostru fundamental din 1 Iunie 1866 Fascicula X. — Raport de d-lu <i>N. Ionescu</i>	205
Poesii populare române. Culegere de G. Dem. Teodorescu, Bucuresci 1885. — Raport de d-lu <i>B. P. Hasdeu</i>	213
Gr. H. Grăndea, Miosotul, Poesii. A patra ediție, Bucuresci 1885. — Gr. H. Grăndea. Nostalgie, Poesii, Bucuresci 1885. — Gr. H. Grăndea. Fulga sau idealul și realul. A opta ediție, Bucuresci 1885. — Raport de d-lu <i>T. Maiorescu</i>	214

Anexe.

Museul istoric și arheologic din Timișoara. Călătorii în interesul științei.	
Cercetări ulterioare în Oradea-mare, de d-lă G. Barișă	221
Premiile Academiei Române. — Înscuțare	249
Personalul Academiei Române în anul 1886.	256
Oficiile Academiei Române pe anul 1886-87	260

